

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΔΝΤ

Κατηγορείται για πιέσεις υπέρ της Κίνας

Μείζον πρόβλημα έχει προκύψει στους κόλπους του ΔΝΤ, α-φότου έγινε γνωστό ότι η νυν γενική διευθύντρια Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, μεταξύ άλλων, κατηγορείται πως σε ετήσια έκθε-ση για τις συνθήκες επιχειρείν του αδελφού οργανισμού, της Παγκόσμιας Τράπεζας (Π.Τ.) είχε ασκήσει «αδικαιολόγητες πιέσεις», ώστε να λάβει βελτιωμένη κατάταξη η Κίνα. **Σελ. 11**

ΕΛΛΑΔΑ

Ρευστότητα-ρεκόρ για επιχειρήσεις

«**Για πρώτη** φορά οι επιχειρήσεις έχουν τόσο υψηλή ρευστότη-τα, που παρόμοια δεν έχει υπάρξει τα τελευταία χρόνια», σχολιάζει στέλεχος τράπεζας με σημαντικό μερίδιο στις χρηματο-δοτήσεις επιχειρήσεων. Μεγάλο μέρος της προέρχεται από τα μέτρα στήριξης και σε αυτά αποδίδεται και η χαμηλή ζήτηση για κεφάλαια κίνησης που διαπιστώνουν οι τράπεζες. **Σελ. 15**

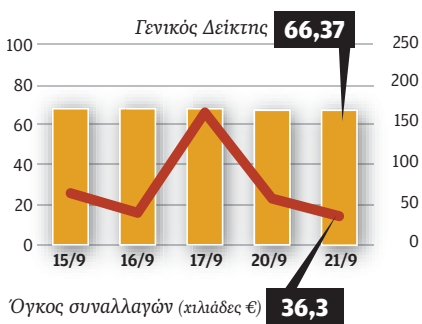

ΕΚΤ

Καμία αύξηση επιτοκίων το 2023

Καμία αύξηση επιτοκίων στην Ευρωζώνη το 2023 δεν προβλέ-πεται από την ΕΚΤ, σύμφωνα με δηλώσεις που έκανε ο υπεύθυ-νος χάραξης πολιτικής Πάμπλο Χερνάντες ντε Κος, στον απόηχο δημοσιεύματος των Financial Times. Το σχόλιο έγινε έπειτα από δηλώσεις, οικονομολόγου της ΕΚΤ ότι η ΕΚΤ αναμένεται να πε-τύχει τον στόχο για πληθωρισμό 2% έως το 2025. **Σελ. 8**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Τα βήματα για να έλθουν άλλα 85 εκατ.

Βασική προϋπόθεση είναι να προχωρήσουν και οι 14 μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις έως τον Φεβρουάριο

Μακρύ μεταρρυθμιστικό και επενδυτικό δρόμο έχει η Κύπρος ώστε να ξεκλειδω-θούν τα επόμενα 85 εκατομμύρια που, καθώς εκόντων των πραγμάτων, θα ζη-τηθούν τον προσεχή Φεβρουάριο από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότη-τας.

Όπως φαίνεται στο επίσημο έγγραφο του Πλάνου του Ταμείου που έχει εγκρίνει η Κομισιόν, η Κύπρος πρέπει μέχρι και το τέταρτο τρίμηνο του 2021 να έχει προ-χωρήσει σε 14 μεταρρυθμίσεις και επεν-δύσεις που αφορούν ενέργεια, δικαστήρια,

κυκλική οικονομία και τα μη εξυπρε-τούμενα δάνεια. Η Κύπρος δεν έχει να επιλέξει ποια μεταρρύθμιση θα προχω-ρήσει ή θα «αφήσει πίσω» και πρέπει βάσει του πλάνου, που έχει εγκρίνει η Κομισιόν, να εφαρμοστούν στην ολόκλη-τη.

Το σύστημα ελέγχου και παρακο-λούθησης θα ήταν προαπαιτούμενο για την ορθή λειτουργία του πλάνου που έχει καταρτιστεί. Έτσι, χθες, αποφασί-στηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο η δημιουργία ξεχωριστής Διεύθυνσης Α-

νάκαμψης και Ανθεκτικότητας στη Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ, η οποία θα είναι η Συ-ντονιστική Αρχή του Σχεδίου. Αποκλει-στική της ευθύνη θα είναι ο συντονισμός και η παρακολούθηση εφαρμογής του Σχεδίου. **Σελ. 3**

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Επέστρεψαν οι ξένοι, χάθηκαν οι εργαζόμενοι

Οι εταιρείες εξυπηρέτησης επίγειας κυκλοφορίας με δυσκολία καταφέ-ρουν να βρουν προσωπικό, η Aegean το δίμηνο Ιουλίου - Αυγούστου πραγ-ματοποίησε περισσότερες πτήσεις συγκριτικά με τους υπόλοιπους μήνες και οι πτήσεις τους ήταν χαμηλότερες κατά 7% σε σχέση με το 2019. **Σελ. 16**

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δείχνουν κόκκινη στην κάρτα οι μικροί

Κερδίζει και επίσημα έδαφος το πλαστικό χρήμα, μετά την εφαρμογή της νομοθεσίας για υποχρεωτική α-ποδοχή πιστωτικών καρτών στις επι-χειρήσεις. Ωστόσο, αναστάτωση επι-κρατεί σε μερίδα μικρών επιχειρή-σεων οι οποίες προβάλλουν το αυξη-μένο κόστος, προμήθειες και ελλεί-ψεις σε εξοπλισμό. Η ΠΟΒΕΚ ζητά ο-ρισμένες εξαιρέσεις. Στις 7 Οκτωβρί-ου συνάντηση με τον γενικό διευθυ-ντή του ΥΠΟΙΚ. **Σελ. 4**

ΕΥΡΩΠΗ

Βουτιά πωλήσεων νέων αυτοκινήτων

Σημαντική μείωση, ακόμη και σε σχέση με πέρυσι, σημείωσαν τον Ι-ούλιο αλλά και τον Αύγουστο οι πω-λήσεις αυτοκινήτων στη Γηραιά Ηπει-ρο. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρω-παϊκής Ένωσης Κατασκευαστών Αυ-τοκινήτων, οι ταξινομήσεις νέων οχη-μάτων μειώθηκαν τον Αύγουστο κατά 18% και 24% τον Ιούλιο σε σύγκριση με τα περυσινά επίπεδα. **Σελ. 8**

5 291296 000378

Κραδασμοί διεθνώς από την Lehman Brothers Κίνας

Την αποκαλούν ήδη Lehman Brothers της Κίνας, καθώς είναι όντως πιθανόν να συμπαράσχει στην πώση της τον κατασκευαστικό κλάδο της χώ-ρας. Προκαλεί, άλλωστε, ήδη κραδασμούς στα χρηματιστήρια, αφού προχθές η μετοχή της υποχώρησε κατά σχεδόν 19% και συνέβαλε στην υποχώ-ρηση των αγορών από την Ασία μέχρι και τη Wall Street. Ο λόγος για την κατασκευαστική Evergrande, έναν κινεζικό κολοσσό που απασχολεί περίπου 200.000 ανθρώπους και υποστηρίζει έμμεσα τουλάχιστον 3,8 εκατ. θέσεις εργασίας κάθε χρόνο. Στο μεταξύ, ανάκαμψης χθες τα ευρωπαϊκά χρη-ματιστήρια μετά τη συντονισμένη πώση σε Ασία, Ευρώπη και ΗΠΑ που προκάλεσε στην πρώτη συνεδρίαση της εβδομάδας η προοπτική πτώχευσης της Evergrande. Μετάξυ επενδυτών επικράτησε αισιοδοξία πως το Πεκίνο θα παρέμβει και θα αποτρέψει τη μετάδοση της κρίσης. **Σελ. 9, 20**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Οικονομική ενηλικίωση

Τα χρόνια που ακολούθησαν την χρη-ματοοικονομική κρίση του 2008, ανέ-δειξαν τα προγράμματα αγορών στοι-χείων του ενεργητικού ως ένα αποτε-λεσματικό εργαλείο διασφάλισης στα-θερότητας των τιμών από τις κεντρικές τράπεζες παγκοσμίως. Η χρήση τέτοιων προγραμμάτων δεν θα μπορούσε να α-ποσιτάσει την περίοδο της πανδημίας και των lockdowns εν μέσω μέγιστης ανασφάλειας και αβεβαιότητας. Σύμφωνα με την κα Schnabel της ΕΚΤ, η μέχρι σήμερα εμπειρία έχει αποδείξει ότι μέσω των προγραμμάτων αυτών επιτυγχάνεται στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης και του πληθωρισμού με τρεις ουσια-στικούς τρόπους. Ο πρώτος αφορά, προ-φανώς, στη διοχέτευση ρευστότητας στις αγορές. Ο δεύτερος αφορά στη στα-θεροποίηση των τιμών των στοιχείων

του ενεργητικού και ο τρίτος είναι καθαρά ψυχολογικός και αφορά στη δημιουργία προσδοκιών στους επενδυτές ότι τα ε-πιτόκια θα παραμείνουν χαμηλά για όσο διαρκεί το πρόγραμμα.

Στην αρχή της πανδημίας, η ΕΚΤ με την απόφασή της να λανσάρει το έκτακτο πρόγραμμα αγορών λόγω πανδημίας, γνωστό και ως PEPP, απέτρεψε την κα-τάρρευση των αγορών σε μια περίοδο έντονων νευρικών κινήσεων. Το «μπαζούκι» της Κριστίν Λαγκάρντ, όπως θα μπορούσε να ονομαστεί, υπήρξε καθόλα αποτελε-σματικό μιας και οι αγορές τις δύο πρώτες βδομάδες έναρξης του προγράμματος, ανήλθαν στα 50 δισ. ευρώ για να σκαρ-φαλώσουν στα 350 δισ. ευρώ τρεις μήνες αργότερα. Σημαντική ποιοτική αυτή την φορά παράμετρος στην επιτυχία του προγράμματος ήταν η ευελιξία που ε-

πέτρεψε στον «εαυτό» της η ΕΚΤ, κα-ταφέροντας να αποτρέψει τη δημιουργία κρίσεων στους αδύναμους κρίκους της ευρωζώνης, όπως αποκαλούνται οι χώρες στον ελλειμματικό Νότο. Η παρέμβαση υπήρξε τόσο επιτυχής που αποκата-στάθηκε άμεσα η εμπιστοσύνη στις α-γορές και αποφεύχθηκε μια νέα ευρω-παϊκή κρίση χρέους που θα μπορούσε να προκαλέσει μεγαλύτερες καταστροφές από την αντίστοιχη της περιόδου 2009-2015. Είχαμε, λοιπόν, το φαινόμενο όπου χώρες, οι οποίες στην προηγούμενη κρί-ση είχαν αποταθεί σε προγράμματα στή-ριξης, να δανειζόνταν φθηνότερα από κάθε άλλη φορά. Έτσι, εξασφάλισαν μα-κρές περιόδους αποπληρωμής που ποτέ προηγουμένως δεν είχαν φανταστεί. Θετικό υπήρξε το αποτύπωμα και για τους μεγάλους της ευρωζώνης αφού υ-

πολογίστηκε ότι χωρίς το πρόγραμμα το κόστος δανεισμού θα ήταν μισή ε-κατοστία μονάδα μεγαλύτερο.

Όσον αφορά στην περίοδο που ακο-λουθεί την αποκατάσταση της εμπιστο-σύνης, η διατήρηση τέτοιων προγραμ-μάτων δημιουργεί την αναγκαία ορα-τότητα στις αγορές όσον αφορά στην πορεία των επιτοκίων για όσο χρόνο θα παραμείνει το πρόγραμμα ενεργό. Θετική υπήρξε η συνεισφορά των προγραμμά-των και για τον τραπεζικό δανεισμό, αφού δημιουργήθηκε το επιτοκιακό υ-πόβαθρο για τόνωση της ζήτησης σε μια περίοδο αναμικτής οικονομικής δρα-στηριότητας. Η ΕΚΤ τους τελευταίους 18 μήνες ενίσχυσε τον ισολογισμό της αποκτώντας περιουσιακά στοιχεία ύψους 1,3 τρισ. ευρώ. Συνυπολογίζοντας τις α-γορές που είχαν πραγματοποιηθεί πριν

την πανδημία, ο συνολικός όγκος ανέρ-χεται στα 4,4 τρισ. ευρώ νέα στοιχεία του ενεργητικού. Οι πρόσφατες αποφά-σεις της ΕΚΤ φρενάρουν τον ρυθμό που θα πραγματοποιούνται οι αγορές στη συνέχεια και στέλνουν το μήνυμα ότι η επιθυμητή σταθεροποίηση έχει επι-τευχθεί. Δεν καταργείται, όμως, αλλά παραμένει σε ισχύ μέχρι του σημείου που θα μπορεί να αποσυρθεί χωρίς να προκληθούν αρνητικές επιπτώσεις. Κα-θώς η περιπέτεια μιας άνευ προηγου-μένου υγειονομικής κρίσης ολοκληρώ-νεται, μπορούμε με ικανοποίηση να ση-μειώσουμε ότι η Ευρώπη πέτυχε εν μέσω πανδημίας την οικονομική της ενηλι-κίωση, εγκαταλείποντας νοσοτροπίες και λάθη του πρόσφατου παρελθόντος που λίγο έλειπε να οδηγήσουν σε διάσπαση του ευρώ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 6

✓ **Τι θα πει** σήμερα ο Πρόεδρος στον γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Μετά την ανάκαμψη
τύπου V;

Αφού είχαμε μπει στην κρίση της COVID-19, στα μέσα του περασμένου χρόνου, το καθ' ημάς θέμα της συζήτησης (όπως και σε όλο τον κόσμο) ήταν αν η οικονομική ανάκαμψη που θα ακολουθήσει θα είναι απότομη (σχήματος V) ή βραδεία (σχήματος U). Η απάντηση που δίνεται από την ίδια τη ζωή δικαιώνει το πρώτο σενάριο, της γρήγορης ανάκαμψης. Αυτό έδειξαν τα στοιχεία του β' τριμήνου (+16,2% από το αντίστοιχο περυσινό), αυτό προβλέπουν για όλο το 2021 μεγάλοι επενδυτικοί και τραπεζικοί οργανισμοί: στο 7,5% βλέπει την οικονομική μεγέθυνση η Εθνική Τράπεζα, για 7,8% μιλάει η UBS, 8,2% η Oxford

Ξένοι φίλοι της χώρας μας λένε ότι η Ελλάδα έχει τις προϋποθέσεις για διπλάσιο ή τριπλάσιο ΑΕΠ.

Economics και η Moody's Analytics, 8,5% η Capital Economics. Εφόσον αυτές οι προβλέψεις επαληθευθούν, το ΑΕΠ στα τέλη του έτους θα φτάσει στα επίπεδα που ήταν το 2018 (179,7 δισ. ευρώ), δηλαδή θα βρεθεί λίγο χαμηλότερα από τα επίπεδα του 2019 (184,5 δισ.) και 8% πάνω από το χαμηλό επίπεδο στο οποίο έπεσε το 2020 (166 δισ. ευρώ).

Σε αυτή τη θετική εξέλιξη είναι σημαντική η συμβολή του τουρισμού. Το δίδυμο Ιούλιος-Αύγουστος η τουριστική κίνηση δεν είχε κάτι να ζηλέψει από το αντίστοιχο το 2019, έτσι τα έσοδα προβλέπεται ότι θα κυμανθούν περί τα 10 δισ. ευρώ φέτος (έναντι 4,3 δισ. ευρώ πέρσι και 18 δισ. ευρώ το 2019). Η ταχύτητα, ωστόσο, της ανάκαμψης υποδηλώνει κάτι σημαντικό: Σε αντίθεση με την κρίση χρέους, μετά το δραματικό 2009, τώρα (που δεν ήμασταν μόνοι και απέναντι, αλλά στην ίδια πλευρά με όλες τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες...) διασώθηκε από την καταστροφή η παραγωγική βάση της οικονομίας, χάρη στην κρα-

τική στήριξη με πάνω από 40 δισ. ευρώ. Σε αυτήν τη στήριξη οφείλεται, κυρίως, η μεγάλη αύξηση των καταθέσεων και της κατανάλωσης καθώς και η συγκράτηση της ανεργίας στο 14,2%-την περασμένη Κυριακή, από την 85η ΔΕΘ, χαρίστηκαν άλλα 650 εκατ. (μη) επιστρεπτές προκαταβολές. Αρα, στα τέλη του έτους θα βρεθούμε με ένα ΑΕΠ λίγο μικρότερο από εκείνο του 2020 και με χειρότερη ποιότητα – γιατί οι κρατικές ενισχύσεις δεν είναι, στα αλήθεια, νέος πλούτος.

Η Ελλάδα είναι στις 40-50 πλουσιότερες χώρες του κόσμου. Αλλά, μιλώντας με ξένους φίλους της χώρας μας, ενισχύεται η πεποίθηση ότι η χώρα μας βαδίζει νωχελικά, με τα χέρια στις τσέπες, και δεν αξιοποιεί τις μεγάλες δυνατότητες που κρύβει. Η πατρίδα σας –λένε– είναι ασφαλής χώρα, μέλος του ΝΑΤΟ, της Ευρωζώνης, κανείς μας δεν φοβάται να επενδύσει σε αυτήν. Δεν έχει την τρομοκρατία που πλάνητε άλλες χώρες. Έχετε σχετικά νέες, κρίσιμες υποδομές – την ταχύτητα του Internet θα τη ζήλευε ο Γερμανός. Το κλίμα και το περιβάλλον της είναι μοναδικά – όλοι θα θέλαμε να την έχουμε ως βάση εργασίας. Έχετε μορφωμένους, με ευρηματικό μυαλό, νέους. Με αυτές τις προϋποθέσεις το ΑΕΠ σας θα μπορούσε να είναι διπλάσιο και τριπλάσιο – καταλήγουν. Δεν έχουν άδικο.

Επιπλέον, θα έλεγε κανείς ότι προσφέρεται και η συγκυρία, για μια μεγάλη, ομόθυμη προσπάθεια με φιλόδοξους στόχους: Υπάρχει ένα θετικό διεθνές κλίμα, βελτιώνεται το ευρωπαϊκό περιβάλλον, στο δε ελληνικό τραπέζι θα μπουν περίπου 110 δισ. ευρώ στα επόμενα λίγα χρόνια.

Οι αντικειμενικές προϋποθέσεις υπάρχουν. Στις υποκειμενικές έχουμε προβλήματα. Και αντί να κερδίσουμε τον καιρό, άλλοι πανηγυρίζουν με την επαναφορά του συρρικνωμένου ΑΕΠ στα επίπεδα του 2018 και στην άρση των μέτρων κρατικής στήριξης.

kallitsiskostas@yahoo.com

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΩΡΑΣ

Τα ψυχαγωγικά πόθεν έσχες και το ρινγκ της ΕΔΕΚ

•Σε λίγο θα μας ζητούν να δηλώσουμε και τις αποδείξεις του σούπερ μάρκετ.

Πόθεν έσχες
και άλλα ανέκδοτα

Το ανέκδοτο με τα πόθεν έσχες που ζήσαμε την περασμένη εβδομάδα με τους βουλευτές συνεχίστηκε και αυτή την εβδομάδα με τους υπουργούς. Και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας βεβαίως. Όποιος ρίξει μια ματιά στις δηλώσεις θα διαπιστώσει ότι έγιναν βιαστικά, χωρίς καμιά ιδιαίτερη επιμέλεια να απαντηθούν τα ερωτήματα που τίθενται, να δοθούν δηλαδή ξεκάθαρες απαντήσεις για τα περιουσιακά, τα έσοδα και τα χρέη των υπουργών. Για να μην αναφερθώ και σε αυτούς που επέλεξαν να τις υποβάλουν χειρόγραφα με γράμματα που μόνο... φαρμακοποιός μπορεί να διαβάσει.

Μπορεί οι πιο πάνω λεπτομέρειες να φαίνονται άσχετες, είναι όμως ουσιαστικές. Και θα πρέπει κάποια υπηρεσία με ειδικούς να τις αξιολογήσει και να ξεκαθαρίσει πως απαιτείται ομοιομορφία για να μπορεί ο κάθε πολίτης να βγάλει τα συμπεράσματά του. Αρκετοί υπουργοί απέφυγαν να καταγράψουν τους μισθούς τους και πιθανά άλλα έσοδα. Το γεγονός ότι άφρασε κενό το συγκεκριμένο πεδίο προκαλεί πολλά ερωτηματικά. Ούτε τον υπουργικό τους μισθό δεν κατέγραψαν κάποιοι.

Θα μου πείτε, αυτό μας μάρανε; Αφού όλοι γνωρίζουμε ότι τα περιουσιακά τους στοιχεία είναι στη σύζυγο και τα παιδιά τους, οπότε, όπως δημοσιοποιείται τώρα το πόθεν έσχες τους, δεν μπορούμε με τίποτε να τα δούμε...

Ας πούμε, γίνεται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να μην έχει σπίτι στο όνομά του; Και καλώς είναι γενναιοδωρος και πιθανότατα έγραψε την κατοικία στη Λεμεσό στην κυρία Άννη. Είναι σωστά πράγματα να μας αφήνει με την αμορτία που ζει, τρώει, κοιμάται και διασκεδάει όταν δεν βρίσκεται στο Προεδρικό; Και αφού έδωσε όλη σχεδόν την περιουσία του στα παιδιά του γιατί δεν έδωσε και τα χωράφια και τα οικόπεδα στο Πέρα Πεδί; Υπάρχουν και υπουργοί με καθόλου ή ελάχιστα καταθέσεις στην τράπεζα. Να πιστέψουμε ότι έχουν τόση απρονομία αυτοί που αποφασίζουν για το μέλλον μας που δεν έχουν φυλάξει μία για τις δύσκολες ώρες; Δεν είναι και οι υπουργοί άνθρωποι που μπορεί κάποια στιγμή να βρεθούν στην ανάγκη; Κάτι άλλο που μου έκανε μεγάλη εντύπωση από τα πόθεν έσχες ήταν η δήλωση της Ζέτας με τις 38.932 μετοχές στον Δία και άλλες 12.978 μετοχές στο Sigma. Επίσης η δήλωση του αυτοκινήτου του Κωνσταντίνου Πετρίδη Alfa Romeo αξίας 1.000 ευρώ. Αλλά και η δή-

λωση της Αννίτας Δημητρίου στην οποία αναφέρεται ότι έχει δύο στεγαστικά δάνεια ενώ δηλώνει ένα σπίτι. Παρατήρησα ακόμα ότι κάποιοι υπουργοί διαθέτουν τρεις και τέσσερις ασφάλειες και διερωτήθηκα εάν πρόκειται για μια καλή επενδυτική κίνηση ή απλά μια υπέρ-ασφάλιση του υπερεγώ.

Πάντως, εάν δεν θέλουν Πρόεδροι, υπουργοί και βουλευτές να γίνονται περίεγχοι στα μάτια των πολιτών και κάθε δημοσιογράφος να τους γράφει διάφορα, ας φροντίσουν να ρυθμίσουν το ανέκδοτο που λέγεται πόθεν έσχες. Όχι ότι με μια σωστή ρύθμιση θα τα μάθουμε όλα ή τουλάχιστον τα μισά για τα οικονομικά τους και τις πραγματικές τους εξαρτήσεις. Τουλάχιστον θα έχουν μια επίφαση κανονικότητας και θα ξεφύγουμε από το φάσμα της φαιδρότητας, στο οποίο μπαίνουμε κάθε φορά που ανακοινώνεται πανηγυρικά η δημοσιοποίηση του πόθεν έσχες (λέμε) τώρα, των αρχόντων μας.

• • • •

Αρχισε και το ξύλο
στην ΕΔΕΚ;

Ανεμεινόμενα τα παρατάγματα στην ΕΔΕΚ ε-δών που έχει φτάσει η κατάσταση αλλά όχι και

να πέσει και ξύλο. Τα πράγματα αγριεύουν όσο πλησιάζουμε στο εκλογικό συνέδριο. Υποψήφιος στις εκλογές της Πάφου δέχθηκε, λέει, «σωματική και λεκτική επίθεση» ενώ κατήγγειλε τους αστυνομικούς του ΣΙΖΟ ότι «ανέλαβαν αναρμοδίως και παρανόμως ρόλο εμποτείας της εκλογικής διαδικασίας, ότι προέβαιναν σε παρατηρήσεις σε ψηφοφόρους και ότι σε ορισμένες περιπτώσεις προηπληκισαν ψηφοφόρους».

Μπορεί ο Ανδρέας Σιήκκης της εφορευτικής στο συνέδριο της Πάφου να διέψευσε τις καταγγελίες, η υπόθεση όμως θα εξεταστεί από την Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας (ΑΔΙΠΑ). Και επειδή ο Σιήκκης αναφέρθηκε σε σκόπιμα πρωτοεξίδια, οι αντίπαλοι αναφέρονται σε άλλα πρωτοεξίδια που πειστικά πυροδότησε η πλευρά του Σιζόπουλου. Ποια ΕΔΕΚ θα προκύψει μέσα από αυτό τον άγριο πόλεμο; Και... πόση;

• • • •

ΚΟΝΙΖ: Αληθεύει ότι κάποιοι υποβάλλουν στον Αναστασιάδη ότι θα πρέπει να κάνει μια νότα διαμαρτυρίας στον αρχιεπίσκοπο Αμερικής Ελπιδοφόρο για τη συμμετοχή του στα εγκαίνια του Ερντογάν μαζί με τον Τατάρ;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

ΣΑΡΔΑΜ: Μια αλλιώτικη θεώρηση της λογοτεχνίας

Για έναντι χρονιά διοργανώνεται σε Λευκωσία και Λεμεσό και φέρνει συγγραφείς, καλλιτέχνες και ιδέες σε επαφή

Για ακόμη μία χρονιά διοργανώνεται το ΣΑΡΔΑΜ, σε Λευκωσία και Λεμεσό, στο οποίο συγγραφείς-περφόρμερ και άλλοι καλλιτέχνες από την Κύπρο και το εξωτερικό μοιράζονται πρωτότυπους τρόπους συγγραφής, ανάγνωσης και, γενικότερα, παρουσιάσης/επιτέλεσης της λογοτεχνίας, μέσα από ποικιλία από δρώμενα και εργαστήρια.

Στην «Κ» μίλησε η Μαρία Ιωάννου εκ των διοργανωτών, η οποία μας λέει πως από το 2013 που ξεκίνησε για να προτείνει κάτι το διαφορετικό, σήμερα έχει εξελιχθεί σε ένα φυτώριο ιδεών, σε μια πρόταση που ξεπερνά τον όρο ανάγνωση ή ψυχαγωγία, και όπως λέει χαρακτηριστικά σε έναν ζωντανό οργανισμό». Επίσης η κα Ιωάννου σημειώνει πως πλέον συγγραφείς στην Κύπρο ξεκίνησαν να δοκιμάζουν πράγματα, να τολμούν να «νοθεύσουν», με την καλή έννοια, τις λέξεις τους με άλλα στοιχεία.

—Σε ποιους απευθύνεται το Σαρδάμ; Ποιος είναι ο διαχωριστικός του στόχος;

—Το Σαρδάμ απευθύνεται σε όλους. Είναι ένα φεστιβάλ υβριδικό, όχι αυστηρά λογοτεχνικό, που συνδυάζει τέχνες, μέσα έκφρασης, γλώσσες. Εκτός από τη λογοτεχνική του διάσταση είναι ταυτόχρονα παραστατικό και διαθεματικό και κάθε

χρόνο ενθαρρύνει τον πειραματισμό, εξελίσσοντας και μεταλλάσσοντας την ταυτότητά του. Αυτός είναι και ο διαχωριστικός του στόχος. Να φέρνει συγγραφείς και καλλιτέχνες σε επαφή, να προτείνει νέους τρόπους απόδοσης και επιτέλεσης της λογοτεχνίας, να επεκτείνει τα όρια του τι είναι ο λόγος (γραφικός και προφορικός), του πώς μπορεί κάποιος να βιώσει ένα κείμενο με τρόπο συνδυαστικό και οργανικό.

—Μετά από 8 διοργανώσεις για ποιο πράγμα νιώθετε περισσότερο ικανοποιημένοι/ες ως διοργανωτές/τριες;

—Δεν μπορώ να σκεφτώ μόνο ένα πράγμα. Είναι ικανοποιημένοι από την εξέλιξη του φεστιβάλ, τη διεύρυνσή του, τους δεσμούς που αναπτύχθηκαν ανάμεσα σε συγγραφείς και καλλιτέχνες, ανάμεσα στην Κύπρο και το εξωτερικό. Από την προσέλευση του κόσμου, την αγάπη, τη στήριξη. Δεν ήταν κάτι που βλέπαμε στο πρώτο ΣΑΡΔΑΜ αυτό. Ξεκινήσαμε από μια απλή εκδήλωση το 2013 που ήθελε να προτείνει κάτι το διαφορετικό και αυτό εξελίχθηκε σε ένα φυτώριο ιδεών, σε μια πρόταση που ξεπερνά τον όρο ανάγνωση ή ψυχαγωγία, σε έναν ζωντανό οργανισμό θα έλεγα.

—Πόσο διαδεδομένοι είναι οι τρόποι

«Το ΣΑΡΔΑΜ έβαλε σίγουρα το λιθαράκι του. Το ότι προχωράμε στον 9ο χρόνο υλοποίησης, με τα τελευταία δύο χρόνια σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες λόγω της πανδημίας, είναι κάτι το συγκινητικό» λέει η Μαρία Ιωάννου.

συγγραφής και ανάγνωσης που προτείνει το Σαρδάμ, στην Κύπρο;

—Αρκετά πλέον. Τουλάχιστον κάποιοι τρόποι (spoken word / slamming, συνδυασμός της λογοτεχνίας με τον ήχο και τη μουσική, βιντεοποίηση), όμως σκοπός μας είναι να προσπαθούμε να βρίσκουμε πάντα νέους τρόπους, ή να εξελίσσουμε και να ενισχύουμε τους λιγότερο διαδε-

δομένους στην Κύπρο (sound poetry, λογοτεχνία σε συνδυασμό με τεχνολογικά εργαλεία, εικονική πραγματικότητα κλπ.). Νομίζω το ΣΑΡΔΑΜ έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο στο πώς εξελίσσεται η επιτέλεση της λογοτεχνίας στην Κύπρο, και όχι μόνο. Έχει αγκαλιαστεί από φορείς στο εξωτερικό που ενδιαφέρονται για μια πιο διαθεματική και υβριδική σχέση με τον λόγο. Συγγραφείς στην Κύπρο ξεκίνησαν να δοκιμάζουν πράγματα, να τολμούν να «νοθεύσουν», με την καλή έννοια, τις λέξεις τους με άλλα στοιχεία. Το ΣΑΡΔΑΜ έβαλε σίγουρα το λιθαράκι του. Το ότι προχωράμε στον 9ο χρόνο υλοποίησης, με τα τελευταία δύο χρόνια σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες λόγω της πανδημίας, είναι κάτι το συγκινητικό.

—Νομίζω ότι πάσχετε, αν μου επιτρέπεται η λέξη, από συντηρητισμό στη λογοτεχνία μας, τόσο σε εκφραστικά μέσα, όσο και σε περιεχόμενο, πώς σχολιάζετε;

—Νομίζω υπάρχει αυτό που λες, υπάρχει και μια σοβαροφάνεια, μάλλον λόγω της φύσης της συγκεκριμένης τέχνης, αλλά αυτό αλλάζει. Αλλάζει χωρίς απαραίτητα το ένα να αναφέρει το άλλο. Το ΣΑΡΔΑΜ είναι μια επιπρόσθετη δυνατότητα, μια πρόεξταση, ένα παράλληλο σύμπαν που

εμπνέει και εκπνέεται από πιο παραδοσιακές προσεγγίσεις.

ΜΚΔ και λογοτεχνία —Οι νέες τεχνολογίες ή τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης βοηθάνε στην ανάπτυξη της λογοτεχνίας;

—Οπωσδήποτε. Ειδικά μετά την πανδημία, αλλά και από πριν, φάνηκε αυτή η δυνατότητα, γιατί πολλοί συμμετέχοντες αναγκάστηκαν να δουλέψουν μέσω βίντεο. Πριν από χρόνια δεν μπορούσαμε να φανταστούμε τη λογοτεχνία σε συνδυασμό με την εικονική πραγματικότητα. Το ότι προχωράμε στον 9ο χρόνο υλοποίησης, με τα τελευταία δύο χρόνια σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες λόγω της πανδημίας, είναι κάτι το συγκινητικό. Εξελίσσεται η λογοτεχνία, αλλά και η τεχνολογία. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μας προσφέρουν και μια αμεσότητα, δραπέτευση από τη μοναχικότητα μας, ερχόμαστε πιο κοντά στους αναγνώστες μας και λαμβάνουμε γρηγορότερα ανατροφοδότηση. Φυσικά, η υπερβολική έκθεση και δημοσίευση στο ίντερνετ εμπεριέχει και τον κίνδυνο ένα κείμενο να γεννηθεί επιπόλαιο, να μην «ψηθεί» σε βάθος χρόνου. Είναι πολύ σημαντικό να ξεκουράζεται ένα κείμενο.

—Η κυπριακή διάλεκτος είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τη λογοτεχνία; Συστηματοποιώντας τη θα γινόταν κύριο εκφραστικό μέσο στον πεζό γραπτό λόγο;

—Σίγουρα είναι χρήσιμο εργαλείο. Δεν

ξέρω αν είναι καν εργαλείο πλέον για να είναι ελικρινής. Η χρήση της κυπριακής διαλέκτου σε κείμενα, είτε σε σημεία είτε εξολοκλήρου, έχει απεννοποιηθεί αρκετά από τους Κύπριους συγγραφείς, προσφέρει μια αμεσότητα, επιτρέπει μια εμβάθυνση και μια μουσικότητα που μόνο θετική μπορεί να είναι όσον αφορά στην εξέλιξη της κυπριακής λογοτεχνίας και το αποτύπωμα που αφήνει στον ευρύτερο λογοτεχνικό χώρο. Όταν γράφω στην κυπριακή διάλεκτο νιώθω πως βουτώ σε βαθύτερα υπαρξιακά και συναισθηματικά στρώματα, πως η κάθε λέξη είναι απ' τα καλά βγαλμένα. Κι όταν η διάλεκτος χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με σύγχρονες λογοτεχνικές φόρμες, αυτό που γεννιέται είναι κάτι το μοναδικό.

Πληροφορίες

«9ο ΣΑΡΔΑΜ: η λογοτεχνία αλλιώς», 24, 25 και 26 Σεπτεμβρίου. Λεμεσός / Παρασκευή, 24 Σεπτεμβρίου στον Πολυχώρο Συνεργείο - Οδός Ελευθερίας 91 / 8 μ.μ. και +2 Εργαστήρια, MeMeraki Artist Residency - Οδός Ελλάδος 91Α, Λεμεσός στις 26 Σεπτεμβρίου. Στη Λευκωσία το Σάββατο, 25 Σεπτεμβρίου, στο Ίδρυμα Άρτος - Λεωφόρος Αγίων Ορμολογιτών 64 / 8 μ.μ. Εισόδος 5 ευρώ / Κρατήσεις - 99846645. Περισσότερα για το ΣΑΡΔΑΜ στο www.sardamcy.wordpress.com

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ετσι θα ξεκλειδώσουν άλλα 85 εκατ. τον Φεβρουάριο

Εάν καθυστερήσει ή δεν προχωρήσει μία μεταρρύθμιση, η Κύπρος δεν θα δικαιούται να αιτηθεί αποδέσμευση χρημάτων

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Με τα πρώτα 157 εκατομμύρια ευρώ να έχουν ήδη δοθεί ως προκαταβολή από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου, η χώρα έχει μακρύ μεταρρυθμιστικό και επενδυτικό δρόμο ώστε να ξεκλειδωθούν τα επόμενα 85 εκατομμύρια που, καθώς εκόντων των πραγμάτων, θα ζητηθούν τον προσεχή Φεβρουάριο. Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου ανέρχεται σε 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ, οι μεταρρυθμίσεις όμως και οι επενδύσεις πρέπει να γίνουν και με τα ορόσημα που έχουν τεθεί, αλλά και στην ολότητά τους. Η Κύπρος δεν έχει να επιλέξει ποια μεταρρύθμιση θα προχωρήσει ή θα «αφήσει πίσω» και πρέπει βάσει του πλάνου, που έχει δοθεί και έχει εγκρίνει η Κομισιόν, να εφαρμοστούν στην ολότητά τους. Εάν καθυστερήσει ή για οποιοδήποτε λόγο δεν προχωρήσει μία μεταρρύθμιση ή μια επένδυση, τότε δεν δικαιούται ούτε να προχωρήσει σε αίτημα αποδέσμευσης χρημάτων, αλλά ούτε να προχωρήσει και σε επόμενες. Όλο το πλάνο θα καθυστερήσει, άρα και τα χρήματα που θα έπρεπε να λάβει η Κύπρος θα καθυστερήσουν και αυτά με τη σειρά τους. Όπως διαφαίνεται στο επίσημο έγγραφο του Πλάνου του Ταμείου που έχει εγκρίνει η Κομισιόν, η Κύπρος πρέπει μέχρι και το τέταρτο τρίμηνο του 2021 (Q4 του 2021) να έχει προχωρήσει σε 14 μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που αφορούν ενέργεια, δικαστήρια, κυκλική οικονομία και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Οι μεταρρυθμίσεις και οι δράσεις λοιπόν που θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το Δεκέμβριο θα δώσουν το δικαίωμα στην Κύπρο να αιτηθεί τα 85 εκατ. από το Ταμείο και η Κύπρος έπεται αν πράγματι έχει ολοκληρώσει τη λίστα, εντός 3 μηνών θα λάβει το ποσό. Βάσει των συμφωνηθέντων του Σχεδίου από την Κομισιόν, το σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης θα ήταν προαπαιτούμενο για την ορθή λειτουργία του πλάνου που έχει καταρτιστεί. Έτσι, χθες, Τρίτη 21 Σεπτεμβρίου, αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο η δημιουργία ξεχωριστής Διευθύνσης Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στη Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΔΑ, η οποία θα είναι η Συντονιστική Αρχή του Σχεδίου. Αποκλειστικά της ευθύνη θα είναι ο συντονισμός και η παρακολούθηση εφαρμογής του Σχεδίου. Επίσης, όπως ανέφερε μετά τη συνεδρίαση του Υπουργικού, η αναπληρώτρια Κυβερνητική Εκπρόσωπος και Νιόβη Παρισίου, καθορίστηκε Διεύθυνση Επαληθεύσεων και Πιστοποιήσεων του Γενικού Λογιστηρίου ως Εθνικός Συντονιστικός Φορέας για τις επαληθεύσεις και ελέγχους ο οποίος θα υποστηρίξει τη Συντονιστική Αρχή. Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο αυτό έχει ήδη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο ο έλεγχος όλων των διαδικασιών και δαπανών που αφορούν το σχέδιο, από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Ο Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Συντονισμού και Ανάπτυξης, κ. Θεόδωρος Α. Τσιόλας, σχολίασε στην «Κ» μετά τις αποφάσεις της Τρίτης πως γίνεται προσεκτική δουλειά και συνεχής επίβλεψη σε όλα τα τμήματα. Την ίδια ώρα, σημείωσε ότι έχουν αποσταλεί ήδη επιστολές από το Υπουργείο Οικονομικών στα κόμματα, ώστε να υπάρχει ένας εκπρόσωπος ανά κόμμα για την επίβλεψη όλων των οροσίων που έχουν τεθεί για το Σχέδιο Ανάπτυξης. Τέλος, σημείωσε ότι εκπρόσωποι για επίβλεψη αναμένεται να μπει και από την Πρόεδρο της Βουλής, καταλήγοντας με την επισήμανση ότι «είναι ένα δύσκολο έργο, αλλά με μεγάλα οφέλη για την Κύπρο».

Για την ενέργεια

Για να αιτηθεί η Κύπρος 85 εκατ. τον Φεβρουάριο του 2022, θα πρέπει να έχει προχωρήσει μέχρι τέλος του 2021, συνολικά 14 μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις.

Η πρώτη αφορά την ανεξαρτητοποίηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς

Η Κύπρος θα πρέπει να έχει προχωρήσει μέχρι τέλος του 2021, συνολικά 14 μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις.

Τσιόλας στην «Κ»: «Γίνεται προσεκτική δουλειά, με απώτερο σκοπό να γίνεται επίβλεψη σε όλα τα τμήματα και να έχει μεγάλα οφέλη η Κύπρος από το Σχέδιο».

Κύπρου (ΔΣΜΚ) από την αρμόδια Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου. Σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση, θα πρέπει να γίνει έναρξη ισχύος του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021, ο οποίος θα διευκολύνει το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στον ανταγωνισμό και θα τονώσει την υιοθέτηση των ΑΠΕ με τους εξής τρόπους: α) επίτευξη της ανεξαρτητοποίησης του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) από την αρμόδια Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) (αυτονομία διακυβέρνησης, οικονομική αυτονομία και ανεξαρτησία του προσωπικού του ΔΣΜΚ), β) θέσπιση των απαραίτητων μέτρων για τη μείωση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας για οικιακούς και εμπορικούς/βιομηχανικούς πελάτες και γ) δημιουργία συνθηκών διαφάνειας και εμπιστοσύνης για την παροχή κινήτρων σε νέους επενδυτές για την παροχή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας.

Η δεύτερη αφορά το κανονιστικό πλαίσιο για την αποθήκευση ενέργειας και να γίνει τροποποίηση των κανόνων μεταφοράς και διανομής και των κανόνων διαπραγμάτευσης και διακανονισμού. Σύμφωνα με την μεταρρύθμιση, στόχος είναι να γίνει έναρξη ισχύος τροποποιήσεων των κανόνων μεταφοράς και διανομής και των κανόνων διαπραγμάτευσης και διακανονισμού, η οποία θα παράσχει το αναγκαίο κανονιστικό πλαίσιο (κανόνες της αγοράς) και τεχνικές λεπτομέρειες που θα επιτρέψουν στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης:

- Να συμμετάσχουν στη κοινόχρηστη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας
- Να προωθήσουν την ανάπτυξη μιας

οικονομικά βιώσιμης, αποδοτικής, ασφαλούς και προανατολισμένης στον καταλωτή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία θα δίνει προτεραιότητα στην παραγωγή ηλεκτρισμού από συστήματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Τρίτον, η μεταρρύθμιση αφορά την προώθηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δήμους, κοινότητες και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Θα πρέπει να γίνει έκδοση πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για το καθορισμό στήριξης για την προώθηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης σε ΜΜΕ, δήμους, κοινότητες και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, μετά την επαλήθευση βάσει του κανονισμού για τις κρατικές ενισχύσεις που θα εφαρμοστεί από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την έγκριση των στόχων του καθεστώτος. Στόχος της επένδυσης θα είναι να επιτευχθεί κατά μέσο όρο μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον κατά 30%.

Τέταρτον, η μεταρρύθμιση αφορά στην προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων μέτρων ενεργ-

γιακής απόδοσης σε κατοικίες, καθώς και αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας σε νοικοκυριά με άτομα με αναπηρίες. Το ορόσημο που έχει τεθεί μέχρι το τέλος 2021 είναι η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες.

Πέμπτον, η μεταρρύθμιση αφορά την ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας από τις τοπικές αρχές / τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και από τις ΜΚΟ και διευκόλυνση της μετάβασης των τοπικών κοινοτήτων προς τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη στήριξη των τοπικών αρχών όσον αφορά τη λήψη μέτρων ενεργειακής απόδοσης δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο του Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας. Στόχος της επένδυσης θα είναι να επιτευχθεί κατά μέσο όρο μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον κατά 30 %.

Έκτον, για τα της κλιματικής αλλαγής,

η μεταρρύθμιση αφορά την ενίσχυση της ισοτοπικής βάσης δεδομένων παραδοσιακών κυπριακών προϊόντων. Συγκεκριμένα, πρέπει να προχωρήσει η αγορά και εγκατάσταση νέου εξοπλισμού υγρής χρωματογραφίας — φασματογράφου μάζας ισοτοπικού λόγου (LC-IRMS) για ισοτοπικό χαρακτηρισμό.

Έβδομη μεταρρύθμιση, αφορά στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας στη βιομηχανία, κάτι που έχει ήδη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Αφού υπήρξε η δημοσίευση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για την έγκριση του σχεδίου δράσης, θεωρείται ότι είναι από τους στόχους που έχουν επιτευχθεί.

Απασχόληση και εκπαίδευση

Η όγδοη μεταρρύθμιση αφορά στην εισαγωγή νέου πλαισίου για τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής των υποψηφίων για την πλήρωση κενών θέσεων στον δημόσιο τομέα και νέων κανονισμών για την αξιολόγηση των επιδόσεων των εργαζομένων. Τα κύρια στοιχεία είναι τα εξής: i) έναρξη ισχύος νόμου που προβλέπει την αξιολόγηση και επιλογή των υποψηφίων για την πλήρωση θέσεων προαγωγής στον

Προς ψηφιακή εποχή

Η δέκατη τρίτη μεταρρύθμιση αφορά στην ψηφιοποίηση σε διάφορα υπουργεία/υπηρεσίες της κεντρικής κυβέρνησης. Συγκεκριμένα, μέχρι το τέλος 2021 θα πρέπει να έχει προχωρήσει το σύστημα αποθετηρίου για λογιστικούς και άλλους ελέγχους: πληροφορίες για την παρακολούθηση της υλοποίησης του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF). Η δέκατη τέταρτη μεταρρύθμιση αφορά στο σχέδιο δράσης για τις ηλεκτρονικές δεξιότητες — εφαρμογή ειδικών δράσεων. Το εθνικό σχέδιο δράσης για τις ηλεκτρονικές δεξιότητες εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, και περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής: α) ανάπτυξη πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης, η οποία θα περιλαμβάνει εργαλεία αυτοαξιολόγησης για την ψηφιακή καταλληλότητα, ευρετήριο όλων των διαθέσιμων προγραμμάτων δεξιοτήτων, και περιοχόμενο σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες και τις διατομεακές ικανότητες· β) σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων και παρεμβάσεων για επαγγελματίες εντός του δημόσιου τομέα σε τομείς όπως η διαχείριση έργων, τα εργαλεία Microsoft, η κυβερνοασφάλεια, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η ηλεκτρονική συνεργασία και τα εργαλεία παραγωγικότητας· γ) επενδύσεις σε ψηφιακές υποδομές.

δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων των διευθυντικών θέσεων, με νέα αξιοκρατικά κριτήρια και μεθόδους βάσει αντικειμενικής αξιολόγησης, και τροποποίηση του νόμου περί δημόσιας υπηρεσίας, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, και ii) έναρξη ισχύος νέων κανονισμών για την εφαρμογή νέου συστήματος αξιολόγησης επιδόσεων για τους δημοσίους υπαλλήλους, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για σκοπούς ανάπτυξης και προαγωγής προκειμένου η διαδικασία αξιολόγησης επιδόσεων και ο μηχανισμός προαγωγής να καταστούν πιο διαφανείς, δίκαιοι, να βασίζονται στις δεξιότητες και να είναι πιο αποτελεσματικοί.

Για τα δικαστήρια

Ένατη μεταρρύθμιση / επένδυση αφορά στην αναβάθμιση της υποδομής των δικαστηρίων. Συγκεκριμένα, είναι η επέκταση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Αμμοχώστου και πρέπει να προχωρήσει η ολοκλήρωση της κατασκευής της επέκτασης του κτιρίου του Επαρχιακού Δικαστηρίου Αμμοχώστου για την υποστήριξη της λειτουργίας των νέων δικαστικών αιθουσών ώστε να εκδικάζονται και αστικές υποθέσεις, πέραν των ποινικών υποθέσεων.

Το πλαίσιο για καταπολέμηση της διαφθοράς

Δέκατη μεταρρύθμιση, αφορά τη βελτίωση του νομικού και θεσμικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Συγκεκριμένα, πρέπει να γίνει έναρξη ισχύος του νόμου περί διαφάνειας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και συναφών θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων για την πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων. Ο νόμος ορίζει την υποχρέωση δημοσιοποίησης των επαφών που πραγματοποιούνται μεταξύ των προσώπων που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων και αξιωματούχων ή μελών της κρατικής υπηρεσίας ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή υπαλλήλων προς όφελος των αξιωματούχων οι οποίοι, ακριβώς εκ της θέσεώς τους, έχουν την αρμοδιότητα ή τη δυ-

νατότητα να κινούν τις εν λόγω διαδικασίες ή να διαμορφώνουν το περιεχόμενό τους ή να συμβάλλουν ή να καθορίζουν το τελικό αποτέλεσμα αυτών. Οι πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω επαφές, καθώς και σχετικά με το περιεχόμενο και τους σκοπούς τους, καταγράφονται επίσημα και δημοσιοποιούνται.

Ενδέκατη μεταρρύθμιση, αφορά επίσης στη βελτίωση του νομικού και θεσμικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Αναλυτικότερα, υπάρχει πρόνοια για έναρξη ισχύος νόμου για τη προστασία των καταγγελλών που αναφέρουν περιπτώσεις απάτης και διαφθοράς από εσωτερικές κυρώσεις. Ο νόμος περιλαμβάνει συμπληρωματικές διατάξεις σχετικά με την προστασία των προσώπων που

αναφέρουν πράξεις διαφθοράς στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα (καταγγέλτες, πρόσωπα που δεν συμμετέχουν στις πράξεις), πέραν της προστασίας που προβλέπεται ήδη στον περί προστασίας μαρτύρων νόμο 95(Ι)/2001. Ο νόμος προβλέπει επίσης μέτρα επεικευς μεταχείρισης για πρόσωπα που συμμετέχουν σε πράξεις διαφθοράς αλλά αναφέρουν τις εν λόγω πράξεις στην αστυνομία και/ή συνεργάζονται με τις αρχές, με αποτέλεσμα την πλήρη διερεύνηση και δίωξη του αδικήματος.

Ανταγωνιστικότητα

Δωδέκατη μεταρρύθμιση, αφορά στο πλαίσιο και σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δα-

νειών. Συγκεκριμένα, αφορά στην έναρξη ισχύος των ακόλουθων τριών νόμων: α) Ο περί αγοραπωλησίας πιστωτικών διευκολύνσεων και συναφών θεμάτων (τροποποιητικός) νόμος του 2021, ο οποίος θέτει τους διαχειριστές μη εξυπηρετούμενων δανείων υπό ρύθμιση και εποπτεία από την Κεντρική Τράπεζα· β) Ο περί ακίνητης ιδιοκτησίας αλλά αναφέρουν τις εν λόγω πράξεις στην αστυνομία και/ή συνεργάζονται με τις αρχές, με αποτέλεσμα την πλήρη διερεύνηση και δίωξη του αδικήματος.

Ολοκληρώνεται σήμερα ο 11ος μεταμνημονιακός έλεγχος της Κύπρου

Ολοκληρώνεται σήμερα, Τετάρτη 22 Σεπτεμβρίου, το ενδέκατο πρόγραμμα εποπτείας της Κύπρου. Οι συναντήσεις με τα κλιμάκια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου άρχισαν από την 13 Σεπτεμβρίου υπό τη μορφή τηλεδιάσκεψων για σκοπούς αξιολόγησης της οικονομικής δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης της χώρας.

Τίποτα δεν θυμίζουν αυτοί οι έλεγχοι τις επισκέψεις της τριόικα στην Κύπρο εν καιρώ μνημονίου, που ήταν πολύ αυστηροί και κατέληγαν οι εκθέσεις τους σε συστάσεις. Ωστόσο, από το 2020 που ο Covid πλήττει και την οικονομία της Κύπρου τα δεδομένα άλλαξαν. «Η πανδημία σταμάτησε την ισχυρή δυναμική της οικονομικής ανάπτυξης των τελευταίων ετών», όπως γραφόταν χαρακτηριστικά στην τελευταία μεταμνημονιακή

Συζητήθηκαν θέματα ευρύτερου οικονομικού ενδιαφέροντος όπως θέματα εργασίας, υγείας και τραπεζικού τομέα.

έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου την άνοιξη του 2021. Τότε, τους δανειστές ανησυχούσαν οι υψηλές αβεβαιότητες που, όπως έλεγαν, «επισκιάζουν τις βραχυπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές, συμπεριλαμβανομένου του ρυθμού διάδοσης του εμβολίου και της πιθανότητας νέων κυμάτων μόλυνσης, και οι κίνδυνοι κλίνουν προς τα κάτω, με τις προτεραιότητες πολιτικής να εξαρτώνται συνεπώς από την εξέλιξη των υγειονομικών και οικονομικών κρίσεων». Οι α-

«**Η πανδημία** σταμάτησε την ισχυρή δυναμική της οικονομικής ανάπτυξης των τελευταίων ετών», όπως αναφερόταν στην τελευταία μεταμνημονιακή έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου την άνοιξη του 2021.

νυσχίες τους πέρα από τα του κορωνοϊού και το πόσο αποτελεσματικά θα διαχειριζόταν το κράτος αυτή την υγειονομική κρίση, αφορούσαν το μέγεθος των μη εξυπηρετούμενων δανείων στους ισολογισμούς των τραπεζών, το σχέδιο αναστολής των δόσεων και τις επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει, να σταματούσε η προσπάθεια αλλαγής του πλαισίου των εκποιήσεων, το δημοσιονομικό ισοζύγιο, η μη αύξηση της ανεργίας και άλλα.

Ταυτόχρονα, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτελεσματικότητα της μεταπρογραμματικής εποπτείας για τα πέντε κράτη μέλη (Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Κύπρος και Ελλάδα) που έλαβαν χρηματοδοτική συνδρομή μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Διαπίστωσαν πως, μολονότι η εποπτεία αποτελούσε κατάλλλο εργαλείο, η αποδοτικότητα της περιορίστηκε από την

ασάφεια των στόχων και από το γεγονός ότι η υλοποίηση χαρακτηριζόταν από έλλειψη ορθολογικής οργάνωσης και εστιασness. Συνιστάται, όπως ανέφερε στην έκθεση, συνεπώς, η επανεξέταση των διαδικασιών και η αναθεώρηση της σχετικής νομοθεσίας, ειδικότερα προκειμένου οι δραστηριότητες εποπτείας της να ενσωματωθούν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Κατά την περίοδο 2010 - 2013, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Κύπρος και η Ελλάδα έλαβαν χρηματοδοτική συνδρομή συνολικού ύψους 468,2 δισεκατομμυρίων ευρώ. Στο πλαίσιο του 11ου μεταμνημονιακού ελέγχου πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τις αρμόδιες κυβερνητικές αρχές όπου συζητήθηκαν θέματα ευρύτερου οικονομικού ενδιαφέροντος όπως θέματα εργασίας, υγείας και τραπεζικού τομέα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Ηρθαν για να μείνουν οι επιδοτημένες διακοπές

Προς επέκταση του σχεδίου μέχρι τον Μάρτιο, ενώ προωθείται και η μόνιμη εφαρμογή του

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Επιδοτημένες διακοπές για τον εγχώριο τουρισμό τουλάχιστον μέχρι τον Μάρτιο φαίνεται ότι δρομολογεί το αρμόδιο Υφυπουργείο, ενώ στο τραπέζι βρίσκεται και η μόνιμη εφαρμογή του σχεδίου ενίσχυσης εγχώριου τουρισμού σε ετήσια βάση. Όπως δήλωσε στο πλαίσιο συνέντευξης του στην «Κ» ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίας, σε πρώτο στάδιο, η προσπάθεια θα είναι ώστε το πρόγραμμα να καλύψει τους χειμερινούς μήνες και να διαρκέσει μέχρι τέλος Μαρτίου. Ανέφερε επίσης ότι το Υφυπουργείο βλέπει με καλό μάτι τη συνέχιση ενός τέτοιου σχεδίου και την λειτουργία του κάθε χρόνο, αφού

Μόνο για τους μήνες Ιούλιο-Αύγουστο 78 χιλιάδες κάτοικοι Κύπρου επωφελήθηκαν του προγράμματος και έκαναν διακοπές στην Κύπρο.

φάνηκε ότι μπορεί να δώσει ανάσες στην ξενοδοχειακή βιομηχανία.

Πάντως, το γεγονός ότι τα ξενοδοχεία κράτησαν ζεστές τις μηχανές τους σε περίοδο χαμηλών αφίξεων, λειτούργησε θετικά και για την εικόνα της Κύπρου τουριστικά, η οποία ήταν και πρακτικά ανοικτός προορισμός για τον εισερχόμενο τουρίστα και εν τέλει είχε θετικό αντίκτυπο και στην οικονομία. Η συνέχεια της εφαρμογής του λοιπόν εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να φέρνει θετικά αποτελέσματα. Ωστόσο, σε περίπτωση υιοθέτησής του σε ετήσια βάση, θεωρείται βέβαιο ότι θα ακολουθήσουν κάποιες αλλαγές οι οποίες θα καθοριστούν βάσει του διαθέσιμου κονδυλίου αλλά και των διαβουλεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς. Εκ πρώτης όψεως, αναμένεται ότι θα μειωθεί η περίοδος εφαρμογής του σχεδίου. Δεν αποκλείεται δε να αναθεωρηθεί η ανώτατη τιμή διανυκτέρευσης και το πο-

σοστό επιχορήγησης. Δεν αναμένονται ωστόσο αλλαγές όσον αφορά τα δεδομένα για τους δικαιούχους του προγράμματος. «Η γενικότερη φιλοσοφία του σχεδίου μας ενδιαφέρει, έχει δουλέψει, αλλά όσο περνά ο καιρός θα γίνεται πιο στοχευμένο ούτως ώστε να εξυπηρετεί όσο γίνεται και τους στόχους της εθνικής στρατηγικής τουρισμού», σημείωσε ο Σάββας Περδίας.

Συμφωνούν, αλλά...

Στην προσπάθεια του Υφυπουργείου τάσσονται υπέρ και οι ξενοδόχοι, ζητώντας ωστόσο κάποιες διαφοροποιήσεις στις λεπτομέρειες του σχεδίου. Μιλώντας στην «Κ» ο γενικός διευθυντής του ΠΑΣΥΣΕ Φιλόκυπρος Ρουσσουινίδης τόνισε ότι ο ΠΑΣΥΣΕ δεν είναι αντίθετος σε μια τέτοια περίπτωση, ωστόσο έχουν οι ίδιοι προτάσεις για διαμόρφωση του σχεδίου. «Θα ήταν καλό, να κληθούμε και εμείς ως ξενοδόχοι να συζητήσουμε το εν λόγω σχέδιο και να το διαμορφώσουμε όσο πιο ελκυστικό γίνεται τόσο για τον καταναλωτή όσο και για τον επιχειρηματία που θα πάρει την θαρραλέα απόφαση και να παραμείνει ανοικτός», σχολιάζει. Από την πλευράς της ΣΤΕΚ η γενική διευθύντρια Χρυσάιμην Ψηλογένη αναφέρει ότι ενδεχομένως το πρόγραμμα θα μπορούσε να έχει λιγότερους περιορισμούς και να δίδει μεγαλύτερη ευελιξία σε όσους θα το αξιοποιήσουν όσον αφορά την επιλογή καταλύματος και το ποσό που είναι διατεθειμένοι να δαπανήσουν.

Μόλις 10%

Σύμφωνα με τον κ. Ρουσσουινίδη, το πρόγραμμα επιδότησης διακοπών εγχώριου τουρισμού, βοήθησε σε κάποιες περιπτώσεις να παραμείνουν σε λειτουργία και κατά τους φθινοπωρινούς μήνες κάποια ξενοδοχεία, τα οποία ενδεχομένως να έκλειναν, δεδομένης της χαμηλής τουριστικής κίνησης που προϋπήρχε. Ποσοστιαία, τα ξενοδοχεία που θα παραμείνουν ανοικτά από τέλος Νοεμβρίου και κατά την χειμερινή περίοδο δεν αναμένεται να ξεπεράσουν το 10% του συνόλου, σημει-

«Το σχέδιο είναι ένας μοχλός που μπορεί να βοηθήσει και τους στρατηγικούς στόχους για επιμήκυνση της τουριστικής σεζόν ώστε να καταστεί η Κύπρος ολόχροнос τουριστικός προορισμός», εκτιμά ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίας.

Το πλαφόν στην τιμή της διανυκτέρευσης ήταν τους τελευταίους μήνες ένα σημαντικό ζήτημα για τους ξενοδόχους, που δεν είδαν με καλό μάτι την οροφή των 60 ευρώ.

ωσε. Ως εκ τούτου, επισήμανε, ακόμα και να παραμείνει το σχέδιο, δεν θα αφορά μεγάλο αριθμό μονάδων. «Ενδεχομένως όμως να δημιουργηθούν οι συνθήκες και μελλοντικά οι ξενοδόχοι να επανεξετάσουν την απόφαση για αναστολή της λειτουργίας τους».

Ανέβασε πληρότητας

Από πλευράς του ΠΑΣΥΣΕ, τονίζεται ότι το πρόγραμμα βοήθησε σε διάφορα επίπεδα τον τουρισμό. Καταρχήν όπως

αναφέρεται, έδωσε την ευκαιρία στους Κύπριους να κάνουν φθνές, επιδοτημένες διακοπές ακόμα και κατά τους καλοκαιρινούς μήνες αιχμής. Κατά δεύτερο λόγο βοήθησε να ανεβεί ο μέσος όρος πληρότητας σε μονάδες, οι οποίες συμβλήθηκαν με το σχέδιο ενώ βοήθησε σημαντικά και την επιστροφή στην εργασία για εκατοντάδες εργαζομένους, εφόσον δημιούργησε μια περαιτέρω ανάγκη στελέχωσης σε έμψυχο δυναμικό στις μονάδες. Πάντως, είναι γενικά παραδεκτό

Τι πρόκειται να αλλάξει στο πρόγραμμα

Το κόστος των διακοπών: Σε περίπτωση συμφωνίας του Υπουργού Οικονομικών και έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο, το πρόγραμμα αναμένεται να ισχύσει και για την επόμενη περίοδο, καθώς διαφοροποιημένο. Είναι γνωστό ότι το πλαφόν στην τιμή της διανυκτέρευσης ήταν τους τελευταίους μήνες ένα σημαντικό ζήτημα για τους ξενοδόχους, που δεν είδαν με καλό μάτι την οροφή των 60 ευρώ, - ποσό που φαίνεται ότι αφήνει πολύ χαμηλά περιθώρια κέρδους για τα ξενοδοχεία. Θεωρούν επίσης ότι ένα ποσό των 80 -100 ευρώ είναι πιο κατάλληλο και πιο δελεαστικό και για τον επιχειρηματία, ώστε να επιλέξει να παραμείνει ανοικτός ειδικά τους μήνες αιχμής.

Η διάρκεια των διακοπών: Ένα εξίσου σημαντικό θέμα το οποίο αναμένεται να τεθεί στο τραπέζι είναι και η διάρκεια των διακοπών. Ο αριθμός των δύο διανυκτερεύσεων θεωρείται από τους ξενοδοχειακούς κύκλους εξαιρετικά περιορισμένος ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες κατά τους οποίους οι δικαιούχοι έχουν και μεγαλύτερη ευχέρεια να λείψουν από την εργασία τους για ολιγοήμερες διακοπές. Εισηγούνται όμως και παράδειγμα το όριο των τεσσάρων διανυκτερεύσεων για τους καλοκαιρινούς μήνες Σίγoura, επισημαίνεται, μπορεί να γίνει διαφορετική ρύθμιση για τους φθινοπωρινούς μήνες και διαφορετική για τους καλοκαιρινούς.

ότι ο εγχώριος τουρισμός ήταν αυτός που ανέβασε τις πληρότητες Αυγούστου, κυρίως δε, τις δύο ενδιάμεσες εβδομάδες του μήνα, γεγονός που αποδίδεται και στο εν λόγω σχέδιο.

Σε αριθμούς

Γύρω στα 105 χιλιάδες άτομα επωφελήθηκαν από τα σχέδια επιχορήγησης εγχώριου τουρισμού από τον Σεπτέμβριο του 2020 μέχρι τον Ιούνιο, ενώ για την περίοδο Ιουλίου- Αυγούστου επωφελήθη-

σαν 78 χιλιάδες άτομα, τα οποία προτίμησαν να μείνουν στην Κύπρο για διακοπές, αντί να πάνε στο εξωτερικό. Από πλευράς κονδυλίων, δαπανήθηκαν γύρω στα 3 εκατ. ευρώ για το πρόγραμμα τους μήνες Μάιο- Ιούνιο και Σεπτέμβριο- Νοέμβριο. Επιπλέον, οι έκτακτες δαπάνες του Υφυπουργείου, οι οποίες αφορούν το πρόγραμμα επιχορήγησης καλοκαιρινών διακοπών και εγχώριου τουρισμού, μέχρι τέλος του χρόνου, ανέρχονται στα 11,5 εκατ. ευρώ.

Μετ' εμποδίων η μετάβαση στο πλαστικό χρήμα

Κερδίζουν και επίσημα έδαφος οι κάρτες, δυσκολεύονται οι μικροί στο λιανικό, διευκολύνονται οι καταναλωτές

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Αν την περίοδο της πανδημίας καταγράφηκε εκτόξευση της χρήσης κάρτας και του πλαστικού χρήματος ακόμα και για μικροποσά, μετά την εφαρμογή της νομοθεσίας για υποχρεωτική αποδοχή πιστωτικών καρτών στις επιχειρήσεις, αναμένεται ότι θα αλλάξει δραματικά τα δεδομένα στον τρόπο πληρωμής για υπηρεσίες και αγαθά ακόμα και στις πιο μικρές επιχειρήσεις. Από τις 18 Σεπτεμβρίου τέθηκε σε ισχύ ο νέος νόμος, ωστόσο, η πρώτη εργάσιμη μέρα ήταν η Δευτέρα 20 Σεπτεμβρίου, οπότε και ξεκίνησαν επίσημα και οι έλεγχοι για την συμμόρφωση των επιχειρήσεων.

Πάντως, από την στιγμή ψηφίστης της νομοθεσίας, καταγράφηκαν αντιδράσεις

Η εφαρμογή του νόμου για αριθμό επιχειρήσεων συνεπάγεται ένα σημαντικό λειτουργικό κόστος. Βλέπουν το Υπουργείο Οικονομικών τον Οκτώβριο.

Το πλαστικό χρήμα φαίνεται ότι διευκολύνει τους καταναλωτές, οι οποίοι πάνε για ψώνια χωρίς πρώτα να κάνουν μια στάση σε ΑΤΜ.

από μερίδα μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων οι οποίες κορυφώθηκαν με την εφαρμογή της.

Αυξημένο κόστος, προμήθειες και ελλείψεις σε εξοπλισμό είναι μερικά από τα θέματα που προβάλλουν μέσω της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Βιοτεχνών, Επαγγελματιών Βιοτεχνών, ΠΟΒΕΚ. Μάλιστα η Ομοσπονδία ζήτησε από τις 23 Ιουνίου συνάντηση με τον Υπουργό Οικονομικών, για την οποία έλαβαν απόφαση στις 20 Σεπτεμβρίου. Η συνάντηση έχει οριστεί στις 7 Οκτωβρίου με τον γενικό διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών. Βασικό αίτημα είναι να εφαρμοστούν εξαιρέσεις και διαφορετικές

ρυθμίσεις βάσει του κύκλου εργασιών των εταιρειών.

Τα προβλήματα

Για παράδειγμα, για μια μικρή εταιρεία με τζίρο κάτω των 12 χιλιάδων ευρώ ετησίως, θα πρέπει να ισχύσουν διαφορετικοί κανόνες. Σύμφωνα με τον κ. Κουρσάρη, με την υποχρεωτική αποδοχή κάρτας, καθίστανται ζημιогόνα προϊόντα με πολύ μικρό, σχεδόν μηδαμινό κέρδος όπως είναι τα τσιγάρα, εφημερίδες- περιοδικά και τηλεκάρτες τα οποία αποτελούν την μερίδα του λέοντος στις πωλήσεις περιπτερόυ. «Αυτά τα προϊόντα έχουν πολύ μικρό, σχεδόν μηδαμινό κέρδος το

οποίο εξανemizεται όταν κάποιος πληρώσει με βίζα και καθιστά τα προϊόντα ζημιогόνα», σημειώνει ο κ. Κουρσάρης. Υπάρχουν επίσης και πρακτικά προβλήματα. Για παράδειγμα οι πανοδιопάλες, οι οποίοι εμπίπτουν στη νομοθεσία για υποχρεωτική αποδοχή πιστωτικών καρτών από επιχειρήσεις σε 85 οικονομικές δραστηριότητες. Για τις πιο πάνω κατηγορίες ενδεχομένως να πρέπει να ισχύσουν εξαιρέσεις, τονίζει ο πρόεδρος της ΠΟΒΕΚ Στέφανος Κουρσάρης. «Θα ζητήσουμε από τον Υπουργό να δούμε πώς ξεπερνάμε αυτά τα προβλήματα. Είναι πρακτικά πολύ δύσκολο, πέραν του κόστους». Η εφαρμογή του νόμου για αριθμό επι-

χειρήσεων συνεπάγεται ένα σημαντικό κόστος που περιλαμβάνει το κόστος για την προμήθεια εξοπλισμού, το κόστος σύνδεσps με το διαδίκτυο, την ετήσια συνδρομή και την προμήθεια από τις πωλήσεις προς τις εταιρείες οι οποίες παρέχουν τις υπηρεσίες. «Το κύριο έξοδο είναι η προμήθεια πάνω στην πώληση του προϊόντος, το οποίο επαναλαμβάνεται», ανέφερε ο κ. Κουρσάρης. Εξήγησε επίσης ότι το κόστος της προμήθειας είναι αντιστρόφως ανάλογο του ύψους των πωλήσεων. Δηλαδή, μια υπεραγορά με αυξημένες πωλήσεις, η προμήθεια που πληρώνει, είναι πολύ πιο χαμηλή σε σχέση με αυτό που πληρώνει μια μικρή επιχείρηση με μικρούς

τζίρους. Η ΠΟΒΕΚ κάνει επίσης λόγο για έλλειψη εξοπλισμού από τις εταιρείες παροχής των υπηρεσιών, ειδικά αυτή την περίοδο, η οποία αποδίδεται στην αυξημένη ζήτηση λόγω της εφαρμογής της νομοθεσίας και ζητά παράταση στην διεξαγωγή ελέγχων λόγω των ελλείψεων. Ο κλάδος των μικρών επιχειρήσεων και των βιοτεχνών βρίσκεται ακόμα σε μεγάλη αβεβαιότητα ένεκα πανδημίας και αριθμός αυτών αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα βιωσιμότητας που δεν αποκλείεται να επιδεινωθούν τους επόμενους μήνες. Μέχρι στιγμής ένα 10% των μικρών επιχειρήσεων έχει βάλει λουκέτο. Ήδη, η αγορά διέρχεται μια εξαιρετικά δύσκολη περίοδο, αφού μετά την στασιμότητα της πανδημίας, ακολούθησαν οι αυξήσεις στις τιμές των πρώτων υλών και στην μεταφορά

Η ΠΟΒΕΚ κάνει λόγο για έλλειψη εξοπλισμού από τις εταιρείες παροχής των υπηρεσιών, ειδικά αυτή την περίοδο, λόγω της κατακόρυφης αύξησης της ζήτησης.

των φορτίων. Πρόκειται για αυξήσεις οι οποίες επηρεάζουν επιχειρήσεις και μετά τους καταναλωτές.

Τα υπέρ

Πάντως, για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων, η εφαρμογή του συστήματος πληρωμής με κάρτα εκτιμάται ότι οδηγεί σε αύξηση των πωλήσεων. Και αυτό καθώς το πλαστικό χρήμα φαίνεται ότι διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό τους καταναλωτές, οι οποίοι πάνε για ψώνια χωρίς πρώτα να κάνουν μια στάση σε ΑΤΜ, ειδικότερα δε οι νεαρότερες γενιές. Βεβαίως, στόχος του διατάγματος είναι η πάταξη της φοροδιαφυγής.

Οι αδειοδοτημένες εταιρείες

Σύμφωνα με το μπρώτο της Κεντρικής Τράπεζας, τα ιδρύματα στα οποία έχει χορηγηθεί άδεια λειτουργίας στην Κύπρο είναι συνολικά δέκα. Μεταξύ αυτών φυσικά η JCC η οποία έχει το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά. Ο κατάλογος είναι ο εξής:

- JCC Payment Systems LTD
- G.S Cash Line Ltd
- G.A.P Vasilopoulos Public Ltd
- SPSPi Smart Pay Services Payment Institution (Cyprus) Ltd
- Wise Wolves Payment Institution Limited
- Silvergate Technologies Limited
- Powercash21Limited
- TFI Markets Ltd
- Massari Payment Services Ltd
- Mediterranean Finance Ltd

Στις υπηρεσίες για τις οποίες έχουν αδειοδοτηθεί είναι μεταξύ άλλων για υπηρεσίες που επιτρέπουν τις τοποθετήσεις μετρητών σε λογαριασμό πληρωμών, εκτέλεση πράξεων πληρωμής με κάρτα πληρωμής ή ανάλογη συσκευή, εκτέλεση μεταφορών πίστωσης, συμπεριλαμβανομένων των πάγιων εντολών, υπηρεσίες εκκίνησης πληρωμής, υπηρεσίες πληροφoριών λογαριασμού.

Σε εγκύκλιό του το ΕΤΕΚ σημειώνει ότι το υπό αναφορά διάταγμα αποδέχεται ως τερματικό αποδοχής καρτών πληρωμών και μέσων πληρωμής με κάρτα, όλες τις διαθέσιμες συσκευές, όπως ασύρματο και ενσύρματο τερματικό POS, mobile POS, μεθόδους και εφαρμογές virtual POS όπως π.χ. VIVA WALLET κ.ο.κ. τα οποία αξιοποιούν έξυπνες κινητές συσκευές/ τηλεφωνα ως τερματικό τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αποδοχή καρτών, τόσο με φυσική παρουσία κάρτας όσο και χωρίς φυσική παρουσία κάρτας, επιτρέπουν δηλαδή πωλήσεις εξ αποστάσεως. Σημειώνεται επίσης πως η χρήση εφαρμογών virtual POS (π.χ. εφαρμογή σε κινητό / smartphone κ.ο.κ.) ικανοποιεί τις πρόνοιες του διατάγματος.

Το δις εξαμαρτείν με τις χαλαρώσεις ουκ ανδρός σοφού

Από τέλη Οκτωβρίου και βλέπουμε η αποκλιμάκωση των μέτρων παρά την υποχώρηση των δεικτών

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να παρατείνει για άλλες 17 μέρες το υφιστάμενο πακέτο υγειονομικών μέτρων κατά της πανδημίας, αποκαλύπτει τον προβληματισμό που επικρατεί σε κυβέρνηση και επιδημιολόγους σε μια ενδεχόμενη νέα έξαρση της πανδημίας. Η όποια προοπτική χαλάρωσης των μέτρων κατά της πανδημίας μετακινείται μετά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου, με την προϋπόθεση πως η σημερινή επιδημιολογική εικόνα παραμένει ως έχει, στο χειρότερο σενάριο, ή συνεκτιεί η τάση υποχώρησης των επιδημιολογικών δεικτών. Μόνο υπό αυτές τις προϋποθέσεις κυβέρνηση και επιδημιολόγοι θα ασχοληθούν με το ενδεχόμενο σταδιακής αποκλιμάκωσης των μέτρων και εφόσον η χαλάρωση δεν προκαλέσει επιβάρυνση της επιδημιολογικής εικόνας. Σε μια πρώτη αξιολόγηση των δεδομένων που υπάρχουν με ανοικτή την εκπαίδευση, οι επιδημιολόγοι εντοπίζουν θετικά σημάδια τα οποία θα επαναξιολογηθούν προς το τέλος του μήνα προκειμένου τα συμπεράσματα τα οποία θα εξα-

Εάν και εφόσον η τρέχουσα επιδημιολογική εικόνα δεν διαφοροποιηθεί, κυβέρνηση και επιδημιολόγοι θα τους απασχολήσει το ενδεχόμενο χαλαρώσεων των περιοριστικών μέτρων μετά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου.

χθούν να είναι ασφαλέστερα. Στο υπουργείο Υγείας επικρατεί συκρατημένη αισιοδοξία με γενική διαπίστωση πως οι υγειονομικοί έλεγχοι (safe pass) έχουν μέγιστη συμβολή στην υποχώρηση του αριθμού των νέων κρουσμάτων αλλά και των νοσηλείων.

Το κρίσιμο τεστ

Με βάση το πλάνο που φαίνεται να υπάρχει στην ομάδα διαχείρισης της πανδημίας, η καθοριστική περίοδος προκειμένου να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για την πορεία της πανδημίας είναι το διάστημα μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, αρχές Οκτωβρίου. Το διάστημα αυτό, εκτιμούν οι ειδικοί, θα φανεί το αποτέλεσμα ανοίγματος της εκπαίδευσης που συνεχίζει να παρακολουθείται επισταμένα υπό τον φόβο επιδείνωσης της διασποράς του ιού τόσο εντός όσο και εκτός των σχολικών μονάδων. Ενδεχομένως, η αποκλιμάκωση των μέτρων να μετατεθεί για μετά το δεύτερο μισό του Οκτωβρίου προκειμένου οι επιστάμονες να είναι σε θέση να δουν εάν οι καιρικές συνθήκες θα ευνοήσουν μια νέα έξαρση της πανδημίας κάτι που συνέβη το περσινό φθινόπωρο. Όπως και να έχει η κατάσταση, σε γενικές γραμμές, κυβέρνηση και επιδημιολόγοι συνεχίζουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και κυρίως φειδωλοί με τις κινήσεις που σχετίζονται με την αποκλιμάκωση των μέτρων, τακτικά που επιβεβαιώνει το εύθραυστο επιδημιολογικό περιβάλλον που επικρατεί.

3η δόση

Ένας άλλος παράγοντας που θα λειτουργήσει θετικά για το χρόνο χαλαρώσεων των μέτρων

είναι πρώτον η τρίτη δόση του εμβολίου καθώς και η μείωση του ποσοστού των ανεμβολίαστων. Σχετικά με την τρίτη δόση, ο εμβολιασμός συνεχίζεται κανονικά με την χορήγηση της ενισχυτικής να επεκτείνεται σε άτομα 65 ετών και άνω. Οι εμβολιασμοί θα πραγματοποιούνται στα walk-in και επί του παρόντος θα αφορούν τους δικαιούχους 86 ετών και άνω. Σύμφωνα με διευκρινήσεις που έγιναν από το υπουργείο Υγείας για τα άτομα που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες και έχουν προτεραιότητα για εμβολιασμό με την τρίτη δόση, η ενισχυτική δόση θα τους χορηγηθεί εφόσον έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τεσσάρων εβδομάδων

Όπως είχε γράψει εγκοίρως η «Κ», η κυβέρνηση θα διαθέσει αδιάθετες ποσότητες εμβολίων σε τρίτες χώρες με τον υπουργό Υγείας να ανακοινώνει πως μια ποσότητα AstraZeneca θα διοχετευθεί στην Αίγυπτο.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελήσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

από την ημερομηνία που έλαβαν την δεύτερη δόση του εμβολίου. Επίσης διευκρινίστηκε πως η περίοδος των έξι μηνών για τη χορήγηση της τρίτης δόσης αφορά όλους τους υπόλοιπους πολίτες (65 και άνω, επαγγελματίες υγείας, διαμένοντες σε οικους ευγηρίας).

Εμβολιασμοί

Με βάση επίσημα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο τελευταίο διάταγμα του υπουργείου Υγείας για παράταση των μέτρων μέχρι τις 8 Οκτωβρίου, μέχρι την περασμένη Δευτέρα 20/09/2021 «ποσοστό 80,5% του ενήλικου πληθυσμού έλαβε την πρώτη δόση του εμβολίου και ποσοστό 76,8% ολοκλήρωσε το εμβολιαστικό σχήμα». Η προσοχή της κυβέρνησης στρέφεται στον εμβολιασμό των νέων σε μια προσπάθεια να αυξηθούν τα ποσοστά των εμβολιασμών από 12 έως 17 ετών. Στην προσπάθεια αυτή τα υπουργεία Υγείας και Παιδείας συμφώνησαν όπως δοθούν διευκολύνσεις. Συγκεκριμένα μαθητές που θα προγραμματίσουν να εμβολιασθούν με την 1η ή 2η δόση του εμβολίου, η απουσία τους από τα μαθήματα θα θεωρείται δικαιολογημένη και δεν θα αφαιρείται από τις ετήσιες δικαιολογημένες απουσίες. Προϋπόθεση η παρουσίαση της κάρτας εμβολιασμού στα σχολεία τους.

Η διπλωματία των εμβολίων

Και επίσημα η Κύπρος ξεκινά την διπλωματία των εμβολίων με την παραχώρηση αδιάθετων ποσοτήτων προς τρίτες χώρες, θέμα για το οποίο είχε γράψει πριν το καλοκαίρι η «Κ». Σύμφωνα με τα όσα έχουν γίνει γνωστά από το υπουργείο Υγείας και τα όσα είπε ο υπουργός Μιχάλης Χατζηπαντέλας στον Άλφα, η Κύπρος θα παραχωρήσει 50 χιλιάδες δόσεις του εμβολίου AstraZeneca στην Αίγυπτο. Η συγκεκριμένη ποσότητα είχε παραχωρηθεί στην τ/κ κοινότητα, δεν χρησιμοποιήθηκε και επιστράφηκε. Πέρα από την διάθεση εμβολίων σε τρίτες χώρες από ποσότητες που έχει εξασφαλίσει η Κυπριακή Δημοκρατία, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εξουσιοδοτήσει τον Υφυπουργό Ναυτιλίας να διερευνήσει σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο το ενδεχόμενο και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η Κύπρος θα μπορούσε να καταστεί Κόμβος Εμβολιασμού Πληρωμάτων με την προμήθεια αδιάθετων εμβολίων από άλλα κράτη, γεγονός που δύναται να αποφέρει μεγάλα οφέλη οικονομικά και πολιτικά, που θα αναδείξουν τον ηγετικό ρόλο της Κύπρου στην παγκόσμια ναυτιλιακή σκηνή αλλά και κατ' επέκταση την ευρύτερη προβολή της Κύπρου.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Μάθετε να κόβει το μάτι σας

Ενα από τα πιο συναρπαστικά πράγματα για όσους επιλέγουν να επενδύσουν σε μεταξιματισμένα σπίτια και διαμερίσματα είναι η διαδικασία υπολογισμού του κόστους ανακαίνισης.

Παρόλο που το τελικό κόστος εξαρτάται από την τελική χρήση, δηλαδή αν θα ενοικιαστεί σε τρίτους, αν θα πωληθεί σε τρίτους ή αν θα ιδιοκατοικηθεί, είναι σημαντικό να ξέρουμε τι έχουμε ενώπιόν μας επειδή στο τέλος της ημέρας αυτό που έχει σημασία είναι σε τι χρήση μπαίνουν τα χρήματα μας. Δεν θέλουμε να ξοδεύουμε αλόγιστα χρήματα εκεί που δεν πρέπει και να μην ξοδεύουμε χρήματα εκεί που πρέπει.

Το ζήτημα το είδαμε ποικιλοτρόπως στο παρελθόν. Σήμερα θα το δούμε από μια άλλη οπτική γωνία. Σήμερα θα προσπαθήσω να σας πείσω πως μπαίνοντας σε ένα σπίτι ή διαμέρισμα που σας προτείνουν να αγοράσετε, θα πρέπει να έχετε θετικό πνεύμα και να επιλέγете να σημειώνετε εκείνα τα πράγματα που θεωρείτε πιθανή εστία προβλήματος και άρα πηγή μεγαλύτερων εξόδων, παρά να είστε ομιλητικοί πέραν του δέοντος υποδεικνύοντας στον πωλητή ή στον διαμεσολαβητή αυτά που εντοπίζετε.

Το να μιλάτε λιγότερο και να παρακολουθείτε περισσότερο, σας δίνει ένα διαπραγματευτικό ατού. Ο άλλος σας βλέπει συνεχώς να σημειώνετε – μπορεί να ρίχνετε και καμιά γκρίμματα κάθε τόσο αναλόγως του τι εντοπίζετε – και αυτός αρχίζει να μαζεύεται λίγο επειδή αυτή

Η ζητούμενη τιμή είναι ένα πράγμα, το τι περιθώριό σας αφήνει αυτή η τιμή αν την δεχτείτε επωμιζόμενος το «σωστό» κόστος ανακαίνισης είναι ένα άλλο θέμα.

σας η ενέργεια τον κάνει να νιώθει άβολα πως αυτό που σας προσφέρει ίσως να μην είναι αυτό που υποθέτει πως είναι. Και αυτό αποτελεί αξιοσημείωτη μόχλευση υπέρ σας εναντίον του όταν έρθει η ώρα της διαπραγματεύσεως της τιμής.

Η ζητούμενη τιμή είναι ένα πράγμα, το τι περιθώριό σας αφήνει αυτή η τιμή αν την δεχτείτε επωμιζόμενος το «σωστό» κόστος ανακαίνισης είναι ένα άλλο θέμα. Άρα θα πρέπει να είστε σε θέση να κάνετε στο πόδι πρόχειρους υπολογισμούς για το τι θα στοιχίσει μια λογική ανακαίνιση του χώρου που επιθεωρείτε. Άρα χρειάζεται μια βασική γνώση του τι συμβαίνει στην αγορά των υλικών και εργασιών που έχετε υπόψη σας ότι απαιτούνται και μια πρόχειρη προσέγγιση είναι να μοιράζετε τις εργασίες σε κομμάτια ή δόσεις των €5.000 αναλόγως κλίμακας. Νοείται ότι θα πρέπει να έχετε μετρημένο το εμβαδόν του κάθε χώρου επειδή έτσι θα μετρήσει μετέπειτα ο κάθε εργολάβος που θα κληθεί να σας δώσει προσφορά,

Εστιάζετε στην οροφή, στους τοίχους και δη στη βάση των τοίχων. Εκεί θα εντοπίσετε πιθανές εστιές υγρασίας.

αλλά και τις βασικές διαστάσεις των κουφωμάτων, των ντουλαπιών κλπ. Με αυτό τον τρόπο μπορείτε να προσεγγίσετε το κόστος ανακαίνισης σε ικανοποιητικό βαθμό για να ξέρετε τι θα προσπαθήσετε να κόψετε από τη ζητούμενη τιμή πώλησης.

Εννοείται ότι είναι σχεδόν απίθανο να «καρφώσετε» το ακριβές νούμερο· είτε θα είστε πάνω ή κάτω από το πραγματικό, αναλόγως φυσικά και της εμπειρίας σας. Όμως δεν παύει από το να είναι μια προσέγγιση του πραγματικού κόστους.

Αν έχετε την ευκαιρία να δείτε ξανά και ξανά το ακίνητο, τότε μπορείτε να πάρετε σε μια ή δυο από αυτές τις φορές και κάποιον σύμβουλό σας για να σας βοηθήσει στους υπολογισμούς σας.

Σε τι θα πρέπει να εστιάζετε όταν επιθεωρείτε ένα τέτοιο ακίνητο;

Το πρώτο πράγμα είναι να αγνοήσετε παντελώς τον όποιο «θόρυβο» προκαλείται από τυχόν ύπαρξη επιπλών, συσκευών και άλλων αντικειμένων που «διακοσμούν» τον χώρο. Μπορεί αυτά να ασχημίζουν τον χώρο ή μπορεί και τον ο-

μορφαίνουν. Εσείς προτίθεστε να αγοράσετε το ακίνητο, όχι τα περιεχόμενα – ακόμη κι εάν τα περιεχόμενα περιλαμβάνονται στην τιμή πώλησης. Εσείς σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο απλά να σκέφτεστε ένα skip στο οποίο όλα αυτά θα πεταχτούν.

Ακολουθώς να εστιάζετε στην οροφή, στους τοίχους και δη στη βάση των τοίχων. Εκεί θα εντοπίσετε πιθανές εστιές υγρασίας. Αυτό σας προδιαθέτει για το τι προβλήματα πιθανόν να υπάρχουν και για το κατά πόσον είναι εφικτό να επιλυθούν ριζικά. Αν για παράδειγμα είναι θέμα οροφής την οποία εσείς θα μπορείτε να ελέγχετε 100% τότε είναι μικρότερο πρόβλημα από το να είναι το δάπεδο του πάνω διαμερίσματος στο οποίο έχετε σχεδόν μηδέν έλεγχο. Κοιτάξετε αν υπάρχουν φρέσκα «πατισιορίσματα» καθώς είναι πιθανόν ο πωλητής να προσπάθησε να σας αποκρύψει το χρονίζον πρόβλημα.

Ακολουθώς ελέγξτε κάτω από τις αποχετεύσεις της κουζίνας και των νιπτήρων. Υπάρχουν σημάδια μούχλας ή λεκέδες από νερά. Αυτό θα σας δώσει ένδειξη για πιθανές διαρροές των αποχετεύσεων. Δείτε την κουζίνα: τους πάγκους, τα ερμαράκια και τα καπάκια της. Είναι κατασκευές που μπορεί να κρατηθούν ή να τύχουν κάποιας αναβάθμισης ή θα πρέπει να απομακρυνθούν και να μπει νέα κουζίνα. Κατ' ανάλογο τρόπο τα ερμαρία.

Ελέγξτε τα κουφώματα: είναι τοποθετημένα σε κάσιες και αν ναι τι υλικού

Μεταλλικές ή ξύλινες και ποια η κατάστασή τους. Οι ξύλινες μπορεί να είναι ακόμη σάπινες παρόλο που το ξύλο έχει καλύτερες θερμομονωτικές ιδιότητες από το μέταλλο. Οι μεταλλικές μπορεί να έχουν σκουριά, αλλά πιο εύκολα συντηρούνται από τις ξύλινες. Αν θέλετε να τις αφαιρέσετε για να διακόψετε τις θερμογέφυρες μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού τι κόστος απαιτείται σε τέτοια περίπτωση και ποια η επίπτωση στην εξωτερική εμφάνιση του κτηρίου. Αλλαγή κουφωμάτων με αναβαθμισμένους θερμομονωτικές και αποχωνωτικές ιδιότητες. Ποιο το κόστος σε τέτοια περίπτωση.

Μπορώ να κρατήσω κάποιες από τις υφιστάμενες διαπεδοστρώσεις ή θα πρέπει να αλλάξω παντού δάπεδα και αν ναι, τι θα ήταν καλό να βάλω. Κατ' ανάλογο τρόπο τα μπάνια. Μετά δείτε τον κεντρικό πίνακα της ηλεκτρικής εγκατάστασης. Θέλει αλλαγή επειδή είναι παλιός. Ελέγξτε το πισοτικό, τον πλακό αν υπάρχει, την θέρμανση και τα κλιματιστικά εκεί και όπου υπάρχουν. Ρωτήστε και μάθετε αν συντηρήθηκαν και από ποιον.

Η όλη διαδικασία πιο πάνω είναι εμπειρία ζωής και κτιζείται με την εμπειρία, την τριβή και τα λάθη. Αυτό είναι όμως που το κάνει και συναρπαστικό. Όσο καλύτεροι γίνεστε τόσο θα δείτε τις επενδύσεις σας να αποκτούν νόημα.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Κυπριακό και διάδοχος Λουτ στη συνάντηση με γ.γ.

Τα σενάρια που είναι στο τραπέζι για το πρόσωπο που θα αναλάβει αντιπρόσωπος του Αντόνιο Γκουτέρες στο Κυπριακό

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η **συνάντηση** του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη με τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες (12.30 ξημερώματα Τετάρτης, ώρα Κύπρου), αναθεωρημένα να ρίξει περισσότερο φως αναφορικά με τις προθέσεις του κ. Γκουτέρες για την διάδοχο κατάσταση της Τζέιν Χολ Λουτ. Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, το συγκεκριμένο ζήτημα ήταν ένα από τα θέματα της κατά ιδίαν συνάντησης του Νίκου Αναστασιάδη με τον Αντόνιο Γκουτέρες στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών. Χωρίς να έχουν γίνει γνωστές λεπτομέρειες για το τι διμείφθη στη συνάντηση μέχρι την ώρα που έκλεινε το φύλλο της Οικονομικής «Κ», δυο είναι τα σενάρια για τις επιλογές του γ.γ. των Η.Ε. Πρώτον, ο διορισμός ενός

Σύμφωνα με πληροφορίες από τη Νέα Υόρκη, δυο είναι τα σενάρια για τον διορισμό νέου αντιπροσώπου του γ.γ. Το πρώτο ο διορισμός να περάσει από το Συμβούλιο Ασφαλείας και το δεύτερο στα πρότυπα της απερχόμενης Τζέιν Χολ Λουτ.

αντιπροσώπου του, ο οποίος θα εγκριθεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας (UNSC) στα πρότυπα του προκατόχου της Τζέιν Χολ Λουτ, Έπεν Άιντε. Σενάριο που φαίνεται να μην βρίσκει πρόσφορο έδαφος ένεκα της τουρκικής πλευράς. Δεύτερον, διορισμό ενός προσώπου που δεν θα περάσει από το Συμβούλιο Ασφαλείας και στα πρότυπα διορισμού της Τζέιν Χολ Λουτ. Σύμφωνα με διπλωματικές εκτιμήσεις, η τουρκική διπλωματία δεν επιθυμεί την εμπλοκή του Συμβουλίου Ασφαλείας στο διορισμό αντιπροσώπου του γ.γ. του ΟΗΕ προκειμένου να έχει το περιθώριο να βάζει στο τραπέζι θέσεις που κινούνται εκτός του πλαισίου ψηφισμάτων των διεθνούς οργανισμού, όπως τα δυο ξεχωριστά κράτη. Τυχόν διορισμός αντιπροσώπου στο Κυπριακό με

έγκριση από το Συμβούλιο Ασφαλείας συνεπάγεται ότι οι όροι εντολής του θα απορρέουν από τα ψηφίσματα ενώ θα λογοδοτεί σε αυτό. Η ελληνοκυπριακή πλευρά προκρίνει τον διορισμό προσώπου που θα έχει εγκριθεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας ως ανάχωμα στις όποιες παράνομες τουρκικές επιδιώξεις.

Η άτυπη

Εκ των πραγμάτων, το ενδιαφέρον για το πρόσωπο που θα διαδεχθεί την Τζέιν Χολ Λουτ μετατοπίζεται στην άτυπη τριμερή στις 27 Σεπτεμβρίου. Στο γεύμα με τους ηγέτες των δυο κοινοτήτων, διπλωματικές πηγές δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο ο οικοδεσπότης γ.γ. του ΟΗΕ να ανακοινώσει στους Νίκο Αναστασιάδη και Ερσίν Τατάρ την επιλογή του. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα πάει στην άτυπη τριμερή έχοντας ενημερώσει εκτενώς τον γ.γ. του ΟΗΕ για τις θέσεις του, προκειμένου να επαναρχίσει η διαδικασία διαλόγου στο Κυπριακό. Όπως ανακοίνωσε ο ίδιος στην καθιερωμένη συνάντησή του με ομογενειακά μέσα στην Νέα Υόρκη, θα υπενθυμίσει στον Αντόνιο Γκουτέρες τις διάφορες κατά καιρούς εναλλακτικές προτάσεις προς άρση του αδιεξόδου, που αφορούσαν την αποκέντρωση εξουσιών για να μειωθούν οι ενδεχόμενες συγκρούσεις στο κέντρο, είτε της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, είτε των ουσιαστικών ΜΟΕ που θα επέτρεπαν ένα κλίμα θετικό για να δημιουργηθούν οι απαραίτητες συνθήκες επανέναρχης του διαλόγου, είτε και της πρόσφατης αναφοράς για επάνοδο στο Σύνταγμα του '60 υπό προϋποθέσεις.

Μπαράζ επαφών

Εν αναμονή της προσφωνήσεως της Γενικής Συνελεύσεως του ΟΗΕ στις 24 Σεπτεμβρίου, από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας συνεκίζονται στην Νέα Υόρκη οι επαφές της κυπριακής πλευράς τόσο σε επίπεδο Προέδρου της Δημοκρατίας όσο και υπουργού Εξωτερικών. Από τις προγραμματισμένες συναντήσεις με ξεχωριστό ενδιαφέρον η τριμερής συνάντηση Κύπρου, Ελλάδας, Αιγύπτου σε επίπεδο ΥΠΕΕ, αύριο Πέμπτη. Μια συνάντηση σημαντική και στον απόηχο των προσπαθειών που καταβάλλει η τουρκική διπλωματία για γεφύρωση του χάσματος

Επιδίωξη της κυπριακής πλευράς είναι όπως ο διορισμός του προσώπου που θα διαδεχθεί την Τζέιν Χολ Λουτ εγκριθεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας, ως ανάχωμα στις παράνομες τουρκικές επιδιώξεις, να θέτει θέματα πέρα από τα διεθνή ψηφίσματα.

που έχει δημιουργηθεί στις σχέσεις Άγκυρας και Καΐρου. Σύμφωνα με πληροφορίες που μεταδίδονται από τη Νέα Υόρκη, η Αίγυπτος στις επαφές με την τουρκική πλευρά φαίνεται να έχει βάλει στο τραπέζι ως προϋπόθεση εξομάλυνσης των σχέσεων με την Τουρκία, το σεβασμό του διεθνούς δικαίου στην ευρύτερη περιοχή, κάτι στο οποίο αναμένεται να γίνει αναφορά στην τριμερή της Πέμπτης. Μια πρώτη συνάντηση με τον ΥΠΕΕ της Αιγύπτου Sameh

Shoukry είχε προχθές Δευτέρα στη Νέα Υόρκη ο ΥΠΕΕ Νίκος Χριστοδουλίδης. Συνάντηση στην οποία συζητήθηκαν η υλοποίηση των συμφωνηθέντων κατά την πρόσφατη, Διακυβερνητική Συνάντηση Κύπρου-Αιγύπτου που πραγματοποιήθηκε στο Κάιρο, οι τελευταίες εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή, καθώς και τα επόμενα βήματα στην κοινή προσπάθεια για περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ ομονοουσών χωρών στην ευρύτερη πε-

ριοχή. Ο Αιγύπτιος Υπουργός Εξωτερικών αποδέχθηκε πρόσκληση για να επισκεφθεί την Κύπρο πριν από το τέλος του έτους.

Με Δένδια και Ε.Ε.

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης συναντήθηκε με τον Υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας, Νίκο Δένδια, με την ατζέντα να περιέχει θέματα κοινού ενδιαφέροντος Λευκωσίας – Αθηνών, συντονισμό σε σχέση με το Κυπριακό, ζητήματα από την ημερίσα

διάταξη ΕΕ, καθώς και για τις τριμερείς συνεργασίες που Κύπρος και Ελλάδα έχουν από κοινού εγκαθιδρύσει με χώρες της ευρύτερης περιοχής. Στο πλαίσιο της άτυπης συνάντησης των Υπουργών Εξωτερικών της ΕΕ που πραγματοποιήθηκε την περασμένη Δευτέρα, συζητήθηκαν ζητήματα Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος από την παγκόσμια επικαιρότητα, με έμφαση στη διαμορφούμενη κατάσταση στο Αφγανιστάν.

Ψυχρό κλίμα σε Κυπριακό και ελληνοτουρκικά

Επιμονή σε λύση δύο κρατών από Αγκυρα – Τατάρ και τουρκικές προκλήσεις με ανταλλαγή Navtex

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Αυτή την εβδομάδα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Έλληνας Πρωθυπουργός, ο Πρόεδρος της Τουρκίας και ο Τουρκοκύπριος ηγέτης επισκέπτονται τη Νέα Υόρκη, όπου στο περιθώριο των εργασιών του ΟΗΕ, αναμένεται να έχουν σημαντικές διπλωματικές επαφές. Την ώρα που τα μέσα ενημέρωσης της Κύπρου, της Ελλάδας και της Τουρκίας παρακολουθούν τις εξελίξεις στη Νέα Υόρκη, στο Κυπριακό και στα ελληνοτουρκικά εντατικοποιείται εκ νέου το ψυχροπολεμικό, συγκρουσιακό κλίμα.

Ο ηγέτης της τουρκοκυπριακής κοινότητας πριν από την αναχώρησή του από τα κατεχόμενα έφερε για μια ακόμη

Οι τόνοι ανέβηκαν στα ελληνοτουρκικά με αφορμή την αντίδραση της Άγκυρας στην έναρξη εργασιών στα ελληνικά χωρικά ύδατα, στα ανατολικά παράλια της Κρήτης.

φορά στο προσκήνιο το μεγάλο χάσμα που χωρίζει τις πλευρές στο Κυπριακό. Την ίδια στιγμή, οι τόνοι ανέβηκαν εκ νέου στα ελληνοτουρκικά με αφορμή την αντίδραση της Άγκυρας στην έναρξη εργασιών στα ελληνικά χωρικά ύδατα, ανοικτά των ανατολικών παραλίων της Κρήτης. Η Αθήνα, επίσης, διέψευσε την Άγκυρα για το ζήτημα της ενδεχόμενης συνάντησης του Κυριάκου Μητσοτάκη με τον Ταγίπ Ερντογάν στη Νέα Υόρκη.

Λύση των δυο κρατών

«Η πρότασή μας των έξι σημείων που κατατέθηκε στην άτυπη διάσκεψη της Γενεύης παραμένει στο τραπέζι». Αυτό το μήνυμα έστειλε ο Ερσίν Τατάρ προτού ξεκινήσει το ταξίδι του για τη Νέα Υόρκη, μέσω Κωνσταντινούπολης, συνοδευόμενος από τους στενούς συνεργάτες του στο Κυπριακό. Ο Τατάρ αναμένεται να επιστρέψει στα κατεχόμενα στις 28 Σεπτεμβρίου. Λίγο πριν από την επιστροφή του στο νησί, ο Τ/κ ηγέτης θα συναντηθεί με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον γ.γ. του ΟΗΕ. Ο Τουρ-

Άγκυρα και τουρκοκυπριακή ηγεσία επιμένουν στην σημασία της κατοχύρωσης της αρχής της κυριαρχικής ισότητας ως βασική προϋπόθεση των διαπραγματεύσεων στο Κυπριακό.

κοκύπριος ηγέτης επανέλαβε ότι στη Νέα Υόρκη θα προβάλει την λύση των δυο κρατών. Ο ίδιος επιμένει στην σημασία της κατοχύρωσης της αρχής της κυριαρχικής ισότητας ως βασική προϋπόθεση των διαπραγματεύσεων στο Κυπριακό. Παράλληλα, αναφέρεται στην σημασία της διαιώνισης των δεσμών της τ/κ κοινότητας με την Τουρκία.

Λίγο πριν από την έναρξη της επίσκεψης του Τατάρ στη Νέα Υόρκη, η τ/κ ηγεσία έδωσε στην δημοσιότητα τα αποτελέσματα μιας νέας σφυγμομέτρησης σχετικά με την στάση των Τ/κ στο Κυπριακό. Σύμφωνα πάντα με την έρευνα του «Προεδρικού», περίπου ένας στους δυο Τ/κ υποστηρίζουν την λύση των δυο κρατών. Επίσης, ένας στους δέκα Τ/κ τάσσονται υπέρ της προσάρτησης των κατεχομένων στην Τουρκία.

Τα ελληνοτουρκικά

Ο κυπριακός τύπος επιλέγει «να κρατήσει μικρό καλάνθι» σχετικά με τα πιθανά αποτελέσματα της νέας τριμερούς συνάντησης. Το γεγονός ότι σε μια περίοδο που η ε/κ πλευρά θέτει ζήτημα επιστρο-

φής στο Σύνταγμα του 1960, η βρετανική διπλωματία βολιδοσκοπεί προθέσεις για την αποκεντρωμένη ομοσπονδία και η τ/κ ηγεσία δεν διαπραγματεύεται άλλη φόρμουλα λύσης εκτός από αυτήν των δυο κρατών, οδηγεί τους Κύπριους αναλυτές στο συμπέρασμα ότι δεν θα πρέπει να αναμένουμε θαύματα από την συνάντηση των δυο ηγετών με τον γ.γ. του ΟΗΕ. Με άλλα λόγια, δεν υπάρχουν πολλές ελπίδες για πρόοδο κατά το επόμενο διάστημα.

Οι ελπίδες για πρόοδο παραμένουν περιορισμένες και στα ελληνοτουρκικά. Την Κυριακή η Αθήνα διέψευσε τον Πρόεδρο της Τουρκίας σχετικά με το ενδεχόμενο μιας μίνι ελληνοτουρκικής συνόδου κορυφής στη Νέα Υόρκη.

«Θα ικανοποιήσουμε το αίτημα του Μητσοτάκη για μια συνάντηση στις ΗΠΑ», δήλωσε ο Ερντογάν προτού αναχωρήσει για την Νέα Υόρκη. Η απάντηση της Αθήνας υπήρξε άμεση. Σύμφωνα με τον ελληνικό τύπο κυβερνητικές πηγές δεν επιβεβαιώνουν τις δηλώσεις Ερντογάν, τονίζοντας πως δεν υπάρχει προγραμματισμένη συνάντηση και δεν

έχει ζητηθεί κάτι τέτοιο. «Δεν υπάρχει ανταλλαγή στην ναυτιλιακή οδηγία (Navtex) στα ανοικτά των ανατολικών παραλίων της Κρήτης. Πρόκειται για μια περιοχή που έχει ιδιαίτερη σημασία τόσο για τα ελληνοτουρκικά όσο και το ζήτημα της ΑΟΖ στην Ανατολική Μεσόγειο υπό το πρίσμα του λεγόμενου τουρκοβλυστικού μνημονίου.

Ανταλλάσσουν «Navtex»

Στο μεταξύ Ελλάδα και Τουρκία ανταλλάσσουν ναυτιλιακές οδηγίες (Navtex) στα ανοικτά των ανατολικών παραλίων της Κρήτης. Πρόκειται για μια περιοχή που έχει ιδιαίτερη σημασία τόσο για τα ελληνοτουρκικά όσο και το ζήτημα της ΑΟΖ στην Ανατολική Μεσόγειο υπό το πρίσμα του λεγόμενου τουρκοβλυστικού μνημονίου.

Σύμφωνα με πληροφορίες από τον ελληνικό τύπο, η Αθήνα αντέδρασε στην παρενόχληση του ερευνητικού πλοίου «Nautical Geo», το οποίο βρίσκεται σε θαλάσσια περιοχή στο Καρπάθιο Πέλαγος, όπως είχαν ενημερώσει οι ελληνικές υδρογραφικές υπηρεσίες με σχετική Navtex. Όπως αναφέρει η ανακοίνωση του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών «κατόπιν εντολής του Υπουργού Εξω-

τερικών Νίκου Δένδια, δόθηκαν οδηγίες στην Ελληνική Πρεσβεία στην Άγκυρα να προβεί σε έντονο διάβημα διαμαρτυρίας αναφορικά με τουρκική παρενόχληση κατά του ερευνητικού πλοίου «Nautical Geo», καθώς και την έκδοση παράτυπης Navtex».

Η Τουρκία παρενόχλησε το ερευνητικό σκάφος «Nautical Geo», το οποίο έχει αναλάβει να εξετάσει την πιθανή πορεία του αγωγού «East Med» και είναι ναυλωμένο από τις κυβερνήσεις Ελλάδας, Κυπριακής Δημοκρατίας και Ισραήλ. Το «Nautical Geo» επιχειρεί να προχωρήσει την αποστολή του εδώ και τουλάχιστον δύο μήνες, ωστόσο δεν την υλοποιεί λόγω των παρενοχλήσεων από τουρκικά πολεμικά, καθώς η Τουρκία υποστηρίζει ότι η περιοχή έχει ναυτικά μίλια ανατολικά και νότια της Κρήτης αποτελεί τουρκική υφαλοκρηπίδα.

Η Άγκυρα αντέδρασε στο διπλωματικό διάβημα της Αθήνας σε υψηλούς τόνους προχωρώντας σε έκδοση «αντί-Navtex». Επίσης, την Δευτέρα, το τουρκικό Υπουργείο Εθνικής Άμυνας προειδοποίησε ότι η τουρκική πλευρά λαμβάνει μέτρα για την παρεμπόδιση των ερευνών, όπως επιδόσεις στην κοινωνία για να περάσει η περιοχή από την Άγκυρα, η περιοχή που δεσμεύει για έρευνες του «Nautical Geo» η Ελλάδα, «βρίσκεται εντός της τουρκικής υφαλοκρηπίδας όπως δηλώθηκε στα Ηνωμένα Έθνη στις 18 Μαρτίου 2020». Πρόκειται για την γνωστή μονομερή οριοθέτηση της Τουρκίας βάσει του τουρκοβλυστικού μνημονίου που κατατέθηκε με ρηματική διακρίνωση στον ΟΗΕ τον Μάρτιο του 2020.

Σημειώνεται ότι σχεδόν παράλληλα με την ανταλλαγή «Navtex» στο Καρπάθιο Πέλαγος, η Αθήνα έδωσε εντολή στην ελληνική Πρεσβεία στην Άγκυρα για την πραγματοποίηση και ενός δεύτερου διαβήματος διαμαρτυρίας για παράνομη αλιεία από τουρκικά αλιευτικά σκάφη εντός των ελληνικών χωρικών υδάτων. Στο διάβημα τονίζεται ότι είναι καταδικαστέα η πρακτική σκαφών της τουρκικής ακτοφυλακής, που συνοδεύουν τα τουρκικά αλιευτικά και παρενοχλούν τα ελληνικά αλιευτικά. Η Άγκυρα ισχυρίζεται ότι τα τουρκικά σκάφη βρίσκονται εντός των τουρκικών και διεθνών χωρικών υδάτων και ότι η τουρκική ακτοφυλακή προφυλάσσει τους Τούρκους ψαράδες από τις «παρενοχλήσεις» του ελληνικού λιμενικού.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

ESG και ψηφιακή μετάβαση

Σήμερα η μετάβαση στην ψηφιακή εποχή είναι κάτι περισσότερο από επιβεβλημένη. Μόνο έτσι επιχειρήσεις αλλά και το κράτος θα μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες και προϊόντα προς τους πολίτες με διαφάνεια και ταχύτητα που δεν υπήρχε στο παρελθόν. Πρέπει λοιπόν οι άνθρωποι που αποτελούν τους οργανισμούς να μπορέσουν να προσαρμοστούν σε αυτή την μεγάλη αλλαγή που γίνεται προς όφελος των πολιτών για να συνεχίσουν να γίνονται καλύτεροι και πιο ανταγωνιστικοί σ' αυτό που κάνουν. Δεν φτάνει όμως για μια κοινωνία απλά να προσαρμοστεί στην ψηφιακή μετάβαση με ότι αυτό συνεπάγεται. Πρέπει η ψηφιακή μετάβαση να συνοδεύεται και από άλλες δράσεις που συνδέονται με το περιβάλλον, την κοινωνική ευθύνη αλλά και την εταιρική διακυβέρνηση. Έχουμε λοιπόν από την μία, την βελτίωση της εκτέλεσης των υπηρεσιών και δημιουργίας προϊόντων μέσω της ψηφιοποίησης, αλλά και από την άλλη πρέπει να μπορέσουμε να καταλάβουμε ποιο είναι το αποτύπωμα των οργανισμών και των υπηρεσιών στο περιβάλλον, πώς επιδρούν στην κοινωνία, τι προσφέρουν, αλλά και τον τρόπο διοίκησης για να λειτουργούν σωστά, με διαφάνεια και όραμα. Η ψηφιακή μετάβαση λοιπόν όχι μόνο δεν ενοχλεί το ESG (Environment, Social, Governance), αλλά το υποστηρίζει για να βελτιώσει τη ζωή των πολιτών μεμονωμένα αλλά και της κοινωνίας γενικότερα. Η μεγαλύτερη αυτονομία και διαφάνεια που δίνει η ψηφιοποίηση λοιπόν, είναι άμεσα συνδεδεμένη με τους κύριους στόχους του ESG, που είναι η προστασία του περιβάλλοντος, η αναβάθμιση και μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευθύνης αλλά και η προώθηση καλύτερων πρακτικών στην διακυβέρνηση. Το ESG λοιπόν μας κτυπάει ήδη την πόρτα και τα χρόνια που έρχονται θα δούμε να εφαρμόζεται παντού. Ας υποθετίσουμε λοιπόν πρακτικές που θα λειτουργούν προς όφελος της κοινωνίας, των πολιτών και του περιβάλλοντος για να βελτιώσουμε το μέλλον όχι μόνο το δικό μας, αλλά πρωτίστως των παιδιών μας. Η ψηφιακή μετάβαση δεν είναι αρκετή να μας καλυτερεύσει τη ζωή αν δεν συνοδεύεται από άλλες δράσεις που έχουν ως επίκεντρο τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Άλλωστε, όλα ξεκινούν από εμάς και καταλήγουν πάλι σε εμάς.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

“
**ONE OF THE BIGGEST
TECH GATHERINGS
IN EAST MED**
”

digitalagenda
CYPRUS SUMMIT

OCTOBER 19-20, 2021
NICOSIA MUNICIPAL THEATRE

EARLY BIRD TICKET
BOOK NOW
digitalagency.com

POWERED BY

Bank of Cyprus

SUPPORTERS

Deloitte

Logicom

PARTNERS

 **UNIVERSITY
of NICOSIA**

 **Ευρωπαϊκό
Πανεπιστήμιο Κύπρου**

 **THE CYPRUS INSTITUTE OF
NEUROLOGY & GENETICS**

 **FREDERICK
UNIVERSITY**

A PROJECT ENDORSED BY

 **REPUBLIC OF CYPRUS
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS**

 **REPUBLIC OF CYPRUS
RESEARCH, INNOVATION
AND DIGITAL POLICY**

 **Δήμος Νίκωσις
Nicosia Municipality**

Καμία αύξηση επιτοκίων το 2023, λέει η ΕΚΤ

Δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις, ξεκαθάρισε ο Πάμπλο Χερνάντες ντε Κος

Καμία αύξηση επιτοκίων στην Ευρωζώνη το 2023 δεν προβλέπεται από την ΕΚΤ, σύμφωνα με δηλώσεις που έκανε ο υπεύθυνος χάραξης πολιτικής της ΕΚΤ Πάμπλο Χερνάντες ντε Κος, στον απόηχο σχετικού δημοσιεύματος των Financial Times. Τα σχόλια αυτά ήρθαν έπειτα από δηλώσεις του Φίλιπ Λέιν, οικονομολόγου της ΕΚΤ, σε ιδιωτική συνάντηση που είχε με Γερμανούς οικονομολόγους, κατά τη διάρκεια της οποίας φαίνεται να είπε πως η ΕΚΤ αναμένεται να πετύχει τον στόχο για πληθωρισμό 2% έως το 2025. Αυτό επεσήμανε η βρετανική εφημερίδα επικαλούμενη, την ίδια στιγμή, δημοσιεύματα εσωτερικά μοντέλα της ΕΚΤ, το περιεχόμενο των οποίων αμφισβητεί εν μέρει η κεντρική τράπεζα.

Ο κ. Ντε Κος απέκλεισε το ενδεχόμενο αύξησης των επιτοκίων και επισήμανε πως «το συμπέρασμα που φαίνεται να βγαίνει από αυτό το άρθρο είναι ότι τα επιτόκια θα μπορούσαν να αυξηθούν το 2023, κάτι που είναι σαφώς πιο νωρίς από αυτό που περιμένει η αγορά σήμερα». Παράλληλα, όπως υπογράμμισε, οι τρεις προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στη μελλοντική καθοδήγηση της ΕΚΤ για το ενδεχόμενο αύξησης των επιτοκίων δεν πληρούνται. «Το προφανές συμπέρασμα του δημοσιογράφου δεν είναι βασικά συμβατό με τη μελλοντική μας καθοδήγηση», κατέληξε.

Στο δημοσίευμά της η εφημερίδα Financial Times επισήμανε πως η Ευρωπαϊκή

Είχαν προηγηθεί δημοσιεύματα που έκαναν λόγο για αλλαγή των επιτοκίων σε δύο χρόνια.

Κεντρική Τράπεζα εκτιμά ότι θα πιάσει τον στόχο του 2% στον πληθωρισμό έως το 2025, επικαλούμενη μη δημοσιευμένες εσωτερικές αναλύσεις που περιήλθαν σε γνώση της εφημερίδας, αφήνοντας να εννοηθεί ότι είναι σε τροχιά αύξησης επιτοκίων σε μόλις δύο χρόνια. Σύμφωνα με την εφημερίδα, εάν αυτό επιβεβαιωθεί η αύξηση του καταθετικού επιτοκίου της ΕΚΤ από το ιστορικό χαμηλό του -0,5% θα έρθει τουλάχιστον ένα χρόνο νωρίτερα από ό,τι υπολογίζουν οι περισσότεροι οικονομολόγοι σήμερα. Σε τηλεδιάσκεψη που είχε με οικονομολόγους γερμανικών τραπεζών αυτή την εβδομάδα, ο επικεφαλής οικονομολόγος της ΕΚΤ Φίλιπ Λέιν φάνηκε να επιβεβαιώνει το σενάριο αυτό, όπως μεταδίδουν οι FT.

Η εσωτερική πρόβλεψη για τα επιτόκια αναμένεται να εντείνει την ευρύτερη συζήτηση για το πότε είναι η κατάλληλη στιγμή για τις κεντρικές τράπεζες να αποσύρουν τα άκρως δυναμικά προγράμματα τόνωσης που έχουν σε ισχύ εδώ και χρόνια.

Η ΕΚΤ, σημειώνει η οικονομική εφημερίδα, επί χρόνια πάλευε να δώσει λίγη

Στο δημοσίευμά της η εφημερίδα Financial Times επισήμανε πως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εκτιμά ότι θα πιάσει τον στόχο του 2% στον πληθωρισμό έως το 2025, επικαλούμενη μη δημοσιευμένες εσωτερικές αναλύσεις.

ώθηση στον πληθωρισμό και επανεπιλημμένους είχε υπερεκτιμήσει τις προοπτικές ανόδου των τιμών. Σήμερα, ο πληθωρισμός «τρέχει», αλλά αυτό οφείλεται πρωτίστως στο άλμα των τιμών ενέργειας και των προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα και μπορεί να αποδειχθεί προσωρινό φαινόμενο. Υπό τις συνθήκες αυτές, ενώ αναλυτές έβλεπαν τη Fed των ΗΠΑ να αρχίζει να αυξάνει τα επιτόκια από την επόμενη χρονιά, μετέθεταν για πολύ αργότερα την πρώτη αντίστοιχη κίνηση της ΕΚΤ. Ο πληθωρισμός έχει ενισχυθεί προς τα πάνω φέτος παντού στον κόσμο, ενώ στην Ευρωζώνη έφθασε σε ρεκόρ δεκαετίας, αγγίζοντας το 3% τον περασμένο Αύγουστο. Από την πλευρά της η ΕΚΤ χα-

ρακτήρισε την άνοδο του πληθωρισμού «προσωρινή», ενώ προέβλεψε πως η μεταβολή των τιμών θα υποχωρήσει τον επόμενο χρόνο κάτω από τον στόχο που έχει θέσει η κεντρική τράπεζα, πριν αγγίξει το 1,5%. Σημειώνεται ότι η κεντρική τράπεζα δημοσιεύει οικονομικές προβλέψεις μόνο για τα επόμενα τρία χρόνια, αναθεωρώντας τις προβλέψεις αυτές κάθε τρίμηνο ανάλογα με την εξέλιξη των οικονομικών συνθηκών. Ωστόσο, εντός της ΕΚΤ συλλέγονται στοιχεία που αφορούν ένα «σενάριο μεσοπρόθεσμου ορίζοντα» σε ορίζοντα πενταετίας και το οποίο δεν δημοσιεύεται.

Ο κ. Λέιν φαίνεται να είπε σε Γερμανούς οικονομολόγους πως βάσει του συγκεκρι-

μένου σεναρίου ο πληθωρισμός θα επανέλθει στο 2%, λίγο μετά την παρέλευση της τριετίας για την οποία δημοσιοποιείται πρόβλεψη. Μετά τη δημοσίευση του εν λόγω δημοσιεύματος, εκπρόσωπος της ΕΚΤ ανέφερε στη βρετανική εφημερίδα πως «ο κ. Λέιν δεν άφησε να εννοηθεί σε συζήτηση που είχε με τους αναλυτές πως ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη θα ανέλθει στο 2% λίγο μετά το τέλος της τριετούς περιόδου προβλέψεων της ΕΚΤ». Ο ίδιος είπε πως «το συμπέρασμα που εξήγαγαν οι FT, ότι η άνοδος των επιτοκίων μπορεί να πραγματοποιηθεί ήδη από το 2023, δεν συμβαδίζει με την οδηγία. Ο κ. Λέιν ανέφερε σε δημόσια συνεδρίαση της περασμένης Τετάρτης πως επιμένοντας σε υ-

ψηλός κλίμακας μέτρα στήριξης, η ΕΚΤ μπορεί να αγγίξει τον στόχο για 2% εν καιρώ, χωρίς να αναφέρει συγκεκριμένη ημερομηνία». Σε άλλη διαδικτυακή συζήτηση νωρίτερα την Τετάρτη, ο κ. Λέιν εμφανίστηκε αισιόδοξος πως θα επιτευχθεί ο στόχος για πληθωρισμό 2%.

Όπως σχολιάζουν οι FT, για να αυξήσει η κεντρική τράπεζα τα επιτόκια, θα πρέπει οι προβλέψεις της να δείχνουν πως ο πληθωρισμός μέσα σε 18 μήνες θα διαμορφωθεί στο 2% και θα διατηρηθεί σε αυτά τα επίπεδα για τους επόμενους 18 μήνες. Την ίδια στιγμή, ο δομικός πληθωρισμός, από τον οποίο εξαιρούνται οι τιμές ενέργειας και τροφίμων, θα πρέπει να αυξηθεί αρκετά ώστε να συμφωνεί με τον στόχο.

Ρεκόρ επενδύσεων από private equity funds

Σε μπαράζ συμφωνιών ύψους δισεκατομμυρίων δολαρίων έχουν επιδοθεί φέτος τα private equity funds, σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg. Οι βαράνοι των εξαγορών, Blackstone, Apollo Global Management, KKR & Co και άλλοι, αντιπροσωπεύουν το 30% των παγκόσμιων συναλλαγών φέτος, με τη ροή των deals που πραγματοποιούνται και τη συγκέντρωση κεφαλαίων να βρίσκονται κοντά στα υψηλότερα επίπεδα όλων των εποχών.

Οι επενδυτές διαθέτουν κεφάλαια τα οποία και είναι πρόθυμοι να επενδύσουν. Στις ΗΠΑ, μια κοινοπραξία private equity ανακίνησε πρόσφατα μία από τις μεγαλύτερες αγορές όλων των εποχών. Και στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα fund των private equity παρουςίασαν τη μεγαλύτερη δραστηριότητα από την εποχή της οικονο-

Οι μεγαλύτερες εξαγορές έχουν πραγματοποιηθεί στον πιστωτικό κλάδο, στο real estate, στις υποδομές.

Στα τέλη του α' εξαμήνου ο κλάδος του private equity είχε συγκεντρώσει κεφάλαια-ρεκόρ 3,3 τρις. δολαρίων.

μικής κρίσης, στοχεύοντας σε εταιρείες όπως η αλυσίδα παντοπωλείων Wm Morrison Supermarkets.

Μέχρι τα μέσα του 2021, ο συγκεκριμένος τομέας είχε συγκεντρώσει κεφάλαια-ρεκόρ 3,3 τρις. δολαρίων, διαθέσιμα για νέες εξαγορές. «Πολλές ευκαιρίες χρηματοδότησης και επενδύσεων δημιούργησαν μια πραγματική άνηση στον τομέα των private equity», δήλωσε η Mezzanine Lasfer, καθηγήτρια Οικονομικών στο Bayes Business School στο Λονδίνο μιλώντας στο Bloomberg. «Όσο περισσότερες εταιρείες private equity εξαγοράζουν επιχειρήσεις, τόσο περισσότερο αναπτύσσονται, τόσο περισσότερα μετρητά μπορούν να αντλήσουν από τις επενδύσεις τους, τόσο περισσότερες ευκαιρίες μπορούν να εκμεταλλευτούν».

Οι μεγαλύτερες εξαγορές έχουν πραγματοποιηθεί στον πιστωτικό κλάδο, στο real estate, στις υποδομές. Μόνο το private equity KKR με έδρα τη Νέα Υόρκη συγκεντρώνει ποσό-ρεκόρ 59 δισ. δολαρίων το δεύτερο τρίμηνο μέσω των διαφόρων στρατηγικών κινήσεων της. Η Carlyle

Group επιδιώκει να συγκεντρώσει έως και 27 δισ. δολάρια για το τελευταίο της τεράστιο fund, το μεγαλύτερο private equity που έχει δημιουργήσει ποτέ. Η τελευταία κατηγορία περιουσιακών στοιχείων που όλοι επιθυμούν είναι οι δευτερογενείς συμφωνίες: τα οχήματα που επικεντρώνονται στην αγορά υφιστάμενων χαρτοφυλακίων συμμετοχών private equity από επενδυτές που θέλουν να αποχωρήσουν νωρίτερα από την ωρίμανση των κεφαλαίων.

Η τελευταία συμφωνία ήταν στα μέσα Σεπτεμβρίου, όταν η CVC Capital Partners συμφώνησε να αποκτήσει τη βρετανική Glendower Capital που διαχειρίζεται περί τα 8 δισ. δολάρια και χρησιμοποιεί αυτά τα χρήματα για την αγορά υφιστάμενων χαρτοφυλακίων. Με μεγαλύτερα κεφάλαια έρχονται μεγαλύτερες συμφωνίες.

Τα private equity εισέρχονται σταθερά σε συναλλαγές που προηγούμενος αποτελούσαν στόχο των μεγάλων επιχειρήσεων ή κρατικών funds. Ενώνοντας τις δυνάμεις τους, πολλά private equity και βασικοί επενδυτές μπορούν να συγκεντρώσουν

πόρους για να προχωρήσουν σε όλο και πιο φιλόδοξους στόχους.

Αυτό συνέβη τον Ιούνιο όταν οι Blackstone, Carlyle και Hellman & Friedman, μαζί με το GIC Pte της Σιγκαπούρης, ανακοίνωσαν την απόκτηση της πλειοψηφίας των μετοχών της Medline Industries Inc. σε μια συμφωνία αξίας άνω των 30 δισ. δολαρίων. Αν και όπως φαίνεται προς το παρόν, υπάρχουν μικρές πιθανότητες να ανακοινηθεί η νοδική πορεία των private equity, η ανάπτυξη του κλάδου προσελκύει ολοένα και περισσότερο την προσοχή των ρυθμιστικών αρχών και των πολιτικών. Στις ΗΠΑ, ανώτερα μέλη του Δημοκρατικού Κόμματος επεξεργάζονται μέτρα που θα καταστήσουν δυσκολότερη την προσθήκη μόχλευσης στις συμφωνίες, ενώ συζητούν και για τον τερματισμό των φοροαπαλλαγών για τους διαχειριστές κεφαλαίων.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η συνεχιζόμενη εκστρατεία των ταμπλόνιτς ενάντια σε συμφωνίες των private equity δείχνει πώς η βιομηχανία αρχίζει να προσελκύει τα πιο εχθρικά μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Διψήφια πτώση για τις πωλήσεις νέων αυτοκινήτων στην Ευρώπη

Μειώθηκαν 18% τον Αύγουστο και 24% τον Ιούλιο σε σύγκριση με πέρυσι

Σημαντική μείωση, ακόμη και σε σχέση με πέρυσι, όταν η πανδημία άρχισε να εξαπλώνεται, σημείωσαν τον Ιούλιο αλλά και τον Αύγουστο οι πωλήσεις αυτοκινήτων στη Γηραιά Ηπειρο. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης Κατασκευαστών Αυτοκινήτων, τα οποία επικαλείται σε δημοσίευσμά του το Bloomberg, οι ταξινομήσεις νέων οχημάτων μειώθηκαν τον Αύγουστο κατά 18% και 24% τον Ιούλιο σε σύγκριση με τα περυσινά επίπεδα. Οι πωλήσεις αυξάνονται πάλι μόλις κατά 13% για το έτος, λιγότερο από το μισό της ποσοστιαίας αύξησης που καταγράφηκε στα μισά της

Η αυτοκινητοβιομηχανία διανύει μία από τις πιο δύσκολες περιόδους της, καθώς η παραγωγή οχημάτων πιέζεται από την παγκόσμια έλλειψη ημιαγωγών.

φετινής χρονιάς. Σημειώνεται ότι ο κλάδος της αυτοκινητοβιομηχανίας διανύει μια από τις πιο δύσκολες περιόδους του, καθώς η παραγωγή αυτοκινήτων πιέζεται από την παγκόσμια έλλειψη ημιαγωγών. Πρόκειται για ένα πρόβλημα που διαταράσσει την εφοδιαστική αλυσίδα και για το οποίο προειδοποίησαν διευθυντικά στελέχη της Volkswagen, της Daimler και της BMW. Μάλιστα, λόγω της παγκόσμιας έλλειψης ημιαγωγών, οι αυτοκινητοβιομηχανίες δίνουν προτεραιότητα στα πιο προσοδοφόρα μοντέλα τους, αφού ο αριθμός των οχημάτων που μπορούν να παράγουν είναι περιορισμένος.

«Η έλλειψη τσιπ προκαλεί απώλειες στην παραγωγή, ενώ η ζήτηση που είναι πραγματικά υψηλή δεν μπορεί να καλυφθεί», ανέφερε η EY σε σημειώμά της.

Οι ευρωπαϊκές πωλήσεις μειώθηκαν κατά 14% για τον όμιλο VW, 29% για τη Stellantis, 23% για τη Renault και 18% για την BMW τον περασμένο μήνα. Στη φωτογραφία στιγμιότυπο από την πρόσφατη έκθεση αυτοκινήτου στο Μόναχο.

«Τα παραδοσιακά οχήματα έχουν πληγεί περισσότερο, ενώ η έκρηξη για υβριδικά και ηλεκτρικά αυτοκίνητα συνεχίζεται», σημείωσε. Τα στοιχεία Ιουλίου και Αυγούστου είναι τα χειρότερα από το τέλος της οικονομικής κρίσης στην Ευρωζώνη το 2013. Οι πτώσεις στις πωλήσεις αυτοκινήτων ήταν αισθητές σε αρκετές χώρες, με τις μεγαλύτερες αγορές αυτοκινήτων της Ευρώπης –Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία και Ισπανία– να καταγράφουν διψήφια ποσοστά μείωσης κάθε μήνα.

Μέχρι στιγμής οι αυτοκινητοβιομηχανίες αντέχουν τις πιέσεις που ασκούνται στην αγορά. Κατά το πρώτο εξάμηνο τα κέρδη, τα περιθώρια κέρδους, καθώς και οι ταμειακές ροές ήταν τα υψηλότερα στην ιστορία της βιομηχανίας, δήλωσε ο Αρντ Έλινγκχορστ, αναλυτής του Bernstein

σε σχετική έκθεση που δημοσιεύθηκε την Τετάρτη. Όπως σημειώνει το Bloomberg, οι μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρώπης ενδέχεται να πλήττονται περισσότερο από τις ελλείψεις που εντοπίζονται στην αγορά. Αυτό συμβαίνει διότι τα προβλήματα που υπάρχουν στην εφοδιαστική αλυσίδα εκτείνονται πέρα από τον κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας, απειλώντας να εκτροχιάσουν, σε χώρες όπως στη Γερμανία, την Ανάκαμψή τους. Από τις πέντε μεγάλες αγορές της Ευρώπης η Ισπανία είχε τις χειρότερες επιδόσεις τον Αύγουστο, με τις πωλήσεις να σημειώνουν πτώση 29%, ενώ έπεται η Ιταλία με τις πωλήσεις να συρρικνώνονται κατά 27%.

«Η αβεβαιότητα που σχετίζεται με την πανδημία πιθανόν να προστεθεί στα προβλήματα που προκαλούνται από την έλλειψη

τσιπ», έγραψε ο Τζο Σπακ, ανα-

λυτής της RBC Capital Markets. Μεταξύ των μεγαλύτερων αυτοκινητοβιομηχανιών, οι ευρωπαϊκές πωλήσεις μειώθηκαν κατά 14% για τον όμιλο VW, 29% για τη Stellantis και 23% για τη Renault τον περασμένο μήνα. Οι ταξινομήσεις νέων οχημάτων μειώθηκαν κατά 38% για την Daimler και 18% για την BMW. «Καθώς η πανδημία εξακολουθεί να εξαπλώνεται στην Ευρώπη, η μοναδική και η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζει η αυτοκινητοβιομηχανία είναι η έλλειψη ημιαγωγών», επισήμαναν αναλυτές της LMC Automotive. Στο μεταξύ, ο επικεφαλής της Volkswagen στη Βόρεια Αμερική δήλωσε χθες πως δεν βλέπει η παραγωγή οχημάτων να επανέρχεται στην περιοχή σε κανονικά επίπεδα έως το δεύτερο μισό του 2022.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Της NATASHA LANDELL- MILLS / REUTERS

Κλιματική αλλαγή και λογιστικές εταιρείες

Το ξέπλυμα για λόγους περιβαλλοντικούς είναι μια πονηρή πράξη. Οι εταιρείες που δίνουν την εντύπωση ότι καταπολεμούν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, ενόσω δεν κάνουν τίποτε, είναι κάτι που ουσιαστικά λειτουργεί αποτρεπτικά στο να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για την προστασία του πλανήτη.

Όσοι αποκρύπτουν τους κινδύνους για την υπερθέρμανση στα οικονομικά τους αποτελέσματα είναι ιδιαίτερος επιβλαβείς. Ελάχιστοι βρίσκονται σε καλύτερη θέση να παρακολουθούν πιθανές λανθασμένες λογιστικές εκθέσεις από τους αρμόδιους φοροτεχνικούς των επιχειρήσεων. Παρά ταύτα, οι τελευταίοι παραμένουν σωπτικοί. Εξαιρουμένων λίγων περιπτώσεων, όπως είναι οι ενεργειακοί όμιλοι Royal Dutch Shell, BP, National Grid και Enel, οι λογιστικές

αφορούν ελέγχους εισογμένων εταιρειών που σχετίζονται με ορυκτά καύσιμα τόσο στις Ηνωμένες Πολιτείες όσο και στην Ευρώπη, μόλις και μετά βίας αναφέρονται στην αλλαγή του παγκοσμίου κλίματος.

Όπου το κάνουν δε, γίνεται βιαστικά και στις περισσότερες περιπτώσεις οι λογιστές ισχυρίζονται πως δεν υπάρχει κίνδυνος ουσιαστικά εσφαλμένων δηλώσεων, σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση της Carbon Tracker, ενός οικονομικού ερευνητικού ιδρύματος που παρακολουθεί τις επιπτώσεις της πράσινης μετάβασης στις κεφαλαιαγορές.

Αυτές οι απόψεις των φοροτεχνικών, που «αποκαθαίρουν» τις επιχειρήσεις, δημοσιοποιούνται, ενόσω μάλιστα ισχυρίζονται ότι πρωτοπορούν στην κλιματική αλλαγή. Μαζί με τις μεγαλύτερες υποσχέσεις τους πως θα επιτύχουν μηδενικές εκπομπές ρύπων πριν από το 2050, οι τέσσερις μεγάλες εταιρείες λογιστικών ελέγχων επεκτείνουν τις κερδοφόρες μονάδες τους, οι οποίες παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες προς την πελατεία τους για το πώς να αναφέρουν τους κλιματικούς κινδύνους και να αναπτύσσουν στρατηγικές εκμνημόνευσης ρύπων. Η υποκρίσις τους είναι σκανδαλώδης.

Δεν μπορεί μία επιχείρηση να δαλώνει δημοσίως πως την ενδιαφέρουν οι μηδενικοί ρύποι και να αναφέρεται σε σοβαρούς περιβαλλοντικούς κινδύνους, ενώ παράλληλα αγνοεί αυτούς τους παράγοντες στις οικονομικές εκθέσεις της. Μια ενεργειακή μονάδα, λόγω χάριν, με περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται σε δισεκατομμύρια δολάρια και σχετίζονται με εξόρυξη και διύλιση ορυκτών καυσίμων, όταν κάνει λόγο για αποδέσμευση από τους ρύπους, αυτό μεταφράζεται σε μακροπρόθεσμη μείωση της ζήτησης για την πλειονότητα της παραγωγής της. Εάν η θερμοκρασία πρόκειται να αυξηθεί μόνον 1,5 βαθμό Κελσίου, τότε δεν πρέπει να γίνει καμία νέα επένδυση στα συμβατικά καύσιμα, σύμφωνα με έκθεση της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας. Ανάλογες είναι οι προκλήσεις για τις αυτοκινητοβιομηχανίες, τις τσιμεντοβιομηχανίες, αλλά και τη γεωργία. Και αυτό σημαίνει άμεση αναθεώρηση των ισολογισμών τους.

Η κ. Natasha Landell- Mills είναι συγγραφέας και διευθύντρια διαχείρισης της Sarasin & Partners.

Κραδασμοί στην παγκόσμια αγορά από την κινεζική «Lehman Brothers»

300 δις. δολ. τα χρέη της Evergrande, που βρίσκεται στο χείλος της κατάρρευσης

Την αποκαλούν ήδη Lehman Brothers της Κίνας, καθώς είναι όντως πιθανόν να συμπαράσχει στην πτώση της έναν ολόκληρο κλάδο της κινεζικής οικονομίας με απρόβλεπτες ευρύτερες συνέπειες. Προκαλεί, άλλωστε, ήδη κραδασμούς στα χρηματιστήρια των τριών ηπείρων, όταν η μετοχή της υποχώρησε κατά σχεδόν 19% και συνέβαλε στην υποχώρηση των αγορών από την Ασία μέχρι και τη Wall Street. Ο λόγος για την Evergrande, έναν κινεζικό κολοσσό μέλος του λεγόμενου Global 500, δηλαδή του παγκόσμιου κλαμπ των 500 μεγαλύτερων επιχειρήσεων του κόσμου από πλευράς εσόδων, που τις τελευταίες εβδομάδες έχει προειδοποιήσει τους επενδυτές ότι κινδυνεύει να πτωχεύσει. Αιτία, ένα δυσβάσταχτο χρέος ύψους 300 δις. δολαρίων που επαμείωσε για να χρηματοδοτήσει περισσότερα από 1.300 επενδυτικά σχέδια σε περισσότερες από 28 πόλεις. Την υπερκρέωσή της, τυπικό γνώρισμα του κατασκευαστικού κλάδου της Κίνας αλλά και εγγενής παθογένεια της δεύτερης οικονομίας στον κόσμο, συνοδεύει μια έλλειψη ταμειακής ρευστότητας αλλά και η δυσκολία που αντιμετωπίζει να βρει αγοραστές και τα περιουσιακά της στοιχεία.

Πρόκειται για μία από τις μεγαλύτερες κατασκευαστικές της Κίνας που απασχολεί περίπου 200.000 ανθρώπους και υποστηρίζει έμμεσα τουλάχιστον 3,8 εκατ. θέσεις εργασίας κάθε χρόνο. Την ίδρυσε ο Κινέζος

Η μετοχή της υποχώρησε κατά σχεδόν 19% και συμπαρέσυρε σε πτώση τις αγορές από την Ασία μέχρι και τη Wall Street.

δισεκατομμυριοχός Σου Γιαγίν, ένας από τους πλουσιότερους ανθρώπους στην Κίνα. Αναρριχήθηκε στην κλίμακα των κινεζικών επιχειρήσεων ως κατασκευαστική και μεγαλοιδιοκτήτρια ακινήτων, αλλά οι δραστηριότητές της εκτείνονται πολύ πέραν του κατασκευαστικού κλάδου. Έχει επενδύσει στην παραγωγή ηλεκτροκίνητων οχημάτων, σε αθλητικές εγκαταστάσεις και σε θεματικά πάρκα, ενώ έχει στην κατοχή της εταιρείες τροφίμων και ποτών, εμπορεύεται εμπορευμένο νερό και τρόφιμα, γαλακτοκομικά και οπωροκηπευτικά σε όλη την κινεζική επικράτεια. Το 2010 εξαγόρασε ποδοσφαιρική ομάδα που στη συνέχεια έγινε γνωστή ως Γκουανγκζού Evergrande. Η εν λόγω ομάδα ίδρυσε τη μεγαλύτερη στον κόσμο σχολή ποδοσφαίρου με κόστος 185 εκατ. δολάρια, που αφαιρέθηκαν από τα ταμεία της Evergrande. Ανέλαβε, άλλωστε, την

Ο κινεζικός κολοσσός, μέλος του λεγόμενου Global 500, δηλαδή του παγκόσμιου κλαμπ των 500 μεγαλύτερων επιχειρήσεων του κόσμου από πλευράς εσόδων, ξεκίνησε ως κατασκευαστική και ιδιοκτήτρια ακινήτων, αλλά οι δραστηριότητές του εκτείνονται στην παραγωγή ηλεκτροκίνητων οχημάτων, σε αθλητικές εγκαταστάσεις και σε θεματικά πάρκα, ενώ έχει στην κατοχή του εταιρείες τροφίμων και ποτών.

κατασκευή του μεγαλύτερου ποδοσφαιρικού γηπέδου στον κόσμο, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί στη διάρκεια του επόμενου έτους, να κοστίσει συνολικά 1,7 δις. δολάρια και να χωράει 100.000 θεατές.

Παράλληλα, η Evergrande προσελκύει μεγάλο αριθμό τουριστών στο θεματικό της πάρκο, το Evergrande Fairyland, αλλά και σε μνημειακό της συγκρότημα στη Χαϊνάν που έχει ονομαστεί Ωκεάνιος Νήος των Λουλουδιών, καθώς μεταξύ άλλων περιλαμβάνει ένα τεχνητό νησί με μεγάλα εμπορικά κέντρα, μουσεία και θεματικά ψυχαγωγικά πάρκα. Ανοίξε τις πύλες του στους πρώτους επισκέπτες προ μηνών, αλλά η πλήρης λειτουργία του έχει δρομολογηθεί για το τέλος του 2021. Τα φιλόδοξα σχέδια, όμως, και οι αλληπάλληλες επενδύσεις έχουν οδηγήσει στην υπερκρέωση της Evergrande, η οποία τα τε-

λευταία χρόνια γνωρίζει αρνητική δημοσιότητα ως η πλέον χρεωμένη επιχείρηση της Κίνας. Τις προειδοποιήσεις της προς τους επενδυτές ακολούθησε την περασμένη εβδομάδα η είδηση που διέρρευσε από το ενημερωτικό δελτίο στο χρηματιστήριο, ότι η εταιρεία δεν βρίσκει αγοραστές για τα περιουσιακά της στοιχεία.

Μιλώντας στο CNN, αναλυτές της Goldman Sachs αποδίδουν στην ιδιαίτερα περίπλοκη δομή του ομίλου της Evergrande αλλά και «στην έλλειψη επαρκούς ενημέρωσης για τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της» το ότι δυσκολεύονται να δουν μια προοπτική ανάκαμψής της. Σύμφωνα με τον Matī Μπεκίν, διευθυντή της Economist Intelligence Unit για θέματα Κίνας, οι υπερβολικές φιλοδοξίες της ελδόδα σχέδια, όμως, και οι αλληπάλληλες επενδύσεις έχουν οδηγήσει στην υπερκρέωση της Evergrande, η οποία τα τε-

αποτέλεσμα την υπερκρέωσή της». Ο ίδιος επισημαίνει, παράλληλα, πως η περίπτωση της Evergrande «είναι η ιστορία των σοβαρότατων και βαθύτατων απειλών που αντιμετωπίζει η οικονομία της Κίνας και οφείλονται στα δυσθεώρητα χρέη». Πράγματι, στη διάρκεια του περασμένου έτους κατεγράφη σειρά πτωχεύσεων κινεζικών επιχειρήσεων και αναζωπυρώθηκε η ανησυχία για τις επενδύσεις που βασίζονται στον δανεισμό και στηρίζουν την ανάπτυξη της Κίνας. Έχουν, άλλωστε, προηγηθεί τα τελευταία χρόνια περιπτώσεις επιχειρήσεων όπως του ομίλου Dalian Wanda, που το 2018 υποχρεώθηκε από το Πεκίνο σε αποεπενδύσεις και συρρίκνωση, στο πλαίσιο της πολιτικής περιορισμού του εκτεταμένου δανεισμού και ειδικότερα του δανεισμού από φορείς εκτός Κίνας.

REUTERS, FT, CNN

Εξαρτημένες από το «νέφος» του Ιντερνети οι τράπεζες

Κρίσιμες για τη λειτουργία τους οι υπηρεσίες των τεχνολογικών κολοσσών

Μία και πλέον δεκαετία μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση που κατέστησε σαφές σε ρυθμιστικές αρχές και κυβερνήσεις ότι ορισμένες επιχειρήσεις είναι «υπερβολικά μεγάλες για να αφεθούν να καταρρεύσουν», όχι οι τράπεζες όπως τότε αλλά ένας άλλος κλάδος τις απασχολεί για τον ίδιο ακριβώς λόγο. Αυτή τη φορά οι τεχνολογικοί κολοσσοί Google, Amazon και Microsoft είναι συστημικές σημασίας καθώς θα μπορούσαν να συμπαρασύρουν στην πτώση τους σημαντικό τμήμα των δραστηριοτήτων τραπεζών και ασφαλιστικών που βρίσκονται στις πλατφόρμες τους στο «νέφος» του Ιντερνети.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Reuters που επικαλείται πηγές των κεντρικών τραπεζών, έχουν αυξηθεί σημαντικά οι κίνδυνοι λόγω της ταχύτητας με την οποία μεταφέρουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο νέφος κρίσιμες δραστηριότητές τους, όπως είναι τα συστήματα πληρωμών και οι online τραπεζικές υπηρεσίες. Και προπαντός είναι ανασταχτική η κλίμακα αυτών των δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας ερευνών τεχνολογίας IDC, η αξία των υπηρεσιών τραπεζών και ασφαλιστικών που βρίσκονται στο «νέφος» του Ιντερνети αναμένεται να έχει υπερδιπλασιασθεί μέχρι το 2025 φθάνοντας τα 85 δις. δολάρια από τα 32,1 δις. δολάρια στα οποία ανήλθαν το 2020. Από την πλευρά της η ΕΚΤ αναφέρει ότι μόνον το 2019 αυξήθηκαν 50% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2018. Ερευνα της IDC μεταξύ 50 μεγάλων τραπεζών εντόπισε έξι κύριους παρόχους υπηρεσιών νέφους που είναι οι IBM, Microsoft, Google, Amazon, Oracle αλλά και

ο κινεζικός κολοσσός της Alibaba. Σύμφωνα με στοιχεία του ομίλου Synergy, μεγαλύτερος πάροχος όλων είναι η Amazon Web Services που το πρώτο εξάμηνο του έτους ανέφερε πωλήσεις αξίας 28,3 δις. δολαρίων.

«Βρισκόμαστε μόλις στην αρχή μιας αλλαγής παραδείγματος γι' αυτό και πρέπει να διασφαλίσουμε ότι διαθέτουμε την κατάλληλη λύση», υπογραμμίζει μιλώντας στο Reuters στέλεχος ρυθμιστικής αρχής χώρας του G7 που προτίμησε την ανωνυμία. Από την πλευρά τους τόσο οι τράπεζες όσο και οι εταιρείες τεχνολογίας υ-

Μια δυσλειτουργία μπορεί να προκαλέσει κατάρρευση καίριων υπηρεσιών σε πολλές τράπεζες, προειδοποιούν ρυθμιστικές αρχές.

ποστηρίζουν πως η χρήση του νέφους είναι επωφέλεις για όλους, καθώς προσφέρει ταχύτερες και φτηνότερες υπηρεσίες που παρουσιάζουν μεγαλύτερη αντοχή στις επιθέσεις από χάκερ ή σε άλλου είδους λειτουργικά προβλήματα. Οι ρυθμιστικές αρχές επιμένουν, πάντως, πως και ένα ολισθήμα ή μια δυσλειτουργία σε μια εταιρεία στο νέφος μπορεί να προκαλέσει κατάρρευση καίριων υπηρεσιών σε πολλές τράπεζες και σε πολλές χώρες. Το αποτέλεσμα σε μια τέτοια περίπτωση θα είναι να μην μπορούν οι καταναλωτές να προχωρήσουν σε πληρωμές και να μην

έχουν καμία πρόσβαση στις υπηρεσίες που χρειάζονται, οπότε θα υπονομευθεί η εμπιστοσύνη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Ήδη το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών, η Ε.Ε., η Τράπεζα της Αγγλίας και η Τράπεζα της Γαλλίας έχουν εντατικοποιήσει τους ελέγχους στην τεχνολογία νέφους για να περιορίσουν τους κινδύνους που διατρέχουν οι τράπεζες όταν βασίζονται σε μια μικρή ομάδα εταιρειών τεχνολογίας αλλά και οι επιχειρήσεις που είναι «κλειδωμένες» ή υπερβολικά εξαρτημένες από έναν πάροχο υπηρεσιών νέφους.

Από πλευράς Ε.Ε. έχει προταθεί από τον Σεπτέμβριο να ρυθμιστούν οι «κρίσιμες» σημαντικές υπηρεσίες της βιομηχανίας χρηματοπιστωτικών όπως εκείνες που είναι στο νέφος, ώστε να ενισχυθούν οι συστάσεις που έχει εκδώσει η εποπτική αρχή τραπεζών από το 2017 για τον κλάδο. Παράλληλα, η επιτροπή χρηματοπιστωτικής πολιτικής της Τράπεζας της Αγγλίας επιδιώκει να διευρύνει την εποπτεία στις συμφωνίες μεταξύ τραπεζών και εταιρειών νέφους, ενώ τον περασμένο μήνα η Τράπεζα της Γαλλίας κάλεσε τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να κλείνουν γραπτά συμβόλαια που θα καθορίζουν σαφώς τους ελέγχους στις δραστηριότητες στο νέφος. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει ο Σάιμον Μακ Ναμάρα, διευθυντικό στέλεχος της βρετανικής τράπεζας NatWest, «αν 10 οργανισμοί παραμένουν απροετοίμαστοι και είναι συνδεδεμένοι με έναν πάροχο που εξαφανίζεται, τότε θα έχουμε σοβαρό πρόβλημα».

Reuters

Η αξία των υπηρεσιών τραπεζών και ασφαλιστικών που είναι στο «νέφος» αναμένεται να ανέλθει μέχρι το 2025 στα 85 δις. δολάρια.

Το φυσικό αέριο

Η εκτίναξη της τιμής του φυσικού αερίου στα 60 ευρώ η μεγαβατώρα είναι αποτέλεσμα των χαμηλότερων εισροών LNG λόγω της υψηλής ζήτησης για φορτία από τις αγορές της Ασίας και των χαμηλών αποθεμάτων φυσικού αερίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξαιτίας της άρνησης της Ρωσίας να παράδωσει τις απαιτούμενες ποσότητες, πιέζοντας για τον Nord Stream 2.

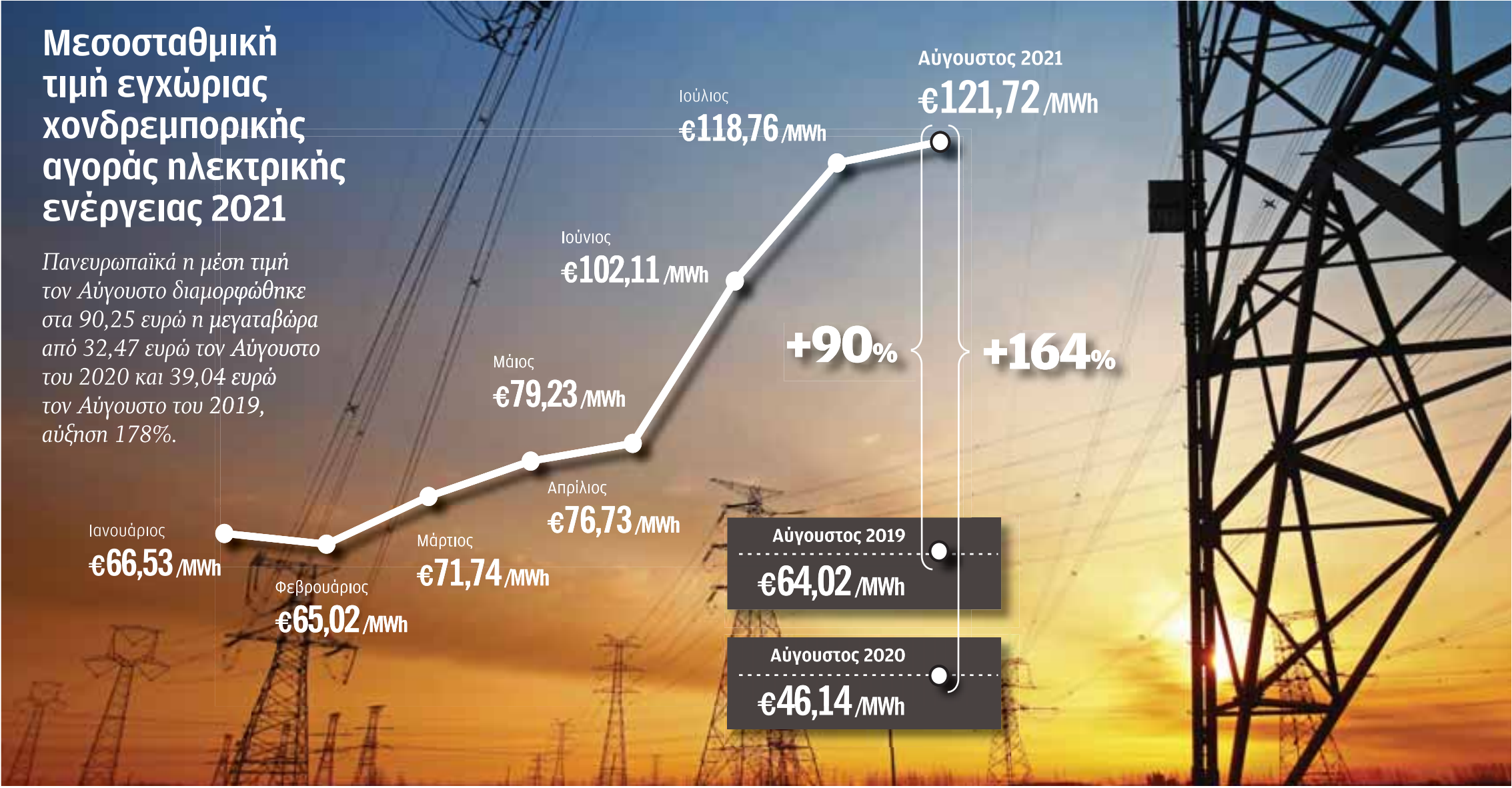
Η τιμή των CO2

Το ράλι της τιμής των CO2 από τα 25 ευρώ ο τόνος πέρυσι (μέση τιμή) στα 62 ευρώ ο τόνος φέτος είναι αποτέλεσμα των πολιτικών της Ε.Ε. για την κλιματική αλλαγή σε συνδυασμό με τη μειωμένη παραγωγή οιολικών τους θερινούς μήνες και την αύξηση της παραγωγής ενέργειας από φυσικό αέριο.

Αύξηση ζήτησης

Τις αυξήσεις των τιμών ηλεκτρικού ρεύματος προκάλεσε η απότομη αύξηση της ζήτησης στα επίπεδα του 5% το δεύτερο τρίμηνο του έτους σε σχέση με το 2020, λόγω της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης και επίσης η αυξημένη χρηματοοικονομική δραστηριότητα στον κλάδο της ενέργειας, καθώς και η ευμετάβλητη παραγωγή των ΑΠΕ καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Απειλή για το Green Deal, το ράλι τιμών

Την αμφισβήτηση των φιλόδοξων στόχων της ενεργειακής μετάβασης φοβάται η Ευρώπη

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Το «πράσινο» της ενεργειακής φτώχειας πλανάται πάνω από την Ευρώπη, καθώς το φιλόδοξο σχέδιο Green Deal μετατρέπεται σε «πράσινο» εφιάλτη για νοικοκυριά, επιχειρήσεις και κυβερνήσεις που πανικόβλητες σπεύδουν να πάρουν μέτρα στήριξης από τη ραγδαία αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, που απειλεί να ανακόψει την πορεία ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας μετά την επανεκκίνησή της από την πανδημία. Η φθηνή ενέργεια από ΑΠΕ που θα έφερνε το Green Deal παραμένει για τους Ευρωπαίους καταναλωτές μια υπόσχεση, έντονα αμφισβητούμενη, αφού αντ' αυτής καλούνται να σπρώξουν δυσβάσταχτες αυξήσεις.

Η δυναμική της αμφισβήτησης μάλιστα, καθώς το ράλι των τιμών συνεχίζεται, προκαλεί σοβαρούς τριγμούς σε ολόκληρο

Η γαλλική κυβέρνηση προσφέρει ήδη κουπόνια αξίας 150 εκατ. ευρώ ετησίως σε 5,5 εκατ. νοικοκυριά της χώρας.

το «πράσινο» ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Το κατά πόσον η Ευρώπη θα υποχρεωθεί να λάβει μέτρα επιβράδυνσης της ενεργειακής μετάβασης, θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διάρκεια της κρίσης των τιμών και τη δυνατότητα άμβλυνσης των οικονομικών επιπτώσεων και εκτόνωσης της δυσαρέσκειας που εξαπλώνεται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα πανευρωπαϊκά. Με τις πιέσεις να γενικεύονται και υπό τον φόβο ενός γενικευμένου κινήματος «Κίτρινων Γιλέκων», οι ευρωπαϊκές κυ-

βερνήσεις σπεύδουν η μία μετά την άλλη να πάρουν μέτρα κοινωνικής στήριξης. Η γαλλική κυβέρνηση προσφέρει ήδη κουπόνια αξίας 150 εκατ. ευρώ ετησίως σε 5,5 εκατ. νοικοκυριά της χώρας, ενώ εξετάζει και περαιτέρω μέτρα καθώς το ράλι των τιμών συνεχίζεται.

Η Ισπανία ήταν η πρώτη χώρα που προχώρησε στη λήψη μέτρων, αρχικά μειώνοντας προσωρινά τον ΦΠΑ στους λογαριασμούς ρεύματος και στη συνέχεια και τον ειδικό φόρο κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στα κατώτερα επιτρεπόμενα ευρωπαϊκά επίπεδα του 0,5% από 5,1%.

Η Ισπανία αποφάσισε μάλιστα να βάλει «χέρι» και στα κέρδη των εταιρειών προμήθειας ρεύματος για να διασφαλίσει πόρους που θα τις επιτρέψουν να ενισχύσει περαιτέρω τα νοικοκυριά που, σύμφωνα με την Ένωση καταναλωτών της χώρας Facua, είδαν τους λογαριασμούς τους να

αυξάνονται κατά 62% μέσα σε ένα χρόνο. Η ισπανική κυβέρνηση έβαλε πλάφον στα κέρδη από τις πωλήσεις ενέργειας που παράγεται από υδροηλεκτρικά, πυρηνικά και ΑΠΕ, δεδομένου ότι δεν επιβαρύνονται με κόστος CO2, κατευθύνοντας το μεγαλύτερο μέρος των κερδών σε ένα ταμείο για τη μείωση των λογαριασμών ρεύματος στους οικιακούς καταναλωτές.

Στη Βρετανία οι αυξήσεις στους καταναλωτές θα φανούν μετά τον Οκτώβριο, αφού η κυβέρνηση της χώρας έδωσε άδεια στις εταιρείες προμήθειας να μετακυλίσουν μέρος των αυξήσεων της χονδρεμπορικής τιμής στη λιανική από 1ης Οκτωβρίου. Η υστέρηση αυτή, ωστόσο, μπορεί να προστάψει τους καταναλωτές, άσκηση όμως ασφικτικές πιέσεις στις εταιρείες προμήθειας, πέντε εκ των οποίων «βάρεσαν κανόνι» σε διάστημα 1,5 μήνα, με αποτέλεσμα περίπου 1 εκατ. καταναλωτές να βρεθούν χωρίς προμηθευτή και τη βρε-

τανική κυβέρνηση να αναζητεί εναλλακτικές λύσεις.

Στην κατεύθυνση της μείωσης της φορολογίας στο ηλεκτρικό ρεύμα κινείται και η Ιταλία, η οποία, σύμφωνα με τον πρόεδρο Ντράγκι, αναμένει οι αυξήσεις να φτάσουν στο 40%. Μόλις την περασμένη εβδομάδα εξάλλου, από το βήμα της ΔΕΘ μέτρα στήριξης των καταναλωτών εξήγγειλε και ο πρωθυπουργός της χώρας, Κυριάκος Μητσοτάκης, τα οποία εξειδίκευσε στη συνέχεια ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας. Μέσω ενός νέου ειδικού ταμείου που θα συσταθεί και θα ενοικυωθεί σε πρώτη φάση με 150 εκατ. ευρώ, το κράτος θα επιδοτήσει όλες τις καταναλώσεις σε οικιακούς καταναλωτές σε οικιακούς καταναλωτές με τη χαμηλή τάση για τις πρώτες 300 κιλοβατώρες που θα καταναλώνουν μηνιαίως, το τελευταίο τετράμηνο του έτους.

Ερχεται δύσκολος χειμώνας με μικρά αποθέματα φυσικού αερίου

Τα πράγματα σε σχέση με τη διαχείριση του προβλήματος της ενεργειακής κρίσης για τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις αναμένεται να δυσκολέψουν με την έλευση του χειμώνα, καθώς δεν διαφαινόταν αποκλιμάκωση των τιμών φυσικού αερίου ωστόσο από το δεύτερο τρίμηνο του 2022, ενώ η αύξηση της ζήτησης για θέρμανση σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια των αποθεμάτων (60% κάτω από πέρυσι) θα

πυροδοτήσουν περαιτέρω τις τιμές. Οι τιμές χονδρικής του ρεύματος στην Ευρώπη αυξήθηκαν κατά 200% το τελευταίο έτος και τριπλασιάστηκαν σε σχέση με το χαμηλότερο επίπεδο που είχαν φτάσει τον Μάιο του 2020, λόγω lockdown, ακολουθώντας την αυξανόμενη τάση του φυσικού αερίου (190% σε σχέση με το 2020 και 70% από την αρχή του έτους, και τις τιμές των CO2, κατά 105% ετησίως και

68% από την αρχή του τρέχοντος έτους). Υπό τη βαριά αυτή σκιά των τιμών, ο σκεπτικισμός για το Green Deal και τον βίαιο εξοβελισμό του άνθρακα μιας οικονομίας υψηλά εξαρτημένης ενεργειακά από το εισαγόμενο καύσιμο του φυσικού αερίου επανέρχεται στο εσωτερικό της Ευρώπης, με τους ένθερμους υποστηρικτές, όπως ο αντιπρόεδρος Φρανς Τίμερμανς, αρμόδιος για το κλίμα, να επιμένουν

ότι η λύση για το κόστος του ρεύματος είναι η επιτάχυνση της μετάβασης στις ΑΠΕ. «(...) Αν είχαμε την Πράσινη Συμφωνία (Green Deal) πέντε χρόνια νωρίτερα δεν θα ήμασταν σε αυτήν τη θέση, γιατί τότε θα είχαμε λιγότερη εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, από το φυσικό αέριο», δήλωσε στις 14 Σεπτεμβρίου στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, με την πλευρά των σκεπτικιστών να σχολιάζει ότι ο σχεδιασμός

του Green Deal δεν έχει λάβει υπόψη του το κόστος της μετάβασης και ότι είναι αναγκαία μια επιβράδυνση μέσω μιας κεντρικής παρέμβασης σε επίπεδο κορυφής, στο σκέλος της μείωσης του κόστους των CO2, το οποίο έχει ξεπεράσει τα 60 ευρώ/τόνο. Μια πρώτη παρέμβαση σε αυτή την κατεύθυνση αναμένεται στο άτυπο συμβούλιο υπουργών Ενέργειας στις 22 Σεπτεμβρίου, στη Λιουμπλιάνα.

Δύσκολη η «εξίσωση» με φουσκωμένους λογαριασμούς ρεύματος στην Ελλάδα

Δύσκολα διαχειρίσιμο παραμένει το πρόβλημα του κόστους ρεύματος για την κυβέρνηση, καθώς οι εκτιμήσεις για αποκλιμάκωση των τιμών στις οποίες στηρίχθηκαν τα μέτρα επιδότησης των λογαριασμών ρεύματος που ανακοινώθηκαν δεν φαίνεται να επαληθεύονται. Αντιθέτως, το ράλι των τιμών φυσικού αερίου και CO2 συνεχίζεται ακάθεκτο, συμπαρασύροντας τις τιμές στη χονδρεμπορική αγορά ρεύματος προς τα πάνω. Είναι κοινή η εκτίμηση που μεταφέρεται από τους συμμετέχοντες στην αγορά ηλεκτρισμού, εταιρείες και θεσμικούς φορείς, ότι τα μέτρα δεν επαρκούν για την ανα-

χαίτιση των συνεχιζόμενων αυξήσεων. «Τα 150 εκατ. ευρώ από το υπό σύσταση Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης μετά βίας θα καλύψουν τις δαπάνες επιδόσεων των τιμολογίων για ένα μήνα», τονίζουν παράγοντες της αγοράς, εκτίμηση που φέρεται να έχει μεταφερθεί και στον αρμόδιο υπουργό Κώστα Σκρέκα κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης που είχε με τους προμηθευτές ρεύματος την περασμένη Τρίτη. Η αγορά θεωρεί βέβαιο ότι η κυβέρνηση θα υποχρεωθεί να βρει πρόσθετα κονδύλια, εκτιμά ωστόσο ότι η όποια παρέμβαση θα έχει μικρό αντίκτυπο, αφού για να αντιμετωπιστεί το μέγεθος

Η αγορά θεωρεί βέβαιο ότι η κυβέρνηση θα υποχρεωθεί να βρει πρόσθετα κονδύλια.

των αυξήσεων απαιτούνται υπερόγκα ποσά. Τα κυβερνητικά μέτρα στηρίχτηκαν σε εκτιμήσεις για μεσοσταθμική τιμή μεγαβατώρας γύρω στα 100 ευρώ, όταν η τιμή εκκαθάρισης της αγοράς τον Αύγουστο έφτασε στα 121,7 ευρώ και τον Σεπτέμβριο κινείται ήδη σε πάνω από

123 ευρώ η μεγαβατώρα. Σε σχέση με τον Αύγουστο του 2020 η τιμή στη χονδρεμπορική αγορά αυξήθηκε κατά 164% και σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2019 κατά 90%. Την περασμένη Τετάρτη η τιμή έφτασε τα 172,77 ευρώ και την περασμένη Πέμπτη τα 175,39 ευρώ ανά μεγαβατώρα, με τις εκτιμήσεις αναλυτών να προβλέπουν να φτάνει τα 200 ευρώ βάσει των τιμών κλεισίματος των προθεσμιακών συμβολαίων του φυσικού αερίου και των προβλέψεων για τις τιμές των CO2, που άγγιξαν τα 62 ευρώ ανά τόνο.

Σε αυτό το περιβάλλον, η έκπτωση

του 30% που εφαρμόζει ήδη η ΔΕΗ στις καταναλώσεις χαμηλής τάσης είναι αδύνατο να καλύψει το κενό που αφήνει η επιδότηση των 9 ευρώ/κιλοβατώρα που εξήγγειλε η κυβέρνηση για καταναλωτές έως 300 κιλοβατώρες τον μήνα και είναι καταστροφική για την εταιρεία η επέκταση της έκπτωσης σε επίπεδα που να περιορίζουν τις αυξήσεις στα 2-4 ευρώ τον μήνα για τις καταναλώσεις από 300 έως 600 κιλοβατώρες, εμπορική πολιτική που συμπεριέλαβε η κυβέρνηση στα μέτρα για την αναχαίτιση των αυξήσεων. Για τους δε ιδιώτες προμηθευτές θεωρείται αδιανόητο να ακολουθήσουν το παρά-

δειγμα της ΔΕΗ, όπως τους ζητήθηκε από τον υπουργό Κώστα Σκρέκα. Το πρόβλημα των φουσκωμένων λογαριασμών, σύμφωνα με τους ιδιώτες προμηθευτές, θα μας συνοδεύει τουλάχιστον μέχρι το πρώτο τρίμηνο του νέου έτους. Αυτό θα συμβεί ακόμη και αν έχουμε νωρίτερα αποκλιμάκωση των τιμών φυσικού αερίου, για δύο λόγους. Ο πρώτος είναι ότι στην Ελλάδα οι αυξήσεις στο φυσικό αέριο μεταφέρονται με ένα μήνα καθυστέρηση και ο δεύτερος ότι η εκκαθάριση των λογαριασμών ρεύματος γίνεται ανά τετράμηνο, οπότε οι αυξήσεις των χειμερινών καταναλώσεων θα φανούν την άνοιξη.

The New Equation.
Οι άνθρωποί μας αναζητούν & σας προσφέρουν καινοτόμες λύσεις.

Μάθετε περισσότερα στο www.pwc.com.cy/en/the-new-equation.html

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Μύθοι και πραγματικότητα για την άνοδο τιμών

Κάποιοι ανακαλύπτουν τον εύκολο δρόμο για την ενίσχυση εσόδων και κερδών. Είναι ο εύκολος τρόπος με άνοδο τιμών, ο πληθωρισμός. Την έξαρση τιμών που οφείλεται στη συγκυρία «απολαμβάνει» η αγορά, παρότι δεν δείχνει μακράς διάρκειας.

Πάντα βέβαια υπάρχουν πραγματικοί λόγοι. Συνήθως η πραγματική αιτία έχει ως αφετηρία κάθε μανία που γιγαντώνεται επειδή αναπτύσσονται υπερβολικές εκτιμήσεις, φόβοι, συμφέροντα, κρυφοί υπολογισμοί...

Η πανδημία είχε επιπτώσεις στην παγκόσμια αλυσίδα προμηθειών, ενώ έντονες καιρικές συνθήκες έπληξαν καλλιέργειες. Μέρος της παραγωγής καφέ του μεγαλύτερου παραγωγού, της Βραζιλίας, καταστράφηκε. Κάποιες κυβερνήσεις έδρασαν άμεσα προκαλώντας νέα προβλήματα σε... άλλες. Η Ρω-

Η σημαντικότερη αιτία για την πληθωριστική ατμόσφαιρα είναι η ψυχολογία της δυσάρεστης είδησης.

σία, που είναι από τους μεγαλύτερους παραγωγούς σιτηρών, φορολογεί τις εξαγωγές ώστε να αντιμετωπίσει την άνοδο τιμών στο εσωτερικό. Η Αργεντινή τον Μάιο απαγόρευσε προσωρινά εξαγωγές μοσχαρίσιου κρέατος για τον ίδιο λόγο. Στη Μ. Βρετανία υπάρχουν στα ράφια ελλείψεις που σχετίζονται με το Brexit και την αποχώρηση οδηγών μεγάλων φορτηγών από την Ε.Ε.

Η σημαντικότερη όμως αιτία για την πληθωριστική ατμόσφαιρα είναι η ψυχολογία της δυσάρεστης είδησης που θεωρείται πιο ενδιαφέρουσα, ίσως και ωφέλιμη.

Γι' αυτό κανείς δεν πρόσεξε μια «ανιαρή» ανακοίνωση του FAO, του Παγκόσμιου Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ πριν από δέκα μέρες. Οι τιμές τροφίμων στον κόσμο μειώθηκαν για δεύτερο συνεχή μήνα, στα τέλη Ιουλίου, παρότι παραμένουν αυξημένες σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Η πτώση τιμών αποδίδεται στην αύξηση παραγωγής αραβοσίτου στην Αργεντινή και τις ΗΠΑ, οι τιμές σε προϊόντα όπως το σκληρό

σιτάρι επίσης μειώθηκαν, ενώ οι διεθνείς τιμές ρυζιού βρίσκονται σε χαμηλό δύο ετών. Πτωτικές επίσης είναι οι τιμές στα γαλακτοκομικά προϊόντα (βούτυρο, τυριά, γάλα σκόνη) στο βόρειο ημισφαίριο εξαιτίας των θερινών διακοπών, ενώ οι τιμές στο λάδι βρίσκονται σε χαμηλό πέντε μηνών, ειδικά στο λάδι από σόγια, το πλιέλαιο κ.ά.

Αντίθετα, οι τιμές στη ζάχαρη αυξήθηκαν 1,7%, στην τέταρτη στη σειρά μηνιαία αύξηση εξαιτίας της αβεβαιότητας που προκάλεσε η παγωνιά στη Βραζιλία, που είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας του κόμμου, παρά τις προσδοκίες για μεγάλη αύξηση παραγωγής στην Ινδία. Οσον αφορά τις τιμές στο κρέας, σημείωσαν οριακή άνοδο τον Μάιο εξαιτίας της ανόδου εισαγωγών πουλερικών στην Ανατολική Ασία, οι τιμές βοδινού επίσης είναι ανοδικές επειδή αυξήθηκαν οι εισαγωγές στην Κίνα, ενώ οι τιμές χοιρινού κρέατος μειώθηκαν.

Η αναστάτωση στις αγορές προφανώς έχει επιπτώσεις σε υπανάπτυκτες χώρες που έχουν έλλειψη τροφίμων, εξαρτώνται άμεσα από εισαγωγές, άνοδο του κόστους ενέργειας και μεταφοράς.

Όταν όμως στην ελληνική αγορά η άνοδος των τιμών ρεύματος περιορίζεται σε χαμηλά επίπεδα, ποιος είναι ο λόγος ανόδου τιμών στα οπωροκηπευτικά, που πωλούνται στην πρωτεύουσα και παράγονται μερικές δεκάδες χιλιόμετρα πιο μακριά; Είναι ο πληθωρισμός ευκαιριών κέρδους.

Φαίνεται ότι δεν υπάρχουν υποθέσεις για τη συνέχιση των πληθωριστικών προσδοκιών ώστε να αποδώσουν πραγματικά σε όσους προσβλέπουν σε αυτές. Οι τιμές τροφίμων πάντα επηρεάζονται από τις καιρικές συνθήκες, αυξάνονται ή μειώνονται ανάλογα με κυβερνητικές αποφάσεις, επιβολή δασμών και φόρων. Η πανδημία αναστάτωσε την παγκόσμια αγορά, μπορεί αυτή ή άλλη επιδημία να προκαλέσει νέες εντάσεις. Τιποτα όμως από όλα αυτά δεν καθιστά βιώσιμη μια εταιρική στρατηγική πληθωριστικής ψυχολογίας.

Οι επιχειρήσεις που την υιοθετούν, πρέπει γρήγορα να αναζητήσουν άλλη κατεύθυνση. Τα κέρδη θα έρθουν με αναδιοργάνωση, ψηφιακή μετάβαση, συγχωνεύσεις, νέες αγορές και προϊόντα. Η άνοδος τιμών δεν φέρνει τη σωτηρία, ακόμα κι αν έχει διάρκεια.

Σε αθέμιτες πιέσεις υπέρ Κίνας εμπλέκουν τη διευθύντρια του ΔΝΤ

Ερευνα της Παγκόσμιας Τράπεζας για το 2018, όταν ήταν στέλεχός της η Γκεοργκίεβα

Μείζον πρόβλημα έχει προκύψει στους κόλπους του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, αφότου έγινε γνωστό ότι η νυν γενική διευθύντρια Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, με ταξί άλλων, κατηγορείται πως σε ετήσια έκθεση για τις συνθήκες επιχειρείν του αδελφού οργανισμού, της Παγκόσμιας Τράπεζας (Π.Τ.) είχε ασκήσει «αδικαιολόγητες πιέσεις», ώστε να λάβει βελτιωμένη κατάταξη η Κίνα. Πρόκειται για την έκθεση «Doing Business», στην οποία αναλύεται το επενδυτικό κλίμα κάθε χώρας και η παρατυπία, την οποία διαπίστωσε η Π.Τ., αφορούσε την έκδοση του 2018 (με στοιχεία του 2017). Η Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, η οποία τότε διατελούσε διευθύνουσα σύμβουλος της τελευταίας, αρνείται εξ ολοκλήρου όσα της προσάπτουν.

Η Παγκόσμια Τράπεζα από μέρος της αποφάσισε τη διακοπή της έκδοσης, αφότου μετά εσωτερικό έλεγχο ανέκυψαν τα εν λόγω θέματα δεοντολογίας, που αφορούν νυν και πρώην στελέχη της. Η έρευνα διεξήχθη από τη νομική εταιρεία WilmerHale η οποία, στη δική της έκθεση, αναφέρει ότι ασκήθηκαν «άμεσες και έμμεσες πιέσεις» από υψηλόβαθμα στελέχη στο γραφείο του τότε προέδρου της Παγκόσμιας Τράπεζας, του Αμερικανού Τζιμ Γιονγκ Κιμ, προκειμένου να αλλάξει η μεθοδολογία της έκθεσης «Doing Business», ώστε να βελτιωθεί η κα-

«Διαφωνών εκ βάθρων με τα συμπεράσματα και την ερμηνεία, που δόθηκαν από την έρευνα», ανέφερε η κ. Γκεοργκίεβα.

τάταξη της Κίνας. Και πιθανότατα αυτό έγινε υπό τις οδηγίες του, ενώ η Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα καθώς και ένας υψηλόβαθμος σύμβουλος άσκησαν πιέσεις στους υπαλλήλους ώστε «να κάνουν συγκεκριμένες αλλαγές στα δεδομένα της Κίνας», σε μια περίοδο που η Παγκόσμια Τράπεζα ζητούσε τη στήριξη του Πεκίνου για μια μεγάλη αύξηση του κεφαλαίου της.

Τροποποιήσεις

Ως αποτέλεσμα των αλλαγών η Κίνα εμφανίστηκε στην 78η θέση, έχοντας υπερπηδήσει επτά θέσεις σε σχέση με το αρχικό προσχέδιο της έκθεσης «Doing Business 2018». Η αξιολόγηση είχε να κάνει, γενικά μιλώντας, με το πόσο ευνοϊκές ή αντίζοες είναι οι συνθήκες για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες σε μία χώρα, τη φορολογία προβλέπεται και πόσο εύκολο είναι να συ-

Όπως αναφέρει το ειδησιογραφικό πρακτορείο Bloomberg, η ενδελεχής έρευνα για την Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα μόλις αρχίζει, ενώ το υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ θεωρεί τις κατηγορίες σοβαρές.

σταθεί νεοφυής εταιρεία εκεί. «Διαφωνών εκ βάθρων με τα συμπεράσματα και την ερμηνεία που δόθηκαν από την έρευνα περί παρατυπιών σε ό,τι αφορά τον ρόλο μου στην έκθεση του 2018 για τις συνθήκες επιχειρείν», ανέφερε η κ. Γκεοργκίεβα. Αξίζει να αναφερθεί πως στην έρευνα της νομικής εταιρείας είχαν εντοπιστεί παρατυπίες και όσον αφορά τα δεδομένα για την κατάταξη της Σ. Αραβίας και του Αζερμπαϊτζάν στην έκθεση του 2020, αλλά δεν βρέθηκαν στοιχεία ότι στελέχη της Π.Τ. είχαν αναμειχθεί. Η κατηγορία που διατυπώνεται είναι απλά η τελευταία σε μια σειρά σκανδάλων γύρω από την εν λόγω έκθεση τα τελευταία χρόνια. Εξ ου και δεδομένης της αμφισβήτησης της μεθοδολογίας της, η Π.Τ. ανακοίνωσε τη διακοπή της. Βέβαια, όπως αναφέρει το ειδησιογραφικό πρακτορείο Bloomberg, η εν-

δελεχής έρευνα για την Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα μόλις αρχίζει, ενώ το υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ θεωρεί τις κατηγορίες σοβαρές. Υπ' όψιν ότι η Ουάσιγκτον διατηρεί δικαίωμα αρνησκυρίας στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και στην Παγκόσμια Τράπεζα.

Η Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα ως διευθύνουσα της Π.Τ. δρούσε υπό τις οδηγίες του Τζιμ Γιονγκ Κιμ, ο οποίος τοποθετήθηκε από τον Μπαράκ Ομπάμα και για μεγάλο μέρος της θητείας του, συχνά από ανάγκη, εμφόριζε γεωπολιτικές πρακτικές. Κοπίασε να οικοδομήσει σχέσεις με την Κίνα και το ανταγωνιστικό της Π.Τ. ίδρυμα της Ασιατικής Επενδυτικής Τραπεζής Υποδομών. Και η προσέγγιση δυσκόλεψε, όσο ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ εδραίωνε περαιτέρω τη θέση της χώρας και οι διμερείς σινοαμερικανικές σχέσεις οξύνονταν. Ο νομιε-

λίστας οικονομολόγους της Π.Τ. έως τις αρχές του 2018, Πολ Ρόμερ, δήλωσε σε συνέντευξή του στη Wall Street Journal ότι συχνά η Κίνα πιεζε το προσωπικό του διεθνούς οργανισμού να τροποποιήσει τα προσχέδια εκθέσεων. Με αφορμή αυτή την τοποθέτησή του ξεκίνησε η σχετική έρευνα. Τέλος, σημειώνεται πως η Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, η πρώτη επικεφαλής του ΔΝΤ από αναδυόμενη αγορά, αυτήν της Βουλγαρίας, είναι υπεύθυνη μιας ιστορικής επέκτασης των αποθεματικών του ΔΝΤ, αποσκοπώντας να συνδράμει τις χώρες-μέλη να διαχειριστούν το χρέος τους και την πανδημία. Ωστόσο, οι Ρεπουμπλικανοί στις ΗΠΑ επικρίνουν την κίνηση αυτή, η οποία αποζημιώνει χώρες με μη δημοκρατικό καθεστώς, όπως η Κίνα.

BLOOMBERG, REUTERS

Σε θέση μάχης οι αεροπορικές για την επόμενη μέρα της πανδημίας

Οι στόχοι των easyJet, Wizz και οι εκτιμήσεις για 4 βασικούς παίκτες

Το βλέμμα στραμμένο στην επόμενη μέρα μετά την πανδημία έχουν οι ευρωπαϊκοί αερομεταφορείς, καθώς ύστερα από το πλήγμα που δέχθηκαν το προηγούμενο διάστημα, βρίσκονται τώρα σε φάση ανασυγκρότησης. Αυτό το μήνυμα εξέπεμπε και η πρόσφατη πρόταση εξαγοράς της easyJet από την Wizz, αλλά και η επακόλουθη απόρριψη της εν λόγω πρότασης από την πρώτη.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορταζ των Financial Times, η απόφαση της easyJet δείχνει τη δυναμική των δύο εταιρειών, τη φιλοδοξία τους, αλλά και την επιθυμία τους να αναπτυχθούν περαιτέρω. Βέβαια, όπως σχολιάζει το δημοσίευμα, η Wizz

Η αγορά έχει κατακερματιστεί λόγω και της πτώχευσης αρκετών εταιρειών.

εμφανίστηκε λίγο πιο «επιθετικά» κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης, όταν η έτερη easyJet ανακοίνωσε αύξηση κεφαλαίου ύψους 1 δισ. στερλινών, προκειμένου να ενισχύσει τον ισολογισμό της την εποχή που ακολουθεί μετά την πανδημία.

Εκτός από τις συγκεκριμένες εταιρείες, υπάρχουν και άλλοι αερομεταφορείς που προσπαθούν να εισβάλουν στη νέα αγορά που διαμορφώνεται μετά την πανδημία, μία αγορά που έχει κατακερματιστεί λόγω και της πτώχευσης αρκετών εταιρειών, ακόμη και πριν από το ξέσπασμα της πανδημίας. Με λίγα λόγια οι αερομεταφορείς κοιτάζουν πέρα από την πανδημία, προετοιμάζοντας ένα νέο επιχειρηματικό περιβάλλον, επεσήμανε ο Ρος Χάρβεϊ, αναλυτής στην Davy Research. «Οι μεγάλοι

Η Wizz έχει ανακτήσει τις απώλειες από την πανδημία, με τη μετοχή της να καταγράφει ρεκόρ την τρέχουσα χρονιά και την κεφαλαιοποίησή της να ξεπερνά την αντίστοιχη της easyJet, φτάνοντας τα 5 δισ. στερλίνες.

αερομεταφορείς προετοιμάζουν το έδαφος για την εποχή μετά την πανδημία», σημειώνει στους Financial Times. Όπως αναφέρει το ρεπορταζ, ο διευθύνων σύμβουλος της Wizz, Ζόζεφ Βάραντι αλλά και

ο επικεφαλής της Ryanair, Μάικλ Ό' Λίρι, εμφανίζονται περισσότερο αισιόδοξοι, επιθυμώντας να αναδειχθούν σε πιθανούς νικητές την περίοδο μετά την πανδημία. Σύμφωνα με την εταιρεία ανάλυσης

Goodbody, βάσει των δρομολογίων της τους τρεις τελευταίους μήνες του έτους, η Wizz θα δεχθεί περισσότερους επιβάτες σε σύγκριση με το 2019. Στον αντίποδα, η easyJet θα καλύψει περίπου τα δύο τρίτα της δυναμικής της. Αυτές οι διαφοροποιήσεις αποτυπώνονται και στις χρηματιστηριακές αγορές, με τη μετοχή της easyJet να διαπραγματεύεται στο ήμισυ της τιμής, όπως αυτή διαμορφωνόταν πριν από το ξέσπασμα της πανδημίας. Αντιθέτως η Wizz έχει ανακτήσει πλήρως τις απώλειες που κατέγραψε εν μέσω πανδημίας, με τη μετοχή της να καταγράφει ρεκόρ την τρέχουσα χρονιά.

Με τα δεδομένα αυτά, επισημαίνουν οι Financial Times, η κεφαλαιοποίηση της Wizz ξεπέρασε την αντίστοιχη της easyJet, φτάνοντας τα 5 δισ. στερλίνες. Αντίθετα, η χρηματιστηριακή αξία της easyJet ανέρχεται πλέον στα 3,3 δισ. στερλίνες.

Μάλιστα, ο ευρωπαϊκός κλάδος αερομεταφορών, που μέχρι στιγμής αποτέλεται από εταιρείες χαμηλού κόστους, είναι πιθανόν αργότερα να απαρτίζεται από 4 βασικούς παίκτες, όπως ακριβώς συμβαίνει στις ΗΠΑ. «Νομίζω όλοι συμφωνούν πως όταν περνάς από τέτοιες καταστάσεις θα υπάρχουν ενοποιήσεις μεταξύ των παικτών», ανέφερε ο διευθύνων σύμβουλος της easyJet, Γίοναν Λούντγκρεν.

Αξίζει να σημειωθεί πως η Wizz έχει δυναμική παρουσία σε προορισμούς της Ανατολικής Ευρώπης, όπως η Πολωνία και η Ρουμανία, όταν η easyJet έχει εδραιωθεί σε χώρες όπως η Βρετανία, η Ιταλία, η Ελβετία, η Γερμανία και η Γαλλία. Ωστόσο, εάν συνδυαστούν τα δεδομένα του 2020 για τις εταιρείες easyJet και Wizz Air, και πάλι υστερούν έναντι της ιρλανδικής Ryanair κατά σχεδόν 20 εκατομμύρια επιβάτες.

Συνεργασία Facebook με τη Ray-Ban για έξυπνα γυαλιά

Το Facebook κυκλοφόρησε τα πρώτα

του έξυπνα γυαλιά σε συνεργασία με την εταιρεία EssilorLuxottica, τη μητρική εταιρεία της Ray-Ban, κάνοντας έτσι ένα βήμα για την υλοποίηση του στόχου του μεγαλύτερου μέσου κοινωνικής δικτύωσης να προσφέρει πραγματικές δυνατότητες επαυξημένων πραγματικότητας στους χρήστες του. Τα γυαλιά, με την ονομασία «Ray-Ban Stories», σε 20 διαφορετικά στυλ και με αρχική τιμή 299 δολάρια, επιτρέπουν στους χρήστες να ακούν μουσική και podcast, να απαντούν σε τηλεφωνήματα, να τραβούν φωτογραφίες και βίντεο και να μοιράζονται με άλλους χρήστες του Facebook με τη βοήθεια μιας συνοδευτικής εφαρμογής. Τα γυαλιά διαθέτουν δύο κάμερες, δύο μικροσκοπικά ηχεία, τρία μικρόφωνα και μικροεπεξεργαστή Snapdragon. Φορτίζονται μέσω καλωδίου USB-C σε περίπου έξι ώρες και, για τη χρήση τους, πρέπει να συνδεθούν σε λογαριασμό Facebook. Μπορούν να τραβήξουν έως 35 βίντεο των 30 δευτερολέπτων ή 500 φωτογραφίες, που στη συνέχεια μεταφορτώνονται απευθείας στην συνοδευτική εφαρμογή, η οποία τα κρυπτογραφεί. Στη συνέχεια, μέσω του Facebook View, ο κάτοχος των γυαλιών μπορεί να μοιραστεί αυτό το περιεχόμενο με άλλους. Οι φωτογραφίες μπορούν επίσης να αποθηκευθούν στο τηλέφωνο του χρήστη πέραν της ειδικής εφαρμογής του Facebook.

Το Facebook έχει κάνει μεγάλες επενδύσεις στο πεδίο της εικονικής και της επαυξημένης πραγματικότητας (virtual (VR) και augmented reality (AR) αντίστοιχα. Ο επικεφαλής επιστήμονάς του είχε δηλώσει πέρυσι ότι η εταιρεία απέχει πέντε έως δέκα χρόνια από το να φέρει στην αγορά «αληθινά» γυαλιά AR, τα οποία θα προβάλλουν εικονικά αντικείμενα πάνω στον πραγματικό κό-

Δίνουν τη δυνατότητα στους χρήστες να ακούν μουσική, να απαντούν τηλεφωνήματα, να τραβούν φωτογραφίες και βίντεο.

σμο. Ο επικεφαλής του Facebook, Μαρκ Ζούκερμπεργκ, ανακοίνωσε πρόσφατα ότι η εταιρεία δουλεύει για τη δημιουργία ενός κοινού εικονικού περιβάλλοντος (metaverse), το οποίο θα διαδεχθεί το σημερινό Διαδίκτυο. Όπως είπε, τα έξυπνα γυαλιά θα αποτελέσουν απαραίτητο εργαλείο για μια τέτοια εξέλιξη.

Τα γυαλιά περιλαμβάνουν επίσης έναν προαιρετικό ψηφιακό βοηθό (Facebook Assistant) που επιτρέπει στον χρήστη να τραβεί με αυτά φωτογραφίες και βίντεο μόνο με φωνητικές εντολές. Ακόμη, το Facebook έκανε γνωστό ότι δεν θα προβάλλονται διαδραστικές διαφημίσεις μέσω των γυαλιών.

Τέλος, το μέσο κοινωνικής δικτύωσης διαβεβαίωσε ότι δεν θα χρησιμοποιεί χωρίς τη συγκατάθεση των χρηστών το περιεχόμενο των φωτογραφιών και βίντεο που θα τραβούν τα έξυπνα γυαλιά. Σημειώνεται ότι οι άλλες μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας (Amazon, Google, Microsoft, Apple κ.ά.) αναπτύσσουν παρόμοια έξυπνα γυαλιά.

Το σκανδιναβικό μοντέλο άντεξε και στην κρίση του κορωνοϊού

Στα προ πανδημίας επίπεδα επιστρέφουν οι οικονομίες της περιοχής

Έχουν επιδείξει έτσι κι αλλιώς μεγάλη αντοχή στον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας, άρχισαν να ανακάμπτουν ταχύτατα και τώρα επιστρέφουν στα προ πανδημίας επίπεδα. Ο λόγος για τις χώρες της Σκανδιναβίας που για ακόμη μία φορά αποδεικνύουν ότι το οικονομικό και κοινωνικό τους μοντέλο διασφαλίζει περισσότερη ευημερία και οικονομική ισχύ. Σύμφωνα με στοιχεία της Ενωσης Σκανδιναβικών Τραπεζών (SEB), οι τέσσερις μεγαλύτερες χώρες της Σκανδινα-

μικών πως η οικονομία της «επιστρέφει περίπου στα ίδια επίπεδα στα οποία βρισκόταν τον Φεβρουάριο του 2020, προτού την πλήξει η πανδημία», αν και το ΑΕΠ της το β' τρίμηνο βρίσκεται οριακά πιο κάτω σε σύγκριση με το επίπεδο του α' τριμήνου του 2020. Ειδικά, περίπωση αποτέλεσε, όμως, η Ισλανδία, τις οποίες η οικονομία σημείωσε το β' τρίμηνο τη μεγαλύτερη ανάπτυξη από όλες, με το ΑΕΠ της να αυξάνεται κατά 4,2%. Ήταν, όμως, και εκείνη που επλήγη περισσότερο από όλες τις σκανδιναβικές πέρυσι, καθώς η νησιωτική χώρα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις οικονομικών αναλυτών, εξαιτίας της Ισλανδίας ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης των σκανδιναβικών οικονομιών φαίνεται κατά τι μικρότερος.

Τις αυξημένες αντοχές τους οφείλουν στο γενναιόδωρο κοινωνικό κράτος, που επιμένουν να το διατηρούν παρά τις αντιξώδεις συνθήκες, στην εκτεταμένη ψηφιοποίηση των οικονομιών τους αλλά και στο ότι δεν έχουν μεγάλη εξάρτηση από τον τουρισμό.

Οι οικονομίες τους είναι ως επί το πλείστον εξαγωγικές και εφαρμόζουν ένα μείγμα πολιτικής με υψηλούς φόρους που διοχετεύονται στα ταμεία του κράτους και χρηματοδοτούν δημόσιες δα-

Η εθνική στατιστική υπηρεσία της Νορβηγίας ανακοίνωσε πως η οικονομία της «επιστρέφει περίπου στα ίδια επίπεδα στα οποία βρισκόταν τον Φεβρουάριο του 2020, προτού την πλήξει η πανδημία».

πάνες. Το αποτέλεσμα είναι η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και η τεχνολογική αναβάθμισή τους. Στις σκανδιναβικές χώρες ισχύουν φορολογικοί συντελεστές από τους υψηλότερους στον κόσμο, που υποστηρίζονται από την πλειονότητα των ψηφοφόρων ως αναγκαίος μηχανισμός με σκοπό τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και σταθερότητας. Η υποστήριξη αυτή μεταφράζεται πρακτικά σε μια σταθερή φορολογική βάση, γι' αυτό και οι σκανδιναβικές χώρες παρουσιάζουν τα χαμηλότερα επίπεδα δημοσίου χρέους στην Ε.Ε. Τα χαμηλά επίπεδα χρέους επέτρεψαν στις σκανδιναβικές χώρες να εισέλθουν στην κρίση της πανδημίας σε εξαιρετικά καλή κατάσταση, με μεγάλα αποθέματα συναλλαγματικών διαθεσίμων και κεφαλαίων γενικώς, και μεγάλα περιθώρια για να αυξήσουν τις δημόσιες δαπάνες.

Η ευαίσθητη εικόνα της περιοχής δι-

καινεί για ακόμη μία φορά όσους υποστηρίζουν το κοινωνικό και οικονομικό μοντέλο των σκανδιναβικών χωρών. Ανάμεσά τους και το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ που στα τέλη του περασμένου έτους μίλησε για «το βιώσιμο οικονομικό σύστημα των σκανδιναβικών χωρών, στο οποίο συμμετέχει το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού». Το σκανδιναβικό μοντέλο έχει, πάντως, αμφισβητηθεί τα τελευταία χρόνια και η αμφισβήτηση κορυφώθηκε το 2018 όταν σύμβουλοι του απερχόμενου προέδρου των ΗΠΑ εξέφρασαν την άποψη ότι η περιοχή αποδεικνύει ότι «ο σοσιαλισμός οδηγεί σε υποχώρηση του βιοτικού επιπέδου». Οι ίδιοι σύμβουλοι του Ντόναλντ Τραμπ κατέταξαν μάλιστα τις ευημερούσες χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά στην ίδια κατηγορία χωρών στην οποία ανήκει και η Βενεζουέλα.

BLOOMBERG

Στο 3% ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη τον Αύγουστο

Στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 10 ετών εκτινάχθηκε τον Αύγουστο ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη και οι εκτιμήσεις των οικονομολόγων συγκλίνουν όλες σε περαιτέρω άνοδο των τιμών. Η είδηση θα εντείνει την πίεση στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, καθώς φαίνεται να διαψεύδεται η θέση που έχει υποστηρίξει η πρόεδρος της Κριστίν Λαγκάρντ, ότι η επιτάχυνση του πληθωρισμού θα είναι παροδική στην Ευρωζώνη. Έχει μάλιστα προβλέψει ότι τα επόμενα χρόνια ο πληθωρισμός θα κυμανθεί σε επίπεδα κάτω του 2%, καθώς εκτιμά πως η απότομη επιτάχυνση των τιμών οφείλεται στην επανεκκίνηση των οικονομιών. Οι τιμές καταναλωτή σημείωσαν αύξηση 3% στις 19 χώρες του ευρώ, ενώ έχει προηγηθεί

αύξηση 2,2% τον Ιούλιο. Εν ολίγοις, ο δείκτης υπερβήν όχι μόνον τις προβλέψεις για 2,7% αλλά και τον στόχο της ΕΚΤ για 2%. Κύρια αιτία είναι το αυξημένο κόστος των καυσίμων και των τροφίμων αλλά και των βιομηχανικών προϊόντων, συνεπακόλουθο των μεγάλων ελλείψεων πρώτων υλών και του αυξημένου ναύλου. Ασυνηθιστά μεγάλες αυξήσεις τιμών σημειώθηκαν στα βιομηχανικά προϊόντα. Με τον πληθωρισμό στη Γερμανία, τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης και τον βασικό επικριτή της πολύ χαλαρής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, να οδεύει προς το 5%, η Κριστίν Λαγκάρντ δέχεται όλο και εντεινόμενες πιέσεις να πάρει μέτρα κατά της αύξησης των τιμών, η οποία ξηλώνει μνήμες υπερπληθωρισμού.

Μεγαλώνει το χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες και τις φτωχές περιοχές των ΗΠΑ

Ο πλούτος παράγει πλούτο με αποτέλεσμα να διευρύνεται η ανισότητα. Η εικόνα αυτή, που έχει επανειλημμένως καταστεί εμφανής, είναι ανάγλυφη στις ΗΠΑ καθώς το 1/5 του εισοδήματος των Αμερικανών προέρχεται όχι από τους μισθούς τους ή από άλλη παραγωγική δραστηριότητα, αλλά από μετοχές, ακίνητα και τόκους των καταθέσεων. Στην πλειονότητά τους, όμως, οι Αμερικανοί δεν διαθέτουν τέτοιου είδους περιουσιακά στοιχεία, παρά μόνον την πρώτη κατοικία τους και κάποιον τραπεζικό λογαριασμό, ενώ συχνά ακόμη και αυτά τα δύο είναι απρόσιτα για τους χαμηλόμισθους. Το αποτέλεσμα αυτής της αναπαραγωγής του πλούτου από τον εαυτό του είναι η συνεχιζόμενη διεύρυνση της ανισότητας, που έχει γίνει χάσμα. Και, επιπλέον, προκύπτει πως ο πλούτος από περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζει μεγάλη γεωγραφική συγκέντρωση στην υπερδύ-

Στη Νέα Υόρκη το εισόδημα ενός μέσου νοικοκυριού στο Μανχάταν είναι υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο του γειτονικού Μπρονξ.

ναμη, ενώ έχει διευρυνθεί θεαματικά το χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες περιφέρειες των ΗΠΑ και σε εκείνες χωρίς περιουσιακά στοιχεία. Τα στοιχεία προκύπτουν από σχετική έκθεση που εκπόνησε η πρωτοβουλία για τη συγκέντρωση πλούτου (Wealth Building Initiative).

Όπως υπογραμμίζει η σχετική μελέτη, από το 1969 έως το 1990 διπλασιάστηκε το χάσμα ανάμεσα στις πλουσιότερες και

Οι κάτοικοι των περιοχών που είναι είτε κέντρα του χρηματοπιστωτικού τομέα, εξορύξεων και ορυχείων, είτε τεχνολογίας, ψυχαγωγίας και τουρισμού έχουν υψηλότερα εισοδήματα.

τις φτωχότερες περιφέρειες των ΗΠΑ, ενώ έκτοτε εξαπλασιάστηκε μέχρι το 2019. Οι ερευνητές που εξεπόνησαν τη μελέτη χρησιμοποίησαν στοιχεία του Γραφείου Οικονομικών Αναλύσεων αλλά και της πανίσχυρης φορολογικής υπηρεσίας των ΗΠΑ (IRS). Διαπιστώνοντας το χάσμα πλούτου ανάμεσα στις διαφορετικές περιφέρειες, μίλησαν για «πλούσιους θυλάκους» και «ερήμους ένδειας».

Το εισόδημα που προέρχεται από περιουσιακά στοιχεία συγκεντρώνεται συνήθως σε περιοχές που είναι κέντρα είτε του χρηματοπιστωτικού τομέα, κέντρα εξορύξεων και ορυχείων, είτε τεχνολογίας και περιοχές ψυχαγωγίας και τουρισμού. Στις άλλες περιοχές όμως είναι σπάνιο. Μιλώντας στο Bloomberg, ο Κέναν Φίκρι, ερευνητής του Economic Innovation Group, τονίζει πως «η οικονομία μας έχει επικεντρωθεί στον χρηματοπιστωτικό το-

μέα, γι' αυτό και τις δύο δεκαετίες βλέπουμε να αυξάνονται σημαντικά οι αποδόσεις των περιουσιακών στοιχείων». Ο ίδιος προσθέτει πως η άνοδος της ψηφιακής οικονομίας και η υπερβολικά χαλαρή νομισματική πολιτική έχουν επιτείνει περαιτέρω τη διεύρυνση της ανισότητας, καθώς αυτοί οι δύο παράγοντες δίνουν στους κατόχους περιουσιακών στοιχείων τη δυνατότητα να αυξάνουν τα εισοδήματά τους και «στις εταιρείες τεχνολογίας τη δυνατότητα να αντλούν υπερβολικές αποδόσεις». Το χάσμα πλούτου είναι αγεφύρωτο στις μεγάλες μητροπόλεις, όπου έχουν εκτοξευθεί στη στρατόσφαιρα τα έσοδα των τεχνολογικών εταιρειών και των ομίλων χρηματοπιστωτικών. Στη Νέα Υόρκη, για παράδειγμα, το εισόδημα ενός μέσου νοικοκυριού στο Μανχάταν είναι υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο του γειτονικού Μπρονξ. Υπάρχει, άλλωστε, και

το φυλετικό χάσμα πλούτου ανάμεσα στα νοικοκυριά του Μανχάταν, με τις γειτονίες των λευκών να αντλούν υψηλά μερίσματα, και στις γειτονίες των μαύρων που βρίσκονται κάτω από τον εθνικό μέσο όρο κατά κεφαλήν μερίσματος. Αυτές οι διαχωριστικές γραμμές συνεχίζονται σε όλη την επικράτεια της υπερήλινης. Οι μειονότητες, τα νοικοκυριά εργατικής τάξης και οι μετανάστες που έχουν εγκατασταθεί προσφάτως στη χώρα είναι όλοι φτωχοί. Ανάμεσα στις 100 περιφέρειες της χώρας με τον μεγαλύτερο πληθυσμό, οι 15 πλουσιότερες έχουν ως επί το πλείστον λευκούς κατοίκους, εκ των οποίων τουλάχιστον οι μισοί έχουν πανεπιστημιακό πτυχίο. Σε ό,τι αφορά τις 15 φτωχότερες περιοχές, οι κάτοικοι στην πλειονότητά τους δεν είναι λευκοί και μόλις το 25% από αυτούς έχουν πανεπιστημιακή μόρφωση.

BLOOMBERG

Επίσημο νόμισμα το bitcoin στο Ελ Σαλβαδόρ

Είναι πλέον επίσημο. Το bitcoin θεωρείται «νόμιμο νόμισμα», ένα αναγνωρισμένο από το κράτος μέσο πληρωμής, στο Ελ Σαλβαδόρ, στο οποίο και στρέφει τα βλέμματά της πλέον όλη η χρηματοοικονομική κοινότητα. Σε σειρά αναρτήσεων στο Twitter, ο πρόεδρος Ναγιμπ Μπουκέλε αποκάλυψε ότι η χώρα του αγόρασε τη Δευτέρα 200 bitcoins και συνολικά έχει στην κατοχή της 400 bitcoins. Σημειώνεται ότι η τιμή του bitcoin αυξήθηκε κοντά στις 52.680 δολάρια στον απόηχο της είδησης.

Το Ελ Σαλβαδόρ είναι η πρώτη χώρα που υιοθετεί το bitcoin ως επίσημο νόμισμα, το οποίο θα χρησιμοποιείται μαζί με το αμερικανικό δολάριο. Υπέρμαχοι και επικριτές της κίνησης θα παρακολουθούν στενά το άνευ προηγουμένου αυτό πείραμα και τις επιπτώσεις που θα έχει στην τοπική

οικονομία. Προσδοκία του Μπουκέλε είναι να δοθούν σημαντικές τραπεζικές ενέσεις στην οικονομία, στην οποία το 70% των κατοίκων δεν έχει πρόσβαση σε παραδοσιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, ούτε καν διαθέτει τραπεζικό λογαριασμό. Πρόκειται άλλωστε για μια οικονομία η οποία είναι άκρως εξαρτημένη από το συνάλλαγμα που στέλνουν οι πολίτες που εργάζονται στο εξωτερικό. Αυτό καλύπτει το 24% του ΑΕΠ, σύμφωνα με υπολογισμούς της Παγκόσμιας Τράπεζας. Ο πρόεδρος, λοιπόν, τονίζει ότι η εισοδηματική ανισότητα θα γίνει πολύ πιο εύκολη και ταχύτερη με το bitcoin και παρουσιάζει το ψηφιακό νόμισμα ως ένα όχημα «οικονομικής απελευθέρωσης» από τους περιορισμούς του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού συστήματος. Πάντως, σχεδόν 70% των πολιτών

Οι πολίτες θα μπορούν να αγοράζουν προϊόντα και να πληρώνουν φόρους και εισφορές με το ψηφιακό νόμισμα.

που συμμετείχαν σε έρευνα του Central American University εξέφρασαν τη διαφωνία τους με την απόφαση της κυβέρνησης, ενώ ένα πολύ μεγάλο ποσοστό δήλωσε ότι δεν είναι πολύ σίγουρο για το πώς ακριβώς μπορεί να χρησιμοποιήσει το ψηφιακό νόμισμα.

Βάσει του νόμου που έχει ψηφιστεί, οι τιμές προϊόντων μπορούν να δηλώνονται

σε bitcoin, ενώ οι πολίτες θα μπορούν να πληρώνουν φόρους και εισφορές με το ψηφιακό νόμισμα. Οι συναλλαγές σε bitcoin δεν θα υπόκεινται σε κεφαλαιακό φόρο.

Όσοι επιθυμούν να συμμετάσχουν στο μεγάλο αυτό «πείραμα» που έχει προσελκύσει το παγκόσμιο ενδιαφέρον, θα πρέπει να εγγραφούν στο ψηφιακό πορτοφόλι Chivo της χώρας. Επειτα, θα λάβουν με την εγγραφή τους μερίδιο bitcoin αξίας 30 δολαρίων. Η εφαρμογή Chivo είναι στην ουσία ένα ελεγχόμενο από την κυβέρνηση ψηφιακό πορτοφόλι που είναι διαθέσιμο στους πολίτες της από χθες, Τρίτη 7 Σεπτεμβρίου. Οικονομολόγοι σχολίαζαν στο CNBC ότι το bitcoin σε καμία περίπτωση δεν σχεδιάστηκε ως μέσο πληρωμών και, επομένως, αυτό είναι ένα μάλλον πρώιμο πείραμα.

Σχεδόν 70% των πολιτών που συμμετείχαν σε έρευνα του Central American University εξέφρασαν τη διαφωνία τους με την απόφαση της κυβέρνησης.

ecommbx
Fintech e-accounts platform

ECOMMBX provides convenient, quality payment solutions of the highest standards by innovatively incorporating e-money and e-accounts into one master platform for enhanced efficiency and transparency.

A platform to rule them all

SWIFT AND SEPA PARTICIPANTS

MULTI-CURRENCY CONVERSIONS

UNIQUE IBAN PER ACCOUNT

Participants of: SWIFT & SEPA Authorised & Licensed Central Bank of Cyprus Electronic Money Institution # 115.1.3.20/2018 / BIC # ECBXCY2N

www.ecommbanx.com

27 Pindarou Street, 3rd Floor, Office 301, Block A, Alpha Business Center, 1060 Nicosia, Cyprus +357 22270349 | info@ecommbx.com

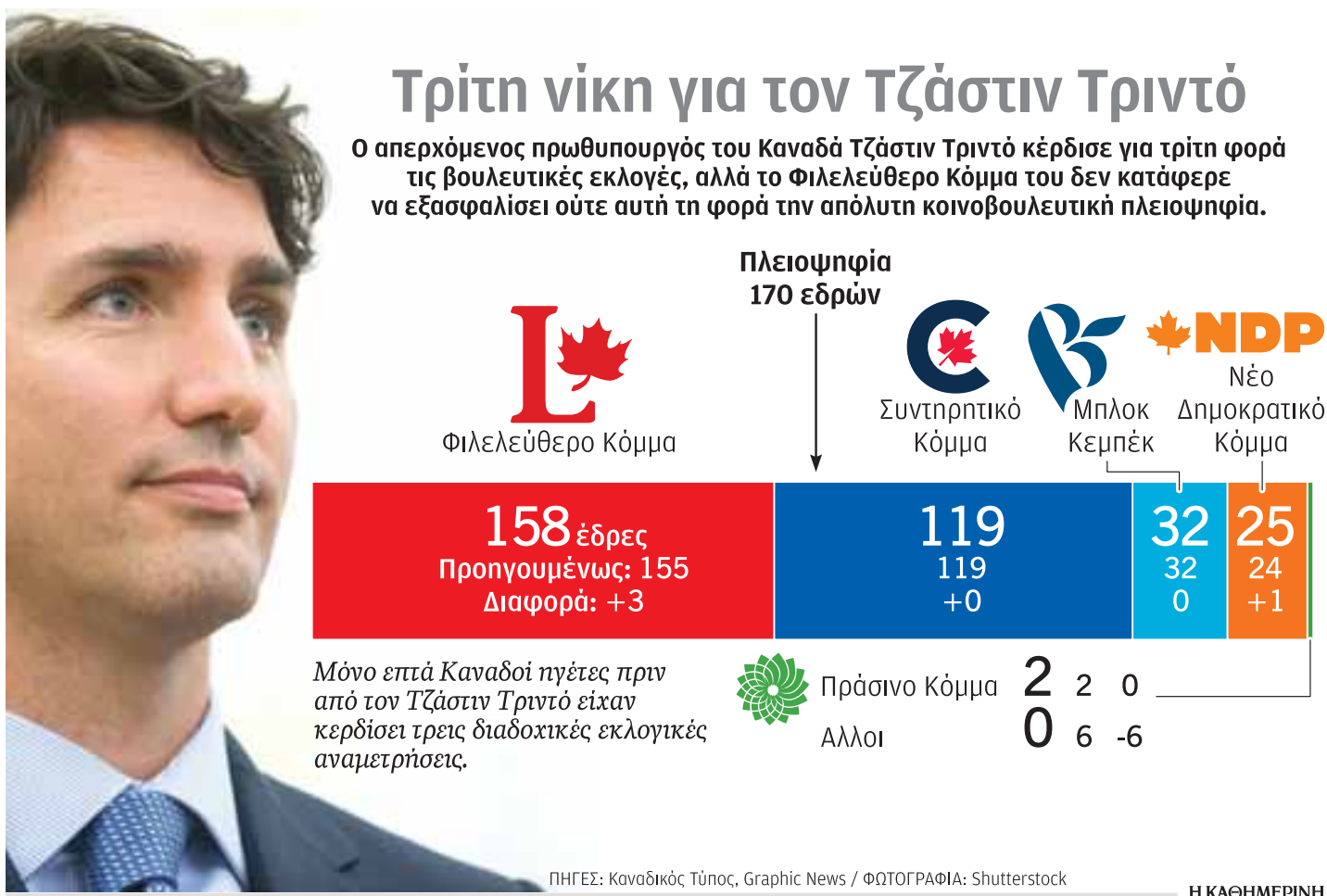
Νίκη με πικρή γεύση για τον Τριντό

Απέτυχε η προσπάθειά του να εξαργυρώσει πολιτικά τη διαχείριση της πανδημίας

Υπό άλλες συνθήκες, μια τρίτη κατά σειράν εκλογική νίκη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ιστορικό επίτευγμα για τον Τζάστιν Τριντό. Το πρόβλημα είναι ότι ο 49χρονος Καναδός πολιτικός είχε βάλει μόνος του πολύ ψηλά τον πήχυ, αλλά πέρασε από κάτω. Προκήρυξε εκλογές δύο χρόνια προτού λήξει η θητεία του, παρότι η κυβέρνηση μειοψηφίας –της οποίας ηγείτο– δεν αντιμετώπιζε κάποιον κίνδυνο να ανατραπεί. Ευελπιστούσε ότι το εκλογικό σώμα θα του χάριζε, αυτήν τη φορά, απόλυτη κοινοβουλευτική πλειοψηφία, επιβραβεύοντας την πολιτική του για την αντιμετώπιση της COVID-19 και των οικονομικών της επιπτώσεων. Τελικά, έμεινε πολύ μακριά από τον στόχο του, ενισχύοντας τη θέση όσων από καιρό υποστηρίζουν ότι το όστρο του έχει αρχίσει να θαμπώνει.

Με τα μέχρι χθες το βράδυ καταγεγραμμένα αποτελέσματα, το Φιλελεύθερο Κόμμα του Τριντό εξασφάλισε 158 έδρες, μόλις τρεις περισσότερες από όσες είχε προτού διαλυθεί η Βουλή και πολύ μακριά από τις 170 που δίνουν κοινοβουλευτική αυτοδυναμία. Μάλιστα, οι Φιλελεύθεροι ήρθαν δεύτεροι στη λαϊκή ψήφο, με ποσοστό 33,1% έναντι 34,3% των Συντη-

Το κόμμα του ήρθε δεύτερο σε ψήφους, αλλά θα σχηματίσει και πάλι κυβέρνηση μειοψηφίας χάρη στον εκλογικό νόμο.

ρητικών, οι οποίοι έλαβαν μόνο 119 έδρες, καθώς το εκλογικό σύστημα ευνοεί τα αστικά κέντρα, όπου υπερέρχεται το κόμμα του Τριντό, έναντι της πιο συντηρητικής υπαίθρου. Η οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων θα γίνει με την καταμέτρηση περίπου 800.000 επιτολικών ψήφων, η οποία μπορεί να επηρεάσει μικρό αριθμό εδρών.

Στις πρώτες δηλώσεις του μετά την αποσαφήνιση της εικόνας, ο Τριντό έκανε λόγο για «καθαρή εντολή» των ψηφοφόρων. Στη συνέχεια, όμως, αναγνώρισε πως οφείλει να συνεργαστεί με άλλα κόμματα για να σχηματίσει κυβέρνηση, κάτι που σημαίνει ότι μετά

της πρόωπες εκλογές ο Καναδάς θα επιστρέψει ακριβώς στην κατάσταση όπου βρισκόταν προτού αναλάβει ο Τριντό το ρίσκο να διαλύσει τη Βουλή. Οι αριστεροί «Νέοι Δημοκράτες», οι Πράσινοι και το Μπλοκ του (γαλλόφωνου) Κεμπέκ είχαν επίσης παραπλήσιες επιδόσεις με εκείνες των προηγούμενων εκλογών.

Πρωτότοκος γιος του δημοφιλούς πρωθυπουργού Πιερ Τριντό, ο σημερινός ηγέτης των Φιλελευθέρων ήρθε στην εξουσία το 2015 με μίαν αύρα δυναμισμού και ανανέωσης, ενώ διαμόρφωσε φιλική σχέση με τον Μπαράκ Ομπάμα – μάλιστα, ο πρώην πρόεδρος των ΗΠΑ τον υποστήριξε ανοιχτά στην πρόσφατη

προεκλογική του εκστρατεία. Πολλές από τις υποσχέσεις του έμειναν στο ράφι, ωστόσο πιστώθηκε την πολιτική ανοιχτών θυρών στους μετανάστες την ώρα που οι ΗΠΑ ύψωναν φράκτες, τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τη νομιμοποίηση της κάνναβης και, κυρίως, την αποφασιστική αντιμετώπιση της πανδημίας.

Ο Καναδάς έχει από τα μεγαλύτερα ποσοστά εμβολιασμού στον κόσμο, ενώ η κυβέρνηση Τριντό δαπάνησε εκατοντάδες δισεκατομμύρια δολάρια για να στηρίξει την οικονομία που στέναζε λόγω των περιοριστικών μέτρων. Ωστόσο, ο νέος ηγέτης των Συντηρητικών, ο

46χρονος Εριν Ο' Τουλ, ο οποίος δρομολόγησε το κόμμα προς το Κέντρο, αποδείχθηκε δεινότερος αντίπαλος από ό,τι ενδεχομένως περίμενε ο Τριντό. Στο θέμα του εμβολιασμού, ο ηγέτης της συντηρητικής αντιπολίτευσης υποθέτησε αμφιλεγόμενη στάση, λέγοντας ότι είναι ζήτημα προσωπικής επιλογής κάθε πολίτη. Το τελευταίο δεκαήμερο του εκλογικού αγώνα, οι Συντηρητικοί χρεώθηκαν την έκρηξη της πανδημίας στην Αλμπέρτα, όπου ελέγχουν τις τοπικές αρχές, η αποτυχία των οποίων ενίσχυσε τη θέση του Τριντό για υποχρεωτικούς εμβολιασμούς.

REUTERS, A.P.

Γενική συνέλευση περί γενικευμένης διεθνούς κρίσης

Στο τραπέζι του ΟΗΕ, κλιματική αλλαγή, πανδημία και εντάσεις ΗΠΑ - Κίνας

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ. «Είμαι εδώ για να κρούσω τον κώδωνα του κινδύνου. Ο κόσμος πρέπει να ξυπνήσει», ανέφερε ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες κηρύσσοντας την έναρξη της 76ης Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με μια ομιλία-καταπέλτη. Μετά την περυσινή αποκλειστικά διαδικτυακή διοργάνωση, η Γενική Συνέλευση του Οργανισμού φέτος διεξάγεται με υβριδικό σύστημα, καθώς περίπου 100 ηγέτες παρίστανται αυτοπροσώπως, ενώ οι υπόλοιποι έχουν στείλει τις παρεμβάσεις τους σε βίντεο.

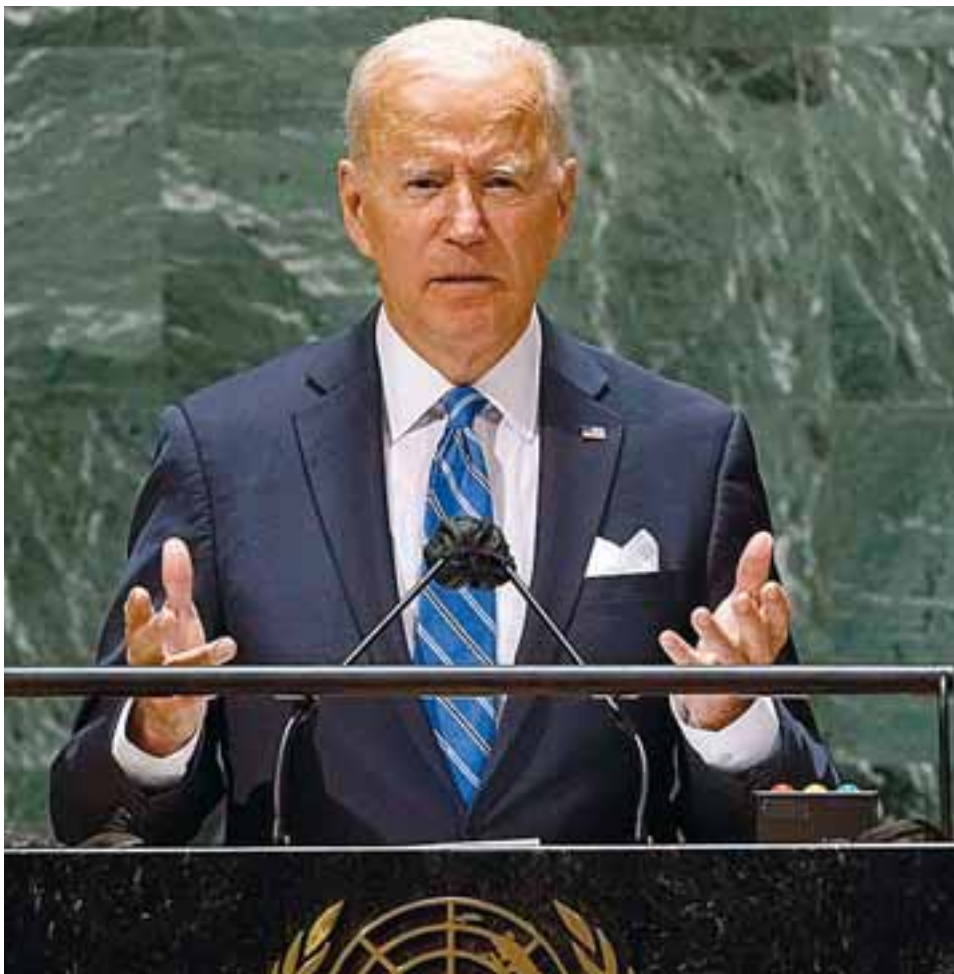
Ο κορωνοϊός είναι μόνο ένα από τα φλέγοντα ζητήματα που απασχολούν τη διεθνή κοινότητα και κρίζουν διεθνούς συntonισμού. Εξαιρετικά καίρια είναι η διεθνής συνεννόηση

Μήνυμα ενότητας με τους συμμάχους από τον Μπάιντεν και ομιλία-καταπέλτης του Γκουτέρες για τις ανισότητες.

και στο ζήτημα της κλιματικής κρίσης, ενώ πολλές χώρες ανά τον κόσμο παρακολουθούν με ανησυχία την όξυνση του ανταγωνισμού ανάμεσα στις ΗΠΑ και στην Κίνα. Απειλή ψυχρού πολέμου

Ο Αντόνιο Γκουτέρες προειδοποίησε ότι ο πλανήτης μπορεί να βυθιστεί σε έναν νέο, πιο απρόβλεπτο ψυχρό πόλεμο, εκτός αν οι ΗΠΑ και η Κίνα κατορθώσουν να βελτιώσουν την «απολύτως δυσλειτουργική» σχέση τους. Ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν, εκ των πρώτων ομιλητών, υποστήριξε ότι δεν είναι αυτός ο σκοπός των ΗΠΑ.

«Θα είμαστε ανταγωνιστικοί και θα ηγηθούμε με τις αξίες μας και την ισχύ μας, υ-

Από το βήμα της 76ης Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν υποσχέθηκε αυξημένη χρηματοδότηση ύψους 11,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων για τις διεθνείς προσπάθειες αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης.

περασσιζόμενοι τους συμμάχους και τους φίλους μας», είπε ο Τζο Μπάιντεν στην πρώτη του ομιλία ως πρόεδρος των ΗΠΑ. «Αλλά δεν

επιζητούμε, ξαναλέω, δεν επιζητούμε έναν νέο ψυχρό πόλεμο ή έναν κόσμο διχασμένο σε αυστηρά μπλοκ», προσέθεσε. Χωρίς να

διευκρινίσει πού αναφέρεται, σημείωσε ότι οι ΗΠΑ «θα πασχίσουν να κάνουν το παιχνίδι πιο δίκαιο, ώστε να μην ευνοείται τεχνητά κάποια χώρα εις βάρος άλλων». «Θα επιδιώξουμε νέους κανόνες για το παγκόσμιο εμπόριο και την οικονομική ανάπτυξη», συμπλήρωσε.

Ο Αμερικανός πρόεδρος σημείωσε ότι η αποχώρηση των ΗΠΑ από το Αφγανιστάν ήταν ένα πέρασμα «από τον ανηλεή πόλεμο στην ανηλεή διπλωματία» και υποστήριξε ότι η χρήση βίας «πρέπει να είναι η ύστατη καταφυγή, όχι η πρώτη επιλογή». «Οι αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις δεν μπορεί να είναι η απάντηση σε όλα τα προβλήματα του κόσμου», τόνισε ο Αμερικανός πρόεδρος.

«Η COVID-19 δεν αντιμετωπίζεται με σφαίρες ή βόμβες», προσέθεσε. Ως προς την κλιματική κρίση, ο Τζο Μπάιντεν υποσχέθηκε χρηματοδότηση 11,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων για τις διεθνείς προσπάθειες.

«Τον Ιούνιο ανακοίνωσα ότι οι ΗΠΑ θα διπλασιάσουν το ποσό που χορηγούν για τη χρηματοδότηση δράσεων για την προστασία του κλίματος. Τώρα ανακοινώνω νέο διπλασιασμό, που θα αφορά και έργα προσαρμογής στην κλιματική κρίση, ώστε οι ΗΠΑ να γίνουν ηγέτες στην κλιματική χρηματοδότηση», είπε.

Νωρίτερα, ο Αντόνιο Γκουτέρες είχε σπλητεώσει την ογκούμενη ανισότητα στην κατανόμη εμβολίων αλλά και στην κατανομή του πλούτου. Η μεγάλη πλειονότητα των κατοίκων των πλούσιων χωρών έχει ήδη εμβολιαστεί, ενώ πάνω από 90% των Αφρικανών περιμένουν ακόμη την πρώτη τους δόση. «Πρόκειται για खुδαιότητα», είπε ο γ.γ. του ΟΗΕ, καταγγέλλοντας επίσης το φαινόμενο «δισεκατομμυριοίχοι να κάνουν βόλτες στο Διάστημα, ενώ εκατομμύρια πεινάνε».

NYT, GUARDIAN, REUTERS

Μειώθηκε το προβάδισμα του SPD

Αρκετοί δημοσιογράφοι και αναλυτές βιάστηκαν να υποστηρίξουν ότι ο υποψήφιος διάδοχος της Άγκελα Μέρκελ στην καγκελαρία από τον κεντροδεξιό συνασπισμό CDU/CSU, Άρμιν Λάσετ, έχασε την τελευταία ευκαιρία του να αντιστρέψει το κλίμα στο τρίτο και τελευταίο προεκλογικό ντιμπέιτ της περασμένης Κυριακής. Από τη στιγμή που ο Σοσιαλδημοκράτης αντίπαλός του Όλαφ Σολτς κέρδισε τις εντυπώσεις και σε αυτή την αναμέτρηση, το δημοσκοπικό προβάδισμά του εμφανιζόταν πλέον εδραιωμένο. Αλλά ο ίδιος ο Σολτς είχε άλλη γνώμη.

«Το σύνθημά μας είναι: Δεν επαναπαυόμαστε λόγω των θετικών για εμάς δημοσκοπήσεων. Πατάμε γερά στο έδαφος. Οποιοι με θέλει για καγκελάριο πρέπει επίσης να ψηφίσει το SPD». Με αυτά τα λόγια ο Σοσιαλδημοκράτης πολιτικός και απερχόμενος αντικαγκελάριος επιχείρησε να «εμβολιάσει» τους οπαδούς του με ισχυρά αντιστάσια κατά της επανάπαυσης, περιδεύοντας στο κρατίδιο της Βάδης-Βυρτεμβέργης, προπύργιο της Κεντροδεξιάς. Λίγες ώρες αργότερα, οι εξελίξεις τον δικαιώσαν.

Δημοσκοπήσεις της εταιρείας Forsa για το τηλεοπτικό δίκτυο RTL/n-tv εμφανίζει το SPD του Σολτς σταθερό στο 25%. Ωστόσο, η υποστήριξη στον συντηρητικό συνασπισμό CDU/CSU εμφανίζεται αυξημένη κατά μία μονάδα, στο 22%, γεγονός που προοιωνίζεται μια πιο αμφίρροπη τελική ευθεία προς τις κάλπες. Την ίδια τάση προδιέγραφε δημοσκοπήσεις της Δευτέρας. Στην έρευνα της Forsa, όλα τα υπόλοιπα κόμματα εμφανίζονται αναλλοίωτα στην προτίμηση ψήφου: 17% για τους Πράσινους, από 11% για τους φιλελεύθερους του FDP και για την ακροδεξιά AfD, 6% για το αριστερό κόμμα Die Linke. Με βάση την τελευταία δημοσκοπική εικόνα, όλα τα σενάρια για σχηματισμό κυβερνήσεων συνεργασίας (κάτι που προιποθέτει, κατά τα φαινόμενα, τη σύμπραξη τριών κομμάτων) μένουν ανοιχτά, με τους Σολτς και Λάσετ να αγωνίζονται για το ποιος θα ηγηθεί ως καγκελάριος της επόμενης κυ-

REUTERS, A.P.

Ερευνα για τις σκηνές Φαρ Ουέστ στο Ντελ Ρίο

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Ο Αμερικανός υπουργός Εθνικής Ασφάλειας Αλεξάντρο Μαγιόρκας δήλωσε ότι οι εικόνες από το συνοριακό πέρασμα Ντελ Ρίο του προξενούν «φρίκη» και ανακοίνωσε έρευνα για τη συμπεριφορά έφιππων συνοριοφυλάκων, που φωτογραφίστηκαν να χρησιμοποιούν λάσ-σα ή μαστίγια εναντίον μαύρων προσφύγων από την Αϊτή. Τις τελευταίες εβδομάδες βρίσκεται σε εξέλιξη μία από τις μαζικότερες επιχειρήσεις απελάσεων στην πρόσφατη αμερικανική ιστορία, καθώς οι νεοεισερχόμενοι στέλνονται στην Αϊτή με τρεις ειδικές ιπτάσεις την ημέρα.

«Οποιαδήποτε κακομεταχείριση ή βία εναντίον των μεταναστών είναι απαράδεκτη», είπε ο Μαγιόρκας στο δίκτυο CNN. «Οι εικόνες που είδα με ενοχλούν βαθύτατα». Για την καλύτερη διαχείριση του πλάθους, που το Σάββατο κυριακά εκτιμάτο σε 15.000 ανθρώπους, ο Μαγιόρκας έστειλε εκατοντάδες ενστόλους ως ενισχύσεις στην τοπική συνοριοφυλακή. Επί έξι χρόνια, με-

τά τον καταστροφικό σεισμό του 2010, οι ΗΠΑ δεν πραγματοποιούσαν απελάσεις προς την Αϊτή, που είναι η φτωχότερη χώρα του δυτικού ημισφαιρίου και μία από τις φτωχότερες χώρες στον κόσμο. Επί προεδρίας Τραμπ, οι υπηρέσιες ασύλου συρρικνώθηκαν, ενώ ο κορωνοϊός χρησιμοποιήθηκε ως δικαιολογία για τις άμεσες επιστροφές ατόμων που φθάνουν στα σύνορα («για λόγους δημόσιας υγείας»), χωρίς να ακολουθείται η τυπική διαδικασία της απελάσεως ή να τους δίδεται η δυνατότητα να υποβάλουν αίτημα ασύλου. Η κυβέρνηση Μπάιντεν εξακολουθεί να εφαρμόζει τον κανόνα αυτό, προσφεύγοντας κατά της δικαστικής απόφασης που τον έκρινε παράνομο. Ετσι, ενώ στους Αϊτινούς που είχαν φθάσει στις ΗΠΑ έως τις 30 Ιουλίου 2021 η κυβέρνηση Μπάιντεν χορήγησε προστασία από τις απελάσεις, όλοι οι υπόλοιποι στέλνονται με συνοπτικές διαδικασίες πίσω στη μαρτυρική χώρα.

WASHINGTON POST, A.P.

Βάζουμε πλώρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722 www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Κινητή Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη Εδρα: Αμμόχωστος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Εκρηξη επενδύσεων προσδοκά η κυβέρνηση

Αισιοδοξία για ισχυρή ανάπτυξη με μοχλό το Ταμείο Ανάκαμψης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Στο χαρτί της οικονομίας ποντάρει πλέον και πολιτικά η κυβέρνηση, όπως έγινε φανερό από τις δηλώσεις στελεχών του οικονομικού επιτελείου, τις τελευταίες μέρες, μετά την ανακοίνωση της μεγάλης αύξησης, κατά 16,2%, του ΑΕΠ του δεύτερου τριμήνου και βεβαίως και την ομιλία του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από την ανάλυση του ΑΕΠ, αλλά και από άλλους δείκτες που βλέπουν καθημερινά το φως της δημοσιότητας, δικαιολογούν, πράγματι, την αισιοδοξία που μεταδίδεται, αν και —σύμφωνα με αναλυτές— είναι μάλλον νωρίς να μιλήσει κανείς με βεβαιότητα για το κατά πόσον μπήκαν οι βάσεις για μια διατηρήσιμη και υγιή ανάπτυξη. Αν, δηλαδή, θα προχωρήσει η ελληνική οικονομία ένα βήμα παραπέρα, μετά την ανάκτηση του χαμένου εδάφους της πανδημίας και την ανάκαμψη σχήματος V, για την οποία επικρατεί ευφορία.

Στο οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης υποστηρίζουν ότι πέρα από τους δείκτες, που γεννούν αισιοδοξία, έχουν γίνει αποδέκτες σημαντικού επενδυτικού ενδιαφέροντος, που μπορεί να βάλει την οικονομία σε σταθερή και υγιή επενδυτική τροχιά, με όχημα κυρίως το Ταμείο Ανάπτυξης. «Είμαστε στο παρά 1' για επενδυτική έκρηξη», σημειώνει πηγή.

Συγκεκριμένα, το ενδιαφέρον προέρχεται από τους τομείς της κατασκευής μηχανημάτων, της ιατρικής-βιοτεχνολογίας (αντικαρκινικά), των πλαστικών, της ενέργειας, όπου προγραμματίζονται επενδύσεις 10 δισ. ευρώ, του τουρισμού, της

φαρμακοβιομηχανίας και της υδρευσης. «Η Ελλάδα ξαναμπαίνει στον επενδυτικό χάρτη», υποστηρίζουν στην κυβέρνηση, σημειώνοντας ότι πρόκειται για μεγάλες επενδύσεις, όχι δεκάδων, αλλά εκατοντάδων εκατομμυρίων. Αλλωστε, σημειώνουν, σε αυτό στηρίζονται και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης που υπογράφουν τις προσεχείς μέρες συμφωνίες με την κυβέρνηση για χρηματοδότηση επενδύσεων, συνολικά έως 6 δισ. ευρώ, με χρηματοδότηση από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης.

Λεφτά υπάρχουν

«Εχουμε τα κεφάλαια για να στηρίζουμε την ανάπτυξη», τόνιζε κυβερνητικός παράγων τις προηγούμενες ημέρες, επικαλούμενος τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης αλλά και τις μεγάλες, πρόσφατες ιδιωτικοποιήσεις (ΔΕΔΔΗΕ, ΔΕΠΑ, Εγνατία). Η κυβέρνηση θεωρεί ότι βρίσκεται ανταπόκριση μεταξύ των επενδυτών, καθώς έχει δρομολογήσει αυτά που υποσχέθηκε, δηλαδή την αλλαγή μακροοικονομικού υποδείγματος, την προώθηση διαρθρωτικών αλλαγών και την επίλυση του τραπεζικού προβλήματος.

Επενδύσεις και εξαγωγές είναι δύο βασικοί δείκτες που «δείχνουν» σε μόνιμη αναπτυξιακά χαρακτηριστικά. Αντίθετα, η κατανάλωση, όσο ευπρόσδεκτη κι αν ήταν, όπως εμφανίστηκε δυναμικά μετά τα lockdowns, συνεισφέροντας 9 μονάδες στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ το δεύτερο τρίμηνο, δεν συνιστά «καύσιμο» για το μέλλον.

Οι ακαθάριστες επενδύσεις αυξήθηκαν

Το ενδιαφέρον προέρχεται από τους τομείς της κατασκευής μηχανημάτων, της ιατρικής-βιοτεχνολογίας (αντικαρκινικά), των πλαστικών, της ενέργειας, όπου προγραμματίζονται επενδύσεις 10 δισ. ευρώ, του τουρισμού, της φαρμακοβιομηχανίας και της υδρευσης.

το πρώτο εξάμηνο κατά 16% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2019, αλλά η βάση ήταν χαμηλή από 8,5 δισ. ευρώ σε 10 δισ. ευρώ. Όπως επισημαίνει χαρακτηριστικά τραπεζική πηγή, οι επενδύσεις ήταν παραδοσιακά στο 22%-23% του ΑΕΠ ετησίως και τώρα είναι στο 11%. Η ίδια πηγή υποστηρίζει ότι υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να δούμε αύξηση το 2022, με τη βοήθεια του Ταμείου Ανάκαμψης, καθώς το ενδιαφέρον είναι τεράστιο. Η προσδοκώμενη ανάπτυξη κατά 4%-5% το 2022, υποστηρίζει, θα προέλθει από επενδύσεις και όχι κατανάλωση.

Οι εξαγωγές ήταν κι αυτές υψηλότερες το 7μηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2019. Διαμορφώθηκαν στα 16,4 δισ. ευρώ, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών και της αξίας των πλοίων, έναντι 13,6 δισ. ευρώ την ίδια περίοδο του 2019, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ. Το πρόβλημα εδώ είναι ότι εξίσου δυναμικά ήταν και ο ρυθμός αύξησης των εισαγωγών.

Τα έσοδα από τον τουρισμό, εξάλλου, αναμένεται να ξεπεράσουν το 50% των εσόδων του 2019, ενώ για το 2022 προβλέπεται εκρηκτική περαιτέρω άνοδος.

Ανησυχούν για πανδημία και πληθωρισμό

Παρά την ευφορία, στην κυβέρνηση διατυπώνουν μία από τις πιο συντηρητικές προβλέψεις για την άνοδο του ΑΕΠ φέτος. Βλέπουν την αύξηση του στο 5,9%, όταν οι πλέον πρόσφατες προβλέψεις διεθνών οίκων και τραπεζών το ανεβάζουν ακόμη και πάνω από 8%. Χαρακτηριστικά, η Oxford Economics ανέβασε την πρόβλεψή της την Παρασκευή στο 8,2%, στο ίδιο ποσοστό που την τοποθέτησε λίγο νωρίτερα και η Moody's Analytics, ενώ η Capital Economics την τοποθέτησε στο 8,5% και η UBS στο 7,9%. Η Score Ratings κατά την αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας την προηγούμενη εβδομάδα ανέβασε την πρόβλεψή της για το ΑΕΠ στο 8,6% και η Wood στο 6,5%. Η Εθνική Τράπεζα ανακοίνωσε νέα πρόβλεψη για ανάπτυξη 7,5%. Ακόμη και μεταξύ των θεσμών επικρατεί πιο αισιόδοξη εκτίμηση από αυτήν της κυβέρνησης. Η αλήθεια είναι ότι οι κίνδυνοι δεν έχουν εκλείψει. Στο οικονομικό επιτελείο μιλούν για δύο βασικούς:

Διεθνείς οίκοι, μεταξύ των οποίων και η Moody's, «βλέπουν» την αύξηση του ΑΕΠ φέτος ακόμη και πάνω από 8%.

1. Την πορεία της πανδημίας, η οποία μπορεί να κρύβει δυσάρεστες εκπλήξεις το τέταρτο τρίμηνο.
2. Τον πληθωρισμό. Ανησυχούν κυρίως μήπως μετατραπεί σε μόνιμο πρό-

βλημα αυτό που θα μπορούσε να είναι παροδικό, στον βαθμό που οφείλεται στην απότομη αύξηση της ζήτησης και την αδυναμία της προσφοράς να ανταποκριθεί. Στις πηγές ανησυχίας πρέπει να προστεθεί, επίσης, σύμφωνα με αναλυτές, η στάση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η οποία φαίνεται να κλείνει το μάτι για συνέχιση της στήριξης της Ελλάδας, μετά το πρόγραμμα παροχής ρευστότητας, λόγω πανδημίας, αλλά ακόμη τίποτα δεν είναι σίγουρο.

Πηγές της κυβέρνησης μεταφέρουν, πάντως, ότι αθροιστικά για τη διετία προβλέπεται πλέον ρυθμός ανάπτυξης 1,5 μονάδα υψηλότερος από την προηγούμενη πρόβλεψη.

Δεδομένου ότι η προηγούμενη πρόβλεψη ήταν για ρυθμό 3,6% φέτος και 6,2% το 2022, δηλαδή αθροιστικά περίπου 10%, η νέα πρόβλεψη είναι για 11,5% περίπου, με τη φετινή χρονιά να προβλέπεται στο 5,9% και λίγο πιο χαμηλά τον επόμενο χρόνο.

Το πακέτο μέτρων της ΔΕΘ θα ενισχύσει την ανάπτυξη, λένε αναλυτές

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Θετικά βλέπουν τις εξαγγελίες του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης αναλυτές και οικονομολόγοι, καθώς, όπως εξηγούν στην «Κ», οι μειώσεις φόρων είναι στοχευμένες για τη στήριξη της ανάπτυξης και των επενδύσεων, χωρίς να απειλούν τη δημοσιονομική σταθερότητα —ειδικά στο τρέχον περιβάλλον όπου οι κανόνες έχουν χαλαρώσει— και αυτό, σε συνδυασμό με την ισχυρή πορεία του ΑΕΠ που οδηγεί σε υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης από ό,τι είχε προβλεφθεί αρχικά, δίνουν αυτόν τον «χώρο» στην κυβέρνηση.

Ωστόσο, αν και όπως ανακοίνωσε την περασμένη εβδομάδα η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν το αμέσως επόμενο διάστημα ξεκινάει η συζήτηση για την αλλαγή

Οι μειώσεις φόρων είναι στοχευμένες και δεν απειλούν τη δημοσιονομική σταθερότητα.

των δημοσιονομικών κανόνων —ώστε να είναι έτοιμο το πλαίσιο πολύ πριν από το 2023, όταν και θα πάψει να ισχύει η αναστολή του— το βέβαιο είναι πως η Ελλάδα θα πρέπει να τηρήσει ορισμένη δημοσιονομική αυστηρότητα και έτσι τα όποια περαιτέρω μέτρα πρέπει να «ζυγιστούν» με πολλά προσοχή.

Συνολικά, τα μέτρα που ανακοινώθηκαν φτάνουν το 1,119 δισ. ευρώ φέτος και τα 2,350 δισ. ευρώ το 2022, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι προσωρινά, ενώ τα περισσότερα είχαν ήδη προβλεφθεί στο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα τον περασμένο Ιούλιο (επέκταση της απαλλαγής από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης στον ιδιωτικό τομέα, 3% μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και μείωση του φόρου των επιχειρήσεων από 24% σε 22%). Το πρόσθετο δημοσιονομικό περιθώριο που δημιουργήσει η πρόβλεψη για υψηλότερη ανάπτυξη φέτος είναι 1,2 δισ. ευρώ, ενώ εάν η ανάπτυξη αποδειχθεί ακόμη υψηλότερη από το 5,9% και ξεπεράσει το 8%, όπως προβλέπουν κάποιοι οίκοι, τότε θα υπάρξει περαιτέρω περιθώριο ύψους 1,3-1,5 δισ. ευρώ.

Στη σωστή κατεύθυνση

Όπως επισημαίνουν οικονομολόγοι, η μείωση των φόρων στην Ελλάδα είναι αναγκαία για τη στήριξη της ανάπτυξης και των επενδύσεων. «Κατά τη διάρκεια της κρίσης τον ελληνικό χρέος οι πιστωτές και οι ελληνικές

Οι εξαγγελίες είναι συνεπείς με τη στρατηγική επιτάχυνσης της ανάκαμψης και αυτό θα οδηγήσει σε περισσότερα έσοδα, λέει η Ραφαέλα Τενκόνι, ιδρύτρια της Ada Economics και επικεφαλής οικονομολόγος της Wood & Co.

κυβερνήσεις είχαν αυξήσει υπερβολικά τους φόρους. Αν και ο πόνος αυτός ήταν αναπόφευκτος, ωστόσο το παράκαναν», υπογραμμίζει στην «Κ» ο επικεφαλής οικονομολόγος της Berenberg, Χόλγκερ Σμίντινγκ. «Θα έπρεπε να έχουν επικεντρωθεί περισσότερο στην προώθηση των επενδύσεων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, παρά σε φορολογικές αυξήσεις που περιορίζουν την οικονομική δραστηριότητα». Κατά τον κ. Σμίντινγκ, τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο σε αυτό το μέτωπο και αυτό έχει ενισχύσει τη δυναμική της προσφοράς και την ελκυστικότητα της για επενδύσεις, παρ' όλο που αυτά «καλύφθηκαν» από την πανδημία.

«Η Ελλάδα είναι μία από τις χώρες με τους υψηλότερους φόρους στον κόσμο και έτσι η μείωση των φορολογικών συντελεστών είναι σημαντική», επισημαίνει από την πλευρά του ο Ζολτ Ντάρβας, οικονομολόγος, senior fellow στο think tank Bruegel. Ωστόσο, όπως τονίζει μιλώντας στην «Κ», η Ελλάδα έχει επίσης το

υψηλότερο επίπεδο δημόσιου χρέους (ως % του ΑΕΠ) στην Ε.Ε και έχει αναλάβει δεσμεύσεις για τη μεταμνημονιακή της δημοσιονομική πολιτική. Ετσι, το βασικό ερώτημα είναι εάν οι ανακοινωθείσες μειώσεις φόρων θα διασφαλίσουν την επίτευξη αυτού του στόχου.

Σύμφωνα με τον κ. Ντάρβας, ωστόσο, με την επαναφορά των δημοσιονομικών κανόνων της Ε.Ε. από το 2023, η Ελλάδα θα πρέπει και πάλι να πετύχει τον στόχο του πρωτογενούς πλεονάσματος 2%. Δεδομένου της τεράστιας αναμενόμενης αύξησης του ΑΕΠ προκύπτει επιπλέον δημοσιονομικός χώρος, όπως τονίζει. Ως εκ τούτου, οι φορολογικές περικοπές είναι ευπρόσδεκτες, αλλά πρέπει να γίνουν με τρόπο που να διασφαλίζουν ότι η Ελλάδα θα πετύχει τον στόχο του πρωτογενούς πλεονάσματος 2% μετά το 2023. Πάντως, όπως επισημαίνει ο κ. Σμίντινγκ οι στοχευμένες περικοπές φόρων είναι ένας καλός τρόπος ενίσχυσης της βελτιωμένης εικόνας της Ελλάδας στο μέτωπο των επενδύσεων και της ανάπτυξης. Εκτιμά πως, σε γενικές γραμμές, οι

Η στάση της ΕΚΤ

Χάρη στα πρόσφατα θετικά στοιχεία για την ανάπτυξη της Ελλάδας, οι φορολογικές περικοπές δεν θα επηρεάσουν αρνητικά τη στάση των θεσμών και σίγουρα όχι της ΕΚΤ, όπως εκτιμούν οικονομολόγοι, ενώ η στρατηγική που ακολουθεί η κυβέρνηση βοηθάει και στην επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας. «Καθώς η ΕΚΤ είναι μέρος των θεσμών, είναι προφανές ότι συμφωνεί με τη δημοσιονομική πολιτική της χώρας», όπως τόνιζει στην «Κ» ο Κωνσταντίνος Ζούζουλας, υπεύθυνος τμήματος ανάλυσης της Axia Ventures. Όσον αφορά τη στάση που θα ακολουθήσει η ΕΚΤ για το ΡΕΡΡ και το waiver για τα ελληνικά ομόλογα, ο κ. Ζούζουλας εκτιμάει ότι σκετίζεται με το χρονοδιάγραμμα αυτής της απόφασης. Βασική παράμετρος είναι η οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας και η δημοσιονομική πειθαρχία μετά το 2022. Αυτό εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα του χρέους για την ΕΚΤ και ενισχύει τις προοπτικές να μπει η Ελλάδα σε επενδυτική βαθμίδα στο δ' τρίμηνο του 2022 με α' εξάμηνο του 2023. «Η άποψή μου είναι ότι η κυβερνητική στρατηγική θα λειτουργήσει ως μοχλός στην προσπάθεια επίτευξης της επενδυτικής βαθμίδας», σημειώνει ο κ. Ζούζουλας.

φορολογικές περικοπές που ανακοινώθηκαν είναι συμβατές με τη δημοσιονομική σταθερότητα, αρκεί η Ελλάδα να έχει μια «κανονική» τουριστική περίοδο ξανά το 2022 και συνεπώς σημαντική αύξηση των εσόδων από αυτόν τον τομέα.

Επιτάχυνση ανάκαμψης

Ανάλογη είναι και η άποψη της Ραφαέλα Τενκόνι, ιδρύτριας της Ada Economics και επικεφαλής οικονομολόγου της Wood & Co. Όπως σημειώνει στην «Κ», οι εξαγγελίες είναι συνεπείς με τη στρατηγική επιτάχυνσης της ανάκαμψης και αυτό θα οδηγήσει σε περισσότερα έσοδα. Επίσης είναι απόλυτα σύμφωνες με την de facto πολιτική ώθηση στην Ευρώπη να διατηρήσει τη δημοσιονομική πολιτική πολύ χαλαρή για αρκετό διάστημα, και στην περίπτωση της Ελλάδας η αλλαγή είναι ακόμη μεγαλύτερη λόγω της λιτότητας του παρελθόντος και φυσικά μετά την ανοδοική αναθεώρηση του ΑΕΠ δημιουργήσει αυτόματα δημοσιονομικό χώρο.

Εκτίναξη τζίρου σε καταλύματα, εστίαση τον Ιούλιο

Δυναμική επανεκκίνηση του τουρισμού τον Ιούλιο δείχνουν τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) για τον κύκλο εργασιών τόσο στα καταλύματα όσο και στην εστίαση.

Ο τζίρος στον κλάδο των καταλυμάτων ήταν τον φετινό Ιούλιο σχεδόν τετραπλάσιος από αυτόν του περυσινού Ιουλίου και σχεδόν τριπλάσιος από τον αντίστοιχο του Ιουνίου. Στον κλάδο της εστίασης καταγράφηκε επίσης σημαντική αύξηση, όχι όμως στα επίπεδα του κλάδου των καταλυμάτων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου καταλυμάτων που έχουν υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων (σ.σ. μόνο για αυτές υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε μηνιαία βάση) διαμορφώθηκε τον Ιούλιο του 2021 σε 933,87 εκατ. ευρώ έναντι 282,75 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2020, καταγράφοντας αύξηση 230,3%. Τον Ιούνιο του 2021 ο τζίρος των επιχειρήσεων αυτών είχε διαμορφωθεί σε 361,08 εκατ. ευρώ. Για τις επιχειρήσεις των Περιφερειακών Ενότητων με συνεισφορά στον συνολικό κύκλο εργασιών έτους 2020 μεγαλύτερη από 1%, η μεγαλύτερη αύξηση στον κύκλο εργασιών τον Ιούλιο 2021 σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2020 παρατηρήθηκε στη Μύκονο (622,5%) και η μικρότερη (161,7%) καταγράφηκε στην Κω. Σε απόλυτους αριθμούς, ο υψηλότερος τζίρος καταγράφηκε τον Ιούλιο στην Αττική (213,25 εκατ. ευρώ έναντι 106 εκατ. ευρώ τον Ιούνιο του 2021 και 78,56 εκατ. ευρώ τον Ιούλιο του 2020) και ακολουθεί η Ρόδος, όπου οι επιχειρήσεις του κλάδου καταλυμάτων με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων είχαν κύκλο εργασιών τον φετινό Ιούλιο 120,68 εκατ. ευρώ. Στην τρίτη θέση βρέθηκε το Ηράκλειο Κρήτης, με τον τζί-

Η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφηκε στη Μύκονο (622,5%).

ρο στον κλάδο καταλυμάτων να ανέρχεται τον φετινό Ιούλιο σε 996,66 εκατ. ευρώ.

Για τις επιχειρήσεις του κλάδου υπηρεσιών εστίασης με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε μηνιαία βάση, ο κύκλος εργασιών τον Ιούλιο 2021 ανήλθε σε 181,89 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 42,8% σε σχέση με τον Ιούλιο 2020, όπου είχε ανέλθει σε 127,41 εκατ. ευρώ. Τον Ιούνιο του 2021, δεύτερο μήνα δηλαδή επανολειτουργίας της εστίασης μετά από 6 μήνες lockdown, ο τζίρος είχε διαμορφωθεί σε 130,62 εκατ. ευρώ. Για τις επιχειρήσεις των Περιφερειακών Ενότητων με συνεισφορά στον συνολικό κύκλο εργασιών έτους 2020 μεγαλύτερη από 1%, η μεγαλύτερη αύξηση στον κύκλο εργασιών τον Ιούλιο 2021 σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2020 παρατηρήθηκε στη Σατοριά (164%) και η μικρότερη (1,8%) στη Θεσσαλονίκη. Υπάρχει και μία περιοχή όπου καταγράφηκε μείωση του τζίρου τον φετινό Ιούλιο σε σύγκριση με τον περυσινό κατά 6,2% και πρόκειται για τον νομό Λάρισας.

Σε επίπεδα-ρεκόρ η ρευστότητα των επιχειρήσεων

Στα 35 δισ. ευρώ εκτινάχθηκαν οι καταθέσεις τους τον Ιούλιο, λόγω των κρατικών μέτρων στήριξης της οικονομίας

της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

«Για πρώτη φορά οι επιχειρήσεις εμφανίζονται με τόσο υψηλή ρευστότητα, που παρόμοια δεν έχει υπάρξει ποτέ ξανά τα τελευταία χρόνια», σχολιάζει χαρακτηριστικά στέλεχος συστημικής τράπεζας με σημαντικό μερίδιο στις χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων. Στην πλεονάζουσα ρευστότητα που έχουν συσσωρεύσει οι επιχειρήσεις από τα μέτρα στήριξης της οικονομίας ύψους 42 δισ. ευρώ, από τα οποία 9 δισ. ευρώ είναι η «επιστρεπτέα» προκαταβολή –η οποία δεν θα επιστραφεί–, αποδίδεται και η χαμηλή ζήτηση για κεφάλαια κίνησης που διαπιστώνουν οι τράπεζες τους τελευταίους μήνες.

Ενδεικτικό της πλεονάζουσας ρευστότητας είναι ότι οι καταθέσεις των επιχειρήσεων ανήλθαν στα τέλη Ιουλίου στα 35 δισ. ευρώ, επίπεδο που είχε καταγραφεί

Οι μικρές επιχειρήσεις έχουν γυρίσει την πλάτη στον τραπεζικό δανεισμό.

μόνο το 2009. Εκτοτε και για μια δεκαετία οι καταθέσεις ήταν καθλωμένες μεταξύ 18-20 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με τραπεζικές πηγές, η αύξηση των καταθέσεων ειδικά σε ό,τι αφορά τις μικρές επιχειρήσεις με τζίρο έως 2 εκατ. ευρώ ξεπερνάει τα 4 δισ. ευρώ μέσα σε ένα μόλις χρόνο και αποτελεί ιστορικό ρεκόρ. «Πρόκειται για πρωτοφανή αύξηση», σημειώνει αρμόδιο τραπεζικό στέλεχος και ερμηνεύει σε μεγάλο βαθμό το γεγονός ότι οι μικρές επιχειρήσεις έχουν γυρίσει την πλάτη στον τραπεζικό δανεισμό και η ζήτηση για κεφάλαια κίνησης έχει βρεθεί τους τελευταίους μήνες στο ναδίρ.

Η απροθυμία για δανεισμό αποτυπώνεται στη χαμηλή ανταπόκριση για κεφάλαια κίνησης μέσω του Εγγυοδοτικού Ταμείου για πολύ μικρές επιχειρήσεις της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας. Το Ταμείο έχουν αναλάβει να «τρέξουν» όχι μόνο οι 4 συστημικές αλλά 13 εμπορικές τράπεζες συνολικά και είναι χαρακτηριστικό ότι από τα 414 εκατ. ευρώ που είναι διαθέσιμα, μέχρι σήμερα έχουν διατεθεί

μόλις 23 εκατ. ευρώ, παρά το γεγονός ότι, όπως υποστηρίζουν οι τράπεζες, η εγκρισιμότητα των αιτήσεων που υποβάλλονται φθάνει το 65%-70%.

Το πρόγραμμα αποτελεί την τελευταία ευκαιρία για τις μικρές επιχειρήσεις να εξασφαλίσουν φθηνό κεφάλαιο κίνησης με την εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου, καθώς η χρηματοδοτική πολιτική μέσω των διαφορετικών εργαλείων που δημιουργούνται για τα επόμενα χρόνια θα

αφορά κυρίως επενδυτικά σχέδια.

Ως ύστατη προσπάθεια ενεργοποίησης της ζήτησης για χαμηλότοκα δάνεια στη σύσκεψη του υπουργού Οικονομικών Χρήστου Σταϊκούρα με τις διοικήσεις των τραπεζών την εβδομάδα που μας πέρασε, αποφασίστηκε η αύξηση από τις 50.000 στις 250.000 ευρώ του ορίου δανεισμού και η διεύρυνση των επιχειρήσεων που μπορούν να δανειοδοτηθούν με την ένταξη εκτός από τις πολύ μικρές, με τζίρο

έως 200.000 ευρώ, και των μικρών επιχειρήσεων με τζίρο έως 1 εκατ. ευρώ.

Μπούμερανγκ, άλλωστε, για σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων αποτελεί η εκτεταμένη φοροδιαφυγή και η απόκρυψη στοιχείων που συστηματικά πραγματοποιούν τα τελευταία χρόνια και η οποία τους αποκλείει από τον τραπεζικό δανεισμό.

Τα στοιχεία από τις τράπεζες δείχνουν ότι ποσοστό 30% των αιτήσεων απορρίπτεται γιατί ο δανεισμός δεν τεκμηριώ-

νεται από τα οικονομικά στοιχεία, όπως ο τζίρος και η κερδοφορία τους, και η αιτία στις περισσότερες περιπτώσεις είναι το γεγονός ότι δεν αποτυπώνουν τα πραγματικά τους οικονομικά μεγέθη, με συνέπεια το επιχειρηματικό σχέδιο να εμφανίζει σημαντικά κενά και αβεβαιότητες.

Ετσι, δεν είναι λίγες εκείνες οι επιχειρήσεις που αδυνατούν να τεκμηριώσουν την ανάγκη για ένα δάνειο 500.000 ευρώ, όταν ο τζίρος που εμφανίζουν είναι πολύ

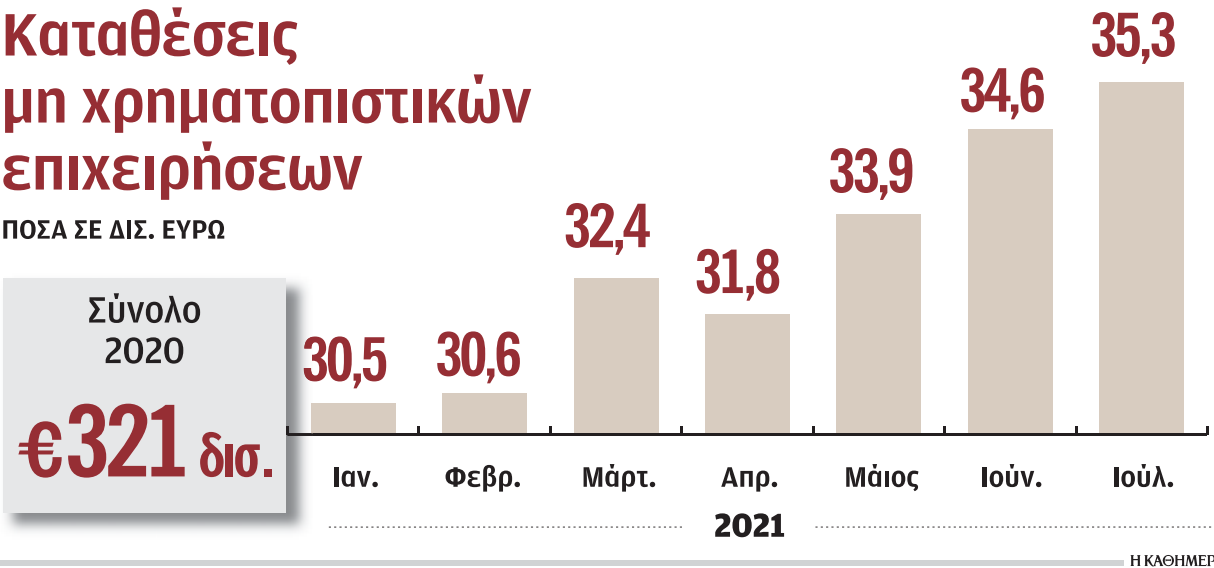
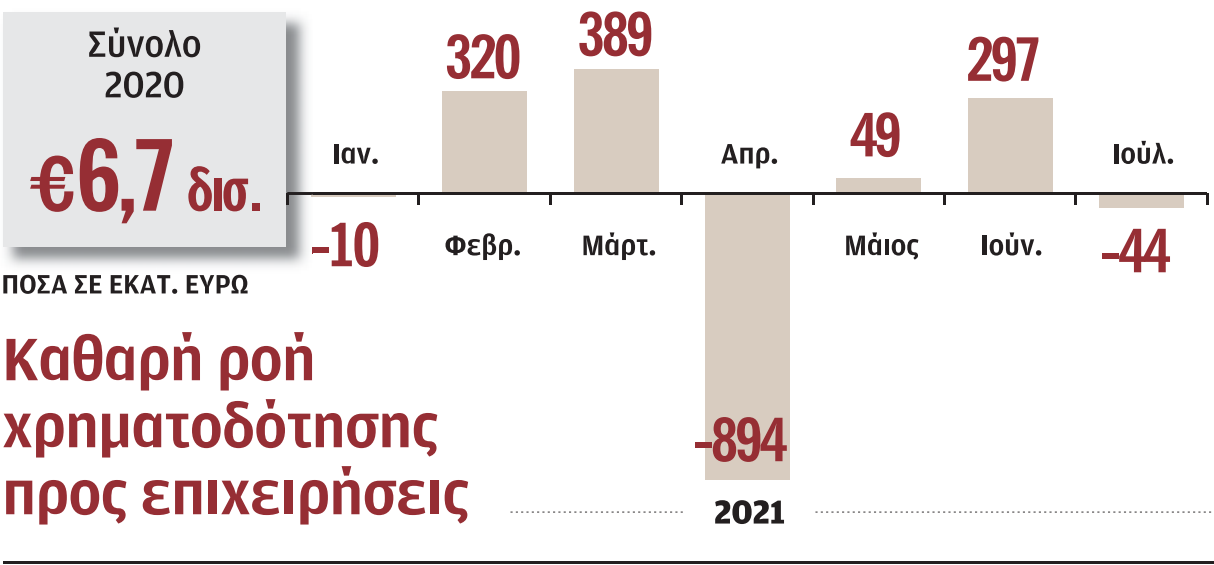
χαμηλότερος, πολλά δε μάλλον όταν η κερδοφορία τους –κυρίως λόγω φοροδιαφυγής– είναι ανύπαρκτη και η αποπληρωμή του δανείου καθίσταται αβέβαιη. Στο ποσοστό αυτό υπάρχει και ένα τμήμα –οι τράπεζες το υπολογίζουν κοντά στο 15%– που έχει δυσμενή φορολογικά στοιχεία και το οποίο τίθεται εκτός τραπεζικού δανεισμού, αφού όχι μόνο έχει φορολογικές και ασφαλιστικές οφειλές, αλλά δεν έχει αξιοποιήσει τις ρυθμίσεις που έχουν δοθεί για να τις τακτοποιήσει.

Εκτός από τις μικρές επιχειρήσεις κόπωση για νέες χρηματοδοτήσεις τους τελευταίους μήνες διαπιστώνεται και από τις μικρομεσαίες, οι οποίες δεν εξαιρούνται φυσικά από τον γενικό κανόνα της αυξημένης ρευστότητας που «απολαμβάνουν» λόγω των κρατικών μέτρων στήριξης. Είναι χαρακτηριστικό ότι με βάση τα επίσημα στοιχεία της ΤτΕ η καθαρή ροή χρηματοδότησης το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου ανήλθε μόλις στα 100 εκατ. ευρώ, με συνέπεια η καθαρή πιστωτική επέκταση να κινείται οριακά σε θετικό έδαφος, όταν στην κορύφωση της κρίσης το 2020 η καθαρή ροή χρηματοδότησης είχε ξεπεράσει τα 6,7 δισ. ευρώ. Να σημειωθεί ότι η καθαρή ροή χρηματοδότησης μετράει τις εκταμιεύσεις δανείων μετά τις αποπληρωμές που έχουν πραγματοποιήσει οι επιχειρήσεις και τα στοιχεία των τελευταίων μηνών δείχνουν ότι οι αποπληρωμές φλερτάρουν με τις νέες χορηγήσεις.

Ταμείο Ανάκαμψης

Η εικόνα που μεταφέρουν οι τράπεζες είναι ότι πολλές μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τηρούν στάση αναμονής ενόψει της ενεργοποίησης του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, που λόγω των ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης θα μειώσει στο μισό περίπου το κόστος δανεισμού για τα επενδυτικά σχέδια την προσεχή πενταετία.

Πρόκειται για επενδυτικό πρόγραμμα ύψους 32 δισ. ευρώ, από τα οποία τα 6,6 δισ. ευρώ θα είναι η ίδια συμμετοχή των επιχειρήσεων και άλλα 12,7 δισ. ευρώ ο δανεισμός που θα μοιχεύσουν οι τράπεζες, χωρίς σε αυτά να υπολογίζονται τα πρόσθετα κονδύλια που θα εισρεύσουν μέσω ΕΣΠΑ.

ΤΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ ΒΙΠΕΡ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ

Ανακάμπτει ο κλάδος των αερομεταφορών

Τμήμα του χαμένου εδάφους ανέκτησαν το καλοκαίρι αεροπορικές, εταιρείες διαχείρισης αεροδρομίων και handling

Οι εταιρείες εξυπρέτησες επίγειας κυκλοφορίας (handling) με δυσκολία καταφέρνουν να βρουν προσωπικό, η Aegean το δίημο Ιουλίου - Αυγούστου πραγματοποίησε περισσότερες πτήσεις σε σχέση με τους υπόλοιπους μήνες της χρονιάς και οι πτήσεις στους ελληνικούς αιθέρες ήταν χαμηλότερες μόλις κατά 7% σε σχέση με το 2019. Δεν πρόκειται για «μαγική εκκίνηση», αλλά για τις επιδόσεις των αερομεταφορών το φετινό καλοκαίρι, οι οποίες υπήρξαν ιδιαίτερα βελτιωμένες σε σχέση με πέρυσι, με τον κλάδο να επιχειρεί να ανακτήσει τμήμα του χαμένου εδάφους. Βέβαια, η ανοδική αυτή πορεία δεν σημαίνει ότι οι πρωταγωνιστές των αερομεταφορών, οι αεροπορικές εταιρείες, οι εταιρείες διαχείρισης αεροδρομίων και handling έχουν καταφέρει να γεφυρώσουν το χάσμα με το 2019. Κι αυτό

Η επιβατική κίνηση της Aegean ανήλθε στο 65% της αντίστοιχης περιόδου του 2019.

δεδομένου ότι τους πρώτους πέντε μήνες της χρονιάς η επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια υπήρξε ισχνή, ενώ διαχρονικά, προτού εξοσπάσει η πανδημία, οι αεροπορικές μπιτζνες αποτελούσαν δύσκολο πεδίο δραστηριοποίησης. Παρ' όλα αυτά, ύστερα από το παρατεταμένο σοκ της πανδημίας, οι αεροπορικές εταιρείες βρίσκονται σε τροχιά ανάκαμψης και η απώλεια ταμειακών ροών (cash burn), που υπήρξε μεγάλη το 2020 και τους πρώτους μήνες της φετινής χρονιάς, έχει πιάσει να υφίσταται.

Η Aegean εμφάνισε κατά το δεύτερο τρίμηνο, για πρώτη φορά από την απεμπρία της κρίσης τον Μάρτιο του 2020, θετικές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, οι οποίες ανέρχονται σε 94,5 εκατ. ευρώ συνολικά κατά το πρώτο εξάμηνο. Κι αυτό λόγω της αύξησης προπωλήσεων από τον Απρίλιο του 2021, με την αεροπορική, κατά το πρώτο εξάμηνο, να περιορίζει τις ζημιές σε 78,4 εκατ. ευρώ (από -159 εκατ.). Κατά το δίημο Ιουλίου - Αυγούστου η αεροπορική μετέφερε περισσότερους επιβάτες σε σχέση με όσους είχε μεταφέρει αθροιστικά από τον Ιανουάριο έως και τον Ιούνιο. Στο δίκτυο εξωτερικού, οι επιβάτες αυ-

ξήθηκαν κατά 108%, σε 1,2 εκατ., ενώ στο δίκτυο εσωτερικού ενισχύθηκαν κατά 39%, σε 1 εκατ., με την αεροπορική να προσφέρει συνολικά 3,2 εκατ. θέσεις. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιρινού διμήνου, η Aegean συνέχισε να αυξάνει την πτητική της δραστηριότητα, προσφέροντας περίπου το 80% της αντίστοιχης χωρητικότητας του 2019 (υπολογιζόμενη σε διαθέσιμες θέσεις), ενώ η επιβατική κίνηση ανήλθε στο 65% της αντίστοιχης περιόδου του 2019. Την περίοδο Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2021, ο όμιλος θα προσφέρει το 70%-80% των διαθέσιμων θέσεων του 2019.

«Οι αερομεταφορές δέχτηκαν το μεγαλύτερο πλήγμα παγκοσμίως, με τη δραστηριότητα να υποχωρεί 70%-80%. Για περισσότερο από 16 μήνες υπήρχαν πολλοί περιορισμοί και πρωτόγνωρα αβεβαιότητα, με τεράστια δυσκολία στον προγραμματισμό. Η εταιρεία μας όμως είχε τόσο εξαιρετική δυναμική, σημαντικά ταμειακά αποθέματα και σημαντική εμπειρία σε κρίσεις από τα προηγούμενα χρόνια στη χώρα μας. Η Aegean, που απέδιδε μέχρι πρόσφατα 400 εκατ. ευρώ, ετησίως, σε τέλη και εισφορές, βοηθήθηκε και από την πολιτεία. Χρειαστήκαμε όμως πολύ λιγότερα –και αναλογικά με τη δραστηριότητα– σε σχέση με τις περισσότερες εταιρείες στην Ε.Ε. Ετσι και κρατήθηκε και κρατήσαμε την παραγωγή των αεροσκαφών μας. Μόνο μεταξύ 2022 και 2023 θα παραλάβουμε άλλα 20 νέα αεροσκάφη», ανέφερε ο διευθύνων σύμβουλος της Aegean Δημήτρης Γερογιάννης, την Παρασκευή, σε εκδήλωση για την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων μεταφορών και υποδομών στην Ελλάδα στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης.

Στη Skyexpress, που εγκαίνιασε το καλοκαίρι νέες πτήσεις σε προορισμούς του εξωτερικού, όπως το Παρίσι και το Λονδίνο, η επιβατική κίνηση αγγίζει το 80% των επιπέδων του 2019, ενώ η πληρότητα των πτήσεων ανέρχεται σε περίπου 70%, σύμφωνα με πληροφορίες. Η εταιρεία μέχρι το τέλος της χρονιάς θα διαθέτει έξι καινούργια αεροσκάφη ATR 72-600, έχοντας πρόσφατα προσθέσει στον στόλο της έξι καινούργια Airbus A320neo.

Ευρύτερα, στην Ελλάδα, σύμφωνα με την έκθεση του ευρωπαϊκού οργανισμού για την ασφάλεια της αεροναυτιλίας (Eurocontrol), που δημοσιεύθηκε την περασμένη Πέμπτη, ο αριθμός των πτήσεων στις 15 Σεπτεμβρίου υποχώρησε κατά

12% σε σχέση με δύο εβδομάδες πριν. Τόσο έχει μειωθεί και σε σχέση με την αντίστοιχη μέρα του 2019. Τον Αύγουστο προηγήθηκε η πανευρωπαϊκή πρωτιά της Ελλάδας, η οποία εμφάνισε μειωμένες πτήσεις κατά μόλις 7% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2019, σύμφωνα με τη Eurostat. Ακολουθούν με απόσταση η Ρουμανία και η Κροατία με λιγότερες, σε σχέση με το 2019, πτήσεις σε ποσοστό 18% και 21,5%.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο χάρτης του ανταγωνισμού στην εποχή μετά την πανδημία αναδιατάσσεται, όπως φανερώνει η πρόσφατη απόπειρα επιθετικής εξαγοράς της EasyJet από την ουγγρική Wizz Air. Η δραστηριότητα της βρετανικής αεροπορικής, που είχε απώλειες της τάξεως των 2,3 δισεκατομμυρίων ευρώ λόγω της πανδημίας, αναμένεται για το υπόλοιπο της χρονιάς να διαμορφωθεί στα 2/3 των επιπέδων του 2019.

Σύμφωνα με το Eurocontrol, ύστερα από συνεχή αύξηση του αριθμού των πτήσεων από τα μέσα Μαΐου μέχρι τα τέλη Αυγούστου, ο αριθμός των πτήσεων στην Ευρώπη αυξάνεται συνεχώς, σταθεροποιείται από τις αρχές Σεπτεμβρίου και τοποθετείται στο 71% των επιπέδων του 2019.

Στις ΗΠΑ, όπου λόγω της μετάλλαξης «Δέλτα» καταγράφεται επιβράδυνση των κρατήσεων που ανέκαμπταν, οι περισσότεροι αερομεταφορείς εκτιμούν ότι τα έσοδα του τρίτου τριμήνου θα αντιστοιχούν στο 70% αυτών που συγκεντρώθηκαν πριν από δύο χρόνια.

Πανευρωπαϊκή πρωτιά της Ελλάδας τον Αύγουστο. Εμφάνισε μειωμένες πτήσεις κατά μόλις 7% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του 2019, σύμφωνα με την Eurostat.

Δεν βρίσκουν προσωπικό στις υπηρεσίες

Τα άδεια αεροδρόμια σχεδόν όλο το έτος πέρυσι (εξαιρουμένων των καλοκαιρινών μηνών), όπως και κατά το πρώτο πεντάμηνο της φετινής χρονιάς, έφεραν και τις εταιρείες επίγειας εξυπρέτησης αντιπροσώπων αεροπορικών εταιρειών, συμβάσεις παροχής υπηρεσιών μεταφοράς επιβατών με μειωμένη κινητικότητα και διακίνησης εμπορευμάτων (Cargo). Χρειάστηκε να «τετραγωνίσουν» τον κύκλο, όπως αναφέρουν στελέχη τους. Τη στιγμή που το πτητικό έργο είχε ελαχιστοποιηθεί η περιοριστεί στην εξυπρέτηση των λιγοστών πτήσεων cargo, έπρεπε να διατηρήσουν το εξειδικευμένο προσωπικό τους στον χειρισμό των απαιτητικών διαδικασιών της πίστας του αεροδρόμιου. Γι' αυτό

πανδημικής κρίσης απώλεσαν το 99% του κύκλου εργασιών τους, με τη δραστηριότητά τους να προέρχεται, μεταξύ άλλων, από συμφωνίες αποκλειστικής αντιπροσώπευσης αεροπορικών εταιρειών, συμβάσεις παροχής υπηρεσιών μεταφοράς επιβατών με μειωμένη κινητικότητα και διακίνησης εμπορευμάτων (Cargo). Χρειάστηκε να «τετραγωνίσουν» τον κύκλο, όπως αναφέρουν στελέχη τους. Τη στιγμή που το πτητικό έργο είχε ελαχιστοποιηθεί η περιοριστεί στην εξυπρέτηση των λιγοστών πτήσεων cargo, έπρεπε να διατηρήσουν το εξειδικευμένο προσωπικό τους στον χειρισμό των απαιτητικών διαδικασιών της πίστας του αεροδρόμιου. Γι' αυτό

η υιοθέτηση των μέτρων στήριξης των εργαζομένων (εκ περιτροπής εργασία, αναστολή συμβάσεων) υπήρξε μονόδρομος προκειμένου να αποφευχθούν τα χειρότερα: η κατάρρευση ενός κλάδου, ένα εφιαλτικό σενάριο που εάν επαληθευόταν θα καθιστούσε αδύνατη τη λειτουργία των αεροδρομίων, προκαλώντας σοβαρότατο πλήγμα και στην εφοδιαστική αλυσίδα. Ύστερα από τις καλές επιδόσεις του καλοκαιριού, που θα συνεχιστούν τους επόμενους μήνες βάσει όλων των ενδείξεων, στις εταιρείες handling επικρατεί αισιοδοξία, πλην όμως συγκρατημένη, καθώς οι μεταλλάξεις της πανδημίας ενδέχεται να αναγκάσουν την ευθραυστή ανάκαμψη. Την

ίδα στιγμή, όπως αναφέρουν πηγές εταιρειών handling, η πρόσληψη προσωπικού, παρότι οι αποδοχές κρίνονται ικανοποιητικές, έχει καταστεί δύσκολη υπόθεση, καθώς και στον συγκεκριμένο τομέα ένας υπολογισμός αριθμός εργαζομένων αποφάσισε, εν μέσω πανδημίας, να αλλάξει επαγγελματικό προσανατολισμό.

Εκτός από τη δυσκολία εύρεσης προσωπικού, οι «παίκτες» στο handling έχουν να αντιμετωπίσουν και τους αυξημένους χρόνους επίγειας εξυπρέτησης που διαμορφώνονται, λόγω των μέτρων περιορισμού της πανδημίας, σε περίπου τεσεσράμιση λεπτά, από ενάμιση λεπτό πριν.

Η κίνηση απογειώθηκε στο «Ελ. Βενιζέλος» και σε ακόμη 14 αεροδρόμια

Την άνοιξη του 2020, όταν η επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια είχε συρρικνωθεί κατά 97%, η εταιρεία Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών (ΔΑΑ) και η Fraport Greece καλούνταν να λύσουν τη δυσκολότερη, ίσως, από τη σύστασή τους, άσκηση. Να καταφέρουν, δηλαδή, να παραμείνουν βιώσιμες, έχοντας να αντιμετωπίσουν το ανελαστικό κόστος λειτουργίας των αερολιμένων που ως κρίσιμες υποδομές για τη χώρα πρέπει να λειτουργούν αδιάλειπτα 365 ημέρες τον χρόνο, ανεξαρτήτως εάν οι αφίξεις και αναχωρήσεις υπήρξαν λιγοστές. Είναι χαρακτηριστικό ότι στις 24 Μαρτίου 2020 η επιβατική κίνηση στο «Ελευθέριος Βενιζέλος» ανερχόταν σε μόλις 1.728 άτομα.

Σήμερα οι εταιρείες διαχείρισης των αεροδρομίων της Αθήνας και των 14 μεγαλύτερων της περιφέρειας έχουν ανακτήσει μέρος του χαμένου εδάφους. Ωστόσο θα απαιτηθεί χρόνος ωστόσο η στροφή να ολοκληρωθεί και να οδηγήσει σε σημαντικά βελτιωμένα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα. Αυτό γίνεται αντιληπτό εάν ληφθεί υπόψη ότι η Fraport Greece, όπως έχει αποκαλύψει η «Κ» (ρεπορτάζ 31ης Αυγούστου), προσανατολίζεται στη λήψη ομολογιακού δανείου ύψους 40 εκατ. ευρώ από την Alpha Bank. Κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Αυγούστου, η επιβατική κίνηση στα 14 περιφερειακά

αεροδρόμια ανήλθε σε 10,4 εκατ. άτομα, ξεπερνώντας, κατά 21%, τον αριθμό των ταξιδιωτών για το σύνολο του 2020 (8,6 εκατ.). Κι αν συγκριθεί με τον αριθμό επιβατών του οκταμήνου του 2020 –είχε διαμορφωθεί σε 5,5 εκατ.– είναι αυξημένη κατά 90%.

Παρά όμως την αύξηση του αριθμού επιβατών που παρήλθε από τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια από την αρχή του χρόνου μέχρι και τον Αύγουστο, η κίνηση είναι χαμηλότερη κατά 52% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Εάν η τουριστική περίοδος επιμηκυνθεί τους φθινοπωρινούς μήνες, όπως όλα δείχνουν, εκτιμάται ότι η κίνηση στα περιφερειακά αεροδρόμια θα διαμορφωθεί στο 50% των επιπέδων του 2019. Δεδομένου ότι η στήριξη της Fraport από το Δημόσιο –βάσει σχετικής συμφωνίας– δεν προβλέπει την καταβολή μετρητών, αλλά μόνο την αναστολή σειράς πληρωμών, όπως αυτές ορίζονται από τη σύμβαση παραχώρησης, οι ανάγκες για ρευστότητα τις εταιρείες παραμένουν αυξημένες. Και καθιστούν απαραίτητη την εξασφάλιση ομολογιακού δανεισμού σε συνέχεια αντίστοιχης μορφής χρηματοδότησης, ύψους 90 εκατ. ευρώ, που είχε λάβει η εταιρεία την άνοιξη του 2020, όπως αναφέρουν παράγοντες της αγοράς.

Στο «Ελ. Βενιζέλος», η επιβατική κίνηση

Το διάστημα Ιανουαρίου - Αυγούστου, η επιβατική κίνηση στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια ανήλθε σε 10,4 εκατ. άτομα, ξεπερνώντας κατά 21% τον αριθμό των ταξιδιωτών για το σύνολο του 2020.

οκταμήνου ανήλθε σε 6,6 εκατ. άτομα, ξεπερνώντας κατά 10,6% αυτήν της αντίστοιχης περιόδου του 2020. Ωστόσο, ο αριθμός των αφικνούμενων και αναχωρούντων από το ΔΑΑ παραμένει χαμηλότερος κατά 62% σε σχέση με το ο-

κτάμηνο του 2019, γεγονός που σηματοδοτεί ότι παρά τη βαθμιαία βελτίωση της κίνησης λόγω της άρσης των περιορισμών, η μετακινήσεων από τα μέσα Μαΐου και την περίοδο αιχμής των θερινών διακοπών, θα απαιτηθεί χρόνος ωστόσο το χά-

σμα σε σχέση με την περίοδο πριν από την πανδημική κρίση γεφυρωθεί. Η μείωση της επιβατικής κίνησης δεν επιβεβαιώνει μόνο τα έσοδα από αεροπορικές δραστηριότητες (π.χ. τέλη χρήσης αεροπλάνων) των παραχωρησιούχων, που αντιπροσωπεύουν άνω του 60% του συνόλου, αλλά και τις εισπράξεις από μη αεροπορικές εργασίες (εμπορικές δραστηριότητες, υπηρεσίες στάθμευσης), που αντιπροσωπεύουν σε περίπου 20% του συνολικού κύκλου εργασιών.

Το αποτύπωμα της κρίσης γίνεται αντιληπτό εάν ληφθεί υπόψη ότι τα καταστήματα αερολογιστών ειδών μία συγκεκριμένη ημέρα του Μαΐου του 2020 είχαν φτάσει να έχουν έσοδα μόλις 140 ευρώ (από 414.000 ευρώ την ίδια μέρα του Μαΐου 2019) στο σύνολο των 14 μεγαλύτερων περιφερειακών αεροδρομίων της χώρας, τα οποία ξεπέρασαν ελαφρώς τα 1.000 ευρώ (από 282.000) στο «Ελευθέριος Βενιζέλος». Διεθνώς, παρά τη σταδιακή επιστροφή στο ταξίδι, οι επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης είναι εμφανείς στα οικονομικά αποτελέσματα πρώτου εξαμήνου εταιρειών παραχώρησης-κολλοσών. Η Corporacion America, που αποτελεί τη μεγαλύτερη, παγκοσμίως, εταιρεία της κατηγορίας της –διαχειρίζεται 52 αεροδρόμια σε επτά χώρες–, όπως έκανε γνωστό την Πέμπτη εμφάνισε τον

Αύγουστο αύξηση 320,4% της επιβατικής κίνησης σε σχέση με πέρυσι. Ωστόσο, ο αριθμός των επιβατών της εταιρείας με έδρα το Λουξεμβούργο παραμένει χαμηλότερος κατά 52,8% σε σχέση με τον τελευταίο μήνα του καλοκαιριού του 2019. Το δεύτερο τρίμηνο της χρονιάς υπήρξε το τρίτο στη σειρά κατά το οποίο η Corporacion America εμφάνισε θετικές ταμειακές ροές ως αποτέλεσμα περιορισμού των δαπανών. Ωστόσο, τα έσοδά της, ύψους 115 εκατ. ευρώ, αν κι έχουν αυξηθεί κατά 65,6%, ετησίως, παραμένουν χαμηλότερα κατά 67% έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2019, με την εταιρεία να εμφανίζει ζημιές 23 εκατ. ευρώ. Από την πλευρά του, ο πρόεδρος του γεωμετρικού ομίλου Fraport, δρ Στέφαν Σούλτε, κάνοντας μια αποτίμηση των επιπτώσεων της πανδημίας στις μεταφορές ανέφερε, στην ετήσια γενική συνέλευση την 1η Ιουνίου, ότι θα απαιτηθούν αρκετά χρόνια προκειμένου οι αερομεταφορές να εμφανίσουν τις επιδόσεις πριν από την κρίση. Παρ' όλα αυτά, όπως εκτίμησε, μακροπρόθεσμα η κυκλοφορία θα αυξηθεί. Με το σκεπτικό αυτό η Fraport A.G. έχει αποφασίσει να συνεχίσει την κατασκευή του τερματικού σταθμού 3 (Terminal 3) στο αεροδρόμιο της Φρανκφούρτης, ο οποίος θα λειτουργήσει με ορίζοντα τον Οκτώβριο του 2026.

Πλησιάζουν το 50% του 2019 οι φετινές αφίξεις

Του **ΗΚΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Οι εθνικοί στόχοι για τον τουρισμό φέτος επιτεύχθηκαν και οι αφίξεις και τα έσοδα αναμένεται να διαμορφωθούν σε επίπεδα της τάξης του 50% εκείνων του 2019 ή και οριακά υψηλότερα, συμφωνούν πηγές του κλάδου αλλά και τις κυβερνήσεις. Συγκρίνοντας τα στοιχεία της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας για την επιβατική κίνηση των αεροδρομίων κατά το οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου σε σχέση με το αντίστοιχο οκτάμηνο του 2019 που οι πτήσεις ήταν 368.414, φέτος υπάρχει πτώση 36,1% στην κίνηση αεροσκαφών, ενώ στο σύνολο της επιβατικής κίνησης που ήταν 44.895.202 το 2019, στο φετινό οκτάμηνο υπάρχει πτώση 53,8%. Οσον αφορά τις αφίξεις επιβατών εξωτερικού

φέτος τον Αύγουστο, αυτές ανήλθαν σε 3.042.098 ταξιδιώτες, ενώ τον Αύγουστο του 2020 είχαν αφιχθεί 1.666.222 επιβάτες –ποσοστό αύξησης 82,6%.

Η διεύρυνση της παρατηρούμενης ανόδου της αφίξεων θα εξαρτηθεί όμως κυρίως από τις επιδόσεις των μη καλοκαιρινών προορισμών όπως η Αθήνα, που παίρνει τη σκυτάλη από τα τέλη Οκτωβρίου ως ο νοούμερο ένα ελληνικός προορισμός. Επί του παρόντος υπολογίζεται πάντως πως οι ταξιδιωτικές εισπράξεις φέτος θα διαμορφωθούν στα επίπεδα των 9 δισεκατομμυρίων ευρώ, ποσό διπλάσιο από το περσινό και μισό από εκείνο του 2019. Ωστόσο, ούτε όλοι οι προορισμοί είχαν εξίσου καλές επιδόσεις ούτε τα φαινόμενα υπερτροφισμού που εκδηλώθηκαν σε αρκετούς προορισμούς, αλλοιώνοντας τον χαρακτήρα

και το περιβάλλον τους, είναι πλέον επιθυμητά.

Επιπλέον, καθώς η τρέχουσα χρονιά βαίνει προς το τέλος της, έχει ξεκινήσει και η σχεδίαση πολιτικών που μπορούν να αυξήσουν την προστιθέμενη αξία των ταξιδιωτικών αφίξεων, με την κυβέρνηση και τον Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων να σηματοδοτούν πως το νέο μοντέλο πρέπει να χαρακτηρίζεται από υψηλότερη κατά κεφαλή δαπάνη και συμμόρφωση με τις αρχές της βιωσιμότητας και τους στόχους για τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος, με παράλληλη βελτίωση των υποδομών και των υπηρεσιών. Πρακτικά αυτό σημαίνει δραστικό έλεγχο του αριθμού των ημερήσιων επισκεπτών που επισκέπτονται συγκεκριμένους κορυφαίους ελληνικούς προορισμούς

χωρίς να αφήνουν αξιόλογο οικονομικό έσοδο, αλλά επιβαρύνοντας με δεκάδες προβλήματα όπως το κυκλοφοριακό, η διαχείριση των απορριμμάτων και των λυμάτων, η ύδρευση και η εν γένει αλλοίωση του χαρακτήρα τους. Είναι χαρακτηριστικό πως ο πρωθυπουργός σε άρθρο του στην El Pais σημειώνει πως η κλιματική κρίση απαιτεί «οριζόντια αναπροσαρμογή» κάθε δημόσιας πολιτικής, όπως για παράδειγμα η διαχείριση της ανάκαμψης του τουρισμού μετά την COVID με βάση νέα μοντέλα. «Οχι πια με βάση τον αριθμό των επισκεπτών. Αλλά μέσω μιας προσέγγισης με επίκεντρο τη φύση και την ανθρώπινη συμπεριφορά. Είναι κάτι που ενδιαφέρει ιδίως τα μοναδικά νησιά και τις ακτές μας. Το βλαβερό ενεργειακό αποτύπωμα πρέπει εκεί να δώσει τη θέση του

σε πράσινες πρωτοβουλίες. Και η χάρη του κάθε επισκέπτη τους να ενταχθεί στη συνύπαρξή του με τη φυσική ομορφιά του τόπου». Συνολικά φέτος μέχρι και τον Αύγουστο τα στατιστικά στοιχεία της ΥΠΙΑ δείχνουν πως ο αριθμός των διακινηθέντων επιβατών, ξένων και Ελλήνων, έφθασε τους 20.727.553 επιβάτες παρουσιάζοντας άνοδο 53,7% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2020, όπου είχαν διακινηθεί 13.485.139 επιβάτες. Οσον αφορά τις πτήσεις στα αεροδρόμια της χώρας είχαν επίσης θετικό πρόσημο καθώς ανήλθαν στις 235.570, από τις οποίες 103.755 ήταν εσωτερικού και 131.815 εξωτερικού, παρουσιάζοντας άνοδο 38,6% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2020, οπότε και είχαν πραγματοποιηθεί συνολικά 169.999 πτήσεις.

Ο αριθμός των διακινηθέντων επιβατών, ξένων και Ελλήνων, έφθασε τα 20.727.553 επιβάτες το διάστημα Ιανουαρίου - Αυγούστου.

Ασφυκτικές πιέσεις στη βιομηχανία τροφίμων

Τα σούπερ μάρκετ ζητούν εκπτώσεις, ενώ το κόστος πρώτων υλών έχει εκτιναχθεί

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

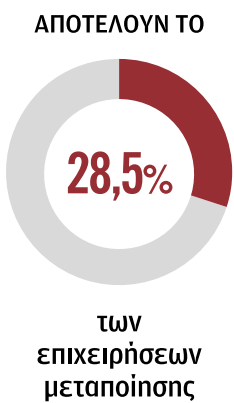
Αντιμέτωπη με τις πρωτοφανείς αυξήσεις στο κόστος πρώτων υλών και υλικών συσκευασίας αλλά και τις πιέσεις των λιανεμπόρων για περισσότερες παροχές και εκπτώσεις βρίσκεται η βιομηχανία τροφίμων. Συχνά δε καλείται να προπληρώνει για τις πρώτες ύλες, ενώ η ίδια εισπράττει τις απαιτήσεις από τους πελάτες της –εν προκειμένω το λιανεμπόριο και σε κάποιες περιπτώσεις και την εστίαση– ακόμη και ύστερα από 3,5 μήνες από την παράδοση των παραγγελιών.

Και μπορεί, βεβαίως, οι συνθήκες πληρωμών να είναι βελτιωμένες σε σύγκριση με το πρόσφατο παρελθόν, όταν η οικονομική κρίση καθώς και οι ατυχείς χειρισμοί μεγάλων λιανεμπόρων (όπως Μαρινόπουλος, Βερόπουλος και Ατλάντικ) είχαν οδηγήσει σε πολύμηνες καθυστερήσεις στις πληρωμές και τελικά σε «κούρεμα» κατά 50% των απαιτήσεών τους (συνέβη στην περίπτωση της εξυγίανσης της Μαρινόπουλος), όμως η διαπραγματευτική ισχύ της βιομηχανίας δεν έχει ενισχυθεί. Τουναντίον, απέναντί της έχει πλέον πολύ πιο μεγάλες αλυσίδες, οι οποίες προέκυψαν από τις εξαγορές και τις συγχωνεύσεις των προηγούμενων ετών (σ.σ. οι δέκα μεγαλύτερες αλυσίδες πραγματοποιούν περίπου το 76% του συνολικού τζίρου της αγοράς σούπερ μάρκετ), ενώ διατηρούνται οι πολιτικές των παροχών και εκπτώσεων, συχνά συνδεδεμένες

με τις έγκαιρες πληρωμές, καθώς και η πληρωμή «δικαιωμάτων εισόδου» για την τοποθέτηση νέων κωδικών, αλλά και ενίοτε πάγια τέλη τοποθέτησης για μια καλύτερη θέση στο ράφι του σούπερ μάρκετ.

«Σίγουρα δεν είμαστε στις εποχές που η καθυστέρηση των πληρωμών μπορεί να ξεπερνούσε και τους έξι μήνες. Ευτυχώς, οι πληρωμές τώρα γίνονται σε κάποιες περιπτώσεις ακόμη και εντός 60 ημερών, ενώ σε κάποιες άλλες επιλέγουμε να παρέχουμε μεγαλύτερες εκπτώσεις έναντι έγκαιρης πληρωμής. Ωστόσο, οι λιανέμποροι δεν παύουν να εισπράττουν “ζεστό” χρήμα, το εισπράττουν άμεσα με το που θα φτάσει ο καταναλωτής στο ταμείο», ανέφερε χαρακτηριστικά στην «Κ» υψηλόβαθμο στέλεχος μεγάλης γαλακτοβιομηχανίας. «Βεβαίως αντιλαμβανόμαστε και εμείς την πίεση που υφίσταται και ο κλάδος του οργανωμένου λιανεμπορίου τροφίμων, κλάδος που είναι ο άμεσος συνεργάτης μας, καθώς είναι αυτός που κυρίως εισπράττει την αντίδραση του κόσμου στις ανατιμήσεις», επισημαίνει στέλεχος γνωστής βιομηχανίας ζυμαρικών. Θεωρεί δε, όπως και άλλα στελέχη της βιομηχανίας τροφίμων, κινήσεις για το θεαθόνην τόσο αυτές που αφορούν στις ελέγχους της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τον εντοπισμό καρτέλ σε συγκεκριμένους κλάδους τροφίμων, όσο και τις υποδείξεις από τα καθ' ύλην αρμόδια κυβερνητικά στελέχη προς τους καταναλωτές να ψωνίζουν

Οι βιομηχανίες τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα

- Σε αυτές πραγματοποιείται το **25,6%** του κύκλου εργασιών της μεταποίησης
- Παράγουν το **24,6%** της αξίας παραγωγής της μεταποίησης
- Παράγουν το **28,7%** της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της μεταποίησης
- Σε αυτές απασχολείται το **36,8%** των εργαζομένων στη μεταποίηση

Αριθμός επιχειρήσεων στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα (στοιχεία 2018)

16.265

ΠΗΓΗ: Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)

Κύκλος εργασιών

€15,58 δισ.

Αριθμός εργαζομένων

133.500

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, προκειμένου οι βιομηχανίες να μην αυξήσουν τις τιμές των επώνυμων.

Σύμφωνα, πάντως, με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της NielsenIQ, το μερίδιο των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, συμπεριλαμβανομένων και των πωλήσεων στις εκπτώτικές αλυσίδες (όπως η Lidl), διαμορφώνεται από τις

αρχές του έτους έως τις 15/8/2021 σε 13,4%, έναντι 14,2% πέρυσι. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι η παροχή μεγάλων εκπτώσεων προς τις αλυσίδες που έχουν μεγαλύτερη διαπραγματευτική ισχύ, δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι το τελικό αποτέλεσμα θα είναι και χαμηλότερη τιμή καταναλωτή. Και αυτό, διότι ένας προμηθευτής ο οποίος πα-

ρέχει καλύτερες εκπτώσεις σε μια ισχυρή αλυσίδα, μπορεί, για να αντισταθμίσει την όποια απώλεια στο περιθώριο κέρδους, να διαθέσει τα προϊόντα του σε υψηλότερη τιμή προς μία αλυσίδα με μικρότερη διαπραγματευτική ισχύ. Το τελικό αποτέλεσμα είναι αύξηση της μέσης τιμής του προϊόντος για τον καταναλωτή με πιο επιβαρυνμένους συχνά τους καταναλωτές που κατοικούν σε περιοχές όπου δεν έχουν παρουσία οι μεγάλες αλυσίδες.

Μέσα σε όλο αυτό το περιβάλλον που διαμορφώνουν οι έκτακτοι εξωτερικοί παράγοντες και οι εγχώριες συνθήκες της αγοράς, προμηθευτές και λιανέμποροι έχουν φυσικά ως προτεραιότητα την αύξηση ή έστω τη διατήρηση των μεριδίων αγοράς.

Ετσι, αν και πέρυσι οι προσφορές προς τους καταναλωτές, οι οποίες χρηματοδοτούνται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους από τους προμηθευτές, είχαν μειωθεί, φέτος επανήλθαν δριμύτερες.

Το ποσοστό των επώνυμων προϊόντων που έχει διατεθεί φέτος μέσω προωθητικών ενεργειών είναι σύμφωνα με την NielsenIQ 62,8%, στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων πέντε ετών (το 2020 είχε υποχωρήσει σε 60,5%).

Πράσινο φως από ΕΤΕπ για να «τρέξουν» δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων η διαχείριση δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης, που θα χρηματοδοτηθούν επενδύσεις έως 5 δισ. ευρώ, σύμφωνα με πηγή του υπουργείου Οικονομικών. Θα ακολουθήσει η υπογραφή της σχετικής επιχειρησιακής σύμβασης μεταξύ της ΕΤΕπ και του υπουργείου Οικονομικών, η οποία αποτελεί και ένα από τα ορόσημα που πρέπει να εκπληρώσει η Ελλάδα για να πάρει την πρώτη δόση των δανείων του ταμείου. Είχε προηγηθεί μνημόνιο συνεργασίας, που υπέγραψαν οι δύο πλευρές τον περασμένο Απρίλιο.

Η συμφωνία με την ΕΤΕπ διασφαλίζει την κινητοποίηση κεφαλαίων, που έρχονται να προστεθούν στα 12,7 δισ. ευρώ των δανείων που θα δώσει το Ταμείο Ανάκαμψης. Η κυβέρνηση φιλοδοξεί με τα δάνεια των 12,7 δισ. ευρώ να πραγματοποιηθούν συνολικές επενδύσεις 30 δισ. ευρώ (και συνολικά, μαζί με τις επιχορηγήσεις, να φτάσουν στα 60 δισ. ευρώ). Από το σύνολο της επένδυσης, το Ταμείο Ανάκαμψης συμμετέχει με ποσοστό το πολύ 50%. Το υπόλοιπο καλύπτουν οι ιδιώτες επενδυτές (τουλάχιστον 20%) και η τράπεζα (30%). Αντίστοιχη συμφωνία αναμένεται να υπογραφεί τις επόμενες ημέρες και με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD). Αυτή θα αφορά επενδύσεις 1 δισ. ευρώ. Ηδη είναι έτοιμο το προσχέδιο συμφωνίας και αναμένεται η έγκριση από το διοικητικό της συμβούλιο. Το μερίδιο του λέοντος των δανείων θα διαχειριστούν, πάντως, οι ελληνικές τράπεζες, οι οποίες θα δουλίζουν με διαφορετικό τρόπο. Συγκεκριμένα, η κυβέρνηση θα συμφωνεί για ένα ποσό δανείου και επένδυσης με την τράπεζα και κάθε φορά που θα το απορροφάει θα μπορεί να ζητήσει την επόμενη δόση. Η πρόσκληση προς τις τράπεζες αναμένεται να δημοσιευθεί σύντομα. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας για τη χρηματοδότηση δανείων από το Ταμείο Ανάκαμψης είναι τα εξής: πρόσληψη και ψηφιακή μετάβαση, έρευνα και καινοτομία, εξωστρέφεια και μεγέθυνση. Σημειώνεται ότι η ΕΤΕπ θα συνάψει ανάλογη συμφωνία και με την Ιταλία, ύψους, όμως, 1 δισ. ευρώ, δηλαδή στο 1/5 των ελληνικών δανείων.

Εν τω μεταξύ, η κυβέρνηση ετοιμάζεται να ανακοινώσει, πιθανότατα τη Δευτέρα, μια νέα λίστα 16 έργων που θα χρηματοδοτηθούν από επιχορηγήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται σημαντικές δράσεις αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης: το Εθνικό Σχέδιο Αναδασώσης, αντιπλημμυρικά, εγχειρίδια βελτιωτικά και αρδευτικά έργα, καθώς επίσης και έργα εξοικονόμησης ενέργειας, δράσεις ενίσχυσης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

ART Deal

by KAPATAYS

Αυθεντικά Έργα Τέχνης
Ξενοδοχείο Landmark (πρώην Hilton)
Παρασκευή 24, Σάββατο 25 και Κυριακή 26 Σεπτεμβρίου 2021
Μόνο για τρεις μέρες
ΕΠΕΝΔΥΣΤΕ στην Τέχνη
στις πιο χαμηλές τιμές
Αίθουσα ΘΕΛΜΟΣ
Παρασκευή - Κυριακή 09:30 π.μ. - 10:00 μ.μ.
Τιμές έκπληξη!
Τηλ.: 99 643177, 97 771977
www.goldengallerycy.com

FlashArt 2@Rialto

Στηρίζουμε τις τέχνες και τους δημιουργούς
We support the arts and artists

26/9 Dystopia: Inferno | Μαριάννα Παφίτη
Κυριακή 20:30 (50')

Το έργο αποτυπώνει τη σχέση μιας γυναίκας με αναπηρία με τον φροντιστή της.

Ερμηνεία / Περφόρμανς: Μαριάννα Παφίτη
Σκηνοθεσία / Εικαστική προέγχιση: Λουκάς Ιωάννου
€ 12 / 10

28&30/9 Σάββατο του Λαζάρου | ΜΙΤΟΣ
Τρίτη & Πέμπτη 20:30 (60')

Επί Σκηνής

Η παράσταση βασίζεται στην ιστορία του Λαζάρου των Τραφών.

Σκηνοθεσία / Δραματολογία / Performer: Έλενα Αγαθοκλέους
€ 12 / 10

3/10 Magic Myxies and Other Films by F. Percy Smith | The Island Club
Κυριακή 20:30 (60')

Το The Island Club, σε συνεργασία με το Βρετανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου (BFI), παρουσιάζει σειρά από ταινίες μικρού μήκους του Βρετανού φυσιογώστη, εφευρέτη και πρωτοστάτη της μικροσκοπικής κινηματογραφίας F. Percy Smith (1880-1945).

Συνθέσεις: Έλενας Σαββίδου, Raw Silver, Νίκου Σέφου, Μαρίας Σπίβακ
Επιμέλεια: Αντρούλα Καφά
€ 12 / 10

Χορηγός:

FAMELINE HOLDING GROUP

Χορηγός Επικοινωνίας:

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

77 77 77 45
rialto.com.cy

Ακίνητα, το νέο βαρίδι για τις τράπεζες

Το επόμενο στοίχημα μετά τον περιορισμό των κόκκινων δανείων είναι η μείωση του χαρτοφυλακίου ακίνητης περιουσίας

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Μετά τα κόκκινα δάνεια, τη σκυτάλη της προσπάθειας των τραπεζών να περιορίσουν την έκθεσή τους παίρνουν τα ακίνητα που έχουν στην κατοχή τους. Η μείωση του χαρτοφυλακίου των ακινήτων αναδεικνύεται το στοίχημα της επόμενης μέρας στη βάση και των στόχων που θέτει ο SSM για μείωση των non performing assets, δηλαδή της έκθεσης στο real estate, που συνιστά βαρίδι για τους ισολογισμούς των τραπεζών και έχει «φουσκώσει» επικίνδυνα λόγω και της αγοράς σημαντικού αριθμού ακινήτων μέσω πλειστηριασμών.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς οι τράπεζες διαθέτουν στο ενεργητικό τους περίπου 25 χιλιάδες ακίνητα συνολικής αξίας 7 δισ. ευρώ. Από αυτά το 55%-60% είναι οικιστικά, το 30%-35% εμπορικά ακίνητα και το υπόλοιπο περίπου 10% οικοπέδα και αγροτεμάχια. Το μεγαλύτερο μέρος του χαρτοφυλακίου αυτού (περίπου 65%) βρίσκεται στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα και κυρίως στην Αθήνα, ενώ το υπόλοιπο είναι διάσπαρτο σε όλη τη χώρα. Σημαντικό μέρος αυτών των ακινήτων έχει προέλθει από κατασκέσεις και ανακτήσεις (REOs), μια πρακτική που αναμένεται να ενταθεί τους επόμενους μήνες, καθώς οι πλειστηριασμοί έπεται από μακρά περίοδο «παγώματος» λόγω COVID, θα επανέλθουν στην καθημερινή πρακτική.

«Καίνε» κεφάλαια

Τα ακίνητα αυτά αποτελούν βαρίδι, όχι μόνο γιατί δεν παράγουν έσοδα, αλλά επιπλέον γιατί απαιτούν σημαντικά έξοδα για τη συντήρησή τους και κυρίως για την τακτοποίηση των παρατυπιών που έχουν, έτσι ώστε να μπορέσουν στη συνέχεια να πουληθούν. Όπως εξηγούν αρμόδια στελέχη, πρόκειται για ακίνητα αντιπραγματικά, που «καίνε» μέρος από τα πολύτιμα κεφάλαια των τραπεζών, σε μια περίοδο που τα κέρδη από οργα-

νικές δραστηριότητες είναι ακόμα περιορισμένα.

Την ίδια στιγμή η αγορά ακινήτων εμφανίζεται πολλά υποσχόμενος τομέας τα προσεχή χρόνια, καθώς τα εισοδήματα θα ανακάμπτουν και η ζήτηση για οικιστικά, αλλά και ποιοτικά εμπορικά ακίνητα θα επιστρέψει. Το ενδιαφέρον των funds έχει να κάνει κυρίως με την αξιοποίηση αυτών των ακινήτων μέσα από πλατφόρμες για βραχυχρόνιες μισθώσεις ή με τη μεταβίβασή τους για λογαριασμό πελατών που θέλουν να αποκτήσουν «χρυσή βίτσα». Αντίστοιχα, για τα εμπορικά ακίνητα ή τα γραφεία το ενδιαφέρον συνδέεται κυρίως με επενδύσεις για τη δημιουργία σταθερής πηγής εισοδήματος όσο η οικονομία θα μπαίνει σε σταθερό δρόμο ανάπτυξης.

Το απόθεμα των ακινήτων στους ισολογισμούς των εμπορικών τραπεζών αυξάνεται σταδιακά τα τελευταία χρόνια, καθώς τα ακίνητα που αποκτούν οι τράπεζες από τους πλειστηριασμούς είναι

Οι τράπεζες διαθέτουν στο ενεργητικό τους περίπου 25.000 ακίνητα, συνολικής αξίας 7 δισ. ευρώ.

περισσότερα από αυτά τα οποία, έως σήμερα τουλάχιστον, προωθούν για πώληση στην αγορά. Οι τράπεζες αποκτούν σχεδόν το 80% των ακινήτων που πλειστηριάζονται επιτυχώς, ενώ απαιτείται μια χρονοβόρα διαδικασία ωρίμανσης των ακινήτων, που διαρκεί από 8 έως 12 μήνες, προτού διατεθούν προς πώληση στην αγορά.

Τα σχέδια της Alpha Bank

Στην προσπάθεια περιορισμού της έκθεσης στο real estate, σε συνδυασμό με τις προοπτικές που ανοίγονται για τον

Τα ακίνητα που έχουν περάσει στις τράπεζες αποτελούν «βαρίδι», όχι μόνο γιατί δεν παράγουν έσοδα, αλλά επιπλέον γιατί απαιτούνται σημαντικά έξοδα για τη συντήρησή τους και κυρίως για την τακτοποίηση των παρατυπιών που έχουν, έτσι ώστε να μπορέσουν στη συνέχεια να πουληθούν.

κλάδο ενόψει της ανάκαμψης της οικονομίας αποδίδεται και η απόφαση της Alpha Bank να αναζητήσει στρατηγικό επενδυτή στον τομέα των ακινήτων. Το project Skyline προβλέπει τη δημιουργία ενός joint venture, στο οποίο η Alpha Bank θα διατηρήσει μισοψηφικό ποσοστό στη νέα εταιρεία που θα δημιουργηθεί, με στόχο αφενός να περιορίσει την έκθεσή της στο real estate και να μειώσει το σταθμισμένο ενεργητικό της κατά 400 εκατ. ευρώ και αφετέρου να επωφεληθεί από τις ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης και τις υπεραξίες που θα δημιουργηθούν

στο μέλλον. Όπως έχει ανακοινωθεί, στο project Skyline επιστρατεύεται η Alpha Αστικά Ακίνητα, με συνολική αξία χαρτοφυλακίου 40 εκατ. ευρώ, αλλά και η Alpha Real Estate Management & Investment και σύμφωνα με τον σχεδιασμό η τράπεζα θα μεταβιβάσει ένα επιλεγμένο χαρτοφυλάκιο ακινήτων (κυρίως εμπορικά) αξίας περίπου 500 εκατ. ευρώ στην Alpha Αστικά Ακίνητα, η οποία θα μετασχηματιστεί και θα αποτελέσει το βασικό όχημα για το joint venture με τον στρατηγικό επενδυτή. Να σημειωθεί ότι η Alpha Bank διαθέτει χαρτοφυλάκιο α-

κινήτων αξίας 800 εκατ. ευρώ, ενώ άλλα 500 εκατ. ευρώ είναι η αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων από τον όμιλο. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2022 και θα είναι η δεύτερη μεγαλύτερη –μετά αυτή της Eurobank με την Grivalia– που έχει πραγματοποιηθεί στη χώρα τα τελευταία χρόνια στον τομέα των ακινήτων.

Η Τράπεζα Πειραιώς

Ανάλογης σημασίας είναι και η κίνηση που δρομολογεί η Τράπεζα Πειραιώς η οποία διαθέτει το μεγαλύτερο απόθεμα

ακινήτων μεταξύ των τεσσάρων συστημικών τραπεζών. Το χαρτοφυλάκιό της φθάνει τα 3 δισ. ευρώ, από τα οποία τα μισά περίπου είναι εμπορικά ακίνητα. Σύμφωνα με πληροφορίες, το project Tera, όπως ονομάζεται, προβλέπει τη μεταβίβαση ενός σημαντικού αριθμού ακινήτων –υπολογίζεται μεταξύ 700 εκατ. έως 1 δισ. ευρώ– σε ξένο επενδυτή, ενώ ακίνητα αξίας 1 δισ. ευρώ ακόμη έχουν ανατεθεί προς διαχείριση στην Intrum.

Τι επιδιώκει η Eurobank

Από την πλευρά της Eurobank, η τράπεζα κινείται σταθερά τα τελευταία χρόνια στην ενεργή διαχείριση των ακινήτων που έχει στο χαρτοφυλάκιό της μέσω πωλήσεων πακέτων σε funds. Η συνολική αξία των ακινήτων, στα οποία περιλαμβάνονται επενδυτικά ακίνητα της Grivalia, ανέρχεται σε 1,8 δισ. ευρώ, στο οποίο περιλαμβάνονται 5.000 ακίνητα αξίας 500 εκατ. ευρώ που έχουν περιέλθει στην τράπεζα μέσω REOs.

Η τράπεζα έχει πραγματοποιήσει μέχρι σήμερα τρεις συναλλαγές άνω των 80 εκατ. ευρώ, ενώ στις αρχές Αυγούστου πήρε προσφορές για ένα νέο χαρτοφυλάκιο (project Petra), που αποτελείται από 190 εμπορικά ακίνητα και κατοικίες αξίας 35 εκατ. ευρώ. Το β΄ τρίμηνο ολοκλήρωσε τη μεταβίβαση ενός μικρότερου ύψους πακέτου με 300 περίπου οικιστικά ακίνητα, αξίας 8 εκατ. ευρώ, ενώ έως τα τέλη του χρόνου δρομολογεί τη διάθεση ενός επενδυτικού χαρτοφυλακίου αξίας περίπου 10 εκατ. ευρώ. Η προσπάθεια απομώλωσης των ισολογισμών από το βάρος των ακινήτων θα κορυφωθεί τους επόμενους μήνες.

Πωλήσεις από Εθνική

Από τις κινήσεις που θα ακολουθήσουν δεν εξαιρείται και η Εθνική Τράπεζα, η οποία διαθέτει χαρτοφυλάκιο 5.500 ακινήτων συνολικής αξίας 1 δισ. ευρώ και δρομολογεί με τη σειρά της πωλήσεις μικρότερων πακέτων εντός του 2022.

Οι αλλαγές στους πλειστηριασμούς θα διευκολύνουν τις πωλήσεις

Μαζί με τις μαζικές πωλήσεις από τις τράπεζες η διάθεση ακινήτων θα διευκολυνθεί μέσω των αλλαγών που έρχονται στη διαδικασία των πλειστηριασμών. Πρόκειται για τις αλλαγές που φέρνει ο νέος Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας που έχει δοθεί προς διαβούλευση και αναμένεται να ψηφιστεί εντός του Σεπτεμβρίου. Οι βασικές αλλαγές που φέρνει είναι:

- Η αυτόματη μείωση της τιμής του ακινήτου μετά δύο άγονους πλειστηριασμούς. Η αλλαγή αυτή θα διευκολύνει την πώληση ενός ακινήτου και θα επισπεύσει τον χρόνο διάθεσης, αφού για τη μείωση της τιμής δεν θα απαιτείται δικαστική απόφαση όπως συμβαίνει σήμερα.
- Η δυνατότητα απόκτησης ενός ακινήτου από πολλαπλούς αγοραστές, για την αγορά του οποίου θα μπορεί κάθε

Αυτόματη μείωση της τιμής του ακινήτου μετά δύο άγονες διαδικασίες, δυνατότητα απόκτησης ακινήτου από πολλαπλούς αγοραστές.

ενδιαφερόμενος να βάζει μέρος των χρημάτων. Με τον τρόπο αυτό θα διευκολυνθεί η διάθεση π.χ. ακινήτων μεγάλων αξίας που απαιτούν την επένδυση σημαντικών κεφαλαίων και τα οποία δεν μπορούν να βρεθούν από έναν αγοραστή.

Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η διάταξη για τη σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης

προσφοράς έπεται από δύο άγονες προσπάθειες ρευστοποίησης του ακινήτου, αντιμετωπίζει το φαινομενο ελλιπώς πλειοδοτών, γεγονός που οφείλεται συχνά στην υψηλή τιμή πρώτης προσφοράς του πλειστηριζόμενου κινήτου η ακινήτου. Προβλεπεται, τότε, η σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς εαν προηγηθούν δύο μταιώσεις του πλειστηριασμου. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που και ο δεύτερος πλειστηριασμός αποβεί άγονος, διεξάγεται νέος με τιμή πρώτης προσφοράς ίση με το 80% της αρχικής αξίας που απαιτούν την επένδυση σημαντικών κεφαλαίων και τα οποία δεν μπορούν να βρεθούν από έναν αγοραστή. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η διάταξη για τη σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης

προσφοράς έπεται από δύο άγονες προσπάθειες ρευστοποίησης του ακινήτου, αντιμετωπίζει το φαινομενο ελλιπώς πλειοδοτών, γεγονός που οφείλεται συχνά στην υψηλή τιμή πρώτης προσφοράς του πλειστηριζόμενου κινήτου η ακινήτου. Προβλεπεται, τότε, η σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς εαν προηγηθούν δύο μταιώσεις του πλειστηριασμου. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που και ο δεύτερος πλειστηριασμός αποβεί άγονος, διεξάγεται νέος με τιμή πρώτης προσφοράς ίση με το 80% της αρχικής αξίας που απαιτούν την επένδυση σημαντικών κεφαλαίων και τα οποία δεν μπορούν να βρεθούν από έναν αγοραστή. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η διάταξη για τη σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης

προσφοράς έπεται από δύο άγονες προσπάθειες ρευστοποίησης του ακινήτου, αντιμετωπίζει το φαινομενο ελλιπώς πλειοδοτών, γεγονός που οφείλεται συχνά στην υψηλή τιμή πρώτης προσφοράς του πλειστηριζόμενου κινήτου η ακινήτου. Προβλεπεται, τότε, η σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς εαν προηγηθούν δύο μταιώσεις του πλειστηριασμου. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που και ο δεύτερος πλειστηριασμός αποβεί άγονος, διεξάγεται νέος με τιμή πρώτης προσφοράς ίση με το 80% της αρχικής αξίας που απαιτούν την επένδυση σημαντικών κεφαλαίων και τα οποία δεν μπορούν να βρεθούν από έναν αγοραστή. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η διάταξη για τη σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης

προσφοράς έπεται από δύο άγονες προσπάθειες ρευστοποίησης του ακινήτου, αντιμετωπίζει το φαινομενο ελλιπώς πλειοδοτών, γεγονός που οφείλεται συχνά στην υψηλή τιμή πρώτης προσφοράς του πλειστηριζόμενου κινήτου η ακινήτου. Προβλεπεται, τότε, η σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς εαν προηγηθούν δύο μταιώσεις του πλειστηριασμου. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που και ο δεύτερος πλειστηριασμός αποβεί άγονος, διεξάγεται νέος με τιμή πρώτης προσφοράς ίση με το 80% της αρχικής αξίας που απαιτούν την επένδυση σημαντικών κεφαλαίων και τα οποία δεν μπορούν να βρεθούν από έναν αγοραστή. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η διάταξη για τη σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης

προσφοράς έπεται από δύο άγονες προσπάθειες ρευστοποίησης του ακινήτου, αντιμετωπίζει το φαινομενο ελλιπώς πλειοδοτών, γεγονός που οφείλεται συχνά στην υψηλή τιμή πρώτης προσφοράς του πλειστηριζόμενου κινήτου η ακινήτου. Προβλεπεται, τότε, η σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς εαν προηγηθούν δύο μταιώσεις του πλειστηριασμου. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που και ο δεύτερος πλειστηριασμός αποβεί άγονος, διεξάγεται νέος με τιμή πρώτης προσφοράς ίση με το 80% της αρχικής αξίας που απαιτούν την επένδυση σημαντικών κεφαλαίων και τα οποία δεν μπορούν να βρεθούν από έναν αγοραστή. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η διάταξη για τη σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς έπεται από δύο άγονες προσπάθειες ρευστοποίησης του ακινήτου, αντιμετωπίζει το φαινομενο ελλιπώς πλειοδοτών, γεγονός που οφείλεται συχνά στην υψηλή τιμή πρώτης προσφοράς του πλειστηριζόμενου κινήτου η ακινήτου. Προβλεπεται, τότε, η σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς εαν προηγηθούν δύο μταιώσεις του πλειστηριασμου. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που και ο δεύτερος πλειστηριασμός αποβεί άγονος, διεξάγεται νέος με τιμή πρώτης προσφοράς ίση με το 80% της αρχικής αξίας που απαιτούν την επένδυση σημαντικών κεφαλαίων και τα οποία δεν μπορούν να βρεθούν από έναν αγοραστή. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η διάταξη για τη σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης

Ο νέος Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας αναμένεται να ψηφιστεί εντός του Σεπτεμβρίου.

Αυξήσεις και αναδρομικά σε 200.000 συνταξιούχους

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Περίπου 200.000 συνταξιούχοι αναμένουν ακόμη, παρότι έχουν πάνω από 30 και έως 40 έτη ασφάλισης, να λάβουν τα αναδρομικά και τις αυξήσεις που δικαιούνται, από τον Οκτώβριο του 2019 και εφεξής. Πρόκειται για περίπου 150.000 συνταξιούχους, δηλαδή το 8% των λεγόμενων «παλαιών συνταξιούχων» –που λάμβαναν σύνταξη πριν από τον Μάιο του 2016–, καθώς και άλλους 50.000, οι περιπτώσεις των οποίων θεωρούνται «δυσκολές», με αποτέλεσμα ο ΕΦΚΑ να αδυνατεί ακόμη να καταλήξει στον επανυπολογισμό των συντάξεών τους.

Σε κάθε περίπτωση, υψηλόβαθμα στελέχη του φορέα εκτιμούν αφενός ότι τα ποσά που δικαιούνται είναι μικρά, αφετέρου ότι έως το τέλος Οκτωβρίου θα έχουν καταβληθεί αυξήσεις και αναδρομικά στη μεγάλη «μάζα» των συνταξιούχων. Στόχος είναι έως το τέλος του χρόνου ο ΕΦΚΑ να έχει «θαρπίσει» από τις υποχρεώσεις του παρελθόντος τουλάχιστον όσον αφορά τις παλιές δικαστικές αποφάσεις, γιατί έπονται και νέες. Από τα στοιχεία του ΕΦΚΑ αναδεικνύεται επίσης, σε όλο της το μεγαλείο, πιθανότητα μία από τις μεγαλύτερες παθογένειες του ασφαλιστικού συστήματος, ότι δηλαδή πάνω από ένα εκατ. συνταξιούχοι έχουν λιγότερα από 30 έτη ασφάλισης.

Οι υπηρεσίες του ΕΦΚΑ έχουν ξεκινήσει ήδη από τα τέλη Ιουνίου τη σταδιακή καταβολή των αναδρομικών και των αυξήσεων στους συνταξιούχους που έχουν πάνω από 30 έτη ασφάλισης, εφαρμόζοντας τον νόμο 4670/2020 που προβλέπει βελτιωμένα ποσοστά αναπλήρωσης.

Όπως τονίζουν μάλιστα στελέχη του φορέα, πρόκειται για μια διαδικασία επανυπολογισμού των συντάξεων εξαιρετικά σύνθετη και ως εκ τούτου χρονοβόρα. Χαρακτηριστικά, δε, αναφέρουν ότι υπάρχουν

Περισσότεροι από 1 εκατ. συνταξιούχοι έχουν λιγότερα από 30 έτη ασφάλισης.

Η πλειονότητα των δικαιούχων θα λάβει αναδρομικά 23 μηνών έως το τέλος Οκτωβρίου.

πάνω από 1.000 διαφορετικοί τρόποι α-σφάλισης των μισθωτών, με αποτέλεσμα αυτό να αντανάκλαται τόσο στη διαδικασία έκδοσης των συντάξεων όσο και στον υπολογισμό των αναδρομικών και των αυξήσεων.

Έτσι, τον Ιούνιο και τον Ιούλιο 65.000 νέοι συνταξιούχοι του Δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα είδαν μόνιμες αυξήσεις στις συντάξεις τους κατά μέσον όρο 5,1%, καθώς και αναδρομικά κατά μέσον όρο

1.000 και 860 ευρώ αντίστοιχα.

Για 29.032 περιπτώσεις νέων συνταξιούχων που εκκρεμεί ο επανυπολογισμός τους, αυτό πρόκειται να γίνει μέχρι το τέλος Οκτωβρίου και η καταβολή των ποσών στους δικαιούχους θα πραγματοποιηθεί σταδιακά με εμβόλιμες πληρωμές.

Για 2.600 περιπτώσεις θανόντων συνταξιούχων πρόκειται μέσα στις επόμενες ημέρες να ανοίξει ειδική πλατφόρμα για την υποβολή αιτήσεων από τους κληρονόμους τους.

Για τους παλαιούς συνταξιούχους (που υπέβαλαν αίτημα συνταξιοδότησης πριν από τον Μάιο του 2016), οι τεχνικοί έλεγχοι από τις υπηρεσίες του ΕΦΚΑ και την ανάδοχο εταιρεία δείχνουν πως το τελικό πλήθος των δικαιούχων είναι μόλις το 8% των λεγόμενων «παλαιών συνταξιούχων».

Αναλυτικά:

- Οι συνταξιούχοι πριν από τον Μάιο του 2016 ανέρχονται περίπου σε 1.800.000.
- Οι 1.050.000 από αυτούς έχουν λιγότερα από 30 χρόνια ασφάλισης και επομένως δεν δικαιούνται αναδρομικά και αυξήσεις με βάση τον νόμο.
- Οι υπόλοιποι 750.000 έχουν πάνω από 30 χρόνια ασφάλισης και εντάσσονται στη διαδικασία του επανυπολογισμού. Από το πλήθος αυτό προκύπτουν τα εξής στοιχεία:

- 100.000 είναι δύσκολες περιπτώσεις συντάξεων, με λάθη ή ελλιπή στοιχεία που χρήζουν περαιτέρω επεξεργασίας. Στόχος είναι μέχρι το τέλος του έτους να έχουν επανυπολογιστεί και να έχουν πληρωθεί όσοι δικαιούνται αναδρομικά και αυξήσεις. Υπολογίζεται ότι περίπου το 20% από αυτούς δικαιούνται αναδρομικά και αυξήσεις, που θα καταβληθούν έως το τέλος του χρόνου.

- Από τις υπόλοιπες 650.000 συνταξιούχων προκύπτει πως μόνο 130.000-150.000 δικαιούνται αναδρομικά και αυξήσεις. Οι υπόλοιποι δεν δικαιούνται λόγω της προσωπικής διαφοράς και δεν εμπίπτουν στις προϋποθέσεις του νόμου.
- Μάλιστα, από τον ΕΦΚΑ επισημαίνουν ότι οι αυξήσεις και τα αναδρομικά που θα λάβουν οι παλαιοί συνταξιούχοι θα είναι λιγότερα από αυτά που έλαβαν οι 65.000 «νέοι».

Στόχος του ΕΦΚΑ είναι μέχρι το τέλος Οκτωβρίου να έχουν καταβληθεί αναδρομικά και αυξήσεις στους 150.000 παλαιούς συνταξιούχους και να έχουν πληρωθεί οι 29.000 περιπτώσεις νέων συνταξιούχων, των οποίων ο επανυπολογισμός των συντάξεων εκκρεμεί.

Μέχρι το τέλος του έτους στον ΕΦΚΑ εκτιμούν θα έχει ολοκληρωθεί ο επανυπολογισμός για τους 100.000 παλαιούς συνταξιούχους και θα έχουν καταβληθεί τα ποσά σε όσους τα δικαιούνται, ήτοι περίπου 20.000 άτομα.

Πέντε νέα επαγγελματικά ταμεία ασφάλισης

Σημαντικές εξελίξεις αναμένονται

το επόμενο εξάμηνο στον κλάδο της επαγγελματικής ασφάλισης, καθώς αναμένονται παρεμβάσεις από το υπουργείο Εργασίας στο πλαίσιο της επικαιροποίησης οι επενδυτικού πλαισίου, ενώ ήδη νέα Ταμεία βρίσκονται στον προθάλαμο και τα παλαιά συστήνουν νέα επενδυτικά προϊόντα.

Ηδη τον περασμένο Ιούλιο εγκρίθηκε το καταστατικό του Ταμείου Επαγγελματικής Ασφάλισης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, ενώ σε τελικό στάδιο αδειοδότησης βρίσκονται τα TEA των ασφαλιστικών εταιρειών Eurolife και DYNA-MIS, καθώς και αυτά της εταιρείας Stoiximan, της τράπεζας Eurobank και του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών.

Παράλληλα, το Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης του υπουργείου Οικονομικών (TEA ΥΠΟΙΚ) έλαβε άδεια από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τη σύσταση και λειτουργία στον Κλάδο Συνταξιοδοτικών Παροχών, Αμοιβαίου Κεφαλαίου «TEA υπουργείου Οικονομικών Μεικτό Fund of Funds», που θα διαχειρίζεται η εταιρεία Ευρωπαϊκή Πίστη Asset Management ΑΕΔΑΚ.

Το αμοιβαίο κεφάλαιο θα υποκειται σε ενεργητική διαχείριση από την Εταιρεία Διαχείρισης Επενδύσεων, θα έχει παγκόσμιο προσανατολισμό και θα επενδύει, κατά κύριο λόγο, σε ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο μεριδιών ή μετοχών Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (OSE-

ΚΑ) ή και άλλων Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων (ΟΣΕ), και δευτερευόντως σε άλλες κινητές αξίες, μέσα χρηματαγοράς και τραπεζικές καταθέσεις. Το νόμισμα με το οποίο θα διενεργούνται οι επενδύσεις του εν λόγω αμοιβαίου κεφαλαίου θα είναι το ευρώ, ενώ εμπίπτει, βάσει του προφίλ κινδύνου - απόδοσης, στη μέτρια κατηγορία κινδύνου.

Μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης και πρόεδρος του TEA ΥΠΟΙΚ, Χρήστος Νούνης, επισμαίνει πως ο εν λόγω κλάδος, αν και συμπληρώνει στα τέλη του τρέχοντος έτους μόλις τρία χρόνια λειτουργίας, έχει καταγράψει σημαντικά αποτελέσματα σε όρους εγγραφής μελών, σωρευτικού ενεργητικού και αποδόσεων. Αναμένεται, δε, από το νέο έτος και μετέπειτα εντυπωσιακή αύξηση εργασιών του κλάδου λόγω αναμενόμενης εγγραφής σε αυτόν πολλών νέων επαγγελματιών ομάδων του Δημοσίου αλλά και συνεργατών του Ταμείου, μεταξύ των οποίων και το εργατικό και στελεχικό δυναμικό της «Ευρωπαϊκή Πίστη ΑΕΓΑ».

Σύμφωνα μάλιστα με τον κ. Νούνη, το επόμενο διάστημα αναμένονται εξελίξεις γενικότερα στον κλάδο, που αποτελεί τον δεύτερο πυλώνα ασφαλίσης, καθώς έχει ήδη εξαγορευθεί η επικαιροποίηση και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των επαγγελματικών ταμείων από πλευράς της πολιτείας.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Μέχρι και 75% «κούρεμα» στις επιστρεπτές προκαταβολές

Ανάλογα με την πτώση του τζίρου το μέγεθος της ελάφρυνσης

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Επτά στις δέκα επιχειρήσεις που έλαβαν επιστρεπτέα προκαταβολή και από τους επτά κύκλους που πραγματοποιήσε το υπουργείο Οικονομικών θα επιστρέψουν λιγότερο από το 50% των «δανείων» στο ελληνικό Δημόσιο. Η επιστρεπτέα προκαταβολή αποτέλεσε το βασικότερο εργαλείο χρηματοδότησης των μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων, που δεν είχαν πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό και προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα ή ενδεχόμενα λουκέτα η κυβέρνηση αποφάσισε το «κούρεμα» του επιστρεπτέου τμήματος έως 75%, ανάλογα με την πτώση του τζίρου. Συνολικά 550.000 επιχειρήσεις και επαγγελματίες θα έχουν όφελος 660 εκατ. ευρώ.

Αναλυτικότερα και για τους 7 κύκλους της επιστρεπτέας προκαταβολής θα ισχύουν τα εξής:

1. Επιχειρήσεις που πραγματοποίησαν έναρξη εργασιών προ του 2019:

- Επιστρέφεται το 25% εφόσον έχουν πτώση ακαθάριστων εσόδων άνω του 70% και καταγράψουν ζημίες προ φόρων.

- Επιστρέφεται το 33,3% εφόσον έχουν πτώση ακαθάριστων εσόδων μεταξύ 30% και 70% και καταγράψουν ζημίες προ φόρων.

- Για όλες τις υπόλοιπες επιχειρήσεις επιστρέφεται το 50%.

Για παράδειγμα, μια επιχείρηση που είχε πάρει 250.000 ευρώ και είχε πτώση τζίρου 70%, αντί να πρέπει να επιστρέψει 125.000 ευρώ, θα πρέπει να επιστρέψει 62.500 ευρώ.

2. Για τις επιχειρήσεις που άνοιξαν μετά την 1η Ιανουαρίου 2019:

- Επιστρέφεται το 25% εφόσον έχουν πτώση ακαθάριστων εσόδων άνω του 30% και καταγράψουν ζημίες προ φόρων.

- Για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις επιστρέφεται το 33,3%.

Με βάση τις νέες αλλαγές υπολογίζεται ότι:

- Το 28% των επιχειρήσεων θα επιστρέψει το ένα τέταρτο (25%).

- Το 39% των επιχειρήσεων θα επιστρέψει το ένα τρίτο (33,3%).

- Το 33% θα επιστρέψει το 50%.

Όπως επισκομαίνουν πηγές του υπουργείου Οικονομικών, ύστερα από αυτή την παρέμβαση, που στοχεύει κυρίως επιχει-

Εκτιμάται ότι επτά στις δέκα επιχειρήσεις που έλαβαν επιστρεπτέα προκαταβολή και από τους επτά κύκλους θα επιστρέψουν λιγότερο από το 50% των «δανείων» στο ελληνικό Δημόσιο.

Συνολικά οι επιχειρήσεις και οι επαγγελματίες θα έχουν όφελος 660 εκατ. ευρώ.

ρήσεις με μεγάλη πτώση τζίρου, δεν θα ενεργοποιηθεί το ειδικό εργαλείο που είχε ανακοινωθεί τον περασμένο Μάρτιο για επιχειρήσεις με απώλεια εσόδων άνω του 30%, οι οποίες θα μπορούσαν να λάβουν πιστωτικό για φόρους - εισφορές το 35% του ποσού από τις επιστρεπτές 1 έως 3.

Σημειώτουν, ότι παραμένει σε ισχύ η έκπτωση 15% σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής του ποσού προς επιστροφή έως

31 Δεκεμβρίου 2021, ενώ σε διαφορετική περίπτωση το ποσό καταβάλλεται σε 60 δόσεις από τον Ιανουάριο 2022.

Δηλαδή, μια επιχείρηση που έλαβε το ποσό των 100.000 ευρώ και είχε μεγάλη πτώση τζίρου άνω του 70% και η οποία σκοπεύει να πληρώσει εφάπαξ, θα επιστρέψει ποσό ύψους 12.250 ευρώ.

Σημειώνεται ότι πριν από τις αλλαγές που ανακοινώθηκαν το περασμένο Σάββατο από τον πρωθυπουργό για τις επιχειρήσεις που είχαν ενταχθεί στους 3 πρώτους κύκλους της επιστρεπτέας, προβλέπονταν τα εξής:

- Για όσες επιχειρήσεις είχαν κατά το έτος 2020 μείωση τζίρου τουλάχιστον 15%, σε σχέση με το 2019, θα έπρεπε να επιστραφεί το 70%, ενώ για όσες είχαν

κατά το έτος 2020 μείωση τζίρου τουλάχιστον 30%, θα έπρεπε να επιστραφεί το 50%.

- Για τις νέες επιχειρήσεις (έναρξη μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 ή άνοιξαν υποκατάστημα από την 1η Οκτωβρίου 2019 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020) θα έπρεπε να επιστραφεί το 50%, ανεξαρτήτως του τζίρου έτους 2020.

- Για τους υπόλοιπους κύκλους και συγκεκριμένα από τον 4ο έως και τον 7ο, το επιστρεπτέο ποσό ήταν το ήμισυ του κρατικού δανείου.

Σημειώνεται ότι ο νόμος παρέχει τη δυνατότητα στην κυβέρνηση να μηδενίζει τα ποσά, δηλαδή οι επιχειρήσεις και οι επαγγελματίες να μην επιστρέψουν τίποτα στο ελληνικό Δημόσιο.

Εως 100.000 ευρώ στους τυχερούς της φορολοταρίας

Χρηματικά έπαθλα που θα φθάνουν έως και τις 100.000 ευρώ θα μοιράζει στους τυχερούς φορολογούμενους η νέα φορολοταρία, που ενδεχομένως να ξεκινήσει από φέτος τα Χριστούγεννα. Παράλληλα, έκπτωση φόρου έως 2.200 ευρώ θα έχουν όσοι πληρώνουν με πλαστικό ή ηλεκτρονικό χρήμα δικηγόρους, αρχιτέκτονες, υδραυλικούς, φωτογράφους και άλλες κατηγορίες επαγγελματιών. Σύμφωνα με τον μέχρι στιγμής σχεδιασμό του υπουργείου Οικονομικών, από τα Χριστούγεννα ή το αργότερο από τον Ιανουάριο του 2022 θα διατεθούν στο πλαίσιο της φορολοταρίας ανά μήνα:

- Σε 500 τυχερούς ποσά ύψους 1.000 ευρώ ο καθένας.
- Σε 70 φορολογούμενους ποσά ύψους 5.000 ευρώ ο καθένας.
- Σε 5 τυχερούς ποσά 20.000 ευρώ έκαστος.
- Σε έναν τυχερό 50.000 ευρώ ανά μήνα.

– Σε έναν τυχερό 100.000 ευρώ στην κλήρωση των Χριστουγέννων.

Το μέχρι σήμερα μέτρο που προβλεπε 1.000 ευρώ σε 1.000 δικαιούκους καταργείται και στη θέση του θεσπίζεται νέο σύστημα, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη και άλλους παράγοντες, όπως το ποσό που δαπανάται σε σχέση με το ύψος του εισοδήματος και το εάν η οικογένεια είναι τρίτεκνη ή πολύτεκνη. Ειδικότερα:

- Θα δίνεται διαφορετική στάθμιση ανάλογα με το ποσοστό του εισοδήματος που καταναλώνεται. Για παράδειγμα, στην περίπτωση που καταναλώνεται μεγαλύτερο ποσό από το 50% του εισοδήματος, ο φορολογούμενος θα λαμβάνει διπλούς λαχνούς.
- Πολίτες με χαμηλότερο οικογενειακό εισόδημα και με περισσότερα τέκνα θα έχουν προσαύξηση στον αριθμό των λαχνών και στην πιθανότητα να κερδίσουν.

Παράλληλα, από τον Ιανουάριο του 2022 αλλάζει και σύστημα συλλογής αποδείξεων. Η κυβέρνηση προσθέτει επιπλέον κίνητρα ώστε οι φορολογούμενοι να ζητούν αποδείξεις από επαγγελματίες που βρίσκονται ψηλά στη λίστα της φοροδιαφυγής. Θα αφαιρείται από το φορολογητέο εισό-

δημα κάθε φυσικού προσώπου το 30% των εξόδων που πραγματοποιεί κάθε χρόνο μέσω ηλεκτρονικών πληρωμών για παροχή υπηρεσιών από συγκεκριμένες κατηγορίες ελευθέρων επαγγελματιών που βρίσκονται στη ζώνη υψηλού κινδύνου για φοροδιαφυγή, αλλά το ποσό της έκπτωσης δεν θα μπορεί να υπερβαίνει τα 5.000 ευρώ. Το μέτρο θα έχει διάρκεια τεσσάρων ετών και θα ισχύσει για τις ακόλουθες κατηγορίες επαγγελματιών:

- Δικηγόρους.
- Αρχιτέκτονες.
- Ιδιωτικούς ερευνητές.
- Εργολάβους κηδεών και καύσους

Κίνητρα για συλλογή αποδείξεων από κλάδους που εμφανίζουν αυξημένη φοροδιαφυγή.

νεκρών.

- Εργολάβους κλιματισμού, θέρμανσης και υδραυλικών.

- Νοσπλευτές, νοσηλεύτριες-αποκλειστικές.

- Συλλογούους.

- Εργολάβους καθαρισμού και συντήρησης κτιρίων.

- Επαγγελματίες εκμισθώσους πολυτελών αυτοκινήτων (λιμουζινών).

- Ταξιτζήδες.

- Εργολάβους μεταλλικών κατασκευών - αλουμιναδές (κατασκευαστές στέγης, μεταλλικών πλαισίων και τεμαχίων λαμαρίνας).

- Ράφτες, μοδίστρες, επιδιορθωτές ρούχων και άλλων υφασμάτων.

- Επιχειρήσεις ενοικίασης οχημάτων αναψυχής (αυτοκινήτων, σκαφών κ.λπ.).

- Ψυκτικούς, επισκευαστές αир-κondition, ψυγείων και άλλων εγκαταστάσεων ψύξης.

- Επαγγελματίες που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες.

- Φωτογράφους.

- Εργολάβους σκουροδέματος.

Τρίμηνη παράταση στην επιδότηση δόσης στεγαστικού δανείου

Στο 30% έως 40% της μηνιαίας δόσης που πρέπει να καταβάλλει ο οφειλέτης θα διαμορφωθεί η κρατική επιδότηση του προγράμματος «Γέφυρα Ι», που παραιτείται για άλλους τρεις μήνες και συγκεκριμένα έως τα τέλη του έτους. Την τρίμηνη παράταση του προγράμματος ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ και οι λεπτομέρειες του μέτρου αναμένεται να ανακοινωθούν τις προσεχείς ημέρες, αφού υπάρχει η τελική συμφωνία με τους θεσμούς.

Το πρόγραμμα καλύτερη περίπτωση 74.000 οφειλέτες στεγαστικών δανείων με υποθήκη την πρώτη τους κατοικία και σύμφωνα με πληροφορίες τα ποσοστά επιδότησης αναμένεται να είναι μειωμένα σε σχέση με αυτά που ισχύουν σήμερα, δηλαδή από 30% έως 70% ανάλογα με την κατηγορία του δανείου.

Υπενθυμίζεται ότι μέχρι σήμερα η επιδότηση ισχύει για εννέα μήνες και ξεκινούσε:

- Από 90% το α΄ τρίμηνο και μειωνόταν στο 70% το γ΄ τρίμηνο για όσους είχαν ενήμερες οφειλές.

- Από 80% έως 60% για όσους είχαν οφειλές σε καθυστέρηση, αλλά το δανειό τους δεν είχε καταγγελθεί.

- Από 60% έως 30% για όσους είχαν δάνειο που είχε καταγγελθεί.

Το ποσοστό επιδότησης για το δ΄ τρίμηνο –με βάση τις ανακοινώσεις για την τρίμηνη επέκταση του προγράμματος- εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί περίπου στο 40% έως 30% για τις δύο πρώτες κατηγορίες, δηλαδή τα εξυπηρετούμενα δάνεια και αυτά που ήταν σε καθυστέρηση, χωρίς όμως να έχει καταγγελθεί η σύμβαση από την τράπεζα. Σε ό,τι αφορά την τρίτη κατηγορία, δηλαδή αυτά που είχαν καταγγελθεί, η επιδότηση είναι ούτως ή άλλως χαμηλότερη με βάση την κλίμακα που ισχύει (διαμορφώνεται σήμερα στο 30%) και η περαιτέρω στήριξη, εφόσον συμφωνηθεί με τους θεσμούς, θα διαμορφωθεί ακόμη χαμηλότερα, δηλαδή κοντά στο 15%.

Το μέτρο έχει δώσει μέχρι σήμερα ουσιαστική στήριξη στα νοικοκυριά, έχοντας παράλληλα βοηθήσει και τις τράπεζες στην προσπάθειά τους να ρυθμίσουν δάνεια που ήταν σε καθυστέρηση. Υπενθυμίζεται ότι η ένταξη στο πρόγραμμα «Γέφυρα» προϋποθέτει ότι μετά τη λήξη της επιδότησης οι δανειολήπτες θα πρέπει να πληρώνουν ολόκληρη τη μηνιαία δόση του δανείου τους για χρονικό διάστημα από 6 έως 18 μήνες, ανάλογα με την κατηγορία του δανείου, αλλιώς θα πρέπει να επιστρέψουν την κρατική επιδότηση.

Στο 22% ο συντελεστής φορολόγησης κερδών, στο 15,5% για όσες συγχωνεύονται

Τη μείωση του συντελεστή φορολόγησης των κερδών των επιχειρήσεων από το 24% στο 22%, και μάλιστα από το τρέχον έτος, προβλέπει το σχέδιο της κυβέρνησης σε μόνιμη βάση. Πρόκειται για τη δεύτερη μείωση που γίνεται από την κυβέρνηση. Συγκεκριμένα, το 2019 είχε μειωθεί ο συντελεστής από το 28% στο 24% και πλέον περιορίζεται στο 22%. Για παράδειγμα, νομικό πρόσωπο με κέρδη 20.000 ευρώ με τον φορολογικό συντελεστή 24% έπρεπε να καταβάλει φόρο 4.800 ευρώ. Με τη μείωση του φορολογικού συντελεστή στο 22% το ποσό του φόρου μειώνεται κατά 400 ευρώ. Το όφελος της επιχείρησης, με βάση και την πρώτη μείωση, ανέρχεται σε 1.200 ευρώ. Υπενθυμίζεται ότι το 2019 μειώθηκε και ο συντελεστής στα διανεμόμενα κέρδη από 10% σε 5%. Σε αυτήν τη δύσκολη συγκυρία για τις περισσότερες επιχειρήσεις η μείωση του συντελεστή σε συνδυασμό με τη μείωση της προκαταβολής φόρου από το 100% στο 80%, τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και την επέκταση του προγράμματος επιδότησης 100.000 νέων θέσεων εργασίας για άλλες 50.000 θέσεις προσφέρουν ανδρες ρευστότητας.

Τη μείωση του φορολογικού συντελεστή

Ανάσα ρευστότητας στις επιχειρήσεις και κίνητρα για να «μεγαλώσουν» και να γίνουν πιο ανταγωνιστικές.

κατά 30%, από το 22% στο 15,5% για τις επιχειρήσεις που συγχωνεύονται, προβλέπει το σχέδιο του οικονομικού επιτελείου με στόχο τη μεγέθυνση των επιχειρήσεων.

Όπως ανέφερε ο υφυπουργός Οικονομικών Απ. Βεσυρόπουλος, «οι επιχειρήσεις που συγχωνεύονται θα επωφεληθούν με έκπτωση φόρου της τάξης του 30% σε ετήσια βάση για τρία χρόνια. Ατομικές επιχειρήσεις μπορούν να συμπράξουν συστήνοντας ένα νέο νομικό πρόσωπο και να τύχουν της ίδιας έκπτωσης. Το αμέσως επόμενο διάστημα θα ακολουθήσει περαιτέρω εξειδίκευση του μέτρου αυτού».

Από την κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι για να διοχετευθούν τα 12,7 δισ. ευρώ δανείων από τα Ταμεία Ανάκαμψης θα πρέπει οι ελληνικές επιχειρήσεις να «μεγαλώσουν» ώστε να καταφέρουν να φθάσουν στο... Ταμείο. Εκτιμούν, δε, ότι οι περισσότερες

συγχωνεύσεις θα είναι από τις αναδυόμενες τεχνολογίες και την ψηφιοποίηση. Ωστόσο, η κυβέρνηση αυτό που επιθυμεί είναι να «στρώσει» τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Τα τελευταία χρόνια οι οποίες συγχωνεύσεις προέρχονταν κυρίως από τον χώρο της ναυτιλίας και των τραπεζών, δηλαδή από πολύ μεγάλες επιχειρήσεις που ήταν και παραμένουν ανταγωνιστικές.

Βέβαια και σήμερα υπάρχουν φοροπαλλαγές και κίνητρα για συγχωνεύσεις σε διάσπαρτους νόμους, οι οποίοι όμως επί της ουσίας έχουν ακυρωθεί λόγω της δυσνόητης νομοθεσίας και των διασταλτικών ερμηνειών από τις εγκυκλίους και τις αποφάσεις που ακυρώνουν στην ουσία το πνεύμα του νομοθέτη. Παράλληλα, από την 1η Οκτωβρίου 2021 μειώνεται για τις επιχειρήσεις κατά 50% ο φόρος της συγχέντρωσης κεφαλαίου, ενώ οι δαπάνες οι οποίες σχετίζονται με την ανάπτυξη δράσεων που συνδέονται με την πράσινη οικονομία, την ενέργεια και την ψηφιοποίηση θα εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων κατά τον χρόνο της πραγματοποίησής τους, προσαυξημένες κατά ποσοστό έως 100%.

ΠΡ. ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Οι επιχειρήσεις που συγχωνεύονται θα επωφεληθούν με έκπτωση φόρου της τάξης του 30% σε ετήσια βάση για τρία χρόνια, ανέφερε ο υφυπουργός Οικονομικών Απ. Βεσυρόπουλος.

Σταθερή απασχόληση το τέταρτο τρίμηνο βλέπουν οι εργοδότες

Οι προοπτικές προσλήψεων αποδυναμώνονται κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο, αλλά βελτιώνονται κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου, δύσκολου λόγω COVID - 19, έτους.

Συγκρατημένη αισιοδοξία ως προς την πορεία της ελληνικής οικονομίας και κατά συνέπεια της απασχόλησης στη χώρα μας εμφανίζουν οι εργοδότες που συμμετείχαν στην έρευνα της ManpowerGroup για το τελευταίο τρίμηνο του έτους, με τον ισχυρότερο ρυθμό προσλήψεων να αναμένεται στους τομείς των Κατασκευών (20%), των Χρηματοοικονομικών και της Παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις (18%). Παράλληλα, και για ένα ακόμη τρίμηνο, οι εργοδότες στην Ελλάδα σε ποσοστό 72% αναφέρουν μεγάλη δυσκολία κάλυψης θέσεων εργασίας λόγω έλλειψης εξειδικευμένων εργαζομένων.

Αναλυτικά, στην έρευνα προοπτικών απασχόλησης της Manpower Group έλαβαν μέρος 760 Έλληνες εργοδότες, καταγράφοντας συγκρατημένες προοπτικές

Το 72% αναφέρει δυσκολία κάλυψης θέσεων εργασίας λόγω έλλειψης εξειδικευμένων εργαζομένων.

προσλήψεων για το χρονικό διάστημα από τον Οκτώβριο έως και τον Δεκέμβριο. Το 20% των εργοδοτών αναμένει αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων, το 15% προβλέπει μείωση και το 61% εκτιμά πως δεν θα υπάρξει κάποια αλλαγή. Ετσι, οι συνολικές προοπτικές απασχόλησης ανέρχονται σε +5%. Οι προοπτικές προσλήψεων αποδυναμώνονται κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το

προηγούμενο τρίμηνο, αλλά βελτιώνονται κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου, δύσκολου λόγω COVID - 19, έτους. Μάλιστα, μία στις 4 αγορές εργασίας χωρών που συμμετέχουν στην έρευνα εμφανίζει στις προσλήψεις του υψηλότερο ρεκόρ των 10 ετών. Για την ελληνική αγορά οι προσδοκίες εμφανίζονται συγκρατημένες, με τους κλάδους των Κατασκευών, των Χρηματοοικονομικών και Υπηρεσιών και της Βιομηχανίας - παραγωγής να πρωταγωνιστούν για ένα ακόμη τρίμηνο με τις ισχυρότερες προθέσεις προσλήψεων.

Παράλληλα, οι εργοδότες του τομέα του Εμπορίου (χονδρική και λιανική) αναμένουν μέτρια δραστηριότητα προσλήψεων, καταγράφοντας προοπτικές της τάξης του +8%, ενώ κάποια αύξηση του α-

ριθμού των απασχολούμενων αναμένεται και στον τομέα των Λοιπών υπηρεσιών, με συνολικές προοπτικές της τάξης του +6%. Οι εργοδότες του τομέα του Τουρισμού αναμένουν την πιο αδύναμη αγορά εργασίας, με προοπτικές της τάξης του +2%. Ωστόσο, δεν προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι το 72% των Ελλήνων εργοδοτών αντιμετωπίζει δυσκολία κάλυψης θέσεων εργασίας λόγω έλλειψης εξειδικευμένων ταλέντων. Το ίδιο ποσοστό (72%) αναφέρεται και για τις ΕΜΕΑ χώρες. Η εκπαίδευση, η ανάπτυξη δεξιοτήτων ή η επαγγελματική καθοδήγηση (55%), μαζί με τα ευέλικτα ωράρια εργασίας (42%) είναι οι πιο δημοφιλείς επιλογές και ακολουθούν υψηλότεροι μισθοί (39%) και μπόνους (29%).

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Η επιφυλακτικότητα κράτησε χαμηλά τον τζίρο στο Χρηματιστήριο

Περιορισμένη άνοδος 0,25% – Στις 894,33 μονάδες ο Γενικός Δείκτης

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Επείτα από μια συνεδρίαση έντονπς μεταβλητότητας και νευρικότητας, το Χρηματιστήριο Αθηνών κατάφερε να ξεφύγει τελικά από τις πέσεις και να κλείσει σε θετικό έδαφος, λαμβάνοντας –έστω και με καθυστέρηση– το σήμα από την ισχυρή αντίδραση των ευρωπαϊκών αγορών μετά τη διόρθωση της Δευτέρας. Σε κάθε περίπτωση, οι δυνάμεις του Χ.Α. εμφανίζονται εξασθενημένες, λόγω και του ακόμη υποτονικού τζίρου, μην μπορώντας έτσι να κεφαλαιοποιήσουν τις θετικές ειδήσεις γύρω από την οικονομία και τις τράπεζες.

Όπως σημειώνει και ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της Κύκλος Χρηματιστηριακή, με τους «μαύρους κύκνους» να παραμένουν στο διεθνές περιβάλλον και με πιο πρόσφατο αυτόν της αναταραχής που προκάλεσε το ενδεχόμενο άτακτης χρεοκοπίας της κινεζικής Evergrande, οι επενδυτές συνεχίζουν να διατηρούν την επιφυλακτική

Ο όγκος των συναλλαγών στη χθεσινή συνεδρίαση διαμορφώθηκε στα 79,05 εκατ. ευρώ.

τους στάση, καθώς η συναλλακτική αναβάθμιση του ελληνικού Χρηματιστηρίου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη δραστηριοποίηση των ξένων επενδυτών, προσπερνώντας έτσι την ολοένα και πιο πειστική διαγραφόμενη θετική προοπτική της ελληνικής οικονομίας για τα επόμενα έτη.

Μια ενδεχόμενη περαιτέρω διόρθωση τιμών στο εσωτερικό, μέχρι και την περιοχή των 870 μονάδων, είναι απολύτως φυσιολογική βραχυπρόθεσμα, αλλά η συνέχεια θα κριθεί στο εξωτερικό, όπως επισημαίνουν εγκώριοι αναλυτές, τονίζοντας παράλληλα πως στη διόρθωση της Δευτέρας δεν υπήρχαν ενδείξεις πανικού.

Στα στατιστικά της αγοράς, ο Γενικός Δεί-

Μια ενδεχόμενη περαιτέρω διόρθωση τιμών στο εσωτερικό, μέχρι και την περιοχή των 870 μονάδων, είναι απολύτως φυσιολογική βραχυπρόθεσμα, αλλά η συνέχεια θα κριθεί στο εξωτερικό, εκτιμούν χρηματιστηριακοί αναλυτές.

κτης σημείωσε άνοδο της τάξης του 0,25% στις 894,33 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 79,05 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης κατέγραψε κέρδη 0,23% στις 2.160,65 μονάδες, ενώ κατά 0,66% ενισχύθηκε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης, κλείνοντας στις 1.468,92 μονάδες. Από τα μη τραπεζικά blue chips, ανοδικά ξεχώρισαν οι Coca-Cola (+2,37%), Jumbo (+1,89%) και Aegean (+1,75%), ενώ στον αντίποδα τις ισχυρότερες πιέσεις δέχτηκε η ΔΕΗ (-2,99%) και ακολούθησαν με πτώση άνω του 1% οι Lambda Development, Βιοχάλκο, ΕΥΔΑΠ και Μυτιλήναιος.

Ο τραπεζικός δείκτης υπεραπέδωσε και ενισχύθηκε κατά 0,7% στις 559,79 μονάδες,

με την Τράπεζα Πειραιώς να ξεχωρίζει στο +2,63%, την Εθνική Τράπεζα να ακολουθεί στο +1,97%, ενώ αμετάβλητη στα 0,8380 ευρώ έκλεισε η Eurobank και απώλειες 0,09% κατέγραψε η Alpha Bank.

Οι αναλυτές, αν και κρατούν μικρό... καλή για το Χ.Α. βραχυπρόθεσμα, διατηρούν την αισιοδοξία τους για το μεσοπρόθεσμο διάστημα. Όπως αναφέρει και η Eurobank Equities, καθώς το διεθνές περιβάλλον είναι λιγότερο ευνοϊκό πλέον, δεδομένων των α-ντισυκιών για την ανάπτυξη και τη ρευστότητα, δεν υπάρχουν πολλά περιθώρια για ι-σχυρές αποδόσεις και ανάκαμψη στο Χ.Α. βραχυπρόθεσμα, αλλά οποιαδήποτε διόρθωση θα πρέπει να θεωρείται σημαντική ευκαιρία

εισόδου, καθώς θα αρχίσει να αποτιμάται από την αγορά η βελτίωση της ελληνικής οικονομίας.

Ξεγνώντας τους λόγους που το Χ.Α. έχει «κολλήσει» το τελευταίο διάστημα σε ένα περιορισμένο εύρος συναλλαγών, η χρηματιστηριακή επισημαίνει τις ανησυχίες σχετικά με τις συνέπειες της παραλλαγής του κορωνοϊού «Δέλτα» και τα σημάδια επιβράδυνσης της παγκόσμιας ανάπτυξης, σε συνδυασμό με ανησυχίες για τη νομισματική πολιτική, τα οποία έχουν επιρεάσει την «ψυχολογία» της αγοράς. Παράλληλα, οι αυξήσεις κεφαλαίου και οι εκδόσεις ομολόγων έχουν επίσης απορροφήσει σημαντική ρευστότητα από την αγορά.

Ανοδικά κινήθηκαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Ανέκαμψαν χθες τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια μετά τη συντονισμένη πτώση σε Ασία, Ευρώπη και ΗΠΑ που προκάλεσε στην πρώτη συνεδρίαση της εβδομάδας η προοπτική πτώχευσης του κινεζικού κατασκευαστικού κολοσσού της Evergrande. Μεταξύ επενδυτών επικράτησε αισιοδοξία πως το Πεκίνο θα παρέμβει και θα αποτρέψει τη μετάδοση της κρίσης, ενώ την ίδια στιγμή σημείωσαν άνοδο οι μετοχές αεροπορικών εταιρειών μετά την απόφαση της Ουάσινγκτον να άρει το απαγορευτικό για όσους ξένους πολίτες επιθυμούσαν να επισκεφθούν αεροπορικάς τις Ηνωμένες Πολιτείες, υπό την προϋπόθεση να είναι πλήρως εμβολιασμένοι.

Οι επενδυτές ποντάρουν σε παρέμβαση του Πεκίνου για τη διάσωση της Evergrande.

Ανοδος μετοχών αεροπορικών εταιρειών μετά την απόφαση των ΗΠΑ να ανοίξουν τα σύνορά τους σε πλήρως εμβολιασμένους ταξιδιώτες.

τον δείκτη FTSE 100 του Λονδίνου να κλείσει με άνοδο 1,02% και τον Xetra DAX της Φρανκφούρτης με κέρδη 1,29%, ενώ ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx Europe 600 κατέγραψε κέρδη 1% και οι μικρότεροι επίσης πανευρωπαϊκοί Euro Stoxx 50 κέρδη 1,10%. Η προσοχή των επενδυτών είναι τώρα στραμμένη στη διήμερη συνεδρίαση της Federal Reserve και στις αποφάσεις που αναμένεται να ανακοινώσει για το κατά πόσον θα αφήσει αμετάβλητες ή θα μειώσει τις αγορές ομολόγων που αποφάσισε στη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας.

BLOOMBERG, REUTERS

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη (Σε δολάρια)				Tokyo/Τόκιο (Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%		Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%	
3M COMPANY	179.2	-0.7367		AIJINOMOTO	3464	-2.17	
ALCOA CORP	45.55	-6.005		ASAHI GROUP HL	5485	-1.12	
ALLEGHANY CRP	624.03	-0.5387		ASTELLAS PHARM	1876	-0.69	
ALTRIA GROUP	48.26	0.2493		BRIDGESTONE CO	5303	-0.36	
AMAZON COM	3366.675	0.3262		CANON INC	2688	-1.7	
AMER EXPRESS C	164.87	2.678		CASIO COMPUTER	1813	-0.33	
AMER INTL GROU	53.74	0.9581		CITIZEN WATCH	525	-2.78	
AMGEN	216.76	0.767		CREDIT SAISON	1357	-3.49	
APPLE INC	144.0802	0.7977		DAIWA SEC GROU	6672	-1.98	
BANK OF AMERIC	39.33	0.5625		SUBARU	2057	-1.81	
BAXTER INTL LN	82.21	-0.0972		SAP SE	121.28	2.32	
BOEING CO	209.58	0.0382					
BRISTOL MYERS	60.6512	0.2499					
CAMPBELL SOUP	42.18	-0.9859					
CATERPILLAR IN	191.1103	0.1521					
CIGNA CORP	202.4442	-0.0424					
CHEVRON	95.17	0.4115					
CISCO SYSTEMS	55.615	-0.492					
CITIGROUP	67.32	0.0297					
CERVECERIAS	17.35	-0.764					
COCA-COLA CO	54.2434	0.3393					
COLGATE PALMOL	76.764	0.7798					
DANAOS CORP	77.05	0.719					
DIANA SHIPPING	5.075	0.8946					
DOW INC	55.68	-0.89					
DUPONT DE NMOU	67.67	-0.3827					
ENTERGY CP	109.41	-0.0913					
EXXON MOBIL	53.9058	0.4019					
FEDEX CORP	251.3	0.1994					
FORD MOTOR CO	12.7955	-0.1911					
INTL BUS MACHI	134.02	-0.2159					
GENERAL DYNAMI	192.49	-0.486					
GENERAL ELEC C	97.04	-2.7753					
GOLDM SACHS GR	378.09	-0.0106					
HALLIBURTON CO	19.5201	-0.4077					
HARTFORD FINL	68.74	0.365					
HP INC	27.075	-0.6057					
HOME DEPOT INC	334.5	0.9933					
INTEL CORP	53.24	0.4908					
JOHNSON JOHNSO	165.12	0.7997					
JPMORGAN CHASE	153.83	0.5688					
LAZARD	45.89	-0.7784					
MCDONALD'S COR	241.03	0.8114					
MERCK & CO	72.035	0.146					
MICROSOFT CP	295.9382	0.5566					
3M COMPANY	179.19	-0.7423					
MORGAN STANLEY	98.76	0.1318					
NIKE INC CL B	155.38	0.7326					
NORFOLK SOUTHE	240.49	-0.443					
PFIZER INC	44.1054	-0.214					
PROCTER & GAMB	143.61	0.5039					
ROCKWELL AUTOM	301.38	-0.3604					
SCHLUMBERGER L	26.924	-1.1963					
SOUTHERN	64.41	0.7036					
STEALTHGAS	2.504	0.16					
TSAKOS ENERGY	8.03	3.3462					
UNISYS CORP	22.96	-1.1623					
UNITEDHEALTH G	416.28	0.8675					
US BANCORP	56.88	2.1552					
VERIZON COMMS	54.34	0.1474					

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1738	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6200
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	128,34	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,2483
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4995
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,400	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,5945
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4360	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	9,1389
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85855	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16708,12
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	354,63	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,7664
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6261	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	86,4895
ΛΕΙ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9497	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1388,85
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,1763	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	23,5912
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0845	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,9118
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΠΑΝΙΑΣ	152,30	ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6707
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,1828	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	58,825
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,4975	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5866
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ	85,9820	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	39,205
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	10,1586	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	17,4427
ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ			
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021			
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ			1,1723
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ			0,8518
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ			7,4368
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ			10,2233
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ			
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)			
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ			341,45
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ			341,45
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ			341,45
ΠΩΛΗΣΗ			411,69

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	894,33	892,13	2,20	0,25%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.160,65	2.155,78	4,87	0,23%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.545,32	5.515,26	30,06	0,55%
FTSE/Χ.Α.ΥΦΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.047,84	3.032,41	15,43	0,51%
ATHEX SELECT PLUS	3.367,50	3.355,03	12,47	0,37%
ATHEX SELECT	4.472,78	4.474,19	-1,41	-0,03%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	423,68	420,74	2,94	0,70%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.219,96	4.243,09	-23,13	-0,55%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.468,92	1.459,27	9,65	0,66%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.461,29	2.454,22	7,07	0,29%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	535,92	533,46	2,46	0,46%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.528,50	1.524,74	3,76	0,25%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	559,79	555,90	3,89	0,70%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.095,19	5.161,84	-66,65	-1,29%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	727,58	727,31	0,27	0,04%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.737,73	3.764,61	-26,88	-0,71%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	51,76	51,77	-0,01	-0,02%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.896,44	7.746,78	149,66	1,93%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	11.001,63	10.750,29	251,34	2,34%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.373,49	7.437,95	-64,46	-0,87%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.172,63	3.163,00	9,63	0,30%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.283,07	3.267,31	15,76	0,48%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	2.125,90	2.133,68	-7,78	-0,36%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.741,88	1.745,10	-3,22	-0,18%
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.554,36	4.568,95	-14,59	-0,32%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.039,53	5.120,34	-80,81	-1,58%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	27.925.002,76
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	16.422.591,87
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	8.951.638,31
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.037.210,51
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	4.361.360,37
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	2.348.352,39
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.582.163,48
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.331.398,56
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.277.874,46
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	1.201.114,31
ΔΙΑΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.025.654,33
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	965.644,92
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	759.063,64
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	593.132,63
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	544.193,01
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	335.182,92
ΥΔΡΕΥΣΗ	312.284,20
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	298.907,55
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	248.548,96
ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΝΟΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΕΝ. ΟΧΗΜΑΤΑ	248.032,56
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	243.575,77
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	240.868,81
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	229.485,78
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	223.550,48
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	216.553,65
ΧΑΛΥΒΑΣ	184.686,14
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	182.416,54

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΑΤΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,250	8,70%	FLEXORACK (ΚΟ)	7,300 -8,18%
ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	2,180	6,34%	ΔΕΗ (ΚΟ)	9,415 -2,99%
ΜΟΤΟΥΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	1,415	3,28%	EPSILON NET (ΚΟ)	13,000 -2,99%
PROFILE (ΚΟ)	5,660	3,28%	INTRAKAT (ΚΟ)	2,440 -2,01%
AUTOHELLAS (ΚΟ)	7,800	3,17%	ΚΕΚΡΟΥ (ΚΟ)	2,000 -1,96%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	1,405	2,63%	BRIQ PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	2,100 -1,87%
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	29,370	2,37%	CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,290 -1,69%
ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,085	2,17%	VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	4,500 -1,64%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2,539	1,97%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	7,390 -1,40%
MERMEREN (ΕΛΠ)	52,500	1,94%	UNIBIOS (ΚΟ)	0,584 -1,35%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	16.185.511,01	UNIBIOS (ΚΟ)		0,99%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	11.015.379,51	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)		0,98%
ΔΕΗ (ΚΟ)	8.384.466,92	EPSILON NET (ΚΟ)		0,75%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	5.918.070,31	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)		0,64%
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	5.871.444,95	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)		0,55%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	5.026.125,47	ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)		0,49%
ΟΤΕ (ΚΟ)	4.361.360,37	ΔΕΗ (ΚΟ)		0,38%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	3.855.170,99	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)		0,38%
JUMBO (ΚΟ)	1.582.163,48	ΟΠΑΠ (ΚΟ)		0,34%
EPSILON NET (ΚΟ)	1.350.957,65	BRIQ PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ)		0,32%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	212	834	5.314
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	2
FTSE/Χ.Α. Large Cap	212	834	5.312
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.586	19.047	244.948
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	11	130	7.401
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	133	3.600	42.157
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	93
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	18	40	243
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	47	173	12.293
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	9	119	8.824
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	65	1.325	30.561
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	4	7	763
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	30	49	3.071
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	25	127	8.990
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	9	40	1.234
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	8	40	2.467
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	58	262	4.464
JUMBO (ΚΟ)	39	75	1.990
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	75	193	5.677
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	19	1.901	22.212
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	41	198	3.326
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	111	326	6.169
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	309	5.198	30.388
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	22	67	1.192
ΟΤΕ (ΚΟ)	10	18	1.584
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	398
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	55	2.400	22.026
ΔΕΗ (ΚΟ)	440	2.631	16.161
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	10	11	2.220
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	4	11	1.018
ΒΙΟΗΑΛCΟ SA/NV (ΚΑ)	34	106	8.026
Δικαιώματα σε Δείκτες	13	150	735
FTSE/Χ.Α. Large Cap	13	150	735
Δικαιώματα σε Μετοχές	12	68	837
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	5
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	70
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	5	71
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	11	63	691
Συνολική Δραστηριότητα	1.823	20.099	251.834

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 21 Σεπτεμβρίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,8420	0,8540	0,8487	-0,6780	7.299	0,8340	0,8420	0,8420	-1,64
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,0200	1,0350	1,0213	-1,9680	13.900	1,0150	1,0250	1,0200	-0,97
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,3920	0,3920	0,3920	-0,3380	2.000	0,3900	0,4000	0,3920	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0110	0,0120		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0760	0,0760	0,0760	-0,3000	1.000	0,0760	0,0815	0,0760	-5,59
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0900	0,1100		

Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,5800	1,5800	1,5800	0,0000	5.000	1,5800	1,5900	1,5800	0,00

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,5500	1,5500	1,5500	-1,6380	300	1,5400	1,5500	1,5500	-1,27
ΚΩΣΑ	ΚΩΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0650	0,0700		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0165	0,0185		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0220		
ΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0380	0,0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3300	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0000	0,1160		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0855		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0025	0,0035		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0005	0,0000		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOURPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0,2100	0,0000		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0020	0,0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ "						0,0000	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1240	0,1360		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0150	0,0160		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,1120		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0405	0,0470		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7400	0,8200		
ΝΤΟΛ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	1,6300		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,1360	0,1370		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0570	0,0000		

Βιομηχανία										
ΝΠΤΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0295		
ΔΩΚΑ	ΔΑΣΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,6300	0,0000		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,5250	0,5300	0,5291	1,1430	12.100	0,5200	0,5350	0,5250	1,94
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1200	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΗΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2,6200	2,6200	2,6200	2,0000	102	2,5800	2,6200	2,6200	0,77

Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΥΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0080	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,3500	1,4500		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,2200	0,2500		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,0000		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2800	0,3660		

Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0,0000	1,2500		

Το «απαρτχάιντ των φύλων»

Οι Ταλιμπάν αποκλείουν τις γυναίκες από τον αθλητισμό – Αντίδραση ΟΗΕ

«**Ταφόπλακα**» στον γυναικείο αθλητισμό στο Αφγανιστάν βάζουν οι Ταλιμπάν, με τη διεύθυνση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ να κάνει έκκληση στην παγκόσμια αθλητική κοινότητα για γενικό αποκλεισμό του Αφγανιστάν και από τον ανδρικό αθλητισμό αν επιβεβαιωθεί η εξαγγελία των Ταλιμπάν της περασμένης εβδομάδας.

Οι ακραίοι ισλαμιστές, που έχουν εδώ και ένα μήνα ουσιαστικά τον πλήρη έλεγχο του Αφγανιστάν, ανακοίνωσαν στις 8 Σεπτεμβρίου ότι θα απαγορευθεί κάθε μορφή αθλητισμού για τις γυναίκες της χώρας, καθώς δεν θεωρούν «ούτε σωστή ούτε αναγκαία» την άθληση για το γυναικείο φύλο. Πάντως, η τελική απόφαση για το θέμα δεν έχει ληφθεί ακόμη από τους Ταλιμπάν.

Η αρμόδια υπηρεσία του ΟΗΕ εξέδωσε χθες σκληρή ανακοίνωση στην οποία κάνει λόγο για «απαρτχάιντ των φύλων», και αφού έκανε έκκληση στο καθεστώς της Καμπούλ να αναθεωρήσει τα σχέδια

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών καλεί την παγκόσμια αθλητική κοινότητα να πάρει θέση για τις εξελίξεις στο Αφγανιστάν.

του τόνισε: «Εάν επιβληθεί απαγόρευση στον γυναικείο αθλητισμό, τα κράτη και οι διεθνείς ομοσπονδίες κάθε αθλήματος σε όλο τον κόσμο θα πρέπει να επιβάλουν αποκλεισμό του Αφγανιστάν από όλες τις διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις».

Τι θα γίνει με τις Αφγανές που επί δύο δεκαετίες μπόρεσαν και αθλήθηκαν, ενώ κάποιες έφτασαν και σε υψηλό επίπεδο; Όπως είπε στην «Κ» πριν από δύο εβδομάδες η Κίμια Γιουσόφι, η σπρίντερ και σηματοφόρος του Αφγανιστάν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο, «θα συνεχίσω να ζω ως μια Αφγανή κοπέλα στο μέτρο του δυνατού. Είμαστε μια ισχυρή γενιά Αφγανών κοριτσιών και αγοριών, προσπαθούμε να μην επιστρέψουμε στο παρελθόν».

Πριν από μερικές ημέρες η Χαλίνα

«Εάν επιβληθεί απαγόρευση στον γυναικείο αθλητισμό, τα κράτη και οι διεθνείς ομοσπονδίες κάθε αθλήματος σε όλο τον κόσμο θα πρέπει να επιβάλουν αποκλεισμό του Αφγανιστάν από όλες τις διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις», τόνισε η αρμόδια υπηρεσία του ΟΗΕ.

Πόπαλ, πρώην διευθύντρια της αφγανικής ποδοσφαιρικής ομοσπονδίας, κάλεσε όλες τις παίκτριες ποδοσφαίρου στη χώρα να διαγράψουν από τους λογαριασμούς τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ό-ποιο στοιχείο (φωτογραφίες, βίντεο ή κεί-

μενο) δείχνει ότι έπαιζαν ποδόσφαιρο, για την ασφάλειά τους.

«Σήμερα οι γυναίκες θα κρατηθούν μακριά από στάδια και γήπεδα, αύριο μπορεί να υπάρχει ευρύτερος αποκλεισμός από τη δημόσια ζωή, όπως είχε γίνει και

με το προηγούμενο καθεστώς των Ταλιμπάν, κι αυτό είναι απολύτως απαράδεκτο», επισημαίνει η υπηρεσία του ΟΗΕ, ζητώντας η απάντηση του αθλητικού κόσμου να είναι άμεση και σκληρή.

Γ. Γ.

Τραβάει το σχοινί η FIFA

Αρχίζει τις επαφές για Μουντιάλ ανά διετία, ανοίγοντας τον «ασκό του Αιόλου»

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Απότομη από τη γενική κατακραυγή, η FIFA προχωράει στην υλοποίηση του σχεδίου της για διεξαγωγή του Παγκοσμίου Κυπέλλου κάθε δύο χρόνια, εκκινώντας τη διαδικασία ενημέρωσης και διαβούλευσης που προβλέπεται για τέτοιες τόσο σημαντικές αλλαγές.

Παρά τις ήδη εκπεφρασμένες αντιδράσεις από την UEFA και την CONMEBOL, δηλαδή τις δύο σημαντικότερες πειρωτικές συνομοσπονδίες – οι οποίες μάλιστα απειλούν και με μποϊκοτάζ σε περίπτωση εφαρμογής του σχεδίου που πρώτος αποκάλυψε ο σύμβουλος της διεθνούς ομοσπονδίας Αρσέν Βενγκέρ –, ο πρόεδρος της FIFA Τζάνι Ινφαντίνο απέστειλε επιστολές στις εθνικές ομοσπονδίες, στις συνομοσπονδίες και σε άλλα σώματα που συμμετέχουν στην ποδοσφαιρική οικογένεια. Εκεί αναφέρεται η πρόθεση να αναδιαταχθεί το καλεντάρι στο ποδόσφαιρο, με τη διεξαγωγή Μουντιάλ ανά δύο έτη και με πρόταση για διεξαγωγή των πειρωτικών διοργανώσεων, όπως το EURO και το Κόπα Α-μέρικα στα ενδιάμεσα χρόνια.

Στην ανακοίνωση που εξέδωσε η FIFA αναφέρεται ότι οι επιστολές εστάλησαν στις αρχές Σεπτεμβρίου και η διαδικασία διαβούλευσης αρχίζει στις 30 Σεπτεμβρίου με τηλεδιάσκεψη σε κορυφαίο επίπεδο (πρόεδροι ομοσπονδιών και συνομοσπονδιών). Έκανε μάλιστα λόγο για «ευρεία συμφωνία στους κόλπους του ποδοσφαίρου».

Η κίνηση του Ινφαντίνο αποτελεί μία ακόμη... ρουκέτα στη μάχη του με τον πρόεδρο της UEFA Αλεξάντερ Τσέφερνιν, ο οποίος την Παρασκευή ζήτησε έκτακτη συνάντηση κορυφής με τον Ινφαντίνο, έχοντας ήδη προδιαγράψει τη σκληρή αντίδραση της κορυφής πειρωτικών ενώσεων ομοσπονδιών – χωρίς τις οποίες δεν νοείται Παγκόσμιο Κύπελλο.

Απότομη είναι η FIFA, παρά το αποτέλεσμα της δημοσκοπήσης που η ίδια

Απότομη είναι η FIFA, παρά το αποτέλεσμα της δημοσκοπήσης που η ίδια παρήγγειλε και έδειξε ότι η πλειονότητα των ποδοσφαιρόφιλων δεν θέλει να αλλάξει η διεξαγωγή του Μουντιάλ.

Γερμανία και Πορτογαλία προστέθηκαν στις φωνές διαμαρτυρίας των UEFA, CONMEBOL, FIFPro, World League Forum, αλλά και της IAAF.

παρήγγειλε και έδειξε ότι η πλειονότητα των ποδοσφαιρόφιλων δεν θέλει να αλλάξει η διεξαγωγή του Μουντιάλ. Επικαλείται μάλιστα εύρημα της ίδιας σφυγμομέτρησης, σύμφωνα με το οποίο το 55% θέλει το Μουντιάλ να γίνεται πιο συχνά... Χθες, δύο από τις σημαντικότερες εθνικές ομοσπονδίες στην Ευρώπη, της Γερμανίας και της Πορτογαλίας, προστέθηκαν στις φωνές διαμαρτυρίας των UEFA, CONMEBOL, FIFPro (η ομοσπονδία των επαγγελματιών ποδοσφαιριστών), World League Forum (η ένωση των εθνικών λιγκών) αλλά και της διεθνούς ομοσπονδίας στίβου διά του προέδρου της, Σεμπάστιαν Κόου.

Η γερμανική ομοσπονδία μάλιστα έδωσε μία ακόμη διάσταση, λέγοντας ότι τυχόν διπλάσιασμός των Παγκοσμίων Κυπέλλων σε μια τετραετία θα πλήξει και τις διοργανώσεις των γυναικών.

ΚΑΛΩΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Πανίκος Κωνσταντίνου

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
17:00 - 19:00

Τράπεζα Κύπρου

Listen Live
Radio Live

 24sports.com.cy

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 19:00

Μπες στην πιο συναρπαστική καταβίωση γνώσεων και κέρδισε μέχρι και **€10,000** καθημερινά!

Τηλέφωνο συμμετοχής: 99059905

Η διαστημική «Πρόκληση» της Ρωσίας

Από τη Μόσχα η πρώτη ταινία μεγάλου μήκους σε τροχιά γύρω από τη Γη, πριν από εκείνη της NASA με τον Τομ Κρουζ

Του **ANDREW KRAMER**
THE NEW YORK TIMES

Ενα ακόμη παγκόσμιο διαστημικό ρεκόρ φιλοδοξεί να σπάσει η Ρωσία, με την εκτόξευση τον ερχόμενο μήνα διαστημικής αποστολής, στην οποία θα βρίσκονται γυναίκα ηθοποιοί και σκηνοθέτες, με στόχο το γύρισμα της πρώτης κινηματογραφικής ταινίας μεγάλου μήκους στο Διάστημα. Την αποστολή ενέκρινε την Πέμπτη η αρμόδια επιστημονική επιτροπή, ενώ εάν όλα πάνε κατ' ευχήν, η ταινία με τίτλο «Η πρόκληση», θα γίνει η πρώτη γυρισμένη σε τροχιά γύρω από τη Γη.

Η υπόθεση αφορά γιατρό, η οποία εκτοξεύεται επειγόντως στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό, προκειμένου να σώσει τη ζωή κοσμοναύτη. Η αμερικανική NASA είχε και αυτή ανακοινώσει σχέδια για γυρίσματα στον ΔΔΣ από τον Τομ Κρουζ.

Η ηθοποίος Γιούλια Πέρεσιλντ και ο σκηνοθέτης Κλιμ Σιπένκο θα μεταβούν στον ΔΔΣ με Σογιούζ, όπου θα παραμείνουν δέκα ημέρες.

Η ρωσική υπηρεσία Διαστήματος, όμως, πρόλαβε τον αστερά του Χόλιγουντ, στερώντας του την πρωτιά.

Σε συνέντευξη Τύπου στη Μόσχα, πριν από την αναχώρηση της ομάδας για το κοσμοδρόμιο στο Καζακστάν, η Ρωσίδα ηθοποιός Γιούλια Πέρεσιλντ, ο σκηνοθέτης Κλιμ Σιπένκο και οι δύο βοηθοί και αντικαταστάτες τους, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, μίλησαν με ενθουσιασμό για τα σχέδιά τους. Οι συντελεστές της πρωτοποριακής ταινίας είναι ότι έλπιζαν να παρουσιάσουν την έλλειψη βαρύτητας και τα συναισθήματα που αυτή προκαλεί, με τον μέγιστο δυνατό ρεαλισμό.

Η Πέρεσιλντ και ο Σιπένκο θα μεταβούν στον ΔΔΣ με διαστημόπλοιο Σογιούζ, παραμένοντας εκεί δέκα ημέρες για την ο-

Φανερός ο ενθουσιασμός της ρωσικής αποστολής (επάνω αριστερά) προς τον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό για τα γυρίσματα ταινίας, που θα κάνει διαστημικό ρεκόρ αφού πρόλαβε τα σχέδια της NASA και τον Τομ Κρουζ (κάτω αριστερά). Οι Ρώσοι συντελεστές της ταινίας – η ηθοποιός Γιούλια Πέρεσιλντ και ο σκηνοθέτης Κλιμ Σιπένκο (δεξιά) – θα μεταβούν στο Διάστημα με χειριστή του Σογιούζ τον Αντον Σλαπέροφ (κέντρο), ο οποίος γνήθηκε και της εκπαίδευσής τους.

λοκλήρωση των γυρισμάτων. Παρότι η ημερομνία της μετάβασης του Τομ Κρουζ στον ΔΔΣ για τα δικά του γυρίσματα δεν έχει ανακοινωθεί ακόμη, η ρωσική υπηρεσία Διαστήματος έσπευσε να αλλάξει τον προγραμματισμό δύο διαστημικών αποστολών για να «χωρέσει» την εσπευ-

σμένη εκτόξευση του Σιπένκο και τα γυρίσματα της ταινίας του. Η εκτόξευση αναμένεται να πραγματοποιηθεί στις 5 Οκτωβρίου.

Η 37χρονη Πέρεσιλντ υποβλήθηκε σε εντατική εκπαίδευση κοσμοναύτη, διάρκειας έξι μηνών. Η ηθοποιός δεν είχε

καμία αεροναυτική ή διαστημική εμπειρία. Ο πατέρας της είναι ζωγράφος και η μητέρα της νηπιαγωγός, ενώ η ίδια είναι ήδη διάσημη στη χώρα της. Έχει παίξει σε μεγάλες εμπορικές παραγωγές και σε τηλεοπτικές σειρές, ενώ διακρίθηκε αρχικά στο θέατρο.

Ακόμη δύο διαστημικές πτήσεις με ερασιτέχνες αστροναύτες ή τουρίστες του Διαστήματος έχουν ήδη πραγματοποιηθεί φέτος, με την πτήση του ιδιοκτήτη της Amazon Τζεφ Μπέζος και τους τέσσερις επιβάτες της κάψουλας SpaceX του Έλον Μασκ, που εκτοξεύθηκε την Τετάρτη.

Εκατόμβες αποδημητικών πτηνών στη Νέα Υόρκη

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Εκατοντάδες αποδημητικά πτηνά σκοτώνονται κάθε εβδομάδα στη Νέα Υόρκη, προσκρούοντας στις γυάλινες επιφάνειες ουρανοξύστων. Ο φόρος αίματος την εβδομάδα που πέρασε ήταν ιδιαίτερα βαρύς, σύμφωνα με την ορνιθολογική εταιρεία Audubon και την επικεφαλής της, Κέτλιν Πέρκινς. «Η ισχυρή καταιγίδα που έπληξε την περιοχή τη Δευτέρα ενίσχυσε το φαινόμενο. Τα πουλιά αναγκάζονται να πετάξουν σε μικρότερο υψόμετρο από ό, τι συνήθως, ενώ η καταιγίδα τα αποπροσανατολίζει. Μεγάλο ρόλο παίζει και η φωτορύπανση τη νύχτα, ιδιαίτερα όταν το φως της πόλης αντανακλάται από τα σύννεφα», λέει η Πέρκινς.

Η εθελόντρια Μελίσα Μπράιερ ανέφερε σε μήνυμά της στο twitter ότι μέτρησε περίπου 300 νεκρά πουλιά στα πεζοδρόμια γύρω από τους νέους πύργους του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου, όπου στέκονταν οι διδυμοί πύργοι. Η ορνιθολογική εταιρεία Audubon έχει ζητήσει από τους διαχειριστές των πύργων και άλλων πολυώροφων κτιρίων στο νότιο Μανχάταν να λάβουν μέτρα. Αυτό μπορεί να γίνει με τη μείωση της έντασης του νυκτερινού φωτισμού και με την επένδυση των γυάλινων επιφανειών. «Κάντε κάτι για να αναγνωρίζουν τα κτίρια ως αμετακίνητα εμπόδια, μετά των οποίων δεν μπορούν να πετάξουν», λέει η Πέρκινς. Ο Τζόρνταν Μπάρουιτς, εκπρόσωπος Τύπου της εταιρείας διαχειρίστων των πύργων,

Η εθελόντρια ορνιθολογικής εταιρείας, Μελίσα Μπράιερ, κατέγραψε τουλάχιστον 300 νεκρά πουλιά σε μία ημέρα στα πεζοδρόμια γύρω από τους νέους πύργους του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου.

ανέφερε σε μήνυμά του: «Τα πρώτα εβδομάδα μέτρα του πρώτου πύργου είναι επενδυμένα με ειδικό μη αντανakaλαστικό υλικό. Το σχέδιο αυτό επελέγη ακριβώς γιατί περιορίζει σημαντικά τα ατυχήματα με πτηνά». Ανάλογη στάση υιοθέτησε και η εκπρόσωπος της ιδιοκτήτριας εταιρείας των τριών άλλων πύργων του συγκροτήματος, Ντάρα Μακουίλαν: «Νοιαζόμαστε βαθιά για τα άγρια πουλιά και την προστασία των βιοτόπων τους σε όλη την περιοχή. Εχοντας συνειδητοποιήσει ότι ο έ-

ντονος νυκτερινός φωτισμός δεν επιτρέπει στα αποδημητικά πτηνά να προσανατολιστούν, ενθαρρύνουμε τους συνεργάτες μας και τους ενοικιαστές μας να σβήνουν τα φώτα των γραφείων τους ή να κατεβάσουν τις περσίδες τους κατά τη διάρκεια της αποδημίας». Συνολικά, 77 τραυματισμένα πουλιά διακομίσθηκαν σε ειδικά κτηνιατρικά μονάδα της αμερικανικής μεγαλούπολης την Τρίτη, με τα περισσότερα να έχουν τραυματιστεί στους πύργους του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου, σύμφωνα

με την επικεφαλής του κτηνιατρικού κέντρου, Ρίτα Μακμάν. «Γνωρίζαμε ότι μεγάλος αριθμός αποδημητικών πτηνών πλυσίαζε την πόλη. Τα βλέπαμε στα ραντάρ», λέει η Μακμάν, η οποία είχε προβλέψει να καλέσει επιπλέον κτηνιατρικό προσωπικό για την υποδοχή και διαχείριση των φτερωτών τραυματιών. Μέλη της εθελοντικής οργάνωσης προσέφεραν στα τραυματισμένα πτηνά τροφή, υγρά κατά τις αφυδάτωσες και αντισηπτικά φάρμακα, για να περιοριστούν τα οιδήματα από την προσκρούση. Τριάντα από τα πουλιά ανέρωσαν και απελευθερώθηκαν στο πάρκο Πρόσπεκτ του Μπρούκλιν την Τετάρτη. «Ένας από τους συνεργάτες μας πήρε ταζί με τα πουλιά μέχρι το πάρκο του Μπρούκλιν, από όπου θα μπορέσουν να πετάξουν χωρίς να βρουν μπροστά τους άλλους επικίνδυνους ουρανοξύστες», λέει η Μακμάν. Τα «θύματα» των ψηλών κτιρίων είναι κυρίως μικρά αποδημητικά πτηνά, όπως χελιδόνια, τα οποία επηρεάζονται περισσότερο από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες από ό, τι μεγαλύτερα πτηνά, όπως οι κήνες. Τα χελιδόνια –και άλλα αποδημητικά του όγκου τους– μπορούν να βρεθούν εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά από την πορεία τους εξαιτίας ισχυρών ανέμων, όπως αυτοί που ήπνεαν την περασμένη εβδομάδα στις νοτιοανατολικές ΗΠΑ λόγω του τυφώνα Αϊντα.

ASSOCIATED PRESS

Μείωση του μεθανίου, «όπλο» στη μάχη για κλιματική κρίση

Η μείωση του διοξειδίου του άνθρακα δεν είναι αρκετή για την επίλυση της κλιματικής κρίσης. Οι ειδικοί προειδοποιούν πως ο κόσμος πρέπει να δράσει γρήγορα ενάντια σε ένα άλλο ισχυρό αέριο θερμοκηπίου, το μεθάνιο, για να σταματήσει την αύξηση των παγκόσμιων θερμοκρασιών. Κορυφαίοι επιστήμονες του κλίματος θα απευθύνουν τη Δευτέρα την πιο επείγουσα προειδοποίηση ότι οδεύουμε στα πρόθυρα της κλιματικής καταστροφής σε μια έκθεση-ορόσημο. Η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC) θα δημοσιεύσει την έκτη έκθεση αξιολόγησής της, μια ολοκληρωμένη ανασκόπηση της παγκόσμιας γνώσης για την κλιματική κρίση και πώς οι άνθρωποινες δραστηριότητες επηρεάζουν τον πλανήτη.

Ενα από τα βασικά σημεία δράσης για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής είναι πιθανώς η προειδοποίηση ότι το μεθάνιο παίζει ένα μεγαλύτερο ρόλο στην υπερθέρμανση του πλανήτη. Το πλούσιο σε άνθρακα αέριο που παράγεται από την κτηνοτροφία, τα πηγάδια σχιστολιθικού

Το μεθάνιο, που παράγεται από την κτηνοτροφία, τα πηγάδια σχιστολιθικού αερίου και την κακή διαχείριση των φυσικών εφορύξεων πετρελαίου και φυσικού αερίου, θερμαίνει τον κόσμο πολύ περισσότερο από το διοξείδιο του άνθρακα.

αερίου και από την κακή διαχείριση των φυσικών εφορύξεων πετρελαίου και φυσικού αερίου, θερμαίνει τον κόσμο πολύ πιο αποτελεσματικά από το διοξείδιο του άνθρακα. Έχει «δυνατότητα θέρμανσης» πάνω από 80 φορές από εκείνη του CO2 αλλά και μια συντομότερη ζωή στην ατμόσφαιρα, καθώς παραμένει για περίπου μια δεκαετία προτού υποβληθεί σε CO2. Ο πρόεδρος του Ινστιτούτου Διακυβέρνησης και Αειφόρου Ανάπτυξης και επικεφαλής αναθεωρητής για την IPCC, Ντούργουν Ζέλκε, δήλωσε στην εφημερίδα Guardian ότι οι μειώσεις μεθανίου είναι ίσως ο μόνος τρόπος για να αποφευχθεί η αύξηση της θερμοκρασίας κατά 1,5 βαθμό Κελσίου πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα. Πέρα από τον 1,5 βαθμό, θα αυξηθούν τα ακραία καιρικά φαινόμενα και θα φτάσουμε σε σημεία «χωρίς επιστροφή». «Η μείωση του μεθανίου είναι η μεγαλύτερη ευκαιρία για επιβράδυνση της θέρμανσης από τώρα έως το 2040».

Κατά τον Ζέλκε, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει να λάβουν υπόψη τα ευρήματα της IPCC για το μεθάνιο πριν

από τις συνομιλίες του ΟΗΕ για το κλίμα στην Cop26, στη Γλασκώβη τον Νοέμβριο. Η μείωση του μεθανίου μπορεί να εξισορροπήσει τον αντίκτυπο της σταδιακής εξάλειψης του άνθρακα. Ωστόσο, η χρήση άνθρακα έχει μια αντίθετη κλιματική επίδραση όπου τα σωματίδια θείου που παράγει προστατεύουν τη Γη από ορισμένη θέρμανση εκπρένοντας λίγο ηλιακό φως. Αυτό σημαίνει ότι η άμεση επίδραση της μείωσης του άνθρακα μπορεί να είναι η αύξηση της θέρμανσης, αν και θα προστατέψει το κλίμα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Ο Ζέλκε ανέφερε ότι η μείωση μεθανίου θα μπορούσε να αντισταθμίσει αυτή την αύξηση. «Η κλιματική αλλαγή μοιάζει με τον μαραθώνιο – πρέπει να παραμείνουμε στον αγώνα. Η μείωση του διοξειδίου του άνθρακα δεν θα οδηγήσει σε ψύξη τα επόμενα 10 χρόνια, και από εκεί και πέρα η ικανότητά μας να αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή θα υπονομευθεί τόσο σοβαρά που δεν θα μπορούμε να συνεχίσουμε. Η μείωση του μεθανίου μάς δίνει χρόνο».

GUARDIAN

Μια κουβέρτα για τον «Στρατηγό»

ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ. Με πυρίμαχες κουβέρτες αλουμινίου και ελεγχόμενες καύσεις ε-πικερύει η δασική υπηρεσία της Σιέρα Νεβάδα, στην κεντρική Καλιφόρνια, να προστατεύσει τα πανάρχαια δέντρα του Εθνικού Πάρκου Σεκόνια, που απειλούνται ταυτόχρονα από δύο πυρκαγιές αυτή τη στιγμή. Περίπου το 10% των σπάνιων αυτών δέντρων κήκε πέρσις στην πυρκαγιά που ονομάστηκε «Castle».

Οι γιγάντιες σεκόγιες, κωνοφόρα που μπορούν να ξεπεράσουν σε ύψος τα 80 μέτρα, έχουν εξελιχθεί ώστε να μη πληττούνται από τις πυρκαγιές, καθώς ο κόκκινος κορμός τους έχει πολύ παχύ φλοιό, ενώ τα χαμηλότερα κλαδιά τους μπορεί να βρίσκονται έως και 30 μέτρα πάνω από το έδαφος – πολύ ψηλά για να τα φθάσουν οι φλόγες μιας ήπιας πυρκαγιάς. Κάθε φορά που μια πυρκαγιά περνάει από μια σεκόγια, αφήνει σημάδι στον κορμό, έτσι γνωρίζουμε ότι, υπό φυσολογικές συνθήκες, τα δέντρα αυτά έρχονται σε επαφή με τη φωτιά περίπου κάθε 10 χρόνια. Η φωτιά μάλιστα βοηθά την αναπαραγωγή τους, καθώς οι καρποί τους «σκάνε» και οι σπόροι σκορπίζονται στη γύρω έκταση, στην οποία έχουν ανοίξει ξέφωτα λόγω της πυρκαγιάς, πάνω στο πολύ φιλόξενο για τους σπόρους υπόστρωμα της στάχτης. Καθένα από τα γιγάντια δέντρα έχει περίπου 13.000 κουκουνάρια και κάθε κουκουνάρι σεκόγιας περιέχει 200 σπόρους, κάτι που ισοδυναμεί με 2,6 εκατομμύρια σπόρους ανά δέντρο.

Η κλιματική αλλαγή

Το πρόβλημα είναι ότι οι συνθήκες πλέον δεν είναι φυσιολογικές και οι επιπτώσεις αντιστοιχούν αν οι σεκόγιες μπορούν να αντέξουν στην εποχή της κλιματικής αλλαγής.

Τα κολοσσιαία δέντρα έχουν αποδυναμωθεί από την ξηρασία που συνοδεύει τον πρωτοφανή καύσωνα του καλοκαι-

ριού, καθώς και από τον πολλαπλασιασμό εντόμων που τρυπούν τον εξωτερικό φλοιό τους, καθιστώντας τα πιο ευάλωτα στην πυρκαγιά. «Κατά τη γνώμη μου, τα πραγματικά σημαντικά ερώτημα είναι: έχουν προσαρμοστεί αυτά τα δέντρα στο νέο είδος πυρκαγιών και στο νέο κλίμα;» είπε ο Ρόμπερτ Γιορκ, αναπληρωτής καθηγητής Δασολογίας στο πανεπιστήμιο Μπέρκλεϊ, ο οποίος τα τελευταία 18 χρόνια μελετά τα σπάνια αυτά δέντρα. Πολλές από τις πυρκαγιές φέτος στην Καλιφόρνια δεν ήταν χαμηλής έντασης, ήταν πυρκαγιές που απειλευθέρωσαν τεράστια ποσά ενέργειας, ενισχυμένες από την ξηρασία και τους ισχυρούς ανέμους. «Αυτά τα δέντρα δεν νομίζω ότι έχουν προσαρμοστεί σε πυρκαγιές μεγάλης έντασης».

Τα τον λόγο αυτό, από την Τετάρτη βρίσκεται σε εξέλιξη μεγάλη επιχείρηση στις δασικές υπηρεσίες για την προστασία των αρχαιότερων δέντρων, όπως αυτό που ονομάζεται «Στρατηγός Σέρμαν», φθάνει σε ύψος τα 84 μέτρα και έχει διάμετρο, στη βάση του, 33 μέτρα. Ο «Στρατηγός Σέρμαν» είναι το δέντρο με τον μεγαλύτερο όγκο στον κόσμο (1.486 κυβικά μέτρα) και αποτελεί βασικό αξιοθέατο του Εθνικού Δρυμού Σεκόνια. Πέρα από τη βάση του δέντρου αυτού, με πυρίμαχες κουβέρτες τυλιχτηκε το κέντρο επισκεπτών και η ιστορική ξύλινη ταμπέλα που καλωσορίζει τους επισκέπτες στο πάρκο. Το βασικότερο όπλο των πυροσβεστών είναι οι ελεγχόμενες πυρκαγιές, με τις οποίες καίνε τη χαμηλή βλάστηση γύρω από τα μεγάλα δέντρα και δημιουργούν αντιπυρικές ζώνες περιμετρικά του δρυμού. Στο εν λόγω πάρκο η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται τα τελευταία 50 χρόνια. «Ελπίζουμε ότι το Γιγάντιο Δάσος θα μείνει αλώβητο», δήλωσε η εκπρόσωπος Τύπου του πάρκου, Ρεμπέκα Πάτερσον.

LA TIMES, A.P., CNN

Η δασική υπηρεσία της Σιέρα Νεβάδα προσπαθεί να διασώσει τα πανάρχαια δέντρα, σεκόγιες, του Εθνικού Πάρκου τυλιγοντάς τα με πυρίμαχο υλικό και προχωρώντας σε ελεγχόμενες καύσεις.

ΑΝΑΛΥΣΗ
EUROBANK*

Σε υψηλό τριών εβδομάδων «σκαρφάλωσε» το δολάριο

Η αύξηση των ανησυχιών για πιθανή αναδιάρθρωση χρέους της εταιρείας ανάπτυξης ακινήτων Evergrande στην Κίνα σε συνδυασμό με τη ραγδαία εξάπλωση του στελέχους «Δέλτα» του κορωνοϊού σε πολλές χώρες ανά τον κόσμο, που δύναται να επιδράσει αρνητικά στον ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας, επηρέασαν αρνητικά το επενδυτικό κλίμα την εβδομάδα που διανύσαμε.

Ταυτόχρονα, τα ασθενέστερα οικονομικά στοιχεία που δημοσιεύθηκαν για την κινεζική οικονομία ενέτειναν τους φόβους για επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης στην Κίνα κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους.

Συγκεκριμένα, ο ρυθμός αύξησης της βιομηχανικής παραγωγής επιβραδύνθηκε στο 5,3% σε ετήσια βάση τον Αύγουστο από 6,4% τον Ιούλιο, στον χαμηλότερο ρυθμό αύξησης από τον Ιούλιο του 2020, ενώ οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν μόλις 2,5% ετησίως έναντι εκτίμησης για σχεδόν τριπλάσια αύξηση κοντά στο 7,0%. Παράλληλα, οι ανακοινώσεις για τα στοιχεία πληθωρισμού σε μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες βρέθηκαν στο επίκεντρο της προσοχής των διεθνών επενδυτών.

Στις ΗΠΑ, ο γενικός και ο δομικός πληθωρισμός αυξήθηκαν τον Αύγουστο κατά +0,3% και +0,1% σε μηνιαία βάση, αντίστοιχα, από 0,5% και 0,3% τον προηγούμενο μήνα, λόγω μικρότερης αύξησης στις κατηγορίες των αεροπορικών εισιτηρίων, των ξενοδοχείων και των μεταχειρισμένων αυτοκινήτων, ενώ σε ετήσια βάση οι αντίστοιχοι δείκτες αποκλιμακώθηκαν ελαφρώς στο +5,3% και +4,0%, από

5,4% και +4,3% τον Ιούλιο. Στην Ευρωζώνη, οι δείκτες πληθωρισμού ανήλθαν σε υψηλό 10ετίας, με τον γενικό και τον δομικό πληθωρισμό να αυξάνονται στο 3,0% και το 1,2% σε ετήσια βάση τον Αύγουστο, από 2,2% και 0,7%, αντίστοιχα, τον προηγούμενο μήνα.

Στις αγορές συναλλαγματος, ο δολαριακός δείκτης DXY βρέθηκε σε υψηλό τριών εβδομάδων στο 92,964 την Πέμπτη, προτού υποχωρήσει ελαφρώς κοντά στο 92,800 το μεσημέρι της Παρασκευής, μετά την αναπάντεχη άνοδο του λιανικού εμπορίου στις ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, οι λιανικές πωλήσεις ενισχύθηκαν κατά 0,7% σε μηνιαία βάση τον Αύγουστο, έναντι μέσης πρόβλεψης των οικονομολόγων για απώλειες 0,7%, ύστερα από μείωση 1,8% τον Ιούλιο, ενώ εξαιρουμένων των αυτοκινήτων οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν σημαντικά κατά 1,8% σε μηνιαία βάση, ενώ οι αναλυτές εκτιμούσαν πως θα παραμείνουν σταθερές.

Παράλληλα, ο δείκτης Philadelphia Fed για τη μεταποιητική δραστηριότητα στις ΗΠΑ εκτινάχθηκε στις 30,7 μονάδες τον Σεπτέμβριο από 19,4 τον Αύγουστο φτάνοντας ξανά στα επίπεδα του Ιουνίου, ύστερα από τέσσερις διαδοχικούς πτωτικούς μήνες.

Σε αυτό το περιβάλλον, η ισοτιμία ευρώ/δολάριο βρέθηκε σε χαμηλό τριών εβδομάδων την Πέμπτη στο 1,1749, παραμένοντας κοντά σε αυτά τα επίπεδα στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή και καταγράφοντας εβδομαδιαίες απώλειες της τάξεως του 0,6%.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Νέες απώλειες για το ΧΑΚ την Τρίτη

Ζημιές παρουσίασε την Τρίτη το Χρηματιστήριο στην δεύτερη συνεχόμενη πτωτική συνεδρία για την εβδομάδα. Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε στις 66,37 μονάδες, παρουσιάζοντας απώλειες 0,54%.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε απώλειες 0,55%, κλείνοντας στις 39,66 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος περιορίστηκε στις €36.302. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες κέρδη παρουσίασε μόνο η Εναλλακτική Αγορά με 0,32%, ενώ ζημιές κατέγραψε η Κύρια Αγορά με 1,05%. Οι δείκτες των Επενδυτικών Εταιρειών και των Ξενοδοχείων δεν παρουσίασαν μεταβολή.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προέβλεψαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €14.195 (πτώση 0,97% - τιμή κλεισίματος €1,02). Ακολούθησαν οι μετοχές της Logicom Public Ltd με €7.900 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,58), της The Cyprus Cement Public Company με €6.402 (άνοδος 1,94% - τιμή κλεισίματος €0,52), της Ελληνικής Τράπεζας με €6.914

Λtd με €7.900 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,58), της The Cyprus Cement Public Company με €6.402 (άνοδος 1,94% - τιμή κλεισίματος €0,52), της Ελληνικής Τράπεζας με €6.914

(πτώση 1,64% - τιμή κλεισίματος €0,84) και της Demetra Holdings Plc με €784 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,39).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, τρεις κινήθηκαν ανοδικά, τέσσερις πτωτικά και δύο παρέμειναν αμετάβλητες. Οι συναλλαγές περιορίστηκαν στις 29.

Ερχεται αναβάθμιση των εκτιμήσεων για την ελληνική οικονομία από Fitch

Οι παράγοντες για τη βελτίωση της αξιολόγησης των ελληνικών τραπεζών «ήδη υπάρχουν», τονίζει ο οίκος

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Θετικοί για τις προοπτικές του ελληνικού τραπεζικού κλάδου εμφανίζονται οι αναλυτές του οίκου αξιολόγησης Fitch, καθώς αναμένουν ομαλοποίηση της κερδοφορίας, περαιτέρω σημαντική πρόοδο στις τιτλοποιήσεις και μείωση του δείκτη NPEs σε μονοψήφια επίπεδα εντός του 2022. Σε διαδικτυακή παρουσίαση του οίκου με θέμα τις ελληνικές και τις κυπριακές τράπεζες, ο επικεφαλής αναλυτής της Fitch για τον ελληνικό χρηματοπιστωτικό κλάδο, Πάου Λαμπρό, προανήγγειλε ότι σύντομα αναμένεται να αναβαθμιστούν οι εκτιμήσεις για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας το 2021, ενώ τόνισε πως οι παράγοντες για τη βελτίωση της αξιολόγησης των ελληνικών τραπεζών «ήδη υπάρχουν».

Ο κ. Λαμπρό εξήγησε πως οι ακόμη χαμηλές αξιολογήσεις των ελληνικών τραπεζών εξακολουθούν να αντικατοπτρίζουν την αδύναμη ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων και την υψηλή επιβάρυνση κεφαλαίου από τα κόκκινα δάνεια. Ωστόσο τα στρατηγικά τους σχέδια, που οδηγούν στην επιτάχυνση της μείωσης των NPEs, καταγράφουν σημαντική πρόοδο και ο οίκος αναμένει να συνεχιστεί και το 2022. Τα σχέδια αυτά και οι περιορισμένες εισροές νέων NPEs έχουν μειώσει σημαντικά τους δείκτες NPEs των ελληνικών τραπεζών, όπως τόνισε, χάρη και στο σχέδιο «Ηρακλής». Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Fitch, ο δείκτης NPEs μειώθηκε στο 21% τον Ιούνιο από 39% στα τέλη του 2019, και το 2022 αναμένεται να κινηθεί σε επίπεδα κάτω του 10% στο σύνολο του κλάδου.

Ο κ. Λαμπρό τόνισε πως ορισμένες ελληνικές τράπεζες ήδη κτιζουν κεφαλαιακά «μαξιλάρια» στο πλαίσιο της κάλυψης των στόχων ελάττωσης απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποκρεώσεων (MREL), με τις Eurobank και Alpha Bank να έχουν εκδώσει senior preferred τίτλους εκμεταλλούμενες τις ενισχύσεις συνθήκες στις αγορές, τη διάθεση των επενδύσεων για ρίσκο αλλά και για τα ελληνικά περιουσιακά στοιχεία.

Το προφίλ χρηματοδότησης και ρευστότητας του κλάδου, πρόσθεσε, έχει υποστηριχθεί από τη συνεχιζόμενη αύξηση των καταθέσεων, τη

Είναι πιθανό να δούμε αναβάθμιση των αξιολογήσεων των ελληνικών τραπεζών στα τέλη του 2021 και στις αρχές του 2022, ανέφερε ο επικεφαλής αναλυτής της Fitch για τον ελληνικό χρηματοπιστωτικό κλάδο, Πάου Λαμπρό.

βελτιωμένη πρόσβαση των τραπεζών στις αγορές και τα μέτρα της ΕΚΤ. Αν και τα σχέδια εκκαθάρισης των ισολογισμών ενέχουν κινδύνους εκτέλεσης, δεδομένου του μεγέθους των τιτλοποιήσεων και του πιθανού τους αντικτυπού στα κεφάλαια, ωστόσο η επέκταση του «Ηρακλή» και οι δράσεις ενίσχυσης κεφαλαίου περιορίζουν σημαντικά αυτούς τους κινδύνους.

Ετσι, όπως είπε ο αναλυτής της Fitch, είναι πιθανό να δούμε αναβάθμιση των αξιολογήσεων των ελληνικών τραπεζών εάν επιτευχθούν τα σχέδια μείωσης των NPEs και ενίσχυσης των κεφαλαίων στα τέλη του 2021 και στις αρχές

του 2022. Σημειώνεται πως αξιολογεί τις Eurobank και Εθνική με «B-» (και θετικές προοπτικές), και τις Alpha Bank (θετικές προοπτικές) και Πειραιώς με «CCC+».

Η οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας είναι ιδιαίτερα υποστηρικτική για τα σχέδια των τραπεζών, πως υπογράμμισε ο κ. Λαμπρό. Οι τρέχουσες εκτιμήσεις της Fitch είναι για ανάπτυξη 4,3% το 2021 και 5,3% το 2022, αλλά όπως είπε «είναι πιθανό να αναβαθμιστούν τις αμέσως επόμενες εβδομάδες» καθώς η πορεία στις οικονομικές δραστηριότητες είναι τελικά πολύ πιο ισχυρή απ' ό, τι αναμενόταν και αυτό συμπεριλαμβάνει την πορεία του τουρισμού

και της αγοράς εργασίας αλλά και την ανθεκτικότητα που παρουσιάζει η αγορά ακινήτων.

Τέλος, ο κ. Λαμπρό τόνισε πως αναμένει ομαλοποίηση της κερδοφορίας του κλάδου το 2022, λόγω της βελτίωσης στα καθαρά επιτοκικά έσοδα, των χαμηλότερων NPEs και της αύξησης των εσόδων από προμήθειες, αλλά και χάρη στην οικονομική ανάκαμψη, ενώ δεν εξέφρασε ανησυχίες για το υψηλό επίπεδο της αναβαλλόμενης φορολογίας (DTCs) λόγω της αναμενόμενης βελτίωσης της κερδοφορίας αλλά και του ότι η περίοδος απόσβεσης είναι μακριά.

Ανάπτυξη 6,5% έως 8,6% «βλέπουν» Wood και Scope Ratings

Σημαντικά υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης της Ελλάδας φέτος σε σχέση με το αναθεωρημένο 5,9% που ανακοίνωσε η ελληνική κυβέρνηση βλέπουν όλο και περισσότεροι αναλυτές, καθώς η ελληνική οικονομία αιφνιδίασε ακόμα και τους πιο αισιόδοξους, καταγράφοντας μια εντυπωσιακή αύξηση του ΑΕΠ στο β' τρίμηνο. Ετσι, Wood και Scope Ratings προβλέπουν ανάπτυξη 6,5% έως 8,6%, ενώ ήδη οι οίκοι αξιολόγησης Moody's, Fitch και S&P έχουν διαμηνύσει μέσω της «K» ότι είναι πιθανό το αμέσως επόμενο διάστημα να προχωρήσουν σε ανοδική αναθεώρηση των προβλέψεών τους καθώς εκτιμούν ότι η οικονομία θα «τρέξει» με ρυθμούς άνω του 7%, τη στιγμή που την Παρασκευή αναμένεται και η νέα επιμετοχία της DBRS για την Ελλάδα.

Πιο αναλυτικά, σε νέα έκθεσή της η Wood επισημαίνει πως η εκτόξευση του ΑΕΠ στο β' τρίμηνο κατά 16,2% θέτει την Ελλάδα πάνω από τα επίπεδα προ πανδημίας σε τριμηνιαία βάση και ανοίγει τον δρόμο για ανάπτυξη 6,5% φέτος από 3,6% που ανέμενε πριν. Η εντυπωσιακή επίδοση της ελληνικής οικονομίας, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κατανάλωσης και των επενδύσεων, σε συνδυασμό με τη θετική δυναμική που δείχνουν οι δείκτες οικονομικού κλίματος και τα άλλα διαθέσιμα μακροοικονομικά δεδομένα, οδήγηθηκε και από την ενίσχυση της εμπιστοσύνης του κλάδου στις μεταποιήσεις και των υπηρεσιών, η οποία φαίνεται να συνεχίζεται και στο τρίμηνο του 2021, όπως προσθέτει. Ωστόσο αναφέρει πως παρότι τα στοιχεία του ΑΕΠ β' τριμήνου τοποθετούν την Ελλάδα μεταξύ των κορυφαίων επιδόσεων των χωρών που καλύπτει η Wood, η

ασταθής φύση της αύξησης των αποθεμάτων υποδηλώνει ότι μια ήπια προσαρμογή είναι πολύ πιθανή στα επόμενα τρίμηνα.

Η ανοδική αναθεώρηση των εκτιμήσεων της Wood έρχεται μετά και την αύξηση της πρόβλεψης του οίκου Scope Ratings για τους ρυθμούς με τους οποίους θα «τρέξει» φέτος η ελληνική οικονομία, στο 8,6% από 6,5% πριν, όπως τόνισε στην έκθεση που δημοσίευσε την Παρασκευή, όπου και αναβάθμισε την Ελλάδα κατά μία βαθμίδα, στο BB+ με σταθερές προοπτικές. Αξίζει πάντως να σημειωθεί πως η Scope δεν ανήκει

Οι διεθνείς οίκοι αναθεωρούν τις προβλέψεις τους μετά την εντυπωσιακή αύξηση του β' τριμήνου κατά 16,2%.

στους τέσσερις μεγάλους οίκους που «ακούει» η ΕΚΤ. Και η Scope παρατήρησε πάντως πως πλέον, ήδη από το β' τρίμηνο, η ελληνική οικονομία έχει ανακάμψει στα προ κρίσης επίπεδα παραγωγής, ενώ στη συνέχεια, για το 2022, αναμένει ανάπτυξη της τάξης του 3,5%, υποστηρίζοντάς την από την απελευθέρωση της συσσωρευμένων εγχώριας ζήτησης, καθώς η «αναγκαστική» εξοικονόμηση δαπανών μετά το άνοιγμα της οικονομίας και ενισχύεται από τα νομισματικά και δημοσιονομικά κίνητρα, συμπεριλαμβανομένων των αρχών εισροής χρηματοδοτήσεων από την Ε.Ε.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Ο τουρισμός στήριξε τα δημόσια έσοδα στην Ελλάδα τον Αύγουστο

Ικανοποιητική κρίνεται η πορεία των φορολογικών εσόδων τον Αύγουστο, αφού υστερήσαν μόνο κατά 0,9% ή κατά 41 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου, παρά την παράταση που δόθηκε για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων και την παράταση πληρωμής της πρώτης και δεύτερης δόσης μέχρι τις 17 Σεπτεμβρίου. Όπως εξήγησε ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης, η απόκλιση από τον στόχο είναι «πολύ μικρότερη των επιπτώσεων της αναβολής των δύο δόσεων του φόρου εισοδήματος, που επρόκειτο να εισπραχθούν μέχρι τέλος Αυγούστου (200-250 εκατ. ευρώ)».

Την παρτίδα έσωσε –και εξακολουθεί να σώζει– ο τουρισμός, από τον οποίο η κυβέρνηση προσδοκά πλεόν εισπράξεις 9-10 δισ. ευρώ φέτος, δηλαδή 50%-55% του 2019, σύμφωνα με πηγή του υπουργείου Οικονομικών. Το πρώτο εξάμηνο φέτος τα έσοδα ήταν 1,1 δισ. ευρώ, ανέφερε η πηγή, αλλά υπολογίζεται ότι υπήρξε μεγάλη επιτάχυνση τους επόμενους μήνες.

Στην κυβέρνηση παραμένουν, πάντως, προσεκτικοί, επί του παρόντος, εκφράζοντας αβεβαιότητα για το ΑΕΠ του δ' τριμήνου. Αν τα αποτελέσματα είναι καλύτερα από την πρόβλεψη, σημειώνουν, θα ξαναγίνουν οι λογαριασμοί και εφόσον εξασφαλισθεί μόνιμος πρόσθετος δημοσιονομικός χώρος, θα ληφθούν αποφάσεις για ενδεχόμενα νέα μέτρα. Προς το παρόν, όμως, «το μελάνι δεν έχει στεγνώσει» από την ομιλία του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ και δεν τίθεται τέτοιο θέμα. Σε κάθε περίπτωση, μόνιμα

μέτρα όπως η πιθανή κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης και από τους δημοσίους υπαλλήλους, τοποθετούνται από το 2023 και μετά.

«Έχουμε μπροστά μας μια θετική περίοδο, αλλά πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί για να αποκτήσει η ανάπτυξη μόνιμα χαρακτηριστικά», έλεγε χθες πηγή του υπουργείου Οικονομικών.

Τα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού του δμίνου Ιανουαρίου - Αυγούστου 2021, που δόθηκαν χθες στη δημοσιότητα, παρουσιάζουν «μαγική εικόνα», καθώς τα καθαρά έσοδα εμφανίζονται αυξημένα κατά 2,45 δισ. ευρώ ή 7,6%, με αποτέλεσμα ένα πρωτογενές έλλειμμα 6,4 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για 9,4 δισ. ευρώ. Τα αυξημένα έσοδα οφείλονται, όμως, στην προκαταβολή του Ταμείου Ανάκαμψης (2,3 δισ. ευρώ, που είχε προβλεφθεί ότι θα εισπραχθεί τον Σεπτέμβριο) και τα έσοδα από ANFAs, 644 εκατ. ευρώ, που δεν είχαν προβλεφθεί στο μεσοπρόθεσμο. Χωρίς τα ανατρεπτικά, τα έσοδα είναι μειωμένα κατά 504 εκατ. ευρώ ή 1,6%, κυρίως εξαιτίας των μειωμένων εσόδων του ΠΔΕ. Ειδικότερα, τα έσοδα από φόρους είναι μειωμένα κατά 142 εκατ. ευρώ και τα έσοδα του ΠΔΕ κατά 292 εκατ. ευρώ.

Τον Αύγουστο τα έσοδα από φόρους ανήλθαν σε 4,383 δισ. ευρώ, μειωμένα –όπως προαναφέρθηκε– κατά 41 εκατ. ευρώ, ενώ τα έσοδα του ΠΔΕ ήταν αυξημένα κατά 735 εκατ. ευρώ έναντι του μηνιαίου στόχου.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Deloitte.

2021 Global Impact Report

Μια χρονιά διασυνδέσεων, δράσης και επίδρασης

globalreport.deloitte